

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

Aan alle Lezeressen en Lezers van „De IJzerbode ”

*een
gelukkig
nieuwjaar !*

't Leven is jachtig en er is altijd wat ...

Maar daarom niet zeuren of klagen,

Zoek rust, als lezer van dit blad,

In de romantiek van vroeger dagen !

UIT VERVLOGEN TIJDEN

JOZEF SIMONS

te Proven en te Krombeke

De charmante Kempische verteller Jozef Simons ligt ons nauwer aan het hart dan de meeste Vlaamse schrijvers, omdat hij een deel van zijn leven in onze streek heeft doorgebracht.

Onbetwistbaar hebben sommigen onder ons één of meer van zijn boeken gelezen en die werken zijn nog altijd het lezen waard. De aangename, gemoedelijke verteltrant van deze „heimatkunstenaar" ademt een gevoel van rust uit, die we ook hier, in onze stille Westhoek, meestal ontberen. Zijn best gekwoteerde pennevrucht is de idealistische oorlogsroman „Eer Vlaanderen vergaat", maar menigeen heeft genoten van „Bonifacius Suikerbuik", „De Laatste Flesch", „Dientje Goris", „Willy Branders", of van zijn schone reisverhalen „In Spanje" en „In Italië", om slechts de bijzonderste te noemen.

Jozef Simons werd geboren te Oelegem, een dorp in de Antwerpse Kempen, waar zijn vader gemeentesekretaris en koster-orgelist was. Na aldaar de lagere school te hebben doorlopen, ging hij naar het klein-seminarie te Hoogstraten, waar hij zijn humaniora voltooide en waar zijn letterkundige aanleg, in vers en proza, duidelijk tot uiting kwam. Daarna studeerde hij verder aan het Sint-Ignatiusinstituut te Antwerpen, waar hij in 1909 de licentiaats-titel in de handelswetenschappen behaalde. Toen reeds schreef hij gedichten en verhalen in verschillende tijdschriften.

Naar „De Lovie"

Vanaf 1 oktober 1909 was hij privaat-leraar bij de adellijke familie van graaf Jozef de Brouckhoven de Bergeyck, die te Beveren-Waas, op het kasteel „Ter Gaver" verbleef, doch vaak de wintermaanden te Antwerpen doorbracht. Kort vóór de eerste wereldoorlog had deze edelman, het domein „De Lovie" te Proven-Krombeke, aangekocht. Einde 1913,

kwam hij, met zijn groot gezin van tien kinderen en zijn personeel, waaronder de huisleraar, het kasteel betrekken.

Dit prachtig kasteel werd in 1856 gebouwd door de architect Croquison uit Kortrijk, in opdracht van Mevrouw van Merris van Renynghe en haar zoon Jules van Merris. Het was gelegen te midden van een prachtig park van niet minder dan 56 ha. Na de dood van Mevrouw van Merris, in 1875, was het vaak onbewoond, omdat haar zoon Jules, nogal dikwijls te Poperinge verbleef in zijn huis op de Bertenplaats (nu vrederecht). Toen Jules van Merris omstreeks 1900 stierf, kwam „De Lovie" tijdelijk in handen van een Franse geneesheer uit Belle, maar in 1912 werd het hele domein verkocht aan de familie de Brouckhoven de Bergeyck.

Jozef Simons, die ongehuwd was, verbleef als huisleraar op „De Lovie" van 19 december 1913 tot september 1916, datum waarop hij als kanonnier bij het Belgisch leger werd ingelijfd. In hetzelfde artillerieregiment diende ook die andere knappe Vlaamse letterkundige Filip de Pillecijn. Dat zij er echte vriendschap sloten moge blijken uit het feit dat zij op elkaars huwelijksfeest aanwezig waren.

Te Krombeke en te Poperinge

Na de oorlog trad Simons inderdaad in het huwelijk met Maria Engels, uit Nijlen. De familie van zijn echtgenote kende hij reeds uit zijn studententijd. Hij werd gevraagd zijn leraarstaak op „De Lovie" te hervatten en voor later was hem het rentmeesterschap beloofd, zodat hij in onze streek een verzekerde toekomst kon tegemoet gaan. Het jonge gezin mocht op het kasteel zijn intrek nemen, maar Simons ging daar niet op in, hij had liever een eigen, afzonderlijke woonst. Aanvankelijk logeerde het jonge echtpaar op een kamer, boven het café „A la Belle Vue", bij Jules Denys te Krombeke. Dat was in het begin van 1921. Jozef Simons werd er vaak, met de grote Minerva-wagen van het kasteel, afgehaald of thuisgebracht. In de zomer van dat jaar gingen de Simons op reis naar Lourdes en kwamen er in kontakt met de schoonzoon en de dochter van meester De Keirsgietier, hoofd-

onderwijzer van de Kouterschool te Poperinge. Die kennismaking viel zodanig mee dat het behuizingsprobleem van het gezin Simons weldra opgelost was. Meester De Keirsgietier stelde een paar kamers van zijn groot schoolhuis ter beschikking. Voortaan woonde Jozef Simons in de Komstraat te Poperinge.

Het afscheid

Evenwel in 1922 en 1923 stierven respectievelijk de graaf en de gravin de Brouckhoven de Bergeyck (beiden waren nog geen 50 jaar oud) en daardoor kwam aan de taak van Jozef Simons een einde. Hij verliet de Westhoek in maart 1923. Toen werd hij, tot in 1932, beambte bij de Belgische Boerenbond te Leuven, waar hij onder meer instond voor de taalverzorging van het weekblad „De Boer". Dat was de periode van zijn grootste bedrijvigheid. Niet alleen verschenen toen tal van nieuwe verhalen en dichtbundels, maar hij ondernam tevens verschillende buitenlandse reizen, waarover hij dan die mooie boeken schreef. Tussenin studeerde hij nog archeologie en kunstgeschiedenis aan de universiteit. In de loop van 1932 ging hij over naar de uitgeverij J. Van Mierlo-Proost te Turnhout.

Kempenland

Vanaf 1945 ging het niet goed meer met zijn gezondheid. De vreselijke ziekte die men toen reeds zoveel jaren in „De Lovie" te lijf ging, had in hem een nieuw slachtoffer gevonden. Hij stierf op 20 januari 1949, nog geen zestig jaar oud.

Jozef Simons had één van de onzen kunnen zijn. Iedereen die hem heeft gekend, getuigt dat het een voorrecht was met een dergelijk mens te mogen omgaan. Omdat hij door zijn werk en zijn levensstijl heeft bijgedragen tot de bewustwording van ons volk, willen wij hem hier dankbaar gedenken. En wanneer u nog eens zingt of neuriet:

Kempenland, aan de Dietse kroon
wonderschone perel,
Kempenland, welig-zoete woon
van de koene kerel ...

denk er dan even aan dat dit woorden zijn van Jozef Simons, die eens onder ons heeft geleefd!

R.A.B.

Iedereen onder ons kent de St-Sixtus bossen, of Paters-bossen, en ook de Canada-bossen in Westvleteren en Proven. Tegenwoordig zijn die bossen veel kleiner geworden - ze werden uitgekapt en in bouwland of weide omgezet. In vroeger tijden kon men tussen Poperinge, Proven, Krombeke, Westvleteren en Woesten om zo te zeggen uren aan een stuk doorheen de bossen trekken zonder huis of boerderij te ontmoeten. De bewoners van die bossen hadden geen al te beste naam, zoals trouwens de bewoners van het oude vrijbos bij Houthulst, of het wijndalebos bij Torhout, die langen tijd als dieven en leunders geschuwd en gevreesd werden.

Als wij de oude kronieken mogen geloven, woonde er eertijds in de Canada-bossen een volkje, dat nog afkomstig was van de oude Frankische volksstammen die in de 4de eeuw onze streken binnenvielen. Zij werden toen de „Sythen“ genoemd, en nog zou de naam van „Bossythen“ overgebleven zijn hier in de streek tot in de jaren 1700, om daarmee de bewoners van de Canada-bossen aan te duiden. Daar zij weinig of geen gemeenschap zochten met de dorpelingen uit die tijd, en zich het liefst aan de rand van of middenin de bossen gingen vestigen, werden zij dan ook al gauw gevreesd en gemeden. Daardoor bleven zij dan ook een eigen leven leiden; zij gingen leuren met berkenbezems die zij in de zomer maakten, of gingen rond met mosselen, garnalen of verse haring in de wintertijd. Sommigen gingen „schooien“ van deur tot deur, en zongen hun liederen of speelden op orgels en „lieren“. Hierbij denken wij onwillekeurig aan de verhalen van de Roversbenden uit de tijd van Pollet en van Baekelandt in het Vrijbos, zodat het ons zeker niet moet verwonderen dat de mensen van de omtrek een heilige schrik hadden voor die bosbewoners.

Het ging zover dat de gewapende macht zich met het geval ging bemoeien en was het om de bevolking gerust te stellen, of was het om een pluimpje op hun hoed te steken we weten het niet, doch feit is dat we in de kroniek van het oude Krombeke, geschreven door E. H. Derache, een oud-Krombekenaar, een verhaal aantreffen over een „Krijgstocht“ tegen de bewoners van de Canada-bossen, en dit in juli van het jaar 1789.

Toen bestond het domein „de Lovie“ nog niet, alleen het „Couthof“ was reeds bekend. Geen steenweg van Poperinge naar Krombeke: alleen een aardeboerenweg, stoffig in de zomer en modderig in de winter. Geen straatverlichting zoals thans op alle hoeken en kanten. Boswegels en aardestraten, nauwelijkelijk bij avond en wintertijd: een geheel van angstaanjagende duisternis voor wie er bij nacht doorheen moest. Geen wonder dat dan ook de meest opgeschroefde verhalen over nachtelijke belevenissen en schrikwekkende gebeurtenissen de mensen bang maakten.

Ze zorgden ervoor dat ze thuis waren als de avond viel, en als zij naar Poperinge moesten, waren zij blij als zij de „diepe meers“ achter de rug hadden. Is het dan te verwonderen dat men in Poperinge en leper ging geloven dat daar in die bossen van Proven-Krombeke en Westvleteren niets anders huisde dan dieven, schoolers, leunders en aftroggelaars. En dat zij dan ook eens dat volkje een les wilden spellen, want de openbare orde stond op het spel.

En zo zien wij dan uiteindelijk de Patriottenlegers vanuit leper, versterkt met de vrijwilligers van Poperinge, de fameuze tocht ondernemen tegen de Canada-bossen en hun bewoners. Tocht die wij in een volgend nummer willen uiteenzetten. J.Gh.H.

PRIJSKAMP BERTENNEST-BOEKENBEURS — 10 vragen en 10 prijzen

- Schrijf de naam en voornaam van de twee jeugdleiders, te vinden in de naam „Bertennest“.
- Nuom bij elke naam ook één van hun werken, die ze schreven.
- Schrijf juist de volledige naam van de gemeenschap, aan wie het Bertennest toebehoort.
- En waarom staat het Bertennest aan den IJzer?
- Kan je zeggen waar thans de 2 bijhuizen „Bertennest 2“ en „Bertennest 3“ staan of rijden?
- En waarom mogen er niet meer dan 3 Bertennesten zijn?
- Welke 3 vlaggen hangen aan de 3 bovenvensters uit tijdens de Bertennesthoogdagen?
- Weet je daarvan de betekenis?
- Naast de eigen werkschriften „Onze Arbeid“ van de Jeugdgemeenschap, geeft het Bertennest ook nog in diezelfde geest een tijdschrift uit voor meisjes én een tijdschrift voor jongens. Noem de namen van die 2 „nieuwe“ tijdschriften.
- Schrijf de volledige naam van de jeugdgroep op weekenda in het Bertennest, toen deze zomer het „Kliekske“ optrad. En weet je nog de juiste datum wanneer het Kliekske in het Bertennest zijn poppenspelnamiddag en zijn volkskunstavond gaf?
- Noem de namen van 3 instrumenten die deze Brabantse volkskunstgroep toen bespeelde en de naam van de vrouw uit de eigen streek, die met sukses enkele liederen zong.
- Wiens naam draagt de „schuur“ waar deze volkskunstavond plaats had en noem ook de naam van de „zaal“ waar het poppenspel voor de kinderen werd gespeeld. Wie waren die 2 mensen?
- Noem de namen van de 2 natuurjeugdherbergvaders, die tijdens het optreden van 't Kliekske van dienst waren in het Bertennest. Te vinden op de foto's tentoongesteld in de Boekenbeurs, waar één van beiden u weer ten dienste staat. Vraag meteen waarom hij als „oudere“ meewerkt met de „Jeugdgemeenschap“ van het Bertennest.
- Hoeveel hoofden zijn geheel of gedeeltelijk zichtbaar op bovenstaande foto van de poppenspelnamiddag met 't Kliekske in 't Bertennest? En... maak een lijst met naam en adres van zoveel mogelijk personen, die je op deze foto kan herkennen.

Iedereen kan aan deze prijskamp deelnemen en heeft reeds vooraf een deelnameprijs. De eerste prijs: boekenpakket voor de winter, met een gratis zomerreis naar de EUROPEADE VOOR VOLKS-KUNST TE NANCY.

Gelieve de antwoorden vóór 26 januari ek. in de bus van 't Bertennest te werpen of op te sturen naar: BERTENNEST, BERGENSTRAAT 29 — 8990 ROESBRUGGE.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijk

- Lemahieu Freddy met Hampe Martine, beiden van Roesbrugge.

NEKKERPAKKER

Het Instituut voor Volkskunde te Antwerpen doet een onderzoek naar de sagen over watergeesten. Onder watergeesten dient men te verstaan, plaaggeesten die in het water verblijven, de mensen erin trekken of eruit komen om kwaad te doen. Uiteraard behoren hiertoe ook de watergeesten waarmee men de kinderen bedreigt om ze van het water weg te houden.

Te Beveren/IJzer kende men de „kallegete“. Te Roesbrugge was er soms sprake van „Nekkerpakker“. Wie weet er daar meer over? Alle inlichtingen worden met dank aanvaard bij Roger Blondeau, Haringestraat te Roesbrugge, die zal doorsturen.

Geslaagd Ouderfeest

De leerkrachten en leerlingen van het Vrije Gesub. Onderwijs (meisjesschool) te Roesbrugge, verdienen alle lof voor de manier waarop ze het - reeds traditionele - ouderfeest hebben uitgewerkt. Het was een heel programma, doch het was zo verzorgd en afgewisseld dat het zelfs voor iemand die geen kinderen op de planken had, geen minuut heeft verveld. We willen hier speciaal Romain Depuydt feliciteren voor zijn „Toverkabouter“. Een boeiend toneelwerkje schrijven voor kinderen, rekening houdend met hun mogelijkheden en hun aantal en er een logisch uitgebouwd geheel van maken, is niet zo eenvoudig.

Het doet deugd te mogen vaststellen dat er ook bij ons nog wat gebeurt dat buiten de alledaagsheid ligt en het is goed dat er daar even op gewezen wordt, want men is zo zelden profeet in eigen land!

Davidfonds „IJzerweelde“

In het vorig nummer werden de doelstellingen van het DF in het algemeen besproken. Nu doorlichten we de structuren en verwijzen we even bij de toekomstperspectieven van het DF. DF-„IJzerweelde“ is een van de 670 afdelingen in het Vlaamse land werkzaam. DF heeft in het totaal op 15. dec. '71 70.492 leden. Deze afdelingen worden gegroepeerd in 5 gowen, respectievelijk 44 gewesten. Voor onze afdel. is dit gouw West-Vlaanderen (20.000 leden) en gewestbond Ieper-Poperinge (1.847 leden). Bovendien dienstverlening door het Nationaal Secretariaat te Leuven met 26 personeelsleden, verlenen de gouw- en gewestbesturen eveneens allerlei diensten aan de afdelingen. Dit laatste dienstbetoon gebeurt door vrijwilligers. Belangrijk is ook de democratische ingesteldheid in deze vereniging, zowel op het plan van gedachtenstroming, van uitvoering, als van verkiezing van zijn besturen. (De verkiezing van het Nat. bestuur werd gehouden in april '70).

Op deze manier wordt bewust een optie gemaakt voor een maatschappij-kritische houding van het DF als volwassenenvorming, waarbij de sociaal-economische toestanden even goed aan bod komen als de louter culturele zaken. Zo zullen er gespreksavonden gegeven worden nopens gewestplannen, streekontwikkeling, inflatie, werkloosheid, misbruiken in de sport, macht van de reclame, machtspolitiek in tal van gevestigde instellingen, ... Hierdoor worden mentaliteitswijzigingen en structuurveranderingen systematisch nagestreefd met het oog op een meer gezonde, efficiënte en gelukkige samenleving waar het welzijn van iedereen primeert. En dat in een geest van onderlinge verdraagzaamheid.

D. Morez

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Nieuwe aanwinsten:

- Gheysen Robert „Bedrijfsopvolging bij de landbouwbevolking van het arr. Tielt“ (Min. N.O.C.)
Eyskens Mark „Economie als tijdverdrijf“
Scaphout Ria „De clown en de geisha“
Gronon Rose „Persephone“
Soubiran Andre „Brieven aan een vrouw die „in“ is“
Vandevelde Roger „Tabula Rasa“
Michiels Ivo „Verhalen uit Journal brut“
Jorssen Jet „Gevecht om een dode vrouw“
Zola Emile „Het meesterwerk“

Van Hecke Daniël „De Mutant“
Sagan Françoise „Een beetje zon in het koude water“

Van Ree Dr. F. „Drugs“
Vanaf 13.1.72 zal de leeszaal toegankelijk zijn ter raadpleging van leerzame werken. Personen, die verlangen (een deel) boeken en tijdschriften - ook niet-Nederlandstalige - op te ruimen, doen er best aan de bibliothe-caris(sen) aan te spreken. Wellicht is er nog een en ander bruikbaar.

Rode-Kruis

Het bestuur van de plaatselijke R.K.-afdeling dankt de bevolking om de steun, die telkens aan de afdeling verstrekt wordt, dit onder meer tijdens de propagandadagen en de ledenwerving.

HET GRONDKREDIET VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Hoogste interesten
Discrete afhandeling
Sparboekjes
Obligaties
Leningen

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria
Poperingestraat 25 KROMBEKE
Tel. 057/401 38

De historiek van het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen (2)

door Flor Barbry

En hoe het verder verliep

Pater Declercq reisde naar de Missie in Burundi en Burgemeester Hardeman gaf mij opdracht uit te kijken naar een stuk dat ik zou vertalen voor verdere opvoeringen in Frans-Vlaanderen. Ik nam het monumentale „Kinderen van ons volk“ van Antoon Coolen, dat de pittige titel „Mensen lik wyder“ kreeg. Meteen vertrouwde men mij de Regie toe en dat het voortreffelijk gespeeld werd bleek uit honderden krantenartikels en lovende woorden in allerlei tijdschriften. De Franse kranten blokletterden: Une remarquable interprétation

d'une magnifique pièce! - Menschen lik wyder a fait salle comble à Godewaersvelde! - enz.

Het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen was definitief gevestigd en de slagbomen aan de Franse grens gingen vanzelf over wanneer wij Frankrijk binnenreden, de douane was ons uiterst goedgezind en van formaliteiten was er nauwelijks spraak. Wij waren aanvaard, ik durf schrijven dat men uitkeek naar ons! Nog stouter gesproken: een pastoor verklaarde publiek dat hij de biecht gehoord had van iemand die jarenlang koppig had vastgehouden aan een familievete en bekeerd door „Mensen lik wyder“ uit de toneelzaal naar de pastorie ging om te biechten!

Intussen zijn zestien jaar voorbij, zestien jaar van ononderbroken activiteit als Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen! Er werden onzeggelijk veel uren versleten aan repetities en vertoningen, onnoemelijk veel kilometers afgelegd, onmogelijke „rabeltoeren“ uitgehaald, er is veel leute geweest en wij zijn zeer gelukkig geweest. Bovendien de liefde voor het toneel staat daar de grote liefde voor ons volk, ons Vlaamse volk dat nog „sensible“ is zoals Vilar het zegt, gevoelig, ontvankelijk, tastbaar in communie met het spel op het toneel, en dat is het juist die de bewering als een steen doet vallen, dat het toneel afgedaan heeft in een tijd van televisie en thé-dansant! Maar er is veel liefde en veel moed en veel werklust nodig en vooral veel goede geest onder dergelijke groep. „Un état d'esprit“ schrijft Vilar, „et plus précisément encore, un esprit, et rendre leur vie au théâtre agréable, sinon ils ne seront la que pour jouer ou répéter, et s'en aller au plus tôt“. Hoe het nu juist in mekaar steekt weet ik zelf niet, maar het louter komen repeteren en spelen heb ik bij het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen nooit gekend; er was werkelijk die geest aanwezig van vele handen maken licht werk. Iedereen werkt en helpt vóór de opvoering en daarna breekt iedereen het teater op en plooit gordijnen of bergt het materiaal in de koffers; noch ster-acteur, noch regisseur denkt eraan het werk voor anderen te laten. En er is werk! wij reizen met eigen décors en eigen benodigdheden, hetzij meubelen of gewoon een glas of tas, wij spelen uitsluitelijk met onze eigen vertrouwde rekvisieten. Men kan nu opwerpen dat de technische ploeg daarvoor aangesteld is, heel juist, maar de ploeggeest mag geen dergelijke opwerpen kennen, zelfs de technische dienst helpt aan dingen die deze ploeg niet aangaan.

Flor. Barbry

Januari 1972

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

AANDACHT! Wegens het buitengewoon succes... blijven de reklaamprijzen van de maand december nog geldig gedurende geheel de maand januari 1972. Daarbij komt nog:

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte Speciaal kg	89	79	10
Koffie Bako reklaam kg	98	88	10
Koffie Bako extra kg	90	80	10
Solo en Brabantia margarine kg	34	30	4
Planta en Lyra kg	44	38	6
Ozo en Resi frituurvet kg	56	48,50	7,50
Zalm extra fancy pink	39,75	31	8,75
Appelsienen 2 kg	39	29	10
Betterfood 2 dozen	19,50	16	3,50
3 repen Julienne	52,50	39	13,50

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas!

Raadpleeg onze agenten te:

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

VLAAMSE KOPPEN (6)

James Ensor

In het park van Oostende, een steenworp van ons aller „Dikke Mathilde“ (de populaire naam, die de Oostendenaars gegeven hebben aan het overigens zeer mooie vrouwelijke naakt, dat in feite „De Zee“ heet) staat het standbeeld van James Ensor: een buste op een „piëdestal“. Een paar jaar geleden hebben vandalen de neus van zijn gezicht geslagen; de restauratiewerkzaamheden verliepen echter vlot.

In de schaduw van het oude, prachtige kerkje van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Duinen, op de wijk Mariakerke, rust Ensor voor eeuwig; je kunt zijn naam lezen op een eenvoudige grafsteen. In de Vlaanderenstraat vergaat zijn woonhuis. Elke dag knaagt de zeewind wat méér aan de stenen en de mortel; in de lege, vervallen kamers rennen de ratten over de vloer. Zo eert een volk zijn groten.

Wie was deze James Ensor?

Hij werd op 13 april 1860 in Oostende geboren. Zijn vader was een Engelsman, zijn moeder een rasechte Vlaamse. James' vader kon je misschien wel een zonderling noemen; hij was een buitengewoon zwemmer en zekere dag heeft hij dat gedemonstreerd: hij wipte met kleren en al van de pier en crawlde lustig naar de overkant van de havengeul... Het schilderen zat James in het bloed. Al van jongsaf genoot hij enig onderricht bij twee Oostendse schilders, trok dan twee jaar naar de Brusselse Akademie, maar aan zijn negentien jaar zei hij: „Ik kan daar niets meer leren“. En bleef thuis, zette zich aan het werk in zijn atelier, dat gelegen was boven het schelpenwinkeltje dat eerst door zijn grootmoeder, later door zijn moeder, werd uitgebaat. Schelpen en maskers: zij werden wezenlijke bestanddelen in zoveel van zijn schilderijen. Niemand wou echter in hem de baanbreker erkennen: de aankondiger van het expressionisme en het surrealisme. Vóór zijn dertigste levensjaar had hij reeds zijn voornaamste werken geschilderd: ik vermeld b.v. „De Intrede van Christus te Brussel“ (1888). Pas na de eerste wereldoorlog werd hij op zijn waarde geschat. De ene retrospectieve volgde de andere op. In 1930 werd hij zelfs in de adelstand verheven met de titel van baron.

Ensor was een veelzijdig man; hij schreef en componeerde zeer veel en ook zijn grafisch werk is zeer belangrijk (in 1886 begon hij te etsen).

Nu is zijn naam over heel de kunstminnende wereld bekend. Zijn werken zijn soms fortuinen waard. Kennen en waarderen wij hem voldoende? Als U Oostende aandoet, laat dan niet na even binnen te wippen in het Museum voor Schone Kunsten aan het Wapenplein, waar een hele zaal gewijd is aan de grootste kunstenaar, die Oostende ooit rijk was!

Julien Van Remoortere

Bovenstaand stukje werd door

JULIEN VAN REMOORTERE

speciaal voor de IJzerbode geschreven. Van Remoortere, die meerdere letterkundige werken op zijn aktief heeft, won de romanprijs Reinaert 1971.

Hij spreekt, op initiatief DF-IJzerweelde te ROESBRUGGE, op 22 januari te 20 u.

Zaal „Kristen Volkshuis“, over

„Hedendaagse Vlaamse literatuur“

Een enorme keus in

FONOPLATEN

van prima kwaliteit

60 % goedkoper

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42

303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

Een klad mostaard

De mostaard - het juiste Nederlandse woord is eigenlijk mosterd - komt uit Azië en was in de prehistorie reeds bekend. De Chinezen aten duizenden jaren geleden al mosterd. Bij de Grieken en Romeinen werd mosterd „sinapis“ genoemd. Het zijn de Romeinse legers die omstreeks de tijd van Christus' geboorte de mosterd naar onze streken hebben gebracht.

Er bestaan recepten voor het bereiden van mosterd uit de vierde eeuw voor Christus. De naam mosterd is echter pas ontstaan toen de Fransen gemalen mosterdzaadjes gingen mengen en bereiden met „mout“ of „most“, d.i. ongegist sap van onrijpe druiven.

Het verbruik van mosterd bereikte een ongekend peil in het middeleeuwse Frankrijk. Toen koning Filips VI aan zijn hof een groot banket inrichtte bij de ontvangst van de Hertog van

Bourgondië, werd er meer dan 300 liter mosterd naar binnen gewerkt. Als Lodewijk XI op reis ging had hij altijd zijn eigen koninklijke mosterdpot mee.

Bij de bereiding van mosterd worden de gemalen mosterdzaadjes gemengd met azijn, most of wijn, zout, suiker en nogal andere ingrediënten die door de fabrikanten worden geheim gehouden.

Voor de Franse mosterd, *Moutarde de Dijon* is bekend. Nu is er ruime keus van mosterd: gele en donkerbruine, scherpe en zachte, Franse, Engelse en Duitse, vlees-, vis- en poedermosterd, verpakt in bokaaltjes, in potjes, tuben en pakjes. Veertig of vijftig jaar geleden was er op onze landelijke gemeenten niet zo'n variatie. Toen stond er een grote stenen pot, gestoffeerd met een houten lepel op elke winkeltoeg en moeder stuurde rond de middag de kinderen met een oude drinkkom om „vif sous mostaard“!

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR **PRINZIE**

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39. Bij afwezigheid: 057/303 26 — 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

ASLK

„ALGEMENE SPAAR-
EN LIJFRENTKAS“

Spaarboekjes van de post.

ONDER STAATSWAARBORG

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE ... UIT VROEGERE DAGEN

De wapenschilden in de Stavelse kerk. (vervolg en slot)

De Heer van Stavele bezat de heerlijkheid Stavele maar was ook steeds burggraaf van Veurne. Zo kennen wij als opeenvolgende Heren van Stavele, Burggraven van Veurne: Jan van Stavele - van Haelewijn (1334), Willem I van Stavele 1365, Willem II van Stavele gehuwd met Pierrinne de Matter en Willem III echtgenoot van Eleonora de Poitiers. Deze families vinden wij terug in de drie bovenste wapenschilden langs de mannenkant.

Willem III had geen mannelijke afstammelingen, wel twee dochters Adrienne en Antonine van Stavele („van Stavele” was werkelijk hun familienaam). Adrienne huwde Robert de Melun, baron van Ronny (markgraafschap) en in tweede huwelijk Jan van Reninghe. Daar ze in beide huwelijken geen kinderen had gingen haar leengoederen naar haar jongste zuster Antonine van Stavele, die huwde met Frans van der Gracht. Ook zij hebben geen mannelijke afstammelingen, slechts één dochter Anna van der Gracht. Zij is de eerste dame van Stavele die de naam van Stavele niet meer voert. Anna van der Gracht trad eerst in het huwelijk met Maximilien de Glymes de Bergues. Zij bleven zonder kinderen. De drie onderste wapenschilden langs de mannenkant zijn van de families de Melun, van der Gracht en de Glymes de Bergues.

In tweede huwelijk met Antoine de Croy, Heer van Semply, kreeg Anna één dochter: Anna de Croy die in 1539 in het huwelijk trad met Martin van Hoorn, graaf van Houtkerque, Heer van Hondshoote en van Braine le Chateau en Kastelein van St. Winnox-Bergues. Met haar gaat Stavele over naar van Hoorn. Haar oudste zoon Philips van Hoorn sterft de 5 januari 1572 en zijn rechten en titels gaan over op zijn broer Joris van Hoorn die in 1574 huwt met Eleonora van Egmond dochter van graaf Lammoral van Egmond, onthoofd te Brussel samen met de graaf Philips van Hoorn (standbeeld te Brussel).

Lammoral van Hoorn, jongste zoon van Joris, verwerft na de dood van zijn oudste broer François, al zijn titels: Burggraaf van Veurne, Vrijheer van Stavele, Graaf van Houtkerque enz. Hij huwde met Juliana de Merode en vestigde zich op het kasteel te Stavele. Hier schonk hij aan de kerk een mooie gouden kelk en de grote prachtige remontrants, die zijn wapenschild en dit van Stavele dragen, beide gewijde vaten zijn nog in onze kerk en worden nog op grote feestdagen gebruikt. Lammoral had drie dochters en één zoon, allemaal geboren en gedoopt te Stavele. De zoon Philips is geboren de 25 mei 1602, hij huwde met Dorothea de Ligne, dochter van Charles, graaf van Aremberg. Hij sterft te Stavele 18.2.1654. Zijn zoon Philips-Eugene huwt met Eleonora de Merode.

De familie van Hoorn was sinds geruime tijd in financiële moeilijkheden geraakt. Bij meer dan één stavelse landbouwer werd reeds geld geleend. Na de dood van Eleonora de Merode (1669) was het kasteel hier verlaten en onbewoond. In 1697 lag het in puin.

De dochter Philipinne-Isabelle van Hoorn die Kanunnikes was van St. Aldegonde te Maubeuge verkocht in 1715 al de eigendommen van de familie. Het burggraafschap van Veurne aan Frans Leopold van Nieulandt en de heerlijkheid van Stavele aan Pieter Leghez. Van de familie Leghez ging de heerlijkheid Stavele naar Charles-Alexander vander Straeten, bestendig raadslid van de stad en de kasselrie van Kortrijk. Marie Josephine, zijn dochter, werd de erfgename en door haar huwelijk ging de heerlijkheid naar François Pycke de Ten Aerde. Daar de leenverheffing door François Pycke plaats had onder het oud stelsel in 1790 mochten de afstammelingen de naam voeren „de Ten Aerde de Stavele”. De wapenschilden langs de vrouwenkant zijn: tweemaal de Croy, één van „de Hornes” of van Hoorn en de drie onderste respectievelijk Leghez, vander Straeten en Pycke de Ten Aerden. Bakker Georges Deschuytter te Stavele bezit een oude koopakte waarop deze laatste familie vermeld staat.

DE OOIEVAAR

POPERINGE Gasthuisstraat 40 Tel. 057/33401

KINDEREN DAMES TROUW

TIENERS HEREN

IEPER Diksmuidestraat 67 Tel. 057/21872

ALLES voor de BABY'S
KINDERS
TIENERS

Uw vreugde maakt ons gelukkig !!

Behoort U ook tot de 360 leden
van DF-IJzerweelde '72? Wees „in”!

21 Keuzemogelijkheden: F. Timmermans,
S. Vestdijk, I. Boudier-Bakker, A. Berkhof,
G. Van Camp; „Bonte boeketboek: Sport”
... en 4 grammofoonplaten. Waar voor uw geld!

Gratis prospectus te bekomen bij de bestuursleden en
op het DF-Secretariaat: Stationsstraat 95 Roesbrugge-H.

De „Donker zes-weken”

De huidige generatie spreekt niet meer over de „donker zes-weken”. Een overvloed van electrisch licht, zowel buiten- als binnenhuis heeft de ongemakken en de onzekerheid van de duisternis uitgebannen. Het verband met de natuur, zoals onze voorouders en velen onder ons in hun jeugd dat gekend hebben, bestaat niet meer.

Maar ten tijde dat men zich moest verhelpen met een olie- of petroleumlamp (de quinquet!), toen was het wat anders. Met het vallen van de avond moesten de meeste activiteiten stopgezet worden. En men diende ervoor te zorgen dat alles wat men voor het verder verloop van de dag of voor de volgende morgen nodig had, binnen was en dicht bij de hand: kolen en brandhout, eten, enz. zodanig dat men nog zo weinig mogelijk het woonvertrek moest verlaten, want daarbuiten lag de onzekere duisternis. Men zag er werkelijk tegen op als men 's avonds met een walmende kaars of bij het licht van een paar lucifers iets moest halen of zoeken op de voute, in de beste kamer of waar ook.

In die tijd werd er in de „leuring” (nog een woord dat verdwenen is, t.t.z. de schemer-tijd) vlug rondgesprongen om nog een en ander te doen vooraleer de volledige duisternis intrad.

De periode van de kortste dagen was een dieptepunt in het leven van de mens. „Late klaar en vroeg donker en als 't donker is zij-je nauwers beter dan in je bedde, je zit daar toch en 't is verloren vier en keerselicht”. Die periode noemde men de „donker zes-weken”.

De oudere generatie zal vertellen dat de „donker zes-weken” het tijdvak omsluiten van drie weken vóór Kerstmis, tot drie weken na Kerstmis. In feite is dat niet helemaal juist. De kortste dag van het jaar valt op 21 december en de zes weken met de kortste dagen van het jaar lopen van drie weken vóór 21 december tot drie weken na 21 december, dus van 1 december tot 12 januari! Maar omdat Kerstmis een zeer markante dag was en dicht bij 21 december was gelegen, plaatste men Kerstmis juist te midden van de „donker zes-weken”.

R. Lanszweert

ADRESVERANDERING

KOM NAAR

onze nieuwe winkel

in 't KORSETTENWIJVEKE

Guido Gezellestraat 6

POPERINGE

Breukmeester J. LAVA Tel. 057/33718

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Vanhalme Ann, d.v. Maurits en Beghein Marie-Thérèse (Stavele).

Overlijdens

- Dehaene Madeleine, echtg. v. Butaye Marcel (Beveren).

Butaye Lucien, weduwn. v. Deweer Rachel (Stavele).

- Loones Jerome, echtg. v. Vanthournout Elisa (Stavele).

Huwelijksaankondiging

- Frans Dugardein van Oostduinkerke met Verecke Gerda van Stavele (Beveren).

IN MEMORIAM

Lucien Butaye

Stavele 10.1.1895 - Ieper 14.12.1971

De Heer Lucien Butaye is van ons heengegaan. - Onze vriend Lucien Butaye heeft ons verlaten. Te Stavele geboren, is hij Stavelenaar gestorven. Een heer, een vriend, een Stavelenaar! Dat was Lucien Butaye. Hij was onze Stavelse Heer en Vriend.

Het Notelaarshof was zijn bakermat en deze zijner voorouders, meerdere generaties ver. Wie Butaye noemt denkt aan Stavele! Stavele roept Butaye! De grote oude notelaarshoeve herbouwde hij tot een prachtige modelhofstede.

Lucien was een Heer. Heer in zijn mooi, christelijk en kroostrijk gezin. Heer op zijn velden en landerijen in de blijde, vrije natuur. De scheppende boer die ploegt en zaait en vruchten oogst. Heer in zijn eigen landbouwbedrijf en in de verschillende landbouwersorganisaties waar hij de voorzitter van was.

Hij was de Voorzitter van de kerkraad en het bureau der kerkmeesters, van de commissie van openbare onderstand, van de Bond der grote en jonge gezinnen, van de Muziekmaatschappij St. Cecilia. Achttien jaar lang is hij lid geweest van de gemeenteraad.

Hij was een man van eer en deugd die overal eerbied en respekt afdwong, die ieders achting en genegenheid genoot.

Bovenal was hij altijd en overal een oprechte en goede vriend. Als trouwe kameraad van zijn wapenmakers, de oudstrijders van 14-18, was hij secretaris van de stavelse oudstrijdersbond.

Zijn zorgen - maar tevens zijn zonnekind was de muziekmaatschappij St. Cecilia waarvoor hij gewerkt en gewroet heeft, gelopen en gereden, gebedeld en geofferd. Als een Prins werd hij ten grave gedragen. Zijn vrienden uit alle rangen en standen, uit besturen en organisaties kwamen hem een laatste hulde en groet brengen onder de treurende tonen van Chopins dodenmarsch.

Het rouwende Stavele dankt hem en zal hem blijven gedenken.

R. Lanszweert

Bejaardenbond „Derde Jeugd“

Op 15 december werd de stichtingsvergadering gehouden voor de bejaardenbond „Derde Jeugd“ te Beveren-IJzer. Men kon zich verheugen om de zo talrijke opkomst. Reeds werden 76 leden ingeschreven en er komen er steeds bij. Voorzitter is Furcy Nuttens en secretaris is Meester Catteu. Het was er een aangename namiddag met koffietafel en akkordeonmuziek. Volgende bijeenkomst: woensdag 19 januari 1972 te 1.30 uur namiddag in „Het Boerenhof“. De belangstellenden dienen in het vervolg „De IJzerbode“ te raadplegen (rubriek „Vermakelijkheden en activiteiten“) om op de hoogte te blijven van alles wat voor de „Derde Jeugd“ zal gedaan worden.

Nichte Yvonne

De eerste reeks van acht opvoeringen is thans achter de rug. Het werden acht bomvolle zalen en honderden liefhebbers werden teruggestuurd bij gebrek aan plaats. Daarom heeft onze toneelgilde beslist een DERDE OPVOERING te geven te Beveren-IJzer zelf, dit in de loop van de maand maart. De mensen van Beveren en omliggende gemeenten die te laat kwamen om zich een toegangskaart te bemachtigen zullen aldus nog een gelegenheid krijgen.

Met nieuwjaar nemen onze mannen een paar weken verlof en dan gaat de tocht weer verder, ten einde te voldoen aan de zo vele aanvragen van gemeenten en zelfs steden alwaar onze flinke groep werd uitgenodigd.

BEENHOUWERIJ-SPEKSLAGERIJ

Albert PYFFEROEN

Bergenstraat 25 BEVEREN-IJZER

is elke zondag open

tot 19 uur.

Tuisbezorging

Tel. 303 75

Een gestoorde Aanbiddag te Beveren-IJzer

In de „Dorpsbode“, het Roesbrugse weekblaadje dat meer dan een eeuw geleden verscheen, vinden we in het nummer van 30 januari 1861 volgend nieuwsbericht:

„Zaterdag laetst was het Aanbiddag in de gemeente Beveren bij Roesbrugge. In den namiddag woonde een groote menigte de goddelijke diensten bij. Eensklaps deed zich een groot gedruisch als dat eener instorting hooren dat de menigte verschrikte en de kerk deed uitvlugten.

Maer de uitgangsdeur slechts half openstaende, greep er een droevig toneel plaats. Allen stapelden op één waardoor menigeen ligte of zware kneuzingen bekwamen, naer dat al het volk de kerk uit was, heeft de heer Pastor dadelijk dezelve doen sluiten, waerna men bevonden heeft dat vele voorwerpen en goudsieraden achtergelaten waren, die allen aan de verliezers zijn terug besteld geworden. Wat was nu het geval?

Men diene te weten dat den kerktoren van Beveren sinds lang bouwvallig is en sinds lang verdient hersteld te worden, doch altijd verschoven, waerom weten wij niet; welnu eenige steenen van den toren vielen op de kerk, zonder verdere ongelukken te veroorzaken.

Hoe het zij, geloven wij dat zoo hier niet wel dra hand aan het werk geslagen wordt, men den stal zal sluiten als het paerd verdronken is“.

Men heeft het „paerd“ niet laten verdrinken, vermits de hoge gemetselde torennaald die toen bestond, afgebroken werd en vervangen door een korte met schaliën bedekte kegel die tot op heden behouden bleef en in feite niet in verhouding is tot het stoere bouwwerk.

op kamp wordt U
een ander mens!

CAMPING DECUYPER
IEPERSTRAAT POPERINGE

— SPORT — SPORTMODE —
TRAININGS - VOLLEYS Tel. 057/337 74

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND JANUARI

MAANDAG 3 JANUARI

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
4de Maandelijke kaartje.

ZATERDAG 8 JANUARI

Roesbrugge, bij G. Berquin te 20 u.
Feestbolling voor mannen en vrouwen.
Haringe, bij J. Boury te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

ZONDAG 9 JANUARI

Krombeke, bij G. Cappoen te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

MAANDAG 10 JANUARI

Roesbrugge, bij J. Gunst te 15 u.
Schieting op de liggende wip.

WOENSDAG 12 JANUARI

Roesbrugge, in 't Bertennest te 20.30 u.
Ontmoetingsavond voor de „Bertennesters“
met voorlichting voor deelnemers „Prijskamp
Bertennest-Boekenbeurs“ zie blz. 2.

ZATERDAG 15 JANUARI

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 14 u.
Volleybal heren : ROEVO-PIVOLO
Roesbrugge, bij G. Decroo
Maandelijke smijting op de vogelpik.

ZONDAG 16 JANUARI

Roesbrugge, bij G. Berquin te 15 u.
Gaaibolling
Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 14.45 u.
Voetbal : F.C. Roesbrugge-L.S. Hoogdele
Proven, bij G. Buseyne te 14.45 u.
Voetbal : T.S. Proven-Eendr. Houtem
Proven, bij A. Deprey te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

MAANDAG 17 JANUARI

Beveren-IJzer, bij M. Ryon
Maandelijke kaartje.

WOENSDAG 19 JANUARI

Roesbrugge, in 't Bertennest te 20 u.
Voorlichtingsavond over de nieuwe reeks na-
tuurkooklessen en meteen laatste kontakt-
avond i.v.n. „Prijskamp Bertennest-Boeken-
beurs“ zie blz. 2.

ZATERDAG 22 JANUARI

Roesbrugge, Zaal „Kristen Volkshuis“ te 20 u.
Spreekbeurt door Julien Van Remoortere,
over „Hedendaagse Vlaamse literatuur“,
ingericht door DF-IJzerweelde.

ZONDAG 23 JANUARI

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 9.30 u.
Volleybal dames : ROEVO-PARTHENOI

Roesbrugge, bij J. Gunst te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

Haringe, bij Martha Ryon
4de Maandelijke kaartje.

ZATERDAG 29 JANUARI

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 15 u.
Volleybal dames : ROEVO-NON-STOP

Haringe, bij J. Boury te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

ZONDAG 30 JANUARI

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hananwedstrijden.

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 14.45 u.
Voetbal : F.C. Roesbrugge-L.S. Hoogdele

Proven, bij G. Buseyne te 14.45 u.
Voetbal : T.S. Proven-Sparta Dikkebus

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 10 u.
Volleybal heren : ROEVO-DON-BOSCO

MAANDAG 31 JANUARI

Beveren-IJzer, Brigida-viering.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
Biljartavond.

In onze KALENDER wordt gratis elke verma-
kelijkheid of activiteit vermeld. Stuur ons
vóór 20 januari uw tekst voor het februari-
nummer.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE
Haringestraat 2 ROESBRUGGE
Tel. 305.21

Voor Uw Nieuwjaarsfeesten :

IN VOORRAAD :

echte kalkoenkiesens
dikgevelede soepkiesens
rundstongen

STEEDS :

eerste kwaliteit rundvlees
jong schapenvlees

*De beste vleeswaren
en fijne specialiteiten*

DEZE MAAND IN REKLAAM :

Paardevlees extra mals 160 fr/kg
Paardestoofvlees 60 fr/kg

TE KOOP

Schoon en geriefelijk WOONHUIS met TUIN
gelegen : Bergenstraat 5, Roesbrugge.
Zich wenden tussen 13 u. en 17 u. :
A. George-Depyper, Krombekestr. 21, Stavele.

VERLOREN

GOUDEN KNOPRING dragende de letters A.G.
Terug te bezorgen tegen beloning : Krombeke-
straat 6 te Roesbrugge.

TE KOOP

VULHAARD (feu continu), Nestor Martin,
Zeer goede staat.
Zich wenden : Statiestraat 34, Roesbrugge.

dipo

ANTWERPSE MAATSCHAPPIJ
VAN DEPOSITO'S EN HYPOTHEKEN N.V.

biedt U :

SPAARBOEKJES

- zonder termijn : 4,50 %
(getrouwheidspremie inbegrepen)
- op termijn : 2 à 5 jaar

TITELS AAN TOONDER

- Kasbons 1 à 5 jaar.

Steeds tot uw dienst :

Guido SCHOONAERT-PAREYN

Bergenstraat 20 ROESBRUGGE

Erika

Erkende Verkoper :

**Bureaumachines
VANSEVENANT**

leperstraat 64 POPERINGE
Tel. 057/338 45

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

**Krombekestraat 38 b
STAVELE**

Tel. 057/302.43

I. PARENT

Stationsstr. 39 ROESBRUGGE

Tel. 057/30320

DAMES-
HEREN-
KINDER-
WERK-
SCHOENEN

RUBBERBOTTEN
HANDTASSEN
MAROQUINERIE

POPERINGE

al vliegt de boel aan
spaanderen

drink je glaasje in
„oude vlaanderen!“

Met de beste wensen van STRAS
die bezorgd is om zijn KAS

Het hele jaar door de schoonste films
die mogen gezien worden
door groot en klein!

GALERIJ

Kent U het vermaarde huis:

VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER.
Tel. 307 44

Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

- Alles voor groot en klein
- Textiel en confectiekledij
- Moderne kledij voor de jeugd
- Gespecialiseerd in bustehouders
SVELTA, gainen en korsetten.

— KEUS NAAR IEDERS BEURS —
Zegels: Valois en Gezinszegels.

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Modest Lerberghe van Winnezele plaatse wos in een bizonderen slechten dag. 't Waren daar oek redens voeren. Modest wos fakteur ... postbode. Je moet weten dat Madeleintje, zyn wuuf, een paar dagen tevooren weggevoerd wos, vul blyde verwachtingen, naar 't moederhuus van Haezebroek.

Nu wos Modest alzoog geheel den dag een beetje in doolinge. Daarby hadde 'n nog een fraai zwaaren tournee: ol die boeredreeven 'k weet niet hoeverre innewaarts en bovendien dat nog ollegaare met zyn oude brokke van een velo dat 'n ofgedeeld hadde van zyn nonkel Fiel die oek geheel zyn leven fakteur geweest wos met dat tuig.

't Kwam dat 'n eeuwigmenschen kontent wos ols 'n aan de laatste plekke kwam, d'herberge „Het Nachtluchtje“ by de roste Marie. Olleman ging daar nog geeren 'n keer binnen. Marie zag maar half heuren buuk vul en je kreeg daar oltyd een groote pinte want ze wos maar gewaare dat 't glas vul wos ols 't overliep. G'hadde daar nog waare voor joen geld.

Modest smeeet zyn velo tegen den muur van d'herberge, trok naar binnen ... en stoeg in een haai en een draai op zyn geweune plekke met zyn ellebooge op den toog, te swaaten djuuste gelyk een wiestergaai binst dat 'n zyn pinte uutdronk.

Maar ols 't nu ollegaare slecht wil ... olmetnekeer vloog de deure open en wos den postmeester daar die te vierklauwe gekomen wos met zyn mottesiekel.

't Is gang wei ... riep de postmeester ... haast joen ... 't is effen met Madeleintje joen wuuf ... 'k gaan joen direkt voeren naar Haezebroek. Modest liet pinte en velo en geheel den san-teboetiek in plan, kroop ol achter op de zaate van den postmeesters mottesiekel en nog geen half uure later kwamen ze toe voor 't moederhuus.

Modest ... zei de postmeester eer dat z'aan de belle trokken ... 't is hier van op joen vierkante te blauwen wei ... en geen groeve klaps uuteen te doen ... of we waaien hier weere buiten ... 'k gaan ik wel een beetje 't woord pakken.

Achter enigte minuuten doolden ze rond op de derde verdiepinge ols er daar uut een zaale 'n kleen vernukeld ventje buuten kwam met een groote witte schorte aan die een ende bachten hem vleggerde.

Ha ... meneere den dokter ... zei de postmeester die rechtuut zag met wien dat 'n te doen hadde ... hoe is 't in de situatie ... ? ... 'k zyn hier komen kyken sè ... met Modest, een van de fakteurs ... wuk da zyn Madeleintje gekocht heeft ... è zeune of è dochter ... ? Och heere ... m'n braven man ... zei den dokter ... en schartelde è keer ferme op z'n blinkenden kletsekop ... 't is n' drieling ... en toen nog drie knechtebrakken ...

Modest wos van d'hand Gods geslegen ... 't draaide ol dat 'n zag ... en ... Wuk zeg je gie gadomme, vroeg Modest ... drie in è keer ... ? ... Hoe kun je dat eksplikeeren ... ?

Horkt ... zei den dokter ... in dit gevol spelen d'r drie faktoren een groote rolle ... den eersten faktor dat is vaneigens gie zelve ... en den tweeden ...

Jaja ... we gaan d'r niet van klappen ... zei Modest ... 'k weten wien dat de twee andere zyn ...

SJORS

Verwarmingsproblemen ??

Heel eenvoudig ... Verwarmt **electrisch**

Uw huiskamer wordt verwarmd zonder de minste geur of bijkomende narigheden.

Electrisch verwarmen is veel te duur zegt men.

O NEEN ... Verwarmt electrisch met

ACCUMULATIEKACHELS op nachttarief

Prijs per Kwh 0,61 fr.

Vraagt inlichtingen en documentatie bij

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

UIT VERVLOGEN TIJDEN

DE „VERSLAGENE OP DEN WAL”

Vier keer per jaar wordt door E.H. Pastoor van de St.-Martinusparochie te Roesbrugge van de preekstoel afgekondigd dat er een mis zal gelezen worden voor de „Verslagene op den Wal”. Dat is een zeer oude fondatie (schenking) waarvan bijna niemand nog de juiste betekenis kent, want het gaat om een gebeurtenis van 650 jaar geleden, kort na de Slag van de Gulden Sporen.

De Kruisvaarten en de Tempeliers

Iedereen heeft wel eens gehoord van de Kruisvaarten. Dat waren tochten van ridders en legerscharen uit de westerse landen - ook uit ons land en onze streek - die in de elfde eeuw en ook later nog, naar Palestina trokken om de heilige plaatsen, waar Kristus had geleefd en gestorven was, te bevrijden uit de handen van de muzelmanse Turken. Tijdens de eerste Kruisvaart slaagden zij erin Jeruzalem te veroveren en Godfried van Bouillon werd tot koning van het overwonnen land uitgeroepen. Hij genoot echter niet lang van de koningskroon, want het jaar daarop werd hij vergiftigd. Zijn broeder Boudewijn I en daarna zijn neef Boudewijn II, volgden hem op. Het koninkrijk Jeruzalem bleef 88 jaar bestaan (1099-1187).

In die tijd werden door groepjes ridders in het Heilig Land religieuze militieën opgericht, die zich o.m. tot taak stelden de heilige plaatsen te beschermen. Een van die militieën kreeg van koning Boudewijn II, als residentie, een deel van een kasteel dat gebouwd was op de plaats waar de tempel van Salomon zou gestaan hebben. Zo kregen zij de naam van Tempelheren of Tempeliers.

De Tempeliers te Roesbrugge

De orde van de Tempeliers werd door de paus erkend in 1128. Zij kreeg talrijke aanhangers en een grote uitbreiding in de Westerse wereld. Dank zij vele en belangrijke schenkingen beschikten de Tempeliers weldra in alle landen over uitgestrekte bezittingen. Zo verkregen zij ook de gronden die te Roesbrugge gelegen waren aan de rechteroever van de IJzer (Kappellebroek, Moteweide, enz.). Omstreeks 1280 werd op die gronden een middeleeuws kasteel gebouwd, omringd door een wal, dat door een gemeenschap van de Tempeliers werd betrokken. Zij sleten er een leven dat het midden hield tussen dat van ridder en dat van kloosterling. We moeten echter alles zien in het kader van die tijd en van de toenmalige beschavingstoestanden en we mogen de Tempeliers zeker niet vergelijken met de Trappisten van tegenwoordig. De spreuk „drinken als een Tempelier” komt toch ergens vandaan...

De slag op de wal

De koning van Frankrijk, Filips de Schone, die bijzonder gebrand was op de uitbreiding van

zijn macht en zijn rijk, en die reeds bij een poging om Vlaanderen bij Frankrijk in te lijven een nederlaag had opgelopen bij Kortrijk in 1302 (Slag van de Gulden Sporen) wenste zich ook van de bezittingen van de Tempeliers meester te maken. Hij drong voortdurend aan bij de paus, om die orde op te heffen en hun goederen verbeurd te verklaren. Om zijn eis kracht bij te zetten beschuldigde hij de Tempeliers van allerlei wandaden en een liederlijk leven. In 1312 gaf de paus toe. Zo bestond in feite de orde van de Tempeliers niet langer en hun eigendommen vervielen, in Frankrijk althans, aan de kroon. Die afschaffing liep niet altijd van een leien dakje en hier en daar moest hardhandig opgetreden worden. De Franse koning liet zelfs een aantal Tempeliers terechtstellen, die zich tegen de likwidatie hadden verzet. De Tempeliers van Roesbrugge, die behoorden tot het graafschap Vlaanderen en het gezag van de Franse koning niet erkenden, bleven wat ze waren en waar ze waren. Maar in die jaren tussen 1300 en 1320 was Vlaanderen voortdurend in strijd met Frankrijk, dat ook na de slag van de Gulden Sporen nog steeds tot strubbelingen aanleiding gaf. In 1320 waren de Fransen weer ons land binnengedrongen en kwamen onder meer te Roesbrugge. Het Tempelierskasteel was hun een doorn in het oog en zij gingen onmiddellijk over tot een aanval op deze vesting. De Tempeliers die wisten wat er hun vanwege de Fransen te wachten stond, waren niet bereid zich over te geven. Op 19 juli 1320 leverden zij slag aan de wal van hun kasteel. Zij waren echter tegen de Franse overmacht niet opgewassen en sneuvelden tot de laatste man: dat waren de verslagen op de wal. Het kasteel werd toen tot de grond vernield.

De fondatie-missen

Het is ons onbekend wie er toen voor een fondatie heeft gezorgd en de gesneuvelde ridders ten eeuwige dage met missen heeft bedacht. Aanvankelijk moest er elke maandag een mis worden gelezen ter intentie van de Tempeliers en het „bureel voor weldaet” (de vroegere commissie van openbare onderstand) betaalde. In 1688 vroeg de magistraat van de kasselrij Veurne, een gemotiveerd rapport over die opgelegde last. De pastoor van Haringe (er was toen nog geen kerk of pastorie te Roesbrugge) liet weten dat de oorspronkelijke stukken verloren waren gegaan. Men nam daarmee echter geen vrede en stelde de eis dat indien de nodige stukken binnen de twee maanden niet voorgelegd werden, deze fondatie voor altijd moest worden geschrapt. Zo was er meer dan een eeuw van de „verslagene op den wal” geen sprake meer. Maar na de Franse revolutie, kwamen ze weer te voorschijn. Toen kregen ze 12 gezongen missen per jaar, die nu - men weet niet wanneer of door wie - teruggebracht zijn tot vier missen. De huidige commissie van openbare onderstand betaalt nog steeds jaarlijks een bepaald bedrag aan de kerkfabriek. Waarschijnlijk omvat dit bedrag deze oude fondatie.

R.A.B.

ROESBRUGGE BOVEN

Een briefje van Nonkel Bob

Op woensdag 12 januari had er in het jeugdprogramma van de T.V. een wedstrijd plaats, opgenomen in het Boudewijnpark te St.-Michiels, tussen vier gemeenten van het Vlaamse land: Brugge, Bambrugge, Gentbrugge en Roesbrugge. Voor ons dorp traden op, onder leiding van de zanger Johan Stollz: Rita Depover, Martine Ryon, Martin Schoonaert en Geert Top. Roesbrugge behaalde de overwinning en kreeg als prijs een kleuren-T.V., die bij loting overgedragen werd aan het jeugdtehuis „De Zandberg” te Varsenare. Nonkel Bob, de sedert vele jaren bekende presentator van de jeugduitzendingen, schreef ons, voor publicatie in „De IJzerbode”, onderstaand sympathiek briefje, waarvoor onze beste dank!

Brussel, 21 januari 1972

Beste vriendjes allemaal,

Nu jongens en meisjes uit Roesbrugge-Haringe de eerste uitgave van het spelletjesprogramma „Eén naam, vier gemeenten”, zo glansrijk hebben gewonnen, weten ze ongeveer wel hoe het er aan toegaat bij de televisie. Al moeten we daaraan toevoegen dat studio-opnamen wel anders zijn, terwijl de kleurentelevisie nog haar eigen problemen kent. Hoe ben ik tot het spelletjesprogramma „Eén naam, vier gemeenten” gekomen? Ik wou weer eens een spelletjeswedstrijd buiten de studio. Dat was al vroeger meer gebeurd en telkens was het een succes geweest. We hebben „Walbo” gehad (Walbo is samengesteld uit de vijf eerste letters van de naam van de Vlaamse provincies). Hierin speelden ploegen uit die provincies. Dan werd het „Troef” en dan „Zulke vader, zulke zoon”. Nu kwam ik op de idee ploegen te vormen van twee meisjes en twee jongens, geleid door een bekende persoon: „Vier vingers en één duim”. Toen ik op zekere keer poppenkast speelde te O.L.Vr.-Tielt, dacht ik zo: Tielt in Westvlaanderen en Tielt in Brabant, daar zit muziek in. Ik keek de telefoongids na en kwam tot de ontdekking dat er heel wat gemeenten zijn met dezelfde of met aanverwante namen. Zo ontstond: „Eén naam, vier gemeenten”! De spelletjes werden uitgedacht, verschillende vragen opgesteld en alles tot een geheel

Vanuit onze natuurjeugherberg
als burcht aan de IJZER,
nog de gezondste en visrijkste stroom!

NIEUW IJZERFRONT voor NATUURBESCHERMING

niet alleen visklubs, maar IEDEREEN en alle verenigingen
worden opgeroepen ter samenwerking en voorbereiding van de
LENTEMARS VOOR MENSELIJK EN NATUURLIJK LEVEN

Kontaktadres : BERTENNEST, Bergenstraat 29

8990 Roesbrugge. Tel. 057/302 08

ofwel langs bijhuis : Tel. 056/169 07

gesmeed. Aan bekende personen werd gevraagd mee te doen. Zij aanvaardden met veel genoegen. Om zo'n programma echter op peil te brengen, moeten er prijzen zijn. Het „Gemeentekrediet van België” verzekerde ons zijn medewerking en geldelijke steun.

Toen kwam onze eerste uitzending, waarin Roesbrugge zo afgetekend overwon. Het bleek een succes, want op de prijsvraag bestemd voor hen die thuisgebleven waren kwamen duizenden antwoorden binnen. Met die prijsvraag hebben we Roesbrugge nog eens figuurlijk in de kijker geplaatst.

Het werd ook een succes voor de kindertehuizen, die van jullie inspanning zouden profiteren. Jullie overwinning kwam ten goede aan „De Zandberg” te Varsenare, die gratis een kleurentelevisietoestel kreeg. Een echt buitenspeelplaatsje voor zoveel verlaten kinderen dank zij de ploeg uit Roesbrugge-Haringe!

Proficiat,

Nonkel Bob.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondiging

- Leupe Paul van Poperinge met Tant Christiane van Roesbrugge-Haringe.

Overlijdens

- Behaeghel Henri, 65 j., ongehuwd.
- Duponcelle Arthur, 82 j., echtg. v. Verbouwe Celina.
- Blanche Dequidt, 83 j., wed. v. Albert Rossel
- Liefvooghe Agnès, 60 j., echtg. v. Frederic Top

„De Vrolijke Pikkers”

In het lokaal „De Sportwereld” behaalde Etienne Vervaeke de koningstitel 1971-72 met 851 punten vóór Roland Temperville met 834 punten.

Davidfonds „IJzerweelde”

Het is verheugend de verdere opbloei van het DF gade te slaan. De plaatselijke afdeling eindigde het jaar '71 met 352 aangesloten huishoudingen, terwijl dit van de gewestbond 1.860 bedroeg (aanwinst : 67), gouwbond : 20.015 en het ganse DF : 70.716. In de jongste jaren is dit een totale winst van meer dan 7.000 leden.

Meer dan eens wordt ons gevraagd : hoe wordt men lid van het DF ? De minimumbijdrage bleef behouden op 150 fr., waarvoor boeken en fonoplaten aan gunsttarief kunnen gekozen worden. Dit jaar brengt het uitgaven-

plan : Ina Boudier-Bakker : „De kloppende deur” 760 p. en slechts 105 fr. ; F. Timmermans-Omnibus met 6 boeken in één band 640 p. 130 fr., gebonden : 170 fr. Beide voornoemde werken worden gedrukt, respectievel. op 25.000 en 35.000 exemplaren. Verder is er keuze aan werken van Aster Berkhof, Simon Vestdijk (elk 20.000 ex.), J. Deleu, J. Florquin (Ten Huize van ... deel VIII), Gaston Van Camp met de succesreeks : „Bonte Boeketboek IV : sport”, alsmede een nieuwe uitgave voor kleuters en beginnende lezertjes : „De wijze Poes van Jannetje” door Mariette Van Haelewyn en met tekeningen van Jaklien. Daarbij is er nog keuze uit 9 andere werken en 4 fonoplaten, waaronder een single van Dimitri Van Toren. Iedereen kan gratis een prospectus bekomen op aanvraag, en dit zonder de minste verplichting. Goede wijn ...

Natuurlijk mag ieder lid boeken en fonoplaten bestellen boven het minimale bedrag. Aldus wordt de plaatselijke DF-afdeling gesteund (7 % winst), alsmede het Nationaal Secretariaat met zijn 27 personeelsleden. Want deze ledenformule is geen doel op zichzelf, doch alleen een zeer belangrijk middel om heel wat service te kunnen leveren in het sociaal-kultureel vormingswerk, dat het hoofddoel van het Davidfonds blijft. D. Morez,

BIJNA VOOR NIETS ! !

bij

Maria DEBULCKE

Markt 8

ROESBRUGGE

— alles aan 1/3 van de prijs. —

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

In de leeszaal van de Erkende O.B. „J. Leroy” staan 85 werken ter beschikking van de weetgierigen. Hiervan zijn er een 70-tal zeer waardevolle en dure werken - ontleend aan de K.C.V.L. voor langere termijn - die alle domei-

nen beslaan, nl. aardrijkskunde, geschiedenis, sport, kunst, toegepaste en sociale wetenschappen, taalkunde, godsdienst, literatuur, ... Het is onbegonnen werk alle titels te vermelden. Wel ligt het in onze bedoeling eerlang een lijst ervan te polycopiëren, die belangstellenden kunnen inkijken, en wellicht ook meenemen.

De leeszaal is toegankelijk op de bibliotheek-uitleenuren, nl. op zondag van 11 tot 12 uur, en op donderdag van 17 tot 18 uur. D. Morez.

BIBLIOTHEEK HARINGE

We wensen ons trouw lezerspubliek van harte „Gelukkig Nieuwjaar” en danken hun tevens voor het vertrouwen en de steun die ze onze bibliotheek gedurende het jaar 1971 verleend hebben. Dank zij hun grote boekeninteresse steeg het aantal uitleningen van 3.158 in het jaar 1970 tot 4.751 in het jaar 1971. We mogen werkelijk fier gaan op onze 1.593 meer uitleningen. Daaruit blijkt dat het ontwikkelingspeil voortdurend stijgt. Onze dank richt zich ook tot de Staat en Provincie, maar vooral tot de gemeente die zeker het leeuwenaandeel van de steun verleent voor de aankoop van boeken, en ook het werk van de bibliothecaris op prijs stelt door dit te steunen met een toelage die zeker door veel gemeenten niet zo gul gegeven wordt. Dank ook aan de „IJzerbode”, die dank zij haar publikaties, een ruimer lezerspubliek schept.

Graag vermeld ik nog enkele van de laatste aanwinsten :

Johan DAISNE : *Baratzeartea een Baskisch avontuur.*

Deze roman begint en eindigt in Gent. Tus-sen-in ligt een zo heel gewone en toch wonderbaarlijke vakantiereis naar het Baskisch land waar een landgoed staat dat, Baratzeartea, heet, hetgeen in de geheimtaal der Basken betekent „de ingang van de tuin”.

Piet THEYS : *Pietjesbak.*

Bevat ruim honderd uitingen van onbedwingbare levenslust.

Louis VERBEECK : *Kikindodo Kikindada.* Bloemlezing van talrijke voorbeelden „uit het leven gegrepen” bij radioluisteraars en bij lezers van het gezinsblad „De Bond”.

Hubert LAMPO : *Hermione betraht.*

Roman van een historicus en letterkundige Rudolf Reyniers, die in Parijs de dubbelgangster ontmoet van haar die hij twintig jaar geleden, een onvergetelijke vakantie lang, heeft liefgehad. Mevr. Lecluyse.

Alexis DECARNE

„De Hondspoot” was één van de oudste herbergen van Stavele. Daar werd midden de vorige eeuw, in die donkere jaren van armoede en ellende, de eerste spruit geboren uit het jonge gezin van Ivo Decarne-Marie Thérèse Butaye, nl. Alexis. De almanak wees 11 december 1848.

Vader Ivo was „aübergiste en doende de landsnering” (1) en Marie Thérèse Butaye was een flinke boerendochter van „De Westmolen”. Alexis leerde zijn eerste fabeltjes bij Mietje Amelie (Amelie Knockaert) die voor een bescheiden gemeentelijke subsidie de kleintjes hun eerste onderricht gaf in haar huis (tegenwoordig café „Het Zwaantje”). Na deze kleuterschool belandde hij bij meester Blomme, het type schoolkoster dat J. Leroy in zijn „De Pensejager” beschreef. In 1858 kwam de flinke onderwijzer Benoit Akkerman de vaderlijke Blomme opvolgen. In de „kleine lering” had hij kapelaan J. Galleye en in de „grote lering” pastoor Desiere. Na zijn eerste en tevens plechtige communie trok Alexis naar het college te Veurne. Hij was „extern” en woonde in bij zijn nonkel Karel Butaye die bakker was te Veurne in de Ooststraat. Het college was nog primitief en in wording. Decarne vertelde later, hoe in de geïmproviseerde klaslokalen, de ratten, op een balk, van tijd tot tijd de lessen kwamen bijwonen en hoe, bij wankelbaar weer, de voorzichtigste knapen een regenscherm meebrachten.

Hij was de eeuwige eerste in al de klassen. Zijn vereerde leraar van de retorika was E. H. Theodoor Luyssen, die gedurende zijn elfjarig professoraat een grote invloed heeft uitgeoefend op zijn leerlingen en vele flinke mannen, ware priesters en overtuigde Vlamingen heeft gevormd.

Decarne begon reeds te dichten vóór hij in de dichtersklasse kwam. „Het Roodborstje” dateert van mei 1866. Dit gedichtje is bekend geworden, verscheen in verschillende tijdschriften en werd in meerdere schoolboeken overgenomen.

Na de retorika ging hij naar het klein seminarie te Roeselare zoals zijn vriend en streekgenoot Alfons Van Hee uit Lo. Op 4 oktober 1869 deden zij hun intrede in het groot seminarie te Brugge. Als professor in kerkgeschiedenis hadden ze er E. H. Albert Stroom uit Stulvenkerke, een goede vriend van de familie Van Hee. Deze was een overtuigd Vlaming, de enige onder de toenmalige professoren. Hij was mild en goed maar tevens streng en

kordaat met de spreuk „’t is moeilijk tegen stroom te varen”.

Op 21 december 1872 werd Decarne tot priester gewijd. Intussen was hij reeds sedert september tot leraar benoemd, samen met twee van zijn klasgenoten, op het klein seminarie te Roeselare, het bijzonderste onderwijsgeesticht van het bisdom. F. David werd titularis van de „kleine figuur” of de zesde latijnse, een mooie benoeming. J. Delorge kreeg nog beter, hij werd professor van mathesis en physica, ze noemden hem „de cyfer”. De minste in graad was de professor van handels- en nijverheidskennissen. Dat was de zeventiende in de rij van zeventien. Deze plaats was voor Alexis Decarne... hij was vlaamsgezind. G. Gezelle, Victor Huys (de schrijver van de legenden van Baekelandt), Alfons Van Hee, Amaat Vyncke en andere Vlaamse koppen hebben ook in die afdeling les gegeven. Decarne stond in de rij van de Vlaamse elite en in de rij van de nederige leraars. Decarne was een struise kerel van om en bij de honderd kilo, ze noemden hem „de pluime”. Die naam had hij van Van Hee gekregen.

Tien jaar is hij leraar geweest van die handelsklasse. Zijn lessen waren zo interessant, dat hij bij zijn jeudige toehoorders een levendige nieuwsgierigheid wist op te wekken. In de hoogste klassen onderwees hij de Duitse taal. Voor Albrecht Rodenbach, C. Lievens, J. Devos en al die andere blauwvoeters verdienstte hij „Wilhelm Tell” van Schiller en „Hermann und Dorothea” van Goethe. Voor zijn studenten een waar genot!

In het klein seminarie heerste toen kanunnik Henri Delbar als superior. Hij was Waal van geboorte, kende weinig Nederlands en sprak altijd Frans.

Hugo Verriest, leraar in de retorika schaarde de echte, ware en overtuigde Vlamingen om zich heen: Degryse, Demonie, Van Hee, Decarne, Axters. Aan de zijde van de superior stonden Catulle, Chomart, Boone, De Boudt en Moulaert. In juli 1875 ontstond „de grote roering” in het seminarie te Roeselare. „Vliegt de blauwvoet, storm op zee!”. Jules Devos, klasgenoot van Rodenbach werd aan de deur gezet. In maart 1876 verdween A. Van Hee. „Rond den Heerd” werd verboden. Ook Axters moest gaan. Verriest, Degryse en Demonie bleven op hun kamer en Decarne werkte halve nachten aan de vertaling van „De Heliand”.

Buiten de collegemuren stichtte Decarne samen met R. Veralleman „de clauaertsgilde”. De leden waren gewezen studenten, meestal oud-leerlingen van het klein seminarie en burgerjongens uit de stad. De vereniging was

een soort lettergilde. Ze trad voor de eerste maal op te Roeselare met het toneelstuk „Breydel en Deconinck”. Ter herinnering aan deze opvoering dichtte Rodenbach het stuk „De Coninck verlost” en droeg het op aan de „clauaertsgilde”. Decarne trad op met een verhandeling over de Vlaamse beweging en een voordracht over Vlaanderen in de 13e eeuw op het gebied van kunst, wetenschap, zeden, onderwijs en godsdienst. Ook in de St. Lutgardisgilde te Brugge gaf hij voordrachten over de Vlaamse taal in de Middeleeuwen. In 1877 werd ook Verriest uit het seminarie verwijderd, weldra zou het de beurt worden aan Degryse en Demonie en later ook aan Decarne. Op 12 april 1882 werd Alexis Decarne benoemd tot onderpastoor op de Sint-Michielsparochie te Roeselare, tevens bestuurder van de jongelingskring en proost van de stedelijke muziekmaatschappij. Hij bewerkte de lyrische opera van A. Gréty „Richard coeur de lion”, die de stadsharmonie als „Rijkaerd Leeuwenhart” uitvoerde op 28 januari 1883.

Op 16 december 1883 is Alexis Decarne te Roeselare gestorven, amper 35 jaar oud! Heel Vlaanderen rouwde om het heengaan van deze schone, blijde, Vlaamse priester en dichter. Hij kreeg een koninklijke begrafenis waar A. Van Hee - benevens nog twee oud-leerlingen van Decarne - een diep inslaande lijkrede uitsprak. Hij rust er bij de Kalvarieberg niet ver van de reeds vroeger gestorven blauwvoeter en Vlaamse voorman Albrecht Rodenbach.

Het werk van A. Decarne is links en rechts verspreid. Hij schreef tientallen gedichten waarvan het bekendste wel is „Mijn Vlaanderenland”. Enkele zijn te vinden in „De Vlaamse Vlagge” waar hij tekende A.D.C. of D.C. of ook nog Aposarkos of helemaal niets. Enkele fragmenten uit zijn vertaling van „De Heliand” zijn ook in „Rond den Heerd” gepubliceerd. Het volledige werk is nooit uitgegeven en bleef in handschrift. In het „Vlaamse Heelal” schreef hij prozastukjes „Schetsen uit Vlaanderen” onder de schuilnaam „Penceel”. Decarne was ook een van de talrijke medewerkers aan De Bo’s Idioticon.

Hugo Verriest maakte in zijn „Twintig Vlaamse Koppen” 2e deel blz. 30-41, zijn portret en schreef o.m. „Ja, ik wilde wel dat in Vlaanderen, bovenal onder het jong volk, bekend en bemind bleve die blijde, geestige, verstandige, geleerde, brave priester, professor en onderpastoor: ALEXIS DECARNE; maar U dit portret tekenen en is zoo gemakkelijk niet”

R. Lanszweert.

(1) landsnering: landbouwer

Een enorme keus in

FONOPLATEN

van prima kwaliteit

60 % goedkoper

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper bij **WOESTEN**

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Roda kg.	55	47	8
Vitelma en Bécel kg.	65	55	10
Witte wijn St. Luc	36	30	6
Nesquik	37	30	7
W.C. 8 rollen papier	24	17	7
Mackerel zalm style per 2 d.	20	17	3
Bananen kg.	25	17	8
Pickles Camps	20,50	14,50	6
Zeer fijne erwten Star 1/2 l.	14	10	4
Weense wortjes Zwan	20,50	16,50	4

Bloemen- en hovenierszaden zijn binnen !

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Prijskamp Bertennest-Boekenbeurs.

De eerste prijs, bestaande uit een boekenpakket en een gratis reis naar de Europeade voor Volkskunst te Nancy, werd gewonnen door Jenny Porreye, Bergenstraat 20 te Roesbrugge. Voor de schiftingsvraag had ze een lijst met naam en adres van 20 personen die ze op de prijskampfoto kon herkennen. (Foto en vragen zie vorig nummer). Zij telde 63 hoofden en in de negen andere vragen verloor zij slechts 3 punten.

Daarna volgen :

Hilda Moyaert, Bergenstraat 17
Carine Parent, Stationsstraat 35,
Marie-Jeanne Decaesteker, Haringestraat 18,
allen uit Roesbrugge. De overige 36 deelnemers behaalden enkel de „deelnemerprijs”. Gezien de vele onvolledige en onjuiste antwoorden, vindt U de juiste oplossing in het volgend nummer.

Chirojeugd Proven.

Bij iedere jaarwisseling ontstaat er overal een drukte om Kerstmis en Nieuwjaar te vieren. Deze dagen zijn ook in onze groep niet ongemerkt voorbijgegaan. Voor speelclub, rakers en toppers ging er een gezamenlijk kerstfeest door. De kerels deden het enkele dagen later op hun eentje. Naast het etentje waren er de geschenken, niet groot maar voor iedereen wat. Er waren vele gelukkige gezichten en dat is het voornaamste.

Maar bij feesten mag het niet blijven. Dat weten ook de leiders. Daarom hebben ze het plan opgevat om op 30 januari met heel de groep een namiddag in het ouderlingengesticht door te brengen. Men heeft daarom hard gewerkt om deze rustende mensen een mooie namiddag te kunnen bezorgen. Er werden nummertjes opgevoerd, gezongen, muziek gemaakt, gedanst, kortom, plezier gemaakt. Daarbij laten we het echter niet ! Zondag 13 februari wordt weer een hoogtepunt in onze chirogeschiedenis. Onze jongens gaan door op hun „lancé” en brengen een heel programma voor hun ouders. Dezelfde nummertjes van 30 januari en enkele nieuwe moeten de ouders ervan overtuigen dat hun kind iets kan. Daarbij komen nog een diamontage over ons bivak van verleden jaar en een gezinsspel waaraan alle aanwezigen kunnen deelnemen. Later verneemt u er meer over.

Hoeft het gezegd dat wij voor de komende zondagen rekenen op de aanwezigheid van alle jongens ? ? Denklijk niet ! !

BRIEF UIT KONGO

Van pater Erik Maes (Proven).

De taak van de missionaris en van de ontwikkelingshulp bestaat erin de zwarten zodanig op te leiden dat ze bekwaam zijn om zelf hun situatie in handen te nemen. Pas dan zullen de Kongolezen echt onafhankelijk zijn. Hier moet ook een eigen Kerk groeien, volledig aangepast aan hun eigen aard en zienswijze. Met het verlangen naar de opbouw van een typisch Afrikaanse Kerk moet de missionaris in alle omstandigheden rekening houden. In die optiek is onze toestand helemaal anders dan vroeger. Terwijl de missionaris vroeger de volledige leiding had van de Kerk, is die nu reeds overgegaan in de handen van een Afrikaanse hiërarchie. De Europese missionaris is nu de helper geworden, die gewoon zijn diensten komt aanbieden aan de inlandse bisschop.

Over het kleine aantal priesters dat hier voorhanden is, heeft iedereen wel gehoord. We zijn met veel te weinig om de voorgenomen taak, in een niet al te lang tijdsbestek, tot een goed einde te brengen. Hier tellen de

parochies 40 000 tot 60 000 inwoners en daarvoor zijn twee, hoogstens drie priesters voorzien. Daarbij komt nog dat het werk van de missionarissen ten zeerste bemoeilijkt is door onwetendheid, armoede, een tekort aan scholen, ja door het ontbreken van zoveel dingen die onontbeerlijk zijn voor de uitbouw van een gezonde samenleving.

In zijn parochie moet de missionaris zoveel mogelijk verantwoordelijkheden doorgeven aan zijn parochianen. Enerzijds omdat er zoals gezegd zo weinig priesters zijn, maar anderzijds is dit ook het enige middel om zohaast mogelijk leken, en zwarten, de plaats te laten innemen die hun toekomt in de Kerk. Er wordt vooral gewerkt op het vormen van basisgemeenschappen, t.z. kleinere kristelijke kernen, die zeer actief zijn bij de evangelisatie van hun wijk of kwartier. Daarin spelen de katechisten, die gevormd worden om de bevolking godsdienstonderricht te geven, een voorname rol.

Dit zijn een paar gedachten over ons werk op de vooravond van mijn vertrek uit Kinshasa, naar mijn eigenlijk missiegebied, waar weer nieuwe problemen op mij wachten.

Om te sluiten, een zalig nieuwjaar !

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR PRINZIE

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39. Bij afwezigheid : 057/303 26 — 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

Erkende agenten voor :

Proven-Krombeke — Watou
Roesbrugge-Haringe en Stavele.

• NATIONALE

MAATSCHAPPIJ

VOOR

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

ONDER STAATSWAARBORG

Soep L'ARDENNAISE

Klaprozenlaan 60 - OOSTENDE - Tel. 059/784.18

BON voor
gratis 1 Lit.
soep

Dagelijkse bestelling :

te Beveren
Roesbrugge
Proven
Krombeke
Stavele

(niet op maandag : verplichte rustdag)

SMAKELIJKE EN VOEDZAME SOEPEN

bereid met kwaliteitsvlees
en uitgelezen groenten.

10 fr. de liter.

ZONDAG : tomatensoep met balletjes

DINSDAG : tomatengroentensoep

WOENSDAG : preisoep

DONDERDAG : tomatensoep

VRIJDAG : erwtensoep

en bereide karnemelk

ZATERDAG : bouillon

Tegen afgifte van bovenstaande BON één liter gratis !

Proven en de Canada-bossen

De Patriotten uit Ieper en Poperinge komen ze uitzuiveren.

In het jongste nummer van „Aan de Schreve“, het Heemkundig tijdschrift voor Poperinge en omstreken, beschreef ik de fameuze „krijgstogt“ van de Patriotten tegen de bewoners van de Canada-bossen. Dit naar hetgene E. H. Derache, oud-Krombekenaar daarover had neergepend. Dit verhaal vraagt echter vooraf een kleine uitleg. Vooreerst : wie waren die Patriotten ? Wel, als wij weten dat die gebeurtenis zich afspeelde in 1789, zien wij dat ons land toen bestuurd was door de Oostenrijkse Keizer Jozef II. En wie zich zijn Vaderlandse Geschiedenis nog herinnert, zal nog onthouden hebben, dat onder die Vorst de Brabantse Omwenteling-tegen-Oostenrijk is uitgebroken. De Keizer immers, die meende dat hij alleen de opperste wet kon stellen, had onze oude regeringsvormen afgeschaft, om zelf te dikteren hoe het allemaal moest gaan. Hij ging zelfs zo ver dat hij ook in de kerkelijke zaken zijn neus ging steken, zeer tot ongenoegen van de geestelijkheid, zodat zijn eigen broer hem spottend „mijn broer de Keizer Koster“ doopte. Schreef hij zelfs niet voor hoeveel kaarsen er mochten branden op de begrafenis ? Er was dan ook heftig verzet gerezen tegen zijn bestuur, en een gewapende opstand was uitgebroken tegen al wat Oostenrijks was. Het bestuur werd overgenomen door de Patriotten - de ware Vaderlandsgezinden - die overal de Oostenrijkse garnizoenen verjoegen, en een eigen wetgeving instelden. Zo zien wij dan ook in Ieper en Poperinge dit bestuur aan de macht komen, en om de bevochten zege veilig te stellen, werden gewapende vrijwilligers aangesteld om de orde te handhaven, en zo nodig op te trekken tegen de Oostenrijkers. Daar het echter midden 1789 rustig was geworden, na de terugtocht van de Oostenrijkers, verwondert het ons niet, dat de leiders van deze gewapende militie uitzagen naar een gelegenheid om zich te onderscheiden, de spreuk in-dachtig : „Rust roest“.

En zo komt het dat zij op die bewuste zomerdag in juli 1789 hun beste en schoonste wapenuitrusting aantrokken, om in een gezamen-

lijke „krijgstogt“ van Ieper en Poperinge uit, de Canada-bossen in te nemen, en ze te zuiveren van schurken en dieven die de streek onveilig maakten.

Het moet een machtige stoet zijn geweest, een heel „legioen“ (?) vrijwilligers gewapend van kop tot teen, met trommels en vaandels, en vergezeld van de hele legerstaf te paard. De paarden van de stafofficieren waren omhangen met in goud geborduurde deksels zoals bij de oude ridders, en menig hoofd was bedekt met hoeden versierd met struisvogelvederen. De Ieperlingen waren aangevoerd door M. W. Malou, de grootvader van de latere Bisschop Malou van Brugge. Te Poperinge werden zij opgewacht door enige honderden Poperingse vrijwilligers, die, onder leiding van M. W. De Beir, op de markt stonden opgesteld. Toen beide legergroepen echter voorbereiding maakten om op te rukken, kwam diezelfde heer De Beir tot de bevinding dat men vergeten was koorden mee te nemen, de schurken moesten immers gebonden worden. Zijn verzuim willende goedmaken riep hij zijn mannen uit de geleerden „Il nous faut des Cordons“ - „Wij moeten koorden hebben“ - zodat deze hals over kop de stad inrenden op zoek naar koorden. Het schijnt dat sindsdien de Heer De Beir de bijnaam „Cordon“ toebedeeld kreeg.

Zo kwamen zij aan de Canada-bossen. Zij verdeelden zich in drie grote groepen en omsingelden de bossen. Een eerste vesting bestaande uit kreupelhout werd stormenderhand ingenomen, zonder dat één schot moest gelost worden. De bewoners die inmiddels bijna overal in het dichte struikgewas gevlucht waren, konden toch niet verhelpen dat uit de huizetjes en hutten een 30 à 40 van de hunnen meegenomen werden door de heldhaftige Patriotten. Als wij nu menen dat deze hen zo rap mogelijk in Poperinge gevangen zouden zetten, hebben wij het mis voor, want heel de stoet, de gebonden „schoolers en dieven“ meegerekend, zette zich in beweging en ging halt houden te Krombeke, om te genieten van de gelukwensen en de verfrissingen die hen aldaar werden aangeboden. Dat de gevangenen het echter aan hun hart niet lieten komen, bewijst het feit, dat een van de gevangenen genomen vrouwen, een oude schoolster die Berise Cortils wordt genoemd, niets anders

deed dan dansen en met haar duim en vingers kletsen, zeer tot vermaak van de jeugd, die natuurlijk heel dit gedoe aandachtig afkeek. Van Krombeke werd dan Proven aangedaan, waar de toejuichingen herbegonnen, zodat wij ons zeker mogen afvragen in welke staat onze Patriotten dan wel in Poperinge zullen „gearriveerd“ zijn. Zeker blijft echter dat dit feit in de toenmalige pers (o.a. de Gazette van Gend) duchtig besproken en beschreven is geworden. Een heldendaad die achteraf waarschijnlijk nog heel wat (plezierig) stof heeft doen opwaaien. J.Gh.H.

De historiek van het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen

Het slot van de artikelenreeks over het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen, van Flor Barbry, verschijnt in ons volgend nummer.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Aan de spits van de kwaliteit.

Al onze vleeswaren worden bereid
met de fijnste ingrediënten
dus ...

LEKKER en GEZOND !

Tel. 305 21

TE KOOP

Schoon en geriefelijk WOONHUIS met TUIN
gelegen : Bergenstraat 5, Roesbrugge.
Zich wenden tussen 13 u. en 17 u. :
A. George-Depuyper, Krombekestr. 21, Stavele.

VULHAARD (feu continu), Nestor Martin,
Zeer goede staat.
Zich wenden : Statiestraat 34, Roesbrugge.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

DE HEILIGEN VAN DE WESTHOEK

De H. BLASIUS

Vroeger was er op onze streek, in „t pitje van de winter“ veel volk op de been voor de bedevaarten van de vier heiligen, die - hoe-wel zij nog wel worden gevierd - nu praktisch tot de folklore behoren. In volgorde hebben wij, de H. Antonius te Oostvlieteren, de H. Blasius te Krombeke, de H. Apollonia te Haringe en de H. Brigida te Beveren.

E. H. Maes, pastoor van Krombeke, heeft enige tijd geleden in zijn „Wekelijks Parochieblad van Krombeke“ de H. Blasius, als patroon van kerk en parochie uitvoerig beschreven. Daar-in lezen wij dat deze heilige, geboren omtrent 250 te Sebaste in Klein-Azië, christen was van in zijn jeugd. Hij werd geneesheer, doch zijn vroomheid bracht hem ertoe de wereld vaarwel te zeggen en in de eenzaamheid te gaan leven. Doch toen de bisschop van Sebaste stierf, werd hij door het volk tot bisschop uitgeroepen. Hij was een ijverig verkondiger van Gods woord, maar toen de grote kerkvervolging onder keizer Diocletiaan uitbrak, verliet hij op Gods bevel zijn bisschopsstad en verborg zich in een spelonk van de Ageüsberg, alwaar hij leefde midden de dieren van deze wilde streek. Door soldaten van de landvoogd Agricola ontdekt, werd Blasius gevangen genomen. Hij wist wat hem te wachten stond, want de Heer zelf had hem om het offer van zijn leven gevraagd.

Op zijn tocht naar de gevangenis gebeurde het wonder dat afgebeeld staat op het St.-Blasius-altaar in de kerk van Krombeke. Een moeder wierp zich voor hem op de knieën en smeekte hem haar zoontje, dat stervend in haar armen lag, te helpen. Het zou verstikken door een visgraat die in zijn keeltje stak. Blasius bad tot God, en plots werd het kind volkomen genezen. Vandaar het aanroepen van St.-Blasius tegen keelpijn, kroep, asthma en longontsteking. Een andere vrouw smeekte hem haar varkentje, haar enig bezit, dat door een wolf was weggesleept, te redden. Blasius gebod de wolf, en gedwee bracht hij het diertje aan de eigenares terug. Zo komt het dat de heilige eveneens aangeroepen wordt voor kwalen die het vee teisteren, inzonder

bij de varkens. Na allerlei martelingen te hebben doorstaan werd hij in 316 onthoofd, echter niet zonder eerst vele bekeringen te hebben teweeg gebracht, en tal van wonderen te hebben verricht. Eén ervan - na zijn geseling en het openrijten van zijn lichaam met een stalen kam of hekel - gebeurde, toen men hem in een poel wilde verdrinken, en hij, na het kruisteken gemaakt te hebben op het water wandelde. Het was zijn laatste wonder, want toen hij op de oever terugkeerde werd hij onthoofd. Vandaar opnieuw, het aanroepen van de heilige tegen waterzucht, buikpijn, nierziekten, graveel en rheuma.

Na zijn dood werd zijn graf algaauw een druk bezocht bedevaartoord, waar veel wonderen gebeurden. Zijn aandenken werd zo zeer in ere gehouden, dat er zelfs een ridderorde van de H. Blasius werd opgericht in het H. Land. Van de Kruistochten brachten de ridders dan ook verscheidene relieken mee, die in de parochiekerken vereerd werden. Krombeke, sedert 1134 als parochie verheven, koos hem tot patroon, evenals vele andere parochies in Vlaanderen.

Maar de H. Blasius wordt niet alleen aangeroepen voor vele kwalen en ziekten, doch ook voor zielelijden wordt hij als voorspreker vereerd. Zo voor neerslachtigheid, benauwdheid, gewetensangst enz.

Krombeke heeft de H. Blasiusnoveen steeds gevierd als een bijzonder gebeuren. De Blasius-zondag, meestal de eerste zondag na zijn feest, zag in de vespers en het lof een grote volkstoeloop. Doch Blasius-maandag was de hoogdag, en zowat een kleine Kermisdag. De hoogmis om 10 u. bracht een ware toeloop van bedevaarders op de been, die vanuit West- en Oost-Vlieteren, Roesbrugge-Haringe, Oost-Cappel, Beveren en Stavele kwamen afgezakt. Vóór de eerste wereldoorlog kwam dan ook minstens één speelgoedkraam en veelal een paardjesmolen op het dorp post vatten, terwijl in vijf of zes herbergen gedanst werd op de tonen van de „kluitorgel“. Na de eerste wereldoorlog - na vier jaar oorlogsgeploeter - kwam dan de „accordeon“ en de spelman om muziek te maken, en zelfs werd er achter de herberg „de Vink“ - toen bewoond door een zekere Devloo - nog een tent opgesteld,

waarin een draalorgel speelde. De laatste oorlog legde dit alles lam, en na de oorlog was er het bijzondere af. In „A la Belle Vue“ en in „t Kereltje“ poogde men nog enkele tijd de kermistraditie hoog te houden, doch de tegenkating van de toenmalige pastoor, en de teloorgang van de Christelijke traditie, brachten de achteruitgang van dit feest met zich. En toch, waar menselijke hulp niet meer kan baten, blijft de hulp van hierboven steeds bestaan. Daarom breken wij graag een lans om deze H. Blasiusverering in ere te houden.

J.Gh.H.

Esso

GAS IN TANKS
DE BAENST VEURNE

STAVELE-BEVEREN

Vanaf heden ... Coiffure-salon voor Dames en Heren

COIFFEUR MARC

Hoogstadestraat 10

Telefoon 057/302 79

- Permanenten
- Mise en plis
- Verven en spoelingen
- Schoonheidsprodukten
- Haarverzorging

MODERNE INSTELLING

TROUWE BEDIENING

HANDBOOGSCHUTTERS ...

voor uw pijlen en ...
een echte „Fulgur“-boog
van het gekende huis Jan Thys

één adres:

Georges CLAYS-VERBRIGGHE
Roesbruggestraat 6
STAVELE (BEVEREN)

Tel. 057/303 29

WIJNEN en LIKEUREN

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Verstraete Marleen, d. v. Dimitri en Meeuw Nelly (Beveren).

Overlijdens

- Plessiet Maria, wed. v. Verhaeghe Maurice (Stavele).
- Depeser Michel, echtg. v. Liévois Blanche (Stavele).
- Lelieur Jozef, wedn. v. Vanhoutte Irma (Beveren).
- Dessein Firmin, echtg. v. Breda Maria (Stavele).

Huwelijken

- Smaghe Armel van Rexpoede met Gribbe Marie Jeanne van Stavele (Beveren).
- Dujardin Frans van Oostduinkerke met Ver-ecke Gerda van Stavele (Beveren).

ADRESVERANDERING

KOM NAAR

onze nieuwe winkel

in 't KORSETTENWIJVEKE

Breukmeester J. LAVA Tel. 057/337 18

Guido Gezellestraat 6

POPERINGE

Zaal „De Lovie” Proven

Zondag 27 februari te 20 u.

WILL TURA-SHOW

ter gelegenheid van de
Jaarlijkse Winterfeesten

ten voordele
van de stichting
„ONS EIGEN DORP”.

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND FEBRUARI

WOENSDAG 2 FEBRUARI

Roesbrugge, vanuit 't Bertennest, trektocht te voet naar Poperinge, en dan per auto naar de jaarlijkse Lichtmis-viering in het Kortrijkse Bertennest. Terug per auto, mits aanmelding vooraf!

ZATERDAG 5 FEBRUARI

Beveren-IJzer, in de H. Hartzaal te 20 u.
Jeugdtonel : „Marieke van 't Windei”.

Krombeke, bij G. Cappoen te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

ZONDAG 6 FEBRUARI

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 17 u.
Prij斯卡arting in 't Manillen - Maandag : kandeel

Proven, bij A. Deprey te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

MAANDAG 7 FEBRUARI

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
5de Maandelijke kaarting.

ZATERDAG 12 FEBRUARI

Haringe, bij Martha Ryon
Jaarlijkse biljartprijkskamp (carambol) voor alle liefhebbers.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 15 u.
Volleybal dames : ROEVO - ALVO

ZONDAG 13 FEBRUARI

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 14.45 u.
Voetbal : F.C. Roesbrugge - S.K. Hoogstade

Proven, bij G. Buseyne te 14.45 u.
Voetbal : T.S. Proven - S.K. Reningelst.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 10 u.
Volleybal heren : ROEVO - IVOK.

MAANDAG 14 FEBRUARI

Roesbrugge, bij J. Gunst te 15 u.
Schieting op de liggende wip.

WOENSDAG 16 FEBRUARI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 14 u.
Maandelijke, gezellige bijeenkomst voor de Bejaardenbond „Derde Jeugd”.

ZATERDAG 19 FEBRUARI

Roesbrugge, bij G. Decroo
Maandelijke smijting op de vogelpik.

ZONDAG 20 FEBRUARI

Roesbrugge, bij V. Deschuytter te 17 u.
Prij斯卡arting in 't Manillen - Maandag : kandeel

Roesbrugge, bij G. Berquin te 15 u.

Gaalbolling

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hananwedstrijden.

Haringe, bij J. Boury te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

MAANDAG 21 FEBRUARI

Beveren-IJzer, bij M. Ryon
Maandelijke kaarting.

WOENSDAG 23 FEBRUARI

Roesbrugge, in 't Bertennest te 20.30 u.
Kontaktavond voor al wie wil meewerken met het „Nieuw IJzerfront v. Natuurbescherming” zie blz. 2.

VRIJDAG 25 FEBRUARI

Proven, Kasteel „De Lovie” te 20 u.
Informatieavond „Gewestplannen en hun uitwerking voor de streek” door de hh. Marcel Bode en Fred Vandenbussche, ingericht door DF-IJzerweelde.

ZONDAG 27 FEBRUARI

Haringe, bij Martha Ryon
5de Maandelijke kaarting.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 9 u.
Volleybal dames : ROEVO - MICOVO.

Roesbrugge, bij J. Gunst te 14.30 u.
Schieting op de liggende wip.

Proven, Zaal „De Lovie” te 20 u.
„Will-Tura Show” ten voordele van de stichting „Ons eigen Dorp”.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
Biljartavond.

BEENHOUWERIJ-SPEKSLAGERIJ

Albert PYFFEROEN

Bergenstraat 25 BEVEREN-IJZER

BRAADKIEKENS - SOEPKIEKENS

KONIJNEN

— fijne vleeswaren —

Thuisbezorging

Tel. 303 75

Erika

Erkende Verkooper :

Bureaumachines

VANSEVENANT

Ieperstraat 64 POPERINGE

Tel. 057/338 45

I. PARENT

Stationsstr. 39 ROESBRUGGE

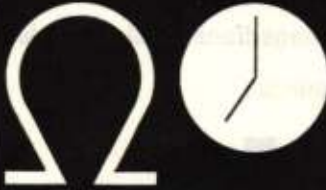
Tel. 057/30320

DAMES-
HEREN-
KINDER-
WERK-
SCHOENEN

RUBBERBOTTEN
HANDTASSEN
MAROQUINERIE

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

**G
A
L
E
R
IJ**
Kent U het vermaarde huis :
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44

Bijhuis : Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

- Alles voor groot en klein
- Textiel en confectiekledij
- Moderne kledij voor de Jeugd
- Gespecialiseerd in bustehouders SVELTA, gainen en korsetten.

— KEUS NAAR IEDERS BEURS —
Zegels : Valois en Gezinszegels.

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Toone Tettink verschoot hem bijkans è bulte ols 'n dien uchtend opstog en in zijnen onderbroek zeere è keer deur de venster van zijn kamer ging gaan kijken wuk voor weere dat 't miek ... dat wos olle dage zijn eerste werk.

Hoe dat 't kwam dat 'n verschoot ... ? ... Héwè ... ie zag daar in den vroegen uchtend ol twee mannemensen rondloopen op de straate voor zijn huus met eenigte stokken op hulder schoere en een groote koorde in hulder handen. En binst dat 'n peinsde ... dat 'n zijn begot nog geen leegaards ... wos er een met een kepi aan die gelijk den baas van 't spel d'r uut zag en die een papier uut zijn beurse haalde zo groot of è gazette, ol zijn armen weg en weere zwaaien.

Toone 'n verlette ol niet vele ... hadde in een halve minuute zijn broek en gilee aangetrokken en stoeg è moment d'r achter bij een van die venten die djuuste è groote latte in 't midden van de straate gezet hadde en è sigarette aan 't rollen wos.

We zijn van 't kadaster ... zei dien gast ... en d'r moet hier è groote nieuwe route kommen direkt uut 't fransche ... 't gaat hier nog een beetje trafiek zijn wei, 't naaste jaare ...

Ja dè ... zei Toone ... en ie bekeek è keer goed zijn huuzetje die maar schaamel en armetierig d'r uut 'n zag, want 't en hadde nog in geen twintig jaar een lekske verwe gezien .

Ge moet weten ... Toone wos beenhouwer van stiel en weunde daar ol z'n leven op twintig stappen van de plaatse van Roesbrugge.

Ols er hier een beetje volk gaat passeeren, peinsde Toone, moeten 'k zien dat mijnen winkel een beetje meer in d'ooze slaat.

En achter dat 'n eten hadde ging 'n rechtuut naar Camielten Mastiek, den schildersare van bachten de kerke om d'affaire te beklappen en te vragen ols 'n geheel zijn doeninge in 't nieuwe wilde zetten.

Kamielten 'n liet geen wind deur d'hekkens vliegen en halfweg de voornoene wos 'n daar ol met vervepotten, verveburstels en leeren om olles op z'n plooi te brengen.

Allel ... zei Kamiel tegen Toone ... ge moet gie nu maar zeggen wei ... wuk da'k ol moeten doen.

Kijk ... zei Toone ... ge schildert geheel 't huus in 't witte ... dat gaat voorzekers stief uitkomen.

't Peinze 't oek ... zei Kamiel ... en wuk nog ? Ha ... zei Toone ... 'k gelooven dat 't oek niet kwaalyk 'n zou zijn moest er daar nu een uithangbord komen boven mijn deure ... en je zet in schoone gekrulde letters mijn naame d'r op ...

Vaneigens ... zei Kamiel ... enne ... moet er nieten anders bij staan ?

Ha 't doet ... zei Toone ... ge meugt daar nog een groot zwijn d'r bij schilderen omdat de menschen ollemaale zouden zien wuk da'k zyn.

SJORS

Verwarmingsproblemen ??

Heel eenvoudig ... Verwarmt **electrisch**

Uw huiskamer wordt verwarmd zonder de minste geur of bijkomende narigheden.

Electrisch verwarmen is veel te duur zegt men.

O NEEN ... Verwarmt electrisch met

ACCUMULATIEKACHELS op nachttarief

Prijs per Kwh **0,61 fr.**

Vraagt inlichtingen en documentatie bij

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

DF - K.L.J. Te Proven op 11 maart te 20 u.

KLEINKUNSTAVOND

met „De Speleman“ :

Europese Volksmuziek

Walter Samoy : zanger

Frans Denturck : kolder.

voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 16

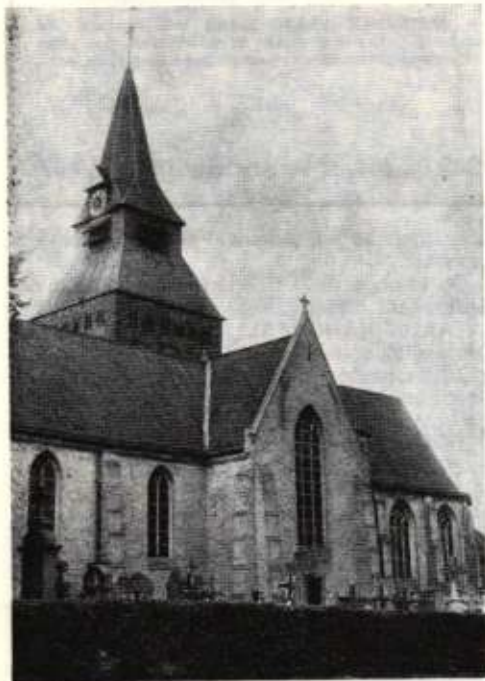
8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

UIT VERVLOGEN TIJDEN DE KERK VAN HARINGE

Bevoegde mensen hebben zich uitgesproken over de toestand van de kerk van Haringe en deze zeer kritiek gevonden. Men gewaagt zelfs van instortingsgevaar en het gemeentebestuur heeft bij een rondschrrijven van 5-1-72 de bevolking ervan in kennis gesteld dat „iedereen die het kerkgebouw betreedt geacht wordt dit te doen op eigen risico“. We durven hopen dat met de vereiste spoed de nodige maatregelen zullen genomen worden om daaraan te verhelpen. De kerk van Haringe behoort tot ons cultuurpatrimonium, het is één van de oudste en één van de mooiste van het bisdom.

In aansluiting op deze actualiteit, volgen hier enkele geschiedkundige nota's over dit bedreigde monument.

De versie van kanunnik Tanghe

Kanunnik Willem Tanghe van Izegem (1802-1879), die in de vorige eeuw priester-missionaris was en op veel parochies uit onze gewesten is bedrijvig geweest, heeft meer dan 70 studies geschreven over de geschiedenis van onze Westvlaamse parochies. Die boekjes hebben onbetwistbaar een zekere geschiedkundige waarde, maar zij bevatten toch tal van beweringen die bij nader onderzoek moeilijk kunnen weerhouden worden. In zijn „Beschrijving der parochie van Haringe“ (Brugge 1858), schrijft kanunnik Tanghe dat er te Haringe reeds een kerk gebouwd werd in de 7e eeuw. Dat was de periode van de evangelisatie van onze gewesten. De H. Amandus, een monnik uit Aquitanië was werkzaam in het Doornikse, de H. Eligius, trad op in de omgeving van Brugge en bij de Friezen en de

H. Audomarus stichtte het bisdom Terwaan of Terenburg (nu Frankrijk), waaronder ook onze Westhoek viel. Er is echter geen enkel stuk bekend waaruit blijkt dat te dien tijde te Haringe een kerk of een kapel werd opgericht.

Het verhaal van pastoor Charité

Pastoor Petrus Charité van Haringe, die overleed in 1647, beweerde dat hij gegevens gevonden had waaruit bleek dat de eerste kerk van Haringe werd gebouwd in de tweede helft van de 10e eeuw, dus tussen 950 en 1000 en dat ze platgebrand werd in 1071 door de Franse troepen. De kerk zou dan terug opgebouwd zijn in 1084, maar werd opnieuw gebrandschat en geplunderd door de Normandiërs in 1123. Terug hersteld zou ze in 1297, dus kort vóór de Slag van de Gulden Sporen, voor de derde maal in brand gestoken zijn door de troepen Van Robrecht van Artois, één van de aanvoerders van de Franse legerbenden. Dokumenten over dit alles heeft men echter nog niet gevonden. Dat de kerk heeft te lijden gehad van de Franse troepen in 1071 en 1297 is best mogelijk, toen waren de Fransen hier inderdaad in de weer. Immers in 1071 werd er een slag bij Cassel geleverd in verband met de erfopvolging in het graafschap Vlaanderen en de Franse plagerijen rond 1300 zijn eveneens genoegzaam bekend. Maar de Normandiërs in 1123, ten tijde van Karel de Goede, die kunnen we nergens terechtbrengen, we vinden hiervoor geen historische achtergrond.

„Beschryvinge“ v. pastoor Vormezele

Pastoor Franciscus Alexander Vormezele (1768-1779) liet ons een „Beschryvinge van de Parochiale Kercke Van Haringhe“ na, waarin te lezen staat: „den torre is waerschyndlyck gemaect in het jaer 1111 volgens daete die op de vier hoecken van den selven te sien is“. Waar die cijfers aangebracht waren en hoe of wanneer ze verdwenen zijn is ons onbekend; het is mogelijk dat de uitspringende steenversieringen (waarvan er nog twee voorkomen boven de lichtverdieping in de torenbouw) werden aangezien als cijfers. Dit is waarschijnlijk de reden waarom men later - wellicht omstreeks 1802 - bij het herplaatsen van het torenkruis, dat door de Franse revolutionairen was neergehaald - aan dit kruis, tussen dwarsbalk en weerhaan, het jaartal 1011 heeft aangebracht. Hoe die verschuiving van één eeuw (1011 in plaats van 1111) gebeurde, is niet meer uit te maken. Dat die datering niet oorspronkelijk is, daaraan valt echter niet te twifelen.

Uit oude folianten

Het oudste bekende stuk dat spreekt over de kerk van Haringe dateert van 1147. Milo de Gelukzalige (1131-1158) bisschop van Terenburg - bisdom waaronder de dekenijen Diksmuide, Nieuwpoort, Veurne, Poperinge en Ieper vielen - bepaalde dat de kerk van Haringe met haar diverse bezittingen, één tiende van haar inkomsten moest afdragen aan de Norbertijnenabdij van St. Augustinus, door hem gesticht buiten de muren van Terwaan. Deze verplichting werd bekrachtigd bij pauselijke bul van Eugenius III in 1148. Op die wijze werd

in 1168 ook bepaald dat Stavele moest tussenkomen in de onderhoudskosten van dezelfde abdij (pausel. bul van Alex. III, 1170).

De kerk van Haringe bestond dus zeker in 1147 en uit de bouwstructuur hebben specialisten afgeleid dat zij werd opgetrokken op het einde van de 11e of het begin van de 12e eeuw (zie Br. Firmin, *De Romaanse bouwkunst in West-Vlaanderen*, 1940). Het is echter best mogelijk dat er vóór de huidige kerk nog een oudere heeft bestaan, die dan in 1071 zou afgebrand zijn. De nu bestaande kerk zou de heropbouw zijn na die brand. Het is eveneens mogelijk dat er later nog wel eens brand in de kerk van Haringe is uitgebroken, maar die brand zal dan wel niet verder gegaan zijn dan het dak, dat in die tijd uit stro bestond.

Veranderingen en vergroting

De oorspronkelijke kerk was een kruiskerk met één normale middenbeuk en twee zijbeuken van halve breedte. In de loop van de 15e eeuw zou een eerste vergroting gebeurd zijn door toevoeging van een O.L.Vr.-koor aan de linkerkant van het hoofdkoor. In de Geuzentijd, de tijd van beeldenstorm en kerkvernieling door de gereformeerden, speciaal in 1566, zijn er in onze streken tal van kerken getroffen en beschadigd. Waarschijnlijk is ook de kerk van Haringe het voorwerp geweest van deze terreur. In elk geval is men niet zolang nadien overgegaan tot serieuze veranderingen, zodanig dat we kunnen zeggen dat de periode van 1591 tot 1600 de grote transformatieperiode van de kerk van Haringe mag genoemd worden.

Het begon met de toevoeging van een rechterzijkoor, gevolgd door verlenging van de kruisbeuken en verbreding van de zijbeuken. Omdat de huidige buitenmuren van het einde van de 16e eeuw dateren, bemerken we hier de toen in zwang zijnde gotische stijl en is alleen de toren Romaans gebleven. De bergstenen die we zien in de buitenmuren van de noorderbeuk zijn afkomstig van de afbraak van de oorspronkelijke zijbeuken van de romaanse kerk.

In het Gruuthuse-museum te Brugge is een gebeeldhouwde steen bewaard van de kerk van Haringe. Het is de bovendorpel (1,75 m) van een zijingang van de oude kerk, dus van vóór de vergroting van 1591!

De sacristie, zou volgens een in steen gehouden aanduiding tussen de twee ramen van de oostzijde, van 1853 dateren!

Het orgel

In 1778 werd door de zorgen van de muzikminnende pastoor Franciscus Vormezele, het prachtige barokorgel aangebracht dat gebouwd werd door het huis Van Petegem te Gent. Het is één van de weinige orgels uit die tijd die nog in authentieke staat bewaard gebleven zijn. In 1971 is door het Mercatorfonds een monumentaal boek uitgegeven over orgels in België en Nederland, geschreven door twee uitstekende specialisten: Flor Peeters (België) en M. A. Vente (Nederland). Bij dit werk zijn twee langspeelplaten gevoegd waar vier orgels zijn opgenomen, drie uit Nederland en één uit België: het orgel van HARINGE! R.A.B.

BERTENNEST-GESCHENK

BON ter waarde van 50 fr.

voor 1 natuurmiddagmaal

in „BERTENNEST 3”

St-Jorisstraat 31

KORTRIJK

ofwel

BON ter waarde van 120 fr.

voor 1 natuurkookles
met avondmaal inbegrepen

mits aanmelding vooraf
op bovenstaand adres.

WELKOM — DANK U!

hier afknippen of blad meebrengen ingeval men „De IJzerbode” went te bewaren.

OPROEP TOT „BROEDERLIJK BERTENNEST-DELEN”

net als verleden jaar
geeft en vraagt v.z.w. Bertennest:

— BERTENNEST-GESCHENKEN (zie bonnetje)

— „VERSCHAEVE-KALENDER 1972” (elke maand bruikbare kunstpostkaart met Vlaamse Kop) gratis voor alle streekgenoten, die tijdens het voorbije werkjaar hun sympathie of handtekening in het „Bertennest-Gastboek” neerschreven: af te halen in 't Bertennest na tel. afspraak of op zondag 12 maart of woensdagavond 29 maart (omwille van verzendingskosten alleen toegestuurd aan deelnemers B.-Boekenbeurs-prijskamp). Meteen gratis af te halen aanplakbrieven over „Borms”, „Genoeg Misleiding”, „Natuurbescherming” en „IJzerbedevaart 1972”.

— „DANKKAART ALS BERTENNESTVRIEND: 100 fr. steun + 50 fr. abonnement „Onze Arbeid” (storting voor kaarten of steunbijdragen op P.R. 90.50.98 der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge).

„Jaarlijkse vastenbijdrage
tot bewustwording van de ontwikkelingslanden:

— OPROEP TOT (HER-)ABONNERING op „Onze Arbeid” (50 fr.), de nieuwe generatie-tijdschriften: „Nieuwe Gudrun” (80 fr.), „Nieuw Verbond” (40 fr.) of het jaarboek „Ernest Van der Hallen” door Pater B. Luyckx (50 fr.), of alle vier samen tegen 150 fr.

— MEDEWERKING MET DE „BERTENNESTERS” plaatselijke werk-, trekkers- en volkskunstgroep voor streekverkenning en Frans-Vlaanderenactie en (inter-) beter onthaal en begeleiding der kampgroepen, eigen nationale ontmoeting langs gemeenschapskunst.

— BESTENDIGE VRAAG NAAR oud kampeer- of keukengerief, vooral slaap- en toiletgerief, ook stoelen en andere meubelen, boeken, kledingstukken, enz..

Tel. 057/302 08 ofwel te Kortrijk 056/169 07

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijk

- Vulsteke Jacques van Roesbrugge-Haringe met Onraet Maria van Geluvelde.

Geboorte

- Vandevelde Luc, z. v. Frans en Samyn Monique.

Overlijden

- Vrombout Irma, 80 j., weduwe v. Roelstraete Valère.

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Jongste aanwinsten v. leeszaal & bibliotheek:
Stand v. h. bestuur i. d. Prov. West-Vlaanderen
- 1970 (Met o. m. de bevolkingscijfers)
Stand v. h. bestuur i. d. Prov. West-Vlaanderen
- 1971 (Met o. m. de bevolkingscijfers)

Praktisch tuinieren - Pearson

Samen een verkeersboek maken - Willems L.

Revolutie in vredesnaam - Camara Helder

Revolutie: christelijke opdracht - Torres Cam.

Europese uitdaging - Coppé A.

Waar is nu mijn mooie boomgaard - De Ridder

H. & Verleyen Fr. (10 politieke portretten van actuele Belg. Politieke fig.)

Een poppenhuis zelf maken - Kirch D.

Werken met crêpe-papier - De Brouwer Ab.

Plant een droom - Verbeeck Louis

Ach, mensen ... - Ghysen Jos

Het duistere bloed - Zielens Lode

Gevecht om een dode vrouw - Jorssen Jet

In de leeszaal: De Orgelkunst in de Nederlanden door Peeters Flor.

D. Morez.

BIBLIOTHEEK HARINGE

Tijdens de laatste maand kreeg de bibliotheek weer een aanwinst van veel waardevolle boeken. Graag wil ik er enkele van vermelden:

Binnen in de open ruimte - F. Van Isacker.

Een sereen boek, geschreven in een doorzichtige taal, waarin de verteller de doodstrijd van zijn méér dan tachtigjarige moeder beschrijft. Een boek dat diep ontroert.

Ballade v.d. hopeloze zuiverheid - G. Duribreux
Simon, de held v. h. verhaal is een vreemd element in de tijd die wij beleven. Een van nature weerbarstige, maar meelijwekkende in zijn zielige pogingen om zijn leven tot een harmonieus geheel te ontplooiën.

Het Mexicaanse paardje - G. Van Beek

Tien brieven rondom liefde en dood

- J. Geeraerts

Deze tien brieven schijnen ruw, voor de

vuist weg geschreven, maar ze zijn gegroeid uit een pijnlijk bewustzijnsproces, nauw in verband te brengen met de vriendschap.

Noten kraken - G. Bomans

Is een keur uit een aantal „cursieffjes”, die Bomans voor: „De Volkskrant” schreef. Geen lange beschouwingen dus, maar korte pittige stukjes. Men doet zijn maaltijd niet met noten, ze dienen tot dessert.

Mens en Media - Marshall Mc Luhan

De schrijver spreekt zich in dit boek uit over de betekenis van de dingen als medium in het verkeer tussen de mensen.

Aap en mens in de evolutie - H. Pothorn

Een knap algemeen overzicht van de vordering van het onderzoek en de strijd der meningen sinds Darwin. Uit zijn populair-wetenschappelijk boek verschijnt voor ons het huidige beeld van de mens in de natuur, als een machtige schets, omlijst door nog vele problemen. Mevr. Lecluyse

Lourdesbedevaart K.W.B. - K.A.V.

Meer dan 20 mensen zijn reeds volop aan het sparen om in juli 1973 naar Lourdes te gaan. Wie zich hieraan interesseert kan nog alle inlichtingen bekomen bij Jozef Deschuytter, Mevr. Willy Maes en Albert Maes.

Prijskamp Bertennest-Boekenbeurs.

Zoals beloofd in ons vorig nummer vindt U hieronder de juiste oplossing van de overige prijsvragen.

1. De naam „BERTENNEST” is samengesteld uit de 2 voornamen van de 2 jeugdleiders: BERTEN Rodenbach en NEST van der Hallen. De eerste schreef o.m. het toneelstuk „Gudrun” en de tweede o.m. „Brieven aan Elckerlyc”.

2. Het Bertennest behoort toe aan de „NEST VAN DER HALLEN-JEUGDGEMEENSCHAP” en staat aan de IJzer, daar de gemeenschap ontstond uit de jaarlijkse IJzerbedevaartmars.

3. Er zijn 3 Bertennesten omwille van het drie-eenhedeideaal van de Jeugdgemeenschap: Bovenatuur - Natuur - Cultuur.

„Bertennest 2” of woonwagen staat thans te Lendeled en „Bertennest 3” is het bijhuis in de St.-Jorisstraat 31 te Kortrijk.

4. Omwille van dezelfde drie-eenhede betekenis vlagt het Bertennest met: - Pausvlag: als katolieken. - Vlaamse Leeuw: als Vlamingen. - Dietse vlag: als Nederlanders.

5. Naast de eigen werkschriften „Onze Arbeid” van de Jeugdgemeenschap, geeft het Bertennest ook nog de tijdschriften „Nieuwe Gudrun”

voor meisjes en „Nieuw Verbond” voor jongens uit.

6. Op 14 oogst 1971 trad het Kliekske op in het Bertennest tijdens het weekeinde van het „VLAAMS NATIONAAL JEUGDVERBOND” uit Izegem-Roeselare.

7. Zij bespeelden o.m. rommelpot, trekzak en doedelzak, terwijl mevr. Alois Verstraete (Maria Vasseur) met sukses enkele liederen zong.

8. Ze speelden in de „Bormsschuur” (Dr. August Borms: Vlaamsnationale volksleider) en in de „Vansteenkistezaal” (kunstschilder Eugene Vansteenkiste uit Ieper).

9. Freddy Depoorter en Stefaan Decraene waren toen de dd. natuurjeugdherbergvaders. Deze laatste als „Bertennest-Vriend”.

KOMMUNIEPRENTJES

collectie Iannoo

— WENSKAARTEN

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14

ROESBRUGGE

KROMBEKE

Een kijkje op de oorlog 1914-1918

In nummer 7 van de eerste jaargang van „De IJzerbode“ gaven wij een beschrijving van de spoor- en andere verbindingen die onze streek onder de oorlog 1914-1918 doorkruisten. We verhaalden er over de heldenmoed van drie Britse soldaten, die begraven liggen op het Engels kerkhof te Haringe. Met de welwillende medewerking van een viertal Krombeke-naars - de hh. Deblock, Joël Kino, oud-veldwachter Achiel Cappoen en Louis Wollaert, die wij hiervoor van harte dank zeggen - en aan de hand van een kaart van het „Slagveld van den IJzer“, ons ter hand gesteld door de h. Roland Vandewalle uit Roesbrugge, konden we nagaan in hoeverre de door ons verstrekte gegevens juist waren. Op die kaart was er nog geen indicatie van de spoorlijn Proven-Poperinge, wat er op wijst, dat die verbinding pas werd aangelegd in de tweede helft van de oorlog.

De grote dubbele spoorlijn Duinkerke-Haringe-Proven, schijnt wel de voornaamste lijn geweest. Zij liep verder vanuit Proven naar het noord-oosten toe, langs het „Jagershof“ (waar zij de baan Poperinge-Krombeke kruiste), naar de „Jager“ (bij de maalderij Pyck), om vervolgens langs het gehucht „De Muis“, bezuiden Woesten, langs de herberg „De Ondank“ en ten noorden van Elverdinge, naar Boezinge te gaan, waar ze in verbinding kwam met de spoorlijn Ieper-Kortemark.

We hadden ook de lijn Proven-Adinkerke en kort vóór het station van Proven bevond zich een verbindingsslijn, waarop de stations „Waaienburg“ en „Klein-Leisele“ gelegen waren. Tussen het station van Proven en dat van de „Waaienburg“, was er midden de velden een aftakking, die ging naar Krombeke-dorp, dan verder langs de „Reeke“ tot Zuidschote, waar de lijn, midden het front, eindigde. Vóór de „Reeke“ werd deze laatste spoorlijn vervoegd door een aftakking komende van het grote dubbelspoor tegen „De Muis“. Zodat de verschillende spoorlijnen goed met elkaar verbonden waren. Tussen die grotere lijnen lag dan nog een net van „dikkevilletjes“. Het was langs een van die spoorlijntjes, een klein einde weegs van de laatste huizenrij in de Poperingestraat, dat de vroeger verhaalde ontplofing zich voordeed. Naast de drie Engelsen die er de dood vonden, werd ook een inwoner van Krombeke gekwetst: Charles Ouedry, de baas uit „De Vink“ (nu bewoond door oud-veldwachter Cappoen). De obussen die wegvlogen uit de tot ontplofing gekomen munitiewagon, vielen tot in de omgeving van de hofstede van oud-burgemeester Deblock, zowat 1 km. ver.

Wat de stations aangaat die langs deze spoorlijnen gelegen waren, moeten we zeggen dat dit van Krombeke-dorp veruit het grootste was. Het lag op de weilanden van de hofstede De-

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-Ieper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

block, tussen de banen van Proven en Roesbrugge en besloeg niet minder dan 1 ha. 75. Het telde zeven spoorlijnvertakkingen, die van elkaar gescheiden waren door laad- en loswegen, langswaar de munitie en bevoorradings werd aan- en afgevoerd. Vooral ten tijde van het groot offensief van 1918 was er een machtige toevoer van munitie, die overal langs de wegen werd opgestapeld.

Een kleinere losplaats van diezelfde spoorlijn lag op de hofstede van Julien Coene - thans Gerard Vuylsteke - en was ongeveer één, „groot“. Langsheen de sporen die daar afgetakt werden, vertrokken de „dikkevilletjes“ dan naar de frontstreek. Waar het dubbelspoor vanuit Proven, de steenweg Krombeke-Poperinge overstak, ergens tussen de hofstede Deschuytter en het „Jagershof“, daar was het station „Dozinghem“. Een zijspoor bediende daar het Engels hospitaal (waaraan het kleine Engelse kerkhof nog herinnert). Vader Wollaert en later Louis Wollaert deden bij die overweg dienst als bareelwachters. Bij het gehucht „De Muis“ had men ook een station, „International Corner“ genoemd. Kort vóór het groot offensief werden daarlangs, gedurende vierentwintig uren, tanks naar het front gevoerd.

Het was ook langs één van die spoorlijnen dat tijdens de laatste oorlogsjaren een Franse „train blindé“ voorzien van een zwaar kanon, naar het front reed, om na enkele schoten te hebben gelost, zich ergens terug te trekken. Vermelden wij nog dat van de buurtspoorweg Poperinge-Watou-Proven-Roesbrugge twee oorlogsaftakkingen bekend staan: één die van bij de „Driekonigen“ (Watou), naar Houtkerke trok en verderop, en één vanuit Proven langs de Krombekestraat tot bij de „Leeuwerik“, als verbinding met de buurtspoorweg Poperinge-

Krombeke. Beide lijnen werden door de Franse troepen aangelegd en na de oorlog, in 1919, terug uitgebroken. Bijna alle oorlogsstations ondergingen hetzelfde lot en het duurde jaren vooraleer de fundamente en grondverhardingen waren uitgebroken en opnieuw geschikt werden gemaakt voor de landbouw.

J.Gh.H.

Davidfonds „IJzerweelde“

Wie van kleinkunst houdt, fijne humor en volksmuziek kan smaken, nog kan lachen en even nadenken, mag zeker de kleinkunstavond op zaterdag 11 maart a.s. niet missen.

Deze heruitgave aan kleinkunst - na de geslaagde samenwerking van 1971 - vindt plaats in „Sint Eloi“ te Proven te 20 u. en wordt U aangeboden door de KLJ-afdelingen „De Meersblomme“, Proven, Stavele en Watou, alsmede door DF- „IJzerweelde“.

Komen die avond aan bod: het kwintet „De Speleman“ uit De Pinte (Gent) met Europese Volksmuziek, Frans Denturck met kolder en Walter Samoy, finalist van het humorfestival van Heist-aan-zee, met lach- en luisterliedjes. Frans Denturck, toneelacteur verbonden aan het Teater Antigone Kortrijk (T.A.K.) en dictieleraar aan de muziekacademie te Veurne, zal het geheel aan mekaar lijmen en tussenin zorgen voor fragmenten uit „Peegie“ van W. Denys en uit „Paradijsvogels“ van G. Martens. Op zondag 9 april voert T.A.K. (Teater Antigone) „De Tandborstel“ ten tonele. Deze komedie van Jorge Diaz, vertaling door Alice Toen, wordt opgevoerd in de regie van Bert De Wildeman onder auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur, Dienst Volksontwikkeling.

M. Aernout,
Programmatrice.

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen

Paul RECOUR

Haringeplaats 23

ROESBRUGGE-HARINGE.

Tel. 302 70

ZEKER is ZEKER, spaar bij

„Nationaal Instituut voor LANDBOUWKREDIET“

onder STAATSWAARBORG

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Fort RECORD met 12 bons 1/2 kg	79	65	14
Chocolade Côte d'Or pak	33	27,50	5,50
Confituur Materne (naar keus)	26,75	19	7,75
Sardienen in olijfolie, 2 voor	22	18	4
Peper, busje 50 gr	12	9	3
Choco Kwatta kg	46	39	7
Veegborstel in coco	30	23	7
Bloedwijn Zuster Godelieve	47	38	9
Bordeaux wijn extra, 1967			
Château Thibeau-Bellevue	60	45	15
Aperitief Muscat supérieur	40	35	5

TUSSCHENTERWE

Maïs heeft in de dierenvoeding, vooral in die van het pluimvee, altijd een grote rol gespeeld. De voedingswaarde moest voor die van tarwe nauwelijks onderdoen en door zijn grotere opbrengst per hectare, viel het goedkoper uit. Onze mensen spraken evenwel niet over maïs, maar over *tusschenterwe*.

Waar komt die naam vandaan? Maïs kende men vroeger in Europa niet. Dit gewas werd aangetroffen bij de ontdekking van Amerika en vandaar naar ons werelddeel meegebracht. Omdat het zo voordelig was, zulk een belangrijke opbrengst gaf en de voedingswaarde ten zeerste meeviel, wist het vooral in de arme landen, die wegens hun klimaat voor de verbouwing geschikt bleken, voor een groot deel de tarwe te verdringen. In de Balkanlanden, in Kaukasië en Turkije, nam het weldra in de volksvoeding een voorname plaats in. Daar werd het tot grote, platte, gele koeken verbakken, die behoorden tot de dagelijkse kost van de gewone man, net als bij ons het tarwebrood. Daarom noemde men maïs hier: *Turkse Tarwe*. De volksmond vervormde het tot *tusschenterwe*.

antwoord geheel te bouwen. Het mag niet waar zijn wat oudere toneelspelers dachten, dat de auteur iets schrijft, dat de acteur iets heel anders speelt en dat de toeschouwer, als derde, weer iets helemaal anders ziet en ondergaat.

Het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen heeft steeds gewild dat ieder acteur tot in het diepste wezen van het toneelstuk was doorgedrongen, omdat men de ziel, die toch de kern van het werk blijft, niet kan manifesteren in het spel, als men geen weet heeft van de aard van die ziel in het literaire werk.

Wij speelden stukken die door het beroemde Vlaamse Volkstoneel gespeeld werden, maar wij waren overtuigd dat wij ze anders moesten spelen; uit boetseerklei scheppen twee verschillende mensen ook twee heel verschillende figuren. Dus geen namaakwerk! Na „Kinderen van ons volk“ speelden wij achtereenvolgens: „Leentje uit het hemelrijk“ van Gaston Martens; „De vier jaargetijden“ van Antoon Coolen; „Leontientje“ van Felix Timmermans; „Uitvaart“ van Sutton Vane. En hier moet ik even blijven bij stilstaan: „Uitvaart“ is een prachtig stuk, symbolisch en dramatisch sluitend als een bus. Ik meende

in die tijd dat wij, na het romantische „Leontientje“, iets hoger konden mikken, helaas! In Frans-Vlaanderen aanvaardde men de symboliek niet, er moesten weer mensen van vlees en bloed op het teater komen, geen doden, want in de bovennatuurlijke wereld blijven de Frans-Vlaanderen niet thuis. In eigen Vlaanderen prees men integendeel onze „Uitvaart“ als van het beste, maar het besluit lag voor de hand: Als Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen moesten wij volkse stukken spelen, punt!

Ik zette alles op alles om het vertrouwen terug te winnen en schreef zelf „De harlekijn“. „De Standaard“ schreef: een echt jubileumstuk bij tien jaar Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen. Van mij volgden nog „In attendant“ - „Kerstavond“ - en „Begin met Eva“. Dit laatste leek weer te klassiek van bouw en toen kwam de fantastische „Regenmaker“ van R. Nash; „Het dorp der mirakelen“ van Gaston Martens; het weergaloze „Antje“ van Anton Hamik en „Onder één dak“ brak alle rekords, wij speelden dit laatste stuk niet minder dan 56 keer!

Nu gaat de reeks verder met „Schaakmat“.

Flor Barbry

LANDBOUWERS, AANDACHT!
voor het planten van maïs,
hakselen, pikdorsen en malen

Eén adres:

Roger DONCHE-LASEURE
DORSER - LANDBOUWMACHINES
ROESBRUGGE-HARINGE.
Tel. 057/304 62

**De historiek van het Volkstoneel
voor Frans-Vlaanderen (3)**
door Flor Barbry
(slot)

Le créateur au théâtre, c'est l'auteur. Dans la mesure où il nous apporte l'essentiel (Vilar).

Een toneelstuk, het literaire is slechts een kladschrift, want dit literaire werk heeft de ziel van de acteur nodig om tot leven te komen, en de acteur heeft vast en zeker de regisseur nodig, de bouwmeester om samen uit al die verschillende materialen, die besloten liggen in een toneelwerk, een dramatisch ver-

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR **PRINZIE**

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39. Bij afwezigheid : 057/303 26 — 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

Erkende agenten voor :

Proven-Krombeke — Watou
Roesbrugge-Haringe en Stavele.

„NATIONALE
MAATSCHAPPIJ

VOOR

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

ONDER STAATSWAARBORG

TOERISME IN DE WESTHOEK

„Talbot House" te Poperinge (1)

Het gebouw dat thans te Poperinge bekend is als „Talbot House" werd tijdens de eerste wereldoorlog ingericht als kantien van het Brits leger. Vanaf 5 februari 1915 behoorde Poperinge inderdaad bij de sector van de Engelse bevelhebber Sir Herbert, de latere Lord Plumer. De stad was een bestendig doorgangspunt van de troepen die, divisie na divisie, naar het front stroomden of van het front terugkeerden voor een korte rustperiode.

'n Oorlogsgebeurtenis uit de zomer 1915 zou er de oorzaak van worden dat Poperinge meer bepaald in de herinnering der Engelse soldaten gegrift bleef. Bij een Duitse aanval op „Het Hooge", waar vlammenwerpers gebruikt waren, ging een Engelse loopgracht verloren. Een tegenaanval kostte toen het leven aan vooraanstaande Engelsen, o.m. aan professor Keith Ray van de Universiteit van Oxford en aan Gilbert Talbot, de jongste zoon van de Anglikaanse Bisschop van Winchester. Enkele dagen later vond Neville Talbot, toen hoofdaalmoezenier bij de 6e divisie en later Anglikaans Bisschop van Pretoria, het lijk van zijn broer Gilbert Talbot tussen de lijnen. Het is deze Neville Talbot die einde 1915 samen met P.B. Clayton, een ander Brits aalmoezenier, te Poperinge in de Gasthuisstraat een soldatenclub stichtte - een soldatenkantien zals men het toen noemde - en waaraan op voorstel van Generaal Majoor Sir Reginald May de naam van Talbot House gegeven werd in herinnering aan de op jeugdige leeftijd gesneuvelde Gilbert Talbot.

Zo werd het grote witte huis in de Gasthuisstraat te Poperinge op 11 december geopend als „Talbot House".

Dit was de stichting in volle oorlog van Talbot House en wellicht zou dit soldatenhuis het lot der vergetelheid gedeeld hebben met zoveel dergelijke inrichtingen, eens dat de oorlog voorbij was, ware er niet aalmoezenier P.B. Clayton geweest. „Tubby" zoals iedereen hem kende en noemde.

Want Tubby mikte hoger dan de materiële facetten van een soldatenkantien. Talbot House moest voor ieder Brits militair, van om het even welke graad, een tehuis zijn waar hij zich werkelijk thuis voelde en waar iedereen niet alleen lichamelijk kon rusten en fysieke krachten kon opdoen, maar waar ook het geestelijke heropgeknapt werd.

Hoe Tubby het zich thuis voelen opvatte, kan men nu nog lezen in de opschriften die hijzelf aanbracht. Een paar voorbeelden volstaan: „Gij die hier binnentreedt, laat uw graad aan

Waterleiding

SANITAIR

LOOD EN ZINK

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

8990 ROESBRUGGE

Telefoon 057/303 64

— GASVUREN —

— KACHELS —

— FIETSEN —

de deur". En dat andere: „Indien ge thuis de gewoonte hebt op de grond te spuwen, asjeblief doe het dan hier ook".

Op de zolder had Tubby een kapel ingericht, het was het voornaamste oord van rust en zielevrede in dit grote huis. Niemand kon zich onttrekken aan de sfeer van ingetogenheid die heerste in deze plaats waar dag en nacht een godslamp brandde en waar de goddelijke diensten plaats hadden.

Voor het overige was dit ruime gebouw ingericht als een soldatenhuis, een kantien, speel-, schrijf- en leeszaal waar aan de soldaten alles kosteloos werd verstrekt wat hen een aangenaam tijdsverdrif moest verschaffen. Toeneelavonden werden er ingericht en er was zelfs een bioscoop wat men voor die tijd als een zeldzaamheid mocht beschouwen. Tubby zorgde voor afwisseling maar vooral voor een goede geest in zijn soldatenhuis.

(Hoe het verder verliep leest U in een volgende bijdrage).

RODE KRUISWERKING

In het teken van ons sociaal dienstbetoon, wijzen we de bevolking op volgende feiten: Volgende personen kunnen een tussenkomst genieten voor aansluiting en plaatsing en eventueel in de huurprijs van een telefoontoestel of een deurtelefoon:

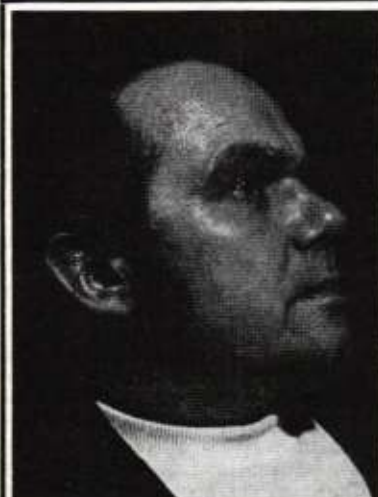
- de geïsoleerde of alleenwonende zwaar gehandicapten of langdurige zieken, die bedlegerig zijn of in de onmogelijkheid zich zonder hulp van derden binnenhuis te verplaatsen en die thuis worden verpleegd

- de geïsoleerde of alleenwonende bejaarden die de leeftijd van 80 jaar bereikt hebben.

De belanghebbenden kunnen zich wenden - ofwel rechtstreeks bij de Heer Gouverneur van de Provincie West-Vlaanderen, 8ste Afdeling H. Losschaertstraat 3 8000 Brugge.

- ofwel: op het Rode Kruissecretariaat, Telefoon 057/303 76

- ofwel: bij Aernout Milo, Nachtegaalstraat 1, 8990 Roesbrugge-Haringe.

DF - K.L.J.

PROVEN

zaterdag

11

maart

te 20 uur

in

„Sint Eloi"

2e KLEINKUNSTAVOND

Treden op: „DE SPELEMAN" met Europese Volksmuziek

FRANS DENTURCK, kolder

WALTER SAMOY, lach- en luisterliedjes.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Vanenghelandt Gino, z.v. Roger en Vanqaethem Madeleine (Stavele).
- Wollaert Stephan, z.v. René en Beddeleem Annie (Stavele).

Overlijdens

- Coene Henri, wedn. v. Butaye Maria (Stavele)
- Lejeune Alice, echt. v. Debergh Achille (Bev.)

Huwelijksaankondiging

- Warmoes André van Oudenburg met Tousseint Anna van Stavele

De 50ste maal Liza en Prudanse

met een Jubileumopvoering van NICHE YVONNE in de H. Hartzaal te Beveren/Stavele op zondag 26 maart 1972 te 20 uur.

Toegangskaarten te bekomen bij G. Candaele vanaf 5 maart. De bijval welke onze toneelgroep overal te beurt valt maakt alle kommentaar overbodig.

Inlichtingen gevraagd over Beveren-IJzer

Onze medewerker Dirk Cailliau vraagt inlichtingen over:

- Swaghenhof (een stuk land te Beveren, voor het eerst vermeld in 1460)
- Swaghenwal
- Blekerijdijk (waterloop uitmondend i. d. IJzer - 1880)
- Blommestraat (1846)
- de Bobelinghe (± 1400)
- Boereverdriet (een boerderij te Beveren)
- Braspot (1600)
- den Breekaert (1603)
- Bryckhof (1603)
- de Bulstere (1600)
- Deurgate beque (1734)

Elke aanwijzing wordt graag opgenomen of ontvangen ter drukkerij.

De legende v. Beverense kasteelhoeve

Te Beveren heeft er indertijd een kasteel gestaan, dat achteraf werd omgevormd tot een grote hoeve, nu bewoond door G. Persijn. Over deze kasteelhoeve werd in de vorige eeuw, nog volgend legendarisch verhaal verteld:

Het was op een avond van de maand november, 't was pikdonker, 't waaiden en 't regende dat het goot. Het werkvolk was reeds vertrokken en de meiden en knechten waren ter ruste. De boer en de boerin stonden op het punt hun bedstee op te zoeken, toen de grote hond verwoed aan het blaffen ging en er iemand heftig op de voordeur klopte. De onbekende aan de deur vroeg smekend of hij daar de nacht mocht doorbrengen. Toen de boer open deed kwam er een kleine kletsnatte bultenaar binnengesukkeld. 't Ventje vertelde zijn gevaartenissen en hoe hij van 't ene naar 't ander trok op zoek naar werk, ergens op een hoeve bij brave meesters. Hij kon matten en manden vlechten, stoelbreien, de beesten bestellen en soortgelijke dingen meer. Na een korte aarzeling werd hij aangenomen om op de hoeve te wonen en te werken. De „bulte" geraakte het daar vlug gewend en hij was van iedereen gaarne gezien omdat hij zo geestig was en schone kon vertellen.

Op zekere nacht werd de nieuwe knecht, die Jantje heette, uit zijn slaap gewekt door een wit lichtverschijnsel dat uit de hoek van zijn slaapkamer, van onder een blauwe „schorre" kwam. Het lichtverschijnsel contraheerde zich tot een vage gestalte, 't was duidelijk een spook of een geest die een lantaarn droeg. Het spookachtige wezen ging achter de voetkant van Jantjes bed en onderzocht daar voorzichtig en langzaam, van boven tot beneden, de kamerwand. Jantje die niet van de bevreesde soort was, loerde voorzichtig van onder zijn dekens wat er aan 't gebeuren was. Het spook peuterde wat aan de muur, trok er een paar roodgetinte stenen uit en haalde uit die opening twee linnen beuzen. Het zette de lantaarn op de vloer en begon de inhoud van de beuzen - een grote hoeveelheid goudstukken - één voor één na te tellen. „Goed" mompelde het spook, schijnbaar tevreden over het resultaat en het stak daarop de beuzen en de stenen terug op hun plaats. Geluideloos trok het naar de hoek van de kamer en kroop terug onder de „schorre". De kamer was weer in volledige duisternis gehuld. „Podorie" mompelde Jantje, 'k ga dat morgen vroeg eens nader bekijken. Hij sliep voor de rest van de nacht niet meer en zogauw de haan kraaide,

Garage NEVEJAN

Westvleterenstraat 16

KROMBEKE Tel. 057/400 35

AANDACHT ...

gedurende de maand maart geven wij U de kans de wielen van uw wagen gratis te laten uitbalanceren. Dit verzekert U een veilige wegligging en voorkomt sleet aan de stuurinrichting.

— VOORDELIGE EN TROUWE BEDIENING! —

STAVELE-BEVEREN

Vanaf heden ... Coiffure-salon voor Dames en Heren

COIFFEUR MARC

Hoogstadestraat 10

Telefoon 057/302 79

— Permanenten

— Mise en plis

— Verven en spoelingen

— Schoonheidsprodukten

— Haarverzorging

MODERNE INSTELLING

TROUWE BEDIENING

wipte hij uit zijn bed, recht naar de boer. Hij vertelde wat hij die nacht meegemaakt had en onmiddellijk onderzochten zij samen de muur van Jantjes kamer. Met moeite trokken zij de roodgetinte stenen weg en Jantje haalde voorzichtig de geldbeuzen te voorschijn, die hij echter met een bons op de grond liet ploffen, verrast door 't gewicht. Geheel de voormiddag telden de boer en Jantje goudstukken en tenslotte verdeelden zij eerlijk de buit. Jantje kreeg de helft van dit merkwaardig fortuin. 's Anderendaags verzamelde hij zijn spullen en na een roerend afscheid van heel de hoevebevolking trok hij heen. Hij kocht te Roesbrugge een huisje en hij sleet er rustige dagen tot aan zijn dood. Wie dat Jantje was, dat heeft er nooit iemand geweten.

Dat vertelde mij een oud Bevernaar.

Dirk Cailliau

Zaal „De Lovie" Proven

Zondag 12 maart 1972

WILLY
SOMMERS

7 anjers - 7 rozen

sympathie

Deuren te 20 uur.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE
Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Mevrouw voor afwisseling in uw
voorgerechten : elke zaterdag & zondag

Koninginnepasteitjes (vol au vent)
St Jacobschelpen - St Lucasschelpen
Krabsalades - Vleessalades
Vlees- en aardappelkroketten, enz..

VERS EN IN HUIS VERVAARDIGD !

Tel. 305 21

HET GRONDKREDIET
VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Hoogste interesten
Discrete afhandeling
Spaarboekjes
Obligaties
Leningen

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Marla

Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/401 38

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND MAART

ZATERDAG 4 MAART

Roesbrugge, bij J. Gunst te 20 u.
Bal met Mortierorgel. Ingericht door de brandweer.

Krombeke, bij G. Cappoen te 15 u.
Schietsing op de liggende wip.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 16 u.
Volleybal heren : ROEVO - TLB

ZONDAG 5 MAART

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 14.45 u.
Voetbal : F.C. Roesbrugge - Rac. Wijtschate

Proven, bij G. Buseyne te 14.45 u.
Voetbal : T.S. Proven - G.S. Voormezele

Haringe, bij Martha Ryon te 17 u.
Kontaktvergadering tot het oprichten van een
nieuwe vissersclub. Alle liefhebbers van de
streek zijn van harte welkom.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 10 u.
Volleybal dames : ROEVO - APOLLO

MAANDAG 6 MAART

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
6de Maandelijks kaarting.

ZATERDAG 11 MAART

Proven, Zaal „St.-Elooi“ bij A. Deprey te 20 u.
2de Kleinkunstavond. Treden op : „De Spele-
man“, Frans Denturck en Walter Samoy.
Inrichters : D.F. - K.L.J.

ZONDAG 12 MAART

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hananwedstrijden.

Roesbrugge, in de Meisjesschool
Kleekenkaarting (maat naar keus)
voormiddag : 9.30 u.-13 u. namiddag : 16 u.-23 u.

Proven, Zaal „De Lovie“ te 20 u.
Bal met Willy Sommers.

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 10 u.
Volleybal heren : ROEVO - DOSKOM

MAANDAG 13 MAART

Roesbrugge, bij J. Gunst te 15 u.
Schietsing op de liggende wip.

DINSDAG 14 MAART

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
Welvaart-show met Nicole Jossy en Hugo Sigal

Roesbrugge, bij J. Gunst
Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd“

WOENSDAG 15 MAART

Krombeke, in de parochiezaal
Namiddagfeest voor de Bond Derde Leeftijd.
Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 14 u.
Maandelijks, gezellige bijeenkomst voor de
Bejaardenbond met een speciaal optreden
te 15 u. van een lustig trio uit de streek.

DONDERDAG 16 MAART

Roesbrugge, bij J. Gunst
Bloedinzameling : Rode-Kruis.

ZATERDAG 18 MAART

Haringe, bij J. Boury te 15 u.
Schietsing op de liggende wip.

Roesbrugge, bij G. Decroo
Maandelijks smijting op de vogelpik.

ZONDAG 19 MAART

Roesbrugge, bij G. Berquin te 15 u.
Gaibolling

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hananwedstrijden.

Proven, bij A. Deprey te 14.30 u.
Schietsing op de liggende wip.

Roesbrugge, bij J. Gunst te 18 u.
Prij斯卡arting in 't Manillen - Maandag : kandeel

Roesbrugge, in 't Bertennest, te 14 u. samen-
komst voor eerste trektocht naar Frans-Vlaan-
deren, o.l.v. Maurits Verhaest. Oude en ook
nieuwe „Bertennesters“ zijn welkom, mits
aanmelding vooraf.

MAANDAG 20 MAART

Beveren-IJzer, bij M. Ryon
Maandelijks kaarting.

WOENSDAG 22 MAART

Roesbrugge, in 't Bertennest, vanaf 17.30 u.
inschrijving en voorlichting voor nieuwe reeks
natuurkooklessen o.l.v. André Verdaet. Te 20 u.
samen met de „Bertennesters“ naar de Ber-
tennestavond te Poperinge over „Voeding en
Vasten“ o.m. met de oud-Roesbruggenaar
Albriek Spillebeen.

ZATERDAG 25 MAART

Roesbrugge, Zaal „De Gouden Arend“ te 20 u.
Kleurenfilm „Het Eenzame Kind“
Inrichters : D.F.-IJzerweelde.

ZONDAG 26 MAART

Haringe, bij Martha Ryon
6de en laatste maandelijks kaarting.

Roesbrugge, bij J. Gunst te 14.30 u.
Schietsing op de liggende wip.

Beveren-IJzer, in de H. Hartzaal te 20 u.
Jubileumpoëzie van het toneel „Nichte
Yvonne“ door Geo Candaele.

Roesbrugge, in 't Bertennest te 14 u. samen-
komst voor de „Bertennesters“ en alle Ber-
tennestvrienden, waarna trektocht en reis naar
de passietentoonstelling : „Kristus wordt weer
gekrusigd“ te St.-Eloois-Winkel.

DINSDAG 28 MAART

Roesbrugge, bij J. Gunst
Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd“.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
Biljartavond.

Erika

Erkende Verkooper :

Bureaumachines

VANSEVENANT

leperstraat 64 POPERINGE

Tel. 057/338 45

SCHOENEN I. PARENT
Stationsstr. 39 ROESBRUGGE
Tel. 057/303 20

HANDTASSEN — MAROQUINERIE
RUBBERBOTTEN

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

G A L E R I J
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44
Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statlestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES - HEREN - en KINDERKLEDIJ
De zomercollectie is reeds binnen

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgoollers - Kleedjes
- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

EERSTE KOMMUNIE
TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Lowietje Savatte van Poperinge moeste zyn drie dagen gaan doen naar 't kleen kasteeltje. 't Kwam alzoo dat 'n daar op è dag by een officiertje stond die met groot blagaal vertelde dat 'n van de kanten van Moeskroen wos, en die hem olle soorten van vragen stelde, en daarachter met hem naar een kleen zaaltje ging waar dat er van vooren een groot bord hing aan de muur met olle soorten van letters en cyfers op gekladijsterd, kleene en groote. 't Is gij kijk hier... zei 't officiertje... en hij wees met een latte op d'eerste reeke kleene lettertjes die op dat bord stonden... 't is gij zeg wat is de letter hier? ...

Maar Lowie 'n hadde nie overlijk veele goeste om daar bij den troep een groot jaar zyn boten of te draaien.

Letter? .. vroeg Lowie? .. wuk voor è letter? en z'n mond ging wagenwijd open...

't Officiertje schudde è keer zyn hoofd en de latte wees è moment later op een andere reeke letters... driedobbel... grootte...

't Is gij weet wat is van dien letter? .. pruttelde 't officiertje.

Waar datte, meneere? .. vroeg Lowie nog è keer... Ik 'n zien ik daar geen letters wel...

Héwè... gamin... hier op de bord sakkernonde... en 't officiertje's kleene roste stekkerhaartjes stonden rechte...

Bord? .. gaapte Lowie weere? .. bord? .. waar? .. wuk voor bord? ..

Vingt milliaarde... sakkerde 't officiertje... 't is den troep niet kan gebruik zulke paljas...

't is gij niks zien van geheel den kluts... rien de knots... niet goed voor den service... of-gekeurd.

Voila... 't is gebakken... peinsde Lowie.

Maar met dat die affaire zo zeere ofgelopen wos hadde Lowie nog een ure of zesse tijd over tegen dat 'n den trein moeste pakken om weere naar huus te gaan. En achter dat 'n zyn stuuten opeten hadde met een groote pinte bier ging 'n Brussel bekijken, en kwam daar ol met è keer aan een theater waar dat er daar zulke schoone vrouwmenschen geschilderd stonden op die plakkaaten aan den ingang dat 'n daar niet 'n koste over passeeren en enige momenten later daar binnen ging en een schoone plekke kreeg ol vooren in de tweede reeke... want 't spel ging ollichte begonnen.

Lowie 'n hadde hem daar nog niet geheele in een van die groote zetels genesteld ols er entwien neffens hem kwam zitten. Ie keek met een scheeve ooge è keer naar zyn gebeur... en... 't wos een van de benauwelykste momenten van zyn leven... 'l wos 't officiertje van 't kleen kasteeltje die oek naar den theater wos komen kyken.

Moet den dienen mien nu verkennen, peinsde Lowie... 't spel zit op den wagen... maar ie viel niet slinks... hy raapte ol zyn koeragie te gaare... draaide hem voorzichtig ol de kant van 't officiertje... stak z'n neuze tegen den dienen zyn oore... en.. pardon meneere... vroeg Lowie... maar zitten 'k hier op den djuusten otobuus voor Poperinge? SJORS

B.T.W. - LISTING

DRUKKERIJ SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

Verwarmingsproblemen ??

Heel eenvoudig... Verwarmt **electrisch**

Uw huiskamer wordt verwarmd zonder de minste geur of bijkomende narigheden.

Electrisch verwarmen is veel te duur zegt men.

O NEEN... Verwarmt electrisch met

ACCUMULATIEKACHELS op nachttarief

Prijs per Kwh **0,61 fr.**

Vraagt inlichtingen en documentatie bij

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

UIT VERVLOGEN TIJDEN

KAREL „DENTIST”

Lang vóór er te Poperinge een tandarts gevestigd was, hadden we te Roesbrugge een tandmeester, die tanden trok en gebitten plaatste. Hij heette Karel Halfmaerten, maar iedereen noemde hem naar zijn beroep, Karel „dentist”. Hij was eigenlijk te Poperinge geboren, waar zijn vader blikslager was in de Casselstraat. Karel was bestemd om de stiel voort te zetten, maar zijn vader, die een handig mens was, had een soort tang ineengeknutseld, waarmee hij af en toe voor een gebuur of een familielid een tand trok en Karel die ambitie had, zag in die tandentrekkerij een betere toekomst. Hij stelde zich in verbinding met een firma die de grondstoffen voor gebitten leverde, deed er enkele dagen stage en vestigde zich toen als tandmeester. De wereld was in die dagen veel minder gecompliceerd dan tegenwoordig. Zichtend voor het oorlogsgeweld kwam Karel in 1918 te Roesbrugge wonen, aanvankelijk in „De Papegaal” (Haringestraat) en later op de Molenwal in de herberg „A la botte de Paille” (nu de h. Bernard Aernout). Omdat hij reeds van vroeger een zekere cliënteel had te Poperinge, hield hij er elke vrijdag zitdag, in de herberg „t Fabriekje”, op de markt.

Beter de korte pijn ...

Als Karel raadpleging hield, hing er - zowel hier als te Poperinge - aan de blaffetuur van het venster een zwart kistje, waarin drie rijen tanden werden tentoongesteld. In feite maakte dat kistje maar een ontmoedigende indruk en menigeen die na een nacht vliegende tandpijn en meerdere spoelingen met „korten-drank” geen verbetering voelde en uiteindelijk besloten had Karel te laten ingrijpen, is

onverrichter zake naar huis teruggekeerd als hij het kistje had bekeken.

Wie tenslotte met ware doodsvrechting bij Karel binnenstapte, vond hem weleens aan het kaartspel. Als men met de kop scheef tegen Karel had uitgelegd wat er haperde, dan deed hij of hem dat allemaal niet aanging, hij kaartte verder en wanneer met harde poefen de laatste bladen op de tafel werden geslagen, wendde hij zich tot het slachtoffer met de aanbeveling dat het beter was eerst een paar pinten te drinken om de gevoeligheid te verminderen.

Zijn „kabinet” stond in de hoek van de herberg. Een gewone tafel met enkel vernikkelde tangen en stiften. Omstreeks het jaar dertig heeft Karel een schone verbetering aangebracht aan zijn installatie. Op een openbare venditie had hij ergens een oude coiffeurstoel kunnen kopen, die voorzien was van een met leder omspannen kopstuk waarop de patiënten voortaan hun hoofd konden leggen.

Als het grote ogenblik aangebroken was en men meer dood dan levend in de coiffeurstoel was gesukkeld, trok Karel zijn vest uit, rolde zijn hemdsmouwen op, stak een geruite keukenhanddoek onder de kin van zijn cliënt en stelde zich op, gewapend met één van die gevreesde tangen, met open armen vóór het slachtoffer, net als een dirigent die een orkest op gang zou brengen. „Kom” zei Karel, „kop achteruit, mond open en je goed vasthouden aan de sporten van de stoel ... geen trunten, beter de korte pijn dan de lange”. Hij duwde met de linkerhand het voorhoofd achterover en met een harde ruk, gepaard met een kort gekraak werd de tand uit het kaakbeen getrokken. Telkens hij er één te pakken had, stak hij triomfantelijk zijn tang, met de bloedende tand, de lucht in.

... en een slijke toebak

Vullingen (plombages), anesthesie, bloedstelping, dat waren allemaal dingen die buiten de mogelijkheden lagen. De tanden werden er zonder verdoving uitgehaald en wanneer er zich een bloeding voordeed, dan gaf Karel onveranderlijk de raad - aan zijn mannelijke patiënten tenminste - van er „een ferme slijke toebak boven te bijten” en af en toe te spoelen met een „druppel”. We hebben nooit gehoord dat er zich complicaties hebben voorgedaan.

In een klein kamertje achter de herberg was zijn „technisch laboratorium” waar niemand binnen mocht. Daar fabriceerde Karel zijn gebitten. Die prothesen waren niet slecht afgewerkt, maar men beschikte in die tijd niet over de lichte plastische stoffen die tegenwoordig door de tandtechniekers worden gebruikt. Het waren zware gevallen met grote donkerrode mondplaten in verharde rubber. De plaat van de „bovenste” was voorzien van een soepel zuignapje in de aard van de ringen die rond de stoppels van de beugelflessen zaten. Omdat die zware „denturen” vaak niet te best pasten en duwden of wreven, werden ze meestal niet voortdurend gedragen en zag men ze in veel huizen, hier of daar rondslingeren. Leonie Brasseur, die op de

Beverenkalside woonde, droeg Karels fabriicaat maar één uur in de week, als ze naar de hoogmis ging. Haar laatste werk als ze ter kerke trok, was haar gouden broche - met de beeldenaar van Napoleon III - op haar borst spelden en haar tanden insteken. Als ze terugkwam gingen ze - blij dat ze eruit waren - weer de tafelschuif in!

Toen men „de VOOIE” vierde

In de zomer van 1929 had er een groot feest plaats op de Beverenkalside. Men vierde Henri „de Vooie”, die woonde op de hoek van het St. Omaarstraatje. „De Vooie” die eigenlijk Vandewalle heette, had als soldaat gediend onder Leopold I en omdat er nog weinig van die mannen in leven waren, kreeg hij de gouden palmen van de Kroonorde. Burgemeester Butaye kwam hem die decoratie opvesten, „de Vooie” werd in de bloemen gezet en kreeg een Voltaire-zetel van het gemeentebestuur. Daniël Decreus, die toen nog timmermangast was bij Lucien Wullen te Beveren, had een feestpoort opgericht, versierd met bloemen en voorzien van een gedrukt gedicht - omkaderd met tricolore band - van de hand van dokter Gheysen, waarvan de aanhef ongeveer luidde als volgt: (ik citeer uit het geheugen)

Menschen, menschen komt maar by
Heden vieren wij Henry
Vandewalle als oud-soldaat,
die op d' eereplaats nu staat.

De muziekmaatschappij „L' Union” van Roesbrugge, in haar oude uniformen, met groene vesten en geglaceerde zwarte koorden (brandenbourgs) op de borst, bracht hem een sere-nade en speelde „Alte Kameraden”. „De Vooie”, die meer dan negentig jaar oud was heeft nooit goed begrepen wat er precies gebeurde, hij was alleen maar verwonderd dat zijn soldatendienst van 70-jaar geleden zulke gevolgen had. De herbergen zaten stampvol, en in „De Voerman”, bij Wwe Decreus (nu h. André Denys) zong Ratte Meerseman met een door de drank benevelde stem een paar liedjes. Karel „dentist” had hem niet lang daarvoor een gebit geplaatst, met grote witte Fernandel-tanden, die schril afstaken tegen zijn getaande huid. Op 't einde van elk refrein kwam er een langgerekte klank, die met veel kracht, 't hoofd in de nek en met open mond er moest doorgehaald worden en toen vielen telkens Rattes „bovenste” met een klap op zijn „onderste” - een constructiefout van Karel - maar dat belette niet dat de zanger met een korte hap de toestand herstelde, dapper doorging en een enthousiast applaus oogstte. In de verste hoek riepen er zelfs een paar: „bis ... bis”!

Kort vóór de tweede wereldoorlog - in 1938 - is Karel naar Poperinge teruggekeerd, de concurrentie van gestudeerde mannen, met witte kielen en een dure installatie, had hem uitgeschakeld. Hij is gestorven in 1955. Karel was de laatste vertegenwoordiger van het achtbare gild der tandentrekkers ... met hem is een stuk folklore verdwenen. R.A.B.

BERTENNEST-GESCHENK

BON ter waarde van 50 fr.
voor 1 natuurmiddagmaal
in „BERTENNEST 3”
St-Jorisstraat 31
KORTRIJK

ofwel

BON ter waarde van 120 fr.
voor 1 natuurkookles
met avondmaal inbegrepen

mits aanmelding vooraf
op bovenstaand adres.

WELKOM — DANK U!

hier afknippen of blad meebrengen ingeval men „De IJzerbode” wenst te bewaren.

OPROEP TOT „BROEDERLIJK BERTENNEST-DELEN”

(zelfde, maar verbeterde aankondiging als vo rige maand)

v.z.w. Bertennest geeft:

— BERTENNEST-GESCHENKEN (zie bonnetje)

— „VERSCHAEVE-KALENDER 1972” (elke maand bruikbare kunstpostkaart met Vlaamse Kop) gratis voor alle streekgenoten, die tijdens het voorbije werkjaar hun sympathie of handtekening in het „Bertennest-Gastboek” neerschreven: af te halen in 't Bertennest na tel. afspraak. Meteen gratis af te halen aanplakbrieven over „Borms”, „Genoeg Misleiding”, „Natuurbescherming”, „Zangfeest 1972” en „IJzerbedevaart 1972”.

— „DANKKAART ALS BERTENNESTVRIEND”: 100 fr. steun + 50 fr. abonnement „Onze Arbeid” (storting voor kaarten of steunbijdragen op P.R. 90.50.98 der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge).

en vraagt:

— OPROEP TOT (HER-)ABONNERING op:

- * „Onze Arbeid”: 50 fr.
- * de nieuwe generatie-tijdschriften:
- * „Nieuwe Gudrun”: 80 fr.
- * „Nieuw Verboni”: 40 fr.
- * of het jaarboek „Ernest van der Hallen”, door Pater B. Luyckx: 50 fr.
- * of alle vier samen tegen 150 fr.

— MEDEWERKING MET DE „BERTENNESTERS” plaatselijke werk-, trekkers- en volkskunstgroep voor beter onthaal en begeleiding der kamproepen, eigen streekverkenning en Frans-Vlaanderenactie en (inter-) nationale ontmoeting langs gemeenschapskunst.

— BESTENDIGE VRAAG NAAR oud kampeer- of keukengerief, vooral slaap- en toiletgerief, ook stoelen en andere meubelen, boeken, kledingstukken, enz..

Tel. 057/302 08 ofwel te Kortrijk 056/169 07

ROESBRUGGE

BUNKER WORDT OPGEBLAZEN

Om de aantrekkelijkheid van de kust en van de Westhoek te verhogen, heeft het Ministerie van Verkeerswezen en Toerisme beslist, alle bunkers en versterkingen uit de twee wereldoorlogen, die nog onze streek ontsieren, te laten verdwijnen.

In het kader van die actie zal toekomende zaterdag, omstreeks 15 u. door een afdeling van de genie, de bunker van de „de Wijngaard” (Wolverstr.), die zich bevindt temidden van het weiland van de h. Daniël Deschuytter, opgeblazen worden.

Alhoewel met een reeks lichte ladingen zal gewerkt worden om alle schade aan de nabijgelegen eigendommen, te vermijden, wordt er toch beroep gedaan op de bewoners uit de omgeving om zoveel als mogelijk deuren en vensters op een kier te laten van 14 u. tot 16 u., teneinde de luchtverplaatsing beter op te vangen. Een tv-ploeg zal opnamen verrichten, want naar men ons verzekerde zal het volledig verloop van de operatie in „Echo” uitgezonden worden. Deze meer dan gewone belangstelling is te wijten aan het feit dat het gaat om een proefneming met nieuwe ontploffingschulzen. De testen worden alhier uitgevoerd omdat de Roesbrugse bunker uit minder duurzaam materiaal bestaat dan de versterkingen aan de kust. Men hoopt aldus een bepaalde ervaring op te doen, want men is zinnens de eerstvolgende weken de actie uit te breiden. Reeds in het begin van april zou De Panne aan de beurt komen.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondiging

- Behaeghel Nadine van Roesbrugge met Wyfels Freddy van Proven (Krombeke).

Overlijden

- Wullus Gertrude, 75 j., wed. van Braem Désiré en van Vanhoorne Jules.
- Luyssen Alice, 69 j., wed. v. Wullus Gentil

Bibliotheeknieuws

Terwijl de twee Erkende Openbare Bibliotheken werkzaam op de gemeente, mogen bogen op een ruime belangstelling, wordt overwogen, na de geleverde inspanningen, beide Openb. Bibliotheken in mei officieel te heropenen in aanwezigheid van de bestuurcommissies, van de plaatselijke overheid en van prominenten uit de boekenwereld en het bibliotheekwezen. Tevens zal in en rond elke bibliotheek een kleine tentoonstelling worden gehouden met waardevolle werken en uitzonderlijke merkwaaardigheden. Deze tentoonstelling zal ook voor het publiek toegankelijk zijn tijdens het week-end van 6 en 7 mei. Meer nauwkeurige gegevens daarover worden verstrekt in het mei-nummer van „de IJzerbode”.

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Beschikbaar in de O.B. „J. Leroy”:
Willem Frederik Hermans - *Nooit meer slapen*
Louis-Paul Boon - *Wat een leven*
Maria Messens - *Murrath*
en in de leeszaal:
deel 5 / Reinaert Systemat. Encycl.: *Geschiedenis v. Azië, Afrika, Amerika en Oceanië*.

BIBLIOTHEEK HARINGE

De Française - G. Walschap.

Hierin voert Walschap in grote soberheid en concreetheid van taal, een vrouw ten tonele, die te gronde gaat aan haar opvatting van zuivere en onbaatzuchtige liefde.

In woord en beeld over natuurbeheer.

Het is buitengewoon nuttig dat de belangrijkste problemen van het natuur- en milieu-beheer door een bioloog, vanuit zijn vakgebied worden benaderd op een voor eenieder begrijpelijke manier.

Lago Maggiore - J. Daisne.

Een boek van een „goed mens”, van een mens die gedragen wordt door een onuitblusbaar geloof in het leven en door een werkelijke „naastenliefde”.

Mirliton - L. Pleysier.

De interpretatie van een jeugd, die met haar serene en ook soms bittere aspecten, door de schrijver openhartig wordt behandeld. Zijn conclusie is merkwaardig en verrassend...

„De Vrolijke Pikkers”

Lokaal „Sportwereld” — bij G. Dercoo
UITSLAG KAMPIOENSCHAP:

1. Temperville Roland
 2. Quenton Yves
 3. Deswarte Roland
- Koningin: Mevr. Temperville Willy

KOMMUNIEPRENTJES

collectie Iannoo — WENSKAARTEN

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14

ROESBRUGGE

De Poperingheenaar van zondag 8 mei 1921 vermeldt onder de rubriek Oostvleteren: „V.O.S.-senfeest. - Ons dorp was zondag te klein om al de V.O.S.-sen te bevatten. Feestredenaar was de Zonnebeekse V.O.S., Berten PIL”.

Een halve eeuw geleden was dr. sc. Albrecht PIL de gevierde gelegenheidsredenaar op tal van Vlaamsnationale manifestaties in de Westhoek. Minder volksdribuun dan zijn goede vriend Jerome Leuriden, doch eerder de stille, intelligente voordrachtgever, die met zijn voorname aristokratische verschijning en zijn tot in de minste details verzorgde, en meestal voorafgeschreven speeches, toch grote indruk maakte bij de volksmens.

Week na week brengt De Poperingheenaar relaas over PILs activiteiten. Zo ook de editie van 30 november 1919, waarin we lezen wat voor glansrijke rol kandidaat Berten PIL, als aanvoerder van de Frontpartij had gespeeld en met zijn 3.392 voorkeurstemmen bij de wetgevende verkiezingen van 16 november 1919 bijna in het Parlement terecht kwam.

Doch in 1921 verdwijnt Berten PIL uit de Westhoek om er nog slechts sporadisch weer op te duiken. Als doctor in de wetenschappen is hij, tussen beide wereldoorlogen, één der grootste Vlaamse geleerden. Op 48-jarige leeftijd verlaat hij het aardse tranendal en Prof. dr. H.J. van de Wijer plaatst de verdienstelijke PIL bij zijn overlijden op één rij met de toen reeds overleden Grote Vlaamingen, Vliebergh, Scharpé, Dostel, Depla en Persijn. We schrijven 4 november 1940. Op de eerste koude herfst-dag van de Tweede Wereldoorlog wordt hij naast zijn goede vriend en medewerker, Lieven Gevaert begraven op het kerkhof van Oude God. De oorlog geselt Vlaanderen en de daaropvolgende zinloze repressie teistert de schoonste gezinnen. Berten PIL geraakt in de vergetelheid. Twintig jaar na zijn dood, in november 1960, brengt Het Pennoen (11e jg. nr. 6) Berten PIL weer onder de zijnen.

Wie is Berten PIL? Idealist, soldaat, geleerde, uitvinder? Of van dit alles een grote dosis? Het zij ons toegestaan in deze (al te) korte bijdrage Berten PIL voor de ouderen weer levendig voor de geest te roepen, en voor de jongeren de waardering te wekken die PIL tot ver buiten onze grenzen genoot en verdient.

Als vierde en laatste kind van het gezin Emiel Gustaaf PIL-Romanie Vanden Bulcke werd op 9 mei 1892, Albrecht, Maria, Joseph PIL te Zonnebeke geboren. Vader PIL, die in 1874 de akte van onderwijzer had behaald „ter normale school” te Torhout was hoofdonderwijzer aldaar en werd er dagelijks gekonfronteerd met de ellende van de brikkebakkers, de landwerkers, trimards en andere sukkelars, slachtoffers van het toenmalig Belgisch imperialisme. Sociaal geëngageerd als hij was, streed meester PIL aan de zijde van deze minstbedeelden. In deze geest van kristelijke humane belangstelling voor dit volk van Arm Vlaanderen groeide de jonge PIL op. Eerst onder de hoede van vader, daarna aan het kollege te Ieper genoot hij zijn eerste onderricht en weldra bleek zeer duidelijk dat deze begaafde leerling zijn talenten in dienst van God, Kerk en Vlaanderen, honderdvoudig zou laten renderen.

Hij werd hoofdman van het Vlaamse Studentengild in het kollege te Ieper (1908) en werd in 1911, als schacht aan de Leuvense universiteit, samen met de Torhoutenaar, Firmin Deprez (die dan reeds één jaar rechten achter de rug had) de bezieler en medestichter van AMICITIA.

„Als een vlag droeg hij zijn Vlaamse overtuiging boven de massa uit. Hij plantte zijn geloof in de heropstanding van ons Volk op de massa. Gans zijn leven was één vechten als een soldaat” (Nieuw Mortsel, maandblad, april 1962).

Op 20 oktober 1914 vluchtte de familie PIL uit Zonnebeke over Ieper naar Reningelst om er nooit meer terug te komen. De afschuwelijke oorlog dreef hen, na enkele bombardementen op Reningelst, Frankrijk binnen. Het was de 14e mei 1915. De zelfde dag liet Berten zich te Kales als oorlogsvrijwilliger bij het leger inlijven.

Als jong officier stond hij onophoudend in de voorste gelederen op het front om de meest eenvoudige volksjongens in hun eigen taal (wat een zeldzaamheid was) moed te geven, te helpen en vertrouwen te schenken. Niemand deed tevergeefs beroep op hem. Zijn vriendelijkheid, zijn vreedzaamheid, zijn begrijpende houding, zijn zoveel schone gulle en joviale Westvlaamse eigenschappen, schonken hem niets dan vrienden.

Samen met Daels, Deprez en anderen ijverde hij voor meer zedelijke gaafheid onder de frontsoldaten.

„Als jong luitenant was deze strijdende Vlaaming, die zijn plicht getrouw, eenvoudig en vroom vervulde, de trouwe vriend en leider van de Vlaams bewuste Ijzersoldaten, dit te midden van een ontzettend chaos van vernedering en miskening der Vlaamse rechten.

De Vlaamse oudstrijders getuigen van hem dat hij één der prachtigste jonge officieren was van het front” (V.O.S. voorzitter B. Degol dd 29.04.62)

Op 15 augustus 1919 werd PIL vanwege het Belgisch Leger definitief met verlof gestuurd. Op 31 juli van ditzelfde jaar ontving Berten van de Leuvense universiteit volgend kwijtschrift: „Reçu de Monsieur PIL Albert, la somme de soixante francs, pour son inscription à l'examen de 20 oct., sc. chém. 1e épreuve”. Hij studeerde, was lijsttrekker van de Frontpartij, schreef zwepende brieven naar de Paus naar aanleiding van de weigering van de Leuvense universiteit om studenten te aanvaarden die hadden geholpen aan de vernederlandsing van de Gentse universiteit, was raadsman in 't konflikt tussen De Vlagge en De Swigende Eede, richtte het Zesde Groot-Nederlands Studentencongres in, huwde op 14 september 1920 en werd met brio doctor in de wetenschappen.

Kort na zijn huwelijk werd hij de meest vertrouwde medewerker van Lieven Gevaert. Hij vestigde zich te Oude-God waar zijn gezin gezegend werd met drie flinke zonen, die alle drie priester werden.

In 1922 werd hij medestichter van de Vlaamse Toeristenbond, in 1928 van de Vlaamse Ingenieursvereniging, in 1936 van het Algemeen Vlaams Oud-hoogstudentenverbond, in 1939 van de Vlaamse Chemische Vereniging. Onder-tussen deed hij belangrijke ontdekkingen op gebied van de kleurenfotografie, schreef wetenschappelijke werken en reisde als medewerker en bezieler van nationale- en internationale wetenschappelijke congressen naar Parijs, Berlijn, Londen, Dresden, Leipzig e.a. Europese steden. Als oud-praeses van het K.V.H.V. (1919-1920) trok hij ontelbare keren naar Leuven om met raad en daad de jonge Vlaamse studentenschaar te helpen en te steunen.

De laatste tien jaar van zijn leven was hij er zich terdege van bewust dat de vreselijke ziekte, in de volksmond, kanker genaamd, hem stilaan maar onherroepelijk naar de dood leidde. Maar met een legendarische wilskracht deed hij gedurende deze laatste levensjaren, samen met zijn vriend, prof. Daels, laboratoria-onderzoeken i.v.m. deze vreselijke ziekte.

Als *Vlaaming-van-de-Daad*, heeft PIL in zijn al te korte leven zich volledig aan Vlaanderen geschonken. „Zijn geloof en zijn volk, waren de stuwkracht van zijn daden. Zijn leven was één strijd voor Vlaanderen en de Kerk” (Carlo Gevaert dd. 9 november 1940) E. B.

(Wie meer over deze „Vlaamse Kop” wil vernemen kan zich het boek *Dr. sc. Berten PIL, Jeugd en Plicht* aanschaffen. Te verkrijgen op het IJzerbedevaartsekretariaat te Diksmuide).

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**

op de grote baan **Veurne-Ieper bij WOESTEN**

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

April 1972

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte, moka 1/2 kg.	77	69	8
Koffie Bako groene kroon 1/2 kg.	67	59,50	7,50
Olie Vandemoortele Soya liter	29	23	6
Olie Vandemoortele Maïs liter	39	32	7
Kampernoelies M.Th. 1ste keus 200 gr.	29,25	24	5,25
Tapioca Julienne - 3 repen	52,50	39	13,50
Honingkoek Dinant Maes	17,25	13,75	3,50
Petit Beurre D.B. 370 gr.	21,50	17,50	4
Chocolade Jacques - 10 repen	42,50	36	6,50
Martini rood en wit - de fles en er zijn er nog ...	75	58	17

Weldra verschijnt het 1e deel van

20 EEUWEN VLAANDEREN

een volledige inventarisatie van Vlaanderens verleden en heden !

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Een briefje van Pater Maes (Proven)

Naar mijn missie in het oerwoud.

Nadat ik uren staan wachten had op het vliegtuig dat mij van Kinshasa naar Lisala moest brengen, liet men weten dat we gerust weer huiswaarts mochten, daar we pas de volgende dag zouden kunnen vertrekken. Het gebeurt daar wel meer dat een reis helemaal anders verloopt dan ze gepland is. Maar de volgende dag was het vliegtuig er inderdaad. De reis verliep voorspoedig en na een tussenlanding in Mbandaka, de hoofdstad van de Evenaars-provincie en gelegen vlak op de Evenaar, landden we tenslotte op een kleine zandweg te midden van een bos. Er was niet eens een verhard wegdek, maar we landden veilig en dit was dan het vliegveld van Lisala. Hoewel er niets te zien was dan bomen, zelfs niet het kleinste gebouwtje, moest het wel zo zijn, want ik zag pater provinciaal die er mij stond

op te wachten. Hij had van op de missie het geluid van een vliegtuig gehoord, wat niet elke dag gebeurt en dadelijk was hij in zijn jeep gesprongen want hij wist dat ik zou aankomen. Dit is de enige manier om dag en uur met zekerheid te weten.

's Anderdaags kon ik reeds vertrekken uit Lisala om enkele maanden stage te doen in Bosu Manzi, een missiepost nog 140 km meer naar het noorden. Die eerste reis door het oerwoud was een heel avontuur. We voelden ons soms wegzinken in het zand en dan weer moesten we door onmogelijke putten. Natuurlijk werden we voortdurend goed dooreen geschud. Snel ging het ook niet, want we moesten gedurende vijf uren onverpoosd gas geven om die 140 km af te leggen. Terloops weze opgemerkt dat we niet één tegenligger hebben ontmoet.

Toen we eindelijk een open plekje in het bos bereikt hadden, bleken we in Bosu Manzi te zijn, het centrum van mijn nieuwe parochie,

waarvan de verst afgelegen parochiaan op 75 km afstand woont, ergens verloren in de Afrikaanse onmetelijkheid. Er komt hier niet elke dag een auto voorbij. Hadden we hier geen radio, dan kon de wereld al weken vergaan zijn vooraleer we het te weten kwamen. Op deze missie zijn we met vier paters, die de zorg hebben over ruim 20 000 kristenen, verdeeld over een groot aantal dorpjes. Alleen op de missie zijn er bakstenen te vinden; alleen op de missie is er electriciteit, tenminste 's morgens en 's avonds als de motor draait; alleen op de missie is er een school met meer dan een paar klassen en tot het zesde leerjaar; alleen op de missie is er een hospitaaltje met een echte verpleger. Vroeger was er zelfs een dokter, maar nu schijnt er geen medicus nog bereid zich zo afgezonderd in een oerwoud te komen wegsteken.

Later laat ik nog weleens van mij horen.

Hartelijke groeten !

MONDIA

**schenkt aan iedere
kommunikant
een radio!**

met oortelefoon

deze aktie gaat tot 1 juni 72

Te **ROESBRUGGE** bij

J. GESQUIERE-ANSEEUW

Bergenstraat 6

Tel. 057/304 78

TOERISME IN DE WESTHOEK

„Talbot House " te Poperinge (2)

De Toc-H-beweging.

In december 1918 hield Talbot House te Poperinge op te bestaan want zijn taak als kantien was teneinde toen de soldaten bij het einde van de oorlog terug naar huis mochten. In hun soldatenjaren hadden de Britse soldaten hun tehuis nooit met zijn ware naam genoemd maar noemden het uitsluitend naar de beginletters T-H, wat door hen als Toc-H werd uitgesproken.

Tubby Clayton kon de invloed niet vergeten die het Talbot-House, het Toc-H zoals zijn jongens het noemden, had uitgeoefend en zo was het als vanzelfsprekend dat Tubby in 1920 vanuit Londen, samen met enige getrouwen, poogde de geest van het Talbot-House terug in leven te roepen en deze geest over gans de wereld te verspreiden. Zo groeide stilaan de Toc-H beweging die feitelijk in Talbot-House te Poperinge ontstaan was. De mensen beter maken en het kristendom doen beleven was het doel van Tubby Clayton en zijn medewerkers en is thans nog het streven der Toc-H beweging die zich in 1930 reeds in 300 afdelingen vertakt had in Engeland, de Engelse Koloniën, Zuid-Amerika, de Verenigde Staten en ook deels op het Europees Vasteland.

De Toc-H is momenteel verspreid over een 250-tal afdelingen voor mannen en een 200-tal afdelingen voor vrouwen. In totaal groepeerde de beweging een 30 000 leden.

Het oude huis in de Gasthuisstraat, „the old house" zoals de Toc-H leden de bakermat van hun beweging met verering in de stem noemen, blijft nog altijd het verzamelpunt van deze mensen die een brandende olielamp als symbool kozen en die zich als levensprogramma stelden hun medemensen op ieder mogelijke manier bijstand te verlenen. Dit Talbot House werd reeds onmiddellijk na de eerste wereldoorlog dagelijks bezocht door talrijke oudstrijders en het spreekt vanzelf dat de inmiddels gestichte Toc-H beweging het huis trachtte te kopen.

Dank zij de milddadigheid van Lord Wakefield of Hythe, kon de Prins van Wales, erevoorzitter van de Toc-H, op de plechtige feestzitting van december 1929 aan de vergadering de aankoop melden van Talbot House, dat voorheen het eigendom was van dhr. Coevoet-Camerlynck. Lord Wakefield opende persoonlijk het oude huis tijdens een grote plechtigheid op Paaszondag 1931.

Het gebouw is sedertdien eigendom van de vereniging zonder winstoogmerk „Talbot House", beheerd door een raad die voor drie vijfden uit Belgen en twee vijfden uit Britten is samengesteld.

Waterleiding

SANITAIR

LOOD EN ZINK

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

8990 ROESBRUGGE

Telefoon 057/303 64

— GASVUREN — KACHELS — RIJWIELEN

Talbot House werd ononderbroken door leden der Toc-H bezocht als een bedevaartplaats. In 1940 werden 5 leden der Toc-H er door de Duitsers krijgsgevangen genomen. In 1941 werd het huis door de Duitsers opgeëist doch de nacht voordien hadden vrienden van het oude Talbot House alle kostbaarheden en herinneringen weggebracht en veilig weggeborgen, zodat na de oorlog alles weer in zijn oorspronkelijke staat kon hersteld worden. Sedert de aankoop van het huis in 1929 is Major Paul Slessor altijd een van de hoofdfiguren geweest in Talbot House. Hij was er de trouwe huisbewaker en verbleef er bestendig. Hij was werkelijk met Talbot House vergroeid. Ten einde krachten verliet hij Poperinge en overleed op 15 september van hetzelfde jaar. Ter zijner gedachtenis werd op 24 september 1955 een gedenkplaat onthuld die de bezoekers van Talbot House steeds aan het werk van Major Paul Slessor zal herinneren.

Nadat in 1958 het wereldcongres der Toc-H beweging talrijke afgevaardigden uit verschillende landen van de wereld in het Talbot House verenigde, werd het 50-jarig bestaan in 1965 op luisterrijke wijze gevierd en werd bij deze gelegenheid aan Rev. Philip CLAYTON het erburgerschap van de Stad toegekend.

Dit jubileumjaar betekende zowel voor de Toc-H leden als voor Poperinge een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van „The Old House". De vriendschapsbanden werden van dan af ieder jaar nauwer toegehaald, vriendschapsbanden die reeds sinds 1964 aanleiding hadden gegeven tot groepsbezoeken van Poperingse jongeren aan Dor Knap - het voornaamste treffpunt voor Toc-H conferenties. Vrij recent werden nog nieuwe banden met Engeland ontdekt. In de omgeving van Reading heeft de R.E.M.E. een militair kamp dat de naam „Poperinghe Barraks" draagt als aandenken aan de rol door Poperinge tijdens de oorlog 1914-18 vervuld.

Een delegatie van officieren van dit kamp nam op 11 november 1968 deel aan de plechtigheden van de wapenstilstand te Poperinge en genoot vanwege de oudstrijders en de ganse bevolking een bijzonder warm onthaal, dat veel hoop doet koesteren voor toekomstige uitwisselingen.

PROVEN - CHIROJONGENS

Alhoewel een paar keer naar een latere datum verschoven, is de ouderavond er toch gekomen! Uitgesteld was dus niet verloren en bovendien ging iedereen na die avond tevreden naar huis. De jongens waren bijzonder verheugd dat ze eens aan pa en ma konden tonen wat ze voor hen allemaal geleerd hadden en de leiders uiterst tevreden dat het allemaal verlopen was zonder veel haperingen en moeilijkheden. Het meest verheugd zullen wel de ouders geweest zijn die hun jongens eens op een andere manier in aktie zagen en hebben vastgesteld dat hun wildemannen ook beheerst kunnen zijn als ze een stukje moeten inoefenen en opvoeren. De diamontage heeft ons geleerd dat geen enkele jongen het jaarlijks bivak mag missen en het familiespel heeft aan het licht gebracht dat ook onze ouders nog zo graag eens een spelletje spelen. Wij danken alle mensen die door hun aanwezigheid hun sympathie voor onze jeugdgroep hebben laten blijken en we hopen dat we elkaar ter gelegenheid van zo'n feest nog wel eens mogen ontmoeten.

Nu staat de paasvakantie voor de deur. Enkele leiders volgen een scholingscursus in Dadizele en de anderen zullen samen met de oudste jongens een papierslag organiseren. De dinsdag en de woensdag na Pasen wordt het papier afgehaald.

Na de vakantie wordt het dan stilletjesaan tijd om aan het bivak te denken. We herinneren er nog eens aan dat dit doorgaat van 9 tot en met 16 juli te Ronse en dat alle afdelingen er samen heengaan. Wie thuis blijft geniet niet van de schoonste dagen die er in het jongensleven bestaan !!!

HANDBOOGSCHUTTERS ...

een echte „Fulgur"-boog
van het gekende huis Jan Thys

één adres:

Georges CLAYS-VERBRIGGHE
Roesbruggestraat 6

STAVELE (BEVEREN)

Tel. 057/303 29

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Geeraert Geert, z.v. Henri en Tresy Jenny (Stavele)
- Thevelein Nicolas, z.v. Willy en Neyrinck Sybille (Beveren)

Overlijdens

- Depuydt Jules, wedn. v. Verbrigghe Elisa (Stavele)
- Wydoodt Nestor, echtg. v. Fossaert Maria (Stavele)
- Decalf Julien, echt. v. Bouckennooghe Denise (Beveren)

Huwelijk

- Warmoes André van Oudenburg met Tousseint Anna van Stavele

Huwelijksaankondiging

- Candaele Hugo met Beddeleem Regine, bel-den van Stavele (Beveren)

Een verzoek.

Veiligheidshalve worden de inwoners verzocht voortaan geen GLASSCHERVEN meer te bergen in de zakken voor de vuilnisbelt. Het is aan te bevelen glasscherven steeds afzonderlijk mede te geven in een kartonnen doos of iets dergelijks, zodanig dat men er zich niet kan aan kwetsen. De mede te geven zakken worden ook best toegebonden.

Uitslag : Vogelpikprijskamp

Café „Boerenhof“ bij Bartholomeus Urbain
Aantal deelnemers : 75.

1. Temperville Roland	1108 p.
2. Verslype Paul	970 p.
3. Goussey Fabien	970 p.
4. Recour Jozef	866 p.
5. Deloz Emiel	811 p.
6. Declerck Guido	796 p.
7. Persyn Jozef	795 p.
8. Veyepe Etienne	765 p.
9. Temperville Gilbert	734 p.
10. Vlaene Jackie	701 p.

Majoretten gevraagd.

De muziekmaatschappij verlangt het korps aan te vullen met enkele majoretten. De jonge meisjes van Stavele en Beveren die enige belangstelling daarvoor hebben, gelieven hun naam op te geven aan een der bestuursleden. Nadere inlichtingen bij de gemeentediensten.

TEATER ANTIGONE KORTRIJK voert op

DE TANDENBORSTEL

zondag 9 april te 20 uur

in „DE GOUDEN AREND“

Marktplein, ROESBRUGGE-HARINGE

... met Aria Theys in vedette.
onder auspicij v. Min. Nat. Opv. en Ned. Cultuur.

Davidfonds „IJzerweelde“

In de reeks gastvoorstellingen ingericht door Davidfonds-IJzerweelde, dit onder auspicij van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, komt het Teater

Esso

GAS IN TANKS

DE BAENST VEURNE

Beenhouwerij-Charcuterie J. VUYLSTEKE-ONRAET

Statiestraat 2 PROVEN

1ste keus :
runds- varken- kalfs- en schapenvlees.

Specialiteit : *Filet Americain préparé*
en beenhesp.

Braadkiekens — Alle soorten kroketten

Men bestelt aan huis. Tel.302 72

Alle spekslagerij wordt in eigen atelier vervaardigd.

Antigone uit Kortrijk voor de tweede maal aan de beurt. Na het succes-stuk „Buiten voor de deur“, volgt de opvoering van „De Tandemborstel“ door Jorge Diaz, op zondag 9 april as. te 20 u. Dit komisch stuk speelt zich af aan de ontbijttafel waar hij en zij hun dagelijkse ruzietjes uitvechten en waar zich af en toe een liefdesscène afspeelt. In de regie van Bert De Wildeman gaat „De Tandemborstel“ in de richting van het totaalteater, waarbij het stuk soms lijkt op een pikant kabaretnummer, dan weer op een spannende triller. De replieken zijn buitengewoon spiritueel. Er wordt gespeeld, gedanst, en alle aspecten van het toneel komen aan bod. Zelfs de techniekers worden ingeschakeld. In die intieme, verfijnde en ontspannende sfeer zijn Aria Theys en Joris Sustronck de hoofdvertolkers.

Medewerking aan de inrichting van deze unieke en prachtige toneelavond wordt verleend door de plaatselijke besturen van Boerenbond, Bond van het Grote en Jonge Gezin, KAV, KLV en KLV.

Toegang : 80 fr.; leden van de inrichtende en medewerkende verenigingen : 50 fr., gunsttarief voor gezinskaart van deze leden : 150 fr.

D. Morez, secretaris.

EEN VROEGE PASEN

We vieren het Paasfeest dit jaar op de 2e april. Een vroege Pasen, zegt men.

Pasen valt altijd op de eerste zondag na de volle maan, die komt na 21 maart. Zodat deze hoogdag kan voorkomen op elke datum tussen 22 maart en 25 april. Er is dus een verschil mogelijk van 35 dagen.

Wanneer Pasen valt vóór 5 april spreekt men van een „vroege Pasen“, valt hij na 10 april, dan gewaagt men van een „late Pasen“.

De laatste keer dat we Pasen vierden op 22 maart, was in 1818. De volgende maal gebeurt dat in 2285 ! In 1943 had men het Paasfeest op de laatste mogelijke datum : 25 april, dat zal weer zo zijn in 2038 !

Het is echter wel mogelijk dat er intussen een andere regeling is gekomen, er zijn immers al veel stemmen opgegaan om onze kalender te hervormen en onze diverse feestdagen een vaste datum te geven.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE
Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

*Mevrouw voor afwisseling in uw
 voorgerechten : elke zaterdag & zondag*

Koninginnepasteitjes (vol au vent)
 St Jacobschelpen - St Lucasschelpen
 Krabsalades - Vleessalades
 Vlees- en aardappelkroketten, enz..

VERS EN IN HUIS VERVAARDIGD !

Tel. 305 21

TOTALE UITVERKOOP

van mansbroeken

TERGAL — TERLENKA

25 % en 30 % vermindering

maten vanaf 38 tot en met 42

Verder grote keus dameskousen

PANTY'S SUP-HOSE

manssokken in alle kleuren en prijzen

DU PARC en TOFF

André BEHAEGHEL-DENECKER

Statiestraat 24 ROESBRUGGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND APRIL

ZATERDAG 1 APRIL

Haringe, bij J. Boury te 15 u.
 Schieting op de liggende wip.

Proven, Zaal „Sint Elooï“ te 20 u.
 Fantastisch The Dansant,
 ingericht door Moeder Noom.

MAANDAG 3 APRIL

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
 7de Maandelijke kaarting.

ZATERDAG 8 APRIL

Krombeke, in de Parochiezaal te 19 u.
 Grote Klekenkaarting ten voordele van de
 Jaarlijkse Paardenkoersen te Krombeke.

ZONDAG 9 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvluchten uit Arras.

Proven, bij A. Deprey te 14.30 u.
 Schieting op de liggende wip.

Proven, Zaal „t Rozenhof“ te 20 u.
 Fantastisch Bal ten voordele van de Paarden-
 koersen te Krombeke.

Roesbrugge, Zaal „De Gouden Arend“ te 20 u.
 Toneel „De Tandenborstel“, ingericht door
 het Davidsfonds „IJzerweelde“.

MAANDAG 10 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst te 15 u.
 Schieting op de liggende wip.

DINSDAG 11 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd“

ZONDAG 16 APRIL

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 10 u.
 Volleybal dames : ROEVO - HERMINA

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvluchten uit Arras.

Roesbrugge, bij G. Berquin te 15 u.
 Jaarlijkse Gaaiibolling voor alle liefhebbers.

Roesbrugge, in 't Bertennest, te 14 uur
 samenkomst voor tweede trektocht naar Frans-
 Vlaanderen. Nieuwe „Bertennesters“ ook
 welkom, mits aanmelding vooraf.

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
 Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend“ te 18 u.
 Prijskaarting in 't Manillen.

ZATERDAG 22 APRIL

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein te 16 u.
 Volleybal heren : ROEVO - COVO

Proven, Zaal „De Lovie“ te 20 u.

Dans- en Showavond met zangeres „Christy“
 Inrichters : Top - Kerels.

ZONDAG 23 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvluchten uit Arras.

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
 Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, bij J. Gunst te 14.30 u.
 Schieting op de liggende wip.

DINSDAG 25 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd“

ZATERDAG 29 APRIL

Krombeke, bij G. Cappoen te 15 u.
 Schieting op de liggende wip.

ZONDAG 30 APRIL

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvlucht uit Breteuil.

Haringe, in de Zustersschool
 Koekekaarting (maat naar keus)
 voormiddag : 9 u.-13 u. namiddag : 16 u.-23 u.

Haringe, te 14.30 u.
 Schieting aan de staande pers.

Roesbrugge, „De Gouden Arend“ te 14.30 u.
 Poppentheater Korneel : „Wipple en de flesse-
 frotters“. Inrichters : DF-IJzerweelde en Chiro
 Krombeke - Proven - Roesbrugge.

Roesbrugge, in 't Bertennest te 14 uur
 Bijeenkomst van alle belangstellenden in het
 „Nieuw IJzerfront voor Natuurbescherming“
 Beveren-IJzer, dorpsplaats te 15 u.
 Zesde proef van het Kriterium v.d. Westhoek

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
 Biljartavond.

Zaal „De Lovie“ Proven

Zaterdag 22 april 1972

Dans- en Showavond

met zangeres **Christy,**

laureate van Ontdek de Ster,

en het optreden van

Prins Karnaval

der Landelijke Gemeenten

WERNER I met zijn „Noomkens“

Inrichters : Top - Kerels

TE KOOP

STEREO-INSTALLATIE zo goed als nieuw : radio
 + versterker + Tuner FM en AM. Zeer voor-
 delige prijs. Zich wenden : Spaltdreef nr. 4
 Poperinge. (na 17 uur.)

Erika

Erkende Verkooper :

Bureaumachines

VAN SEVENANT

leperstraat 64 POPERINGE

Tel. 057/338 45

SCHOENEN I. P. A. R. E. N. T

Stationsstr. 39 ROESBRUGGE

Tel. 057/303 20

HANDTASSEN — MAROQUINERIE
RUBBERBOTTEN

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

G A L E R I J
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44
Bijhuis : Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES - HEREN - en KINDERKLEDIJ

De zomercollectie is reeds binnen

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgoolers - Kleedjes
- Rokken - Jé-Jé pull's - Bloezen

Speciale kledij :

EERSTE KOMMUNIE
TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels : Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag : maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Horkt ... zou je gie gelooven da'k mijn buik vul hebben van joen daar oltijd te zien rondloopen met een aangezichte gelijk een van de bedrukte vrouwmenschen die van den kruisweg getuimeld zijn ... zei Seppen Teuge van Proven tegen zijn wuuf. En 'k zou 'n è keer willen weten wuk voor redens da je gie daarvoren hebt.

Redens, ? ... schoot Liza koleerig uit ... hewè ... kijkt è keer ... ol mijn vriendinnen gaan olle jaare op voyage met hulderen vent ... Manse van den secretaris gaat naar 't fransche ... Eugenie van de garde's naar d'Ardennen ... en Guusta van de bakkers naar d'ekspositie van Keulen ... en ik ... 'k moeten ik hier thuis bluiven flokken ... djuuste gelijk een sukkelhenne. Je peinst zeker dat 't zoo leutig is ols olleman è grooten mond openzet om te vertellen wuk voor kurieuze dingen dat ze gingen bekijken ... en ik ... 'k staan ik daar ... ol da'k kunnen zeggen is da'k nog van z'n leven naar Onzen Heeres boomtje geweest zijn naar Poperinge ... 't is nogol nen affaire ...

Liza ... joeng ... je moet hier alzo van joen latte niet geven ... je weet gie wel dat uus pensioentje dat niet 'n kan bokken ... maar 'k heb entwat uitgepatriekt ... sè ... we gaan onze provisie opdoen voor è paar weken ... we vertellen aan olleman die 't hooren wil dat we naar den Tyrol gaan op voyage ... we sluiten onze deuren en doen onze vensters toe benèen ... en we kruijen boven voor veertien dagen. ... 't En gaat dat niemand geware zijn ols we 'n beetje stille zijn ... en achternaar ... in 't vollen van den avond komen we weere voor den dag op ons piekebeste met een valieze of drie ... en we zeggen da we weere zijn ... wuk zeg je van mijn uitvindinge ... ? En alzo kwam het dat Seppen en Liza op nen uchtend met geheel hulder spel naar boven verhuusd waren en 't gesloten huizekotje daar ten uitkante van de plaatse helijk dood en verlaten stoeg in de laaiende zonne.

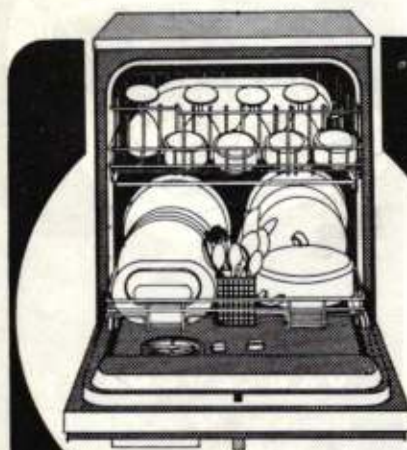
't Ging in 't begun fraai wel ... 't wos olle-gaare kalme ... maar den derden dag djuuste binst dat ze bezig waren met eten van den noene komt er daar olmetnekeer met veele geruchte en geweld è groote bolle deur de zolderruite gevlogen, van de joengens die daar op 't grasplein voor de deure aan 't voetballen waren ... rechte in Seppen zijn teljoore en kladijsterde geheel Seppens aangezichte vul soepe.

Seppen verschoot meer of è beetje ... sprong rechte ... stak zijn kop deur de gebroken ruite ... draaide drie vier pinnen of tegen de joengens die verschrikt wegvleggerden gelijk een bende musschen ... en vloekte ... milliaardsche snotneuzen ... g'hebt gijder veele chanse wel ... dat we djuuste op voyage zijn naar den Tyrol ... of 't ging hier zo gemakkelijk niet ofloopen ...

SJORS

Een VAATAFWASMACHINE

De ideale oplossing voor de moderne vrouw.

WASAUTOMATEN VAATAUTOMATEN
DROOGZWIJERS

Primus

8 8630 GULLEGEM BELGIUM
056/429.11 (6L.)

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

dipo

biedt U :

SPAARBOEKJES
TITELS AAN TOONDER

Steeds tot uw dienst :

Guido SCHOONAERT-PAREYN

Bergenstraat 16

ROESBRUGGE

voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

TOERISME IN DE WESTHOEK

DE KATTESTOET TE IEPER

14 mei 1972

In de oud-germaanse godenwereld was Freya de godin van de liefde en de vruchtbaarheid en zij zou een voorliefde gekoesterd hebben voor katten, zodat deze dieren ook door de mensen lange tijd beschermd werden. Toen het christendom in onze streken doordrong viel Freya natuurlijk in ongenade en de katten met haar ... Voor de christen monniken was Freya een duivelin, een heks, en de katten deelden van toen af in die treurige faam. Toch bleven er een deel mensen, niet-tegenstaande zij christen waren geworden, aan oude bijgelovigheden gehecht en de kattenverering bleek nog eeuwen lang niet helemaal uitgeroeid.

Boudewijn III, graaf van Vlaanderen, die daarmee gedaan wou maken, zou in 962 aan de leperlingen het bevel gegeven hebben twee of drie levende katten te werpen vanuit de toren van de grafelijke burcht.

Tijdens de Middeleeuwen werden in nagenoeg alle Westeuropese landen katten geofferd of geslachtodderd. Dit gebeurde onder de meest diverse vormen (verbranden, knuppelen, werpen, enz.). Deze wrede gebruiken werden ook op de meest verscheidene wijzen gemotiveerd: voortzetting van vroegere rituele kattenoffers; bestraffing van de kat als rustverstoorder; afzwering van vroegere kattenverering; verzaking aan het kwaad, verpersoonlijkt in de kat, enz.

Is het niet eenvoudiger al deze redenen samen te voegen en aan te nemen dat de leperse Kattefeesten wortelen in een bijna 10 eeuwen oud, algemeen verspreid gebruik? Wat historisch vaststaat is, dat tijdens de Middeleeuwen op Kattewoensdag te Ieper, met veel luister en onder grote volkstoeloop, levende katten door de nar van de stad uit de Belfortoren werden geworpen. Het gebruik werd met kortere of langere onderbrekingen ... in ere gehouden tot in 1817!

Pas in 1938 werd dan opnieuw met de oude traditie van het Kattewerpen aangeknoopt: duizenden mensen stroomden samen aan de voet van het Belfort, in de hoop een van de souvenir-katjes te bemachtigen die door de nar vanuit de toren werden geslingerd.

Vanaf 1955 tenslotte werd aan dit uniek en tevens oorspronkelijk folkloristisch gebeuren een nieuw element toegevoegd: de KATTESTOET. De Kattenverering bij de oude volken, de rol van de kat in de Middeleeuwen, haar

plaats in de literatuur en de volkstaal, in de geschiedenis en in de folklore: dit alles uitgebeeld door 1700 figuranten. De tientallen groepen en praalwagens, verrassend in afwisseling en kleur, de opwekkende muziek, de verzorgde dansfiguren scheppen harmonie tussen waarheid en fantasie. Met een feestelijke omlijsting waarvoor herhaaldelijk buitenlandse steden en groepen worden uitgenodigd is het lepers Kattefeest uitgegroeid tot een van de levendigste, meest spectaculaire en meest originele folkloristische gebeurtenissen.

20 - EEUWEN VLAANDEREN

In 15 delen

Deel I verschijnt in mei

Twintig eeuwen Vlaanderen is de eerste volledige inventarisatie - in woord en beeld - van Vlaanderen, verleden en heden.

Dit groots opgezette werk biedt u veel meer dan een geschiedenis van Vlaanderen door de loop der tijden.

Dit werk is tevens de eerste grote samenvatting van opkomst, groei en problematiek van de Vlaamse Beweging.

Bovendien bevat dit werk een uitgebreide structuur- en cultuuranalyse van de Vlaamse Gemeenschap in verleden en heden, met perspectief op de toekomst. De rijke kunstuitingen uit alle tijden, de ontwikkeling van de wetenschap krijgen in drie forse delen de volle aandacht. Twee delen met biografieën van belangrijke Vlaamse figuren brengen de mensen achter deze ontwikkeling tot leven. Twee delen bevatten tot slot een kostbare schat aan historische en actuele documenten.

Op dinsdag 9 mei zal tijdens een feestelijke bijeenkomst het eerste deel van deze unieke reeks aan de pers voorgesteld worden. Onze medewerker R.A.B., die verzocht werd voor dit standaardwerk de geschiedenis te schrijven van de wetenschappen in Vlaanderen tijdens de 17de, 18de, 19de en 20ste eeuw, zal er aanwezig zijn en er tevens „De IJzerbode“ vertegenwoordigen.

ROESBRUGGE

op zaterdag 29 april

BAL

MET

JOHAN STOLLZ

EN ZIJN ORKEST

Zaal „KRISTEN VOLKSHUIS“

bij J. GUNST

Aanvang : 20 uur

Iedereen Welkom

ook kinderen vergezeld van hun ouders

vanuit POPERINGE, langs PROVEN,
KROMBEKE, STAVELE, langs de IJZER,
naar onze NATUURJEUGDHERBERG:

ZONDAG 7 MEI

LENTEMARS

VOOR NATUURLIJK EN MENSELIJK LEVEN

trempunt : Grote Markt te Poperinge

9.30 uur : Natuurmis in St.-Bertinuskerk

10.45 uur : Voorlichtingsvergadering in zaal Belfort

12.00 uur : start Lentemars :

doe je ook de ganse voettocht of spring je in onderweg ?

Iedereen en alle verenigingen opgeroepen door

NIUW IJZERFRONT VOOR NATUURBESCHERMING

Kontaktadres : Brugsestraat 8

Poperinge Tel. 341 43

of langs 't Bertennest, Bergenstraat 29

Roesbrugge Tel. 302 08 of 056/169 07

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondigingen

- Brysbaert Gerard van Proven (Krombeke) met Dewickere Maria van Roesbrugge-Haringe.
- Andries Norbert van Meteren (Fr.) met Porreye Annie van Roesbrugge.

Overlijden

- Thulliez Julia, 88 j., wed. v. Vital Boulanger.

Bibliotheeknieuws

Op vrijdag 5 mei worden beide vernieuwde Erkende Openbare Bibliotheken van Haringe en van Roesbrugge plechtig heropend.

Terzelfder tijd wordt een kleine tentoonstelling georganiseerd van zeldzame werken en merkwaardigheden eigen aan de streek. Daartoe behoren werken over Roesbrugge-Haringe en geschreven door Rubrecht L., Tanghe G.F. en Vandenbussche E., evenals jaargangen van „Dorpsbode“, „Sportbode“, „IJzerbode“ en ook enkele dure en kunstvolle werken uit het Mercatorfonds. Eveneens worden oude zichtkaarten van Roesbrugge-Haringe tentoongesteld, welwillend ter beschikking gegeven door Notaris Raymond Deeren.

Beide Openbare Bibliotheken houden open-deurdagen, dit op zaterdag 6 mei vanaf 16 tot 18 u. en op zondag van 9 tot 12 u. Tijdens deze speciale openingsuren kan iedereen rustig de bibliotheekwerking overschouwen, alsmede de tentoonstelling bezoeken.

Mevr. Ren. Lecluyse-Vandewoude Dan. Morez

Davidsfonds - Chiro

Na de toneelavond door T.A.K., die met „De Tandenborstel“ een geslaagde satire bracht op misstanden in de huidige samenleving, komt ook de jeugd aan de beurt en dit door een poppenspelnamiddag, dit in samenwerking met de Chiro-jongens van Proven, Chiro-meisjes van Krombeke en Roesbrugge-Haringe, op zondag 30 april te 14.30 u. in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge.

Poppentheater „Korneel“ uit Roeselare zal „Wieppie en de Flessefrotters“ opvoeren, waarin de hulpvaardigheid als hoofdmotief uitgewerkt wordt in een frisse taal, vol spiritualiteit, met een fijne keus van geluidsachtergrond, kleurrijke decors, juiste kleurenbelichting en zelfgemaakte poppen.

Poppentheater „Korneel“ bestaat amper 5 jaar en wist reeds de zilveren schaal van het Ministerie van Nederlandse cultuur te veroveren

en als laureaat van het Nationaal poppenfestival te Sint-Niklaas bekroond te worden.

In die vijf jaren werden meer dan 200 opvoeringen verzorgd met meerdere poppenspelen. Ook de Chiro-jongens en -meisjes van onze gemeenten zullen er een onvergetelijke namiddag aan beleven.

Toegang : 15 fr., max. 60 fr.; Chiro-leden : 10 fr., max. 40 fr. (5 of 6 leden uit één gezin).

Eén miljoen en één miljard

In een tijd van devaluaties, inflaties en zwevende munten worden er gemakkelijk grote bedragen uitgesproken. Eén miljoen lijkt nog van weinig tel. Maar toch... hebt U al eens nagerekend dat er sedert de geboorte van Christus nog geen miljoen dagen verstreken zijn ? Dat zal pas over ongeveer 800 jaar het geval zijn !

En één miljard ? Wij die gewoon zijn met honderdtallen en soms met duizendtallen te rekenen, kunnen ons maar moeilijk realiseren wat één miljard eigenlijk is. Wanneer een kind op tienjarige ouderdom tot één miljard zou willen tellen, elke seconde één tel, dag en

nacht, zondagen en weekdagen, winter en zomer, zonder eten en zonder slapen, altijd maar door, dan zou het ongeveer 42 jaar geworden zijn als het tenslotte zijn miljard heeft afgeteld ! De gemiddelde levensduur van de mens, is iets meer dan twee miljard seconden. Een som van één miljard frank in bankbriefjes van duizend is onmogelijk, zonder serieus vervoer mee te nemen, want ze weegt meer dan 1000 kg. En moest men die briefjes als behangpapier willen gebruiken, met het ene naast het andere aan de muren te lijmen, dan zou men er 12400 vierkante meter mee kunnen beplakken, dat is meer dan 300 kamers van normale grootte.

Weet U tenslotte dat die goede moeder aarde, de planeet waarop wij leven, al meer dan 4 miljard jaar oud is ?

Wist U ?

Dat de hoogste bergtoppen op de maan, een hoogte bereiken van 9000 meter, en dat deze hoogten bekend waren lang vóór de mens zelf op de maan kwam, omdat men ze kon berekenen uit de lengte van hun schaduw.

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR PRINZIE

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39. Bij afwezigheid : 057/303 26 — 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

Erkende agenten voor :

Proven-Krombeke — Watou
Roesbrugge-Haringe en Stavele.

„NATIONALE

MAATSCHAPPIJ

VOOR

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

ONDER STAATSWAARBORG

UIT VERVLOGEN TIJDEN

STAATSHOOFDEN TE ROESBRUGGE

Of Caesar ten tijde dat hij tegen de Morinen vocht, hier ook ergens zijn paard aan een boom heeft gebonden, dat weten wij niet - net zoals men het te Lo ook niet weet - 't is immers meer dan 2 000 jaar geleden en van Roesbrugge of Haringe was er nog geen sprake. Maar in de jongste eeuwen hebben er wel enkele staatshoofden onze gemeente bezocht. Een „Blijde Inkomst“ of een officieel bezoek is het natuurlijk nooit geweest, we weten genoeg dat Roesbrugge daarvoor te onbelangrijk was. Het was op doortocht dat ze onze gemeente hebben aangedaan, of - onder de eerste wereldoorlog - bij een bezoek aan het alhier gevestigde hoofdkwartier.

Lodewijk XIV van Frankrijk

Omdat de moeder van keizer Karel een Spaanse prinses was, geraakte ons land in 1556 onder Spaanse heerschappij. Maar in 1665 overleed Filips IV, koning van Spanje en daar zijn dochter gehuwd was met Lodewijk XIV van Frankrijk, maakte de Franse koning aanspraak op de erfenis van onze gewesten. Om die aanspraak kracht bij te zetten, stuurde hij onmiddellijk op Vlaanderen een Frans leger af, dat heel het land in één veldtocht veroverde.

Op 25 mei 1671 kwam Lodewijk XIV met zijn gemalin en heel zijn hofhouding, vergezeld van een machtig leger, door ons dorp. Zij hadden drie weken lang te Duinkerke verbleven, om er de aan gang zijnde versterkingswerken te controleren. Van Roesbrugge gingen zij naar Watou waar zij op het aldaar gelegen kasteel de nacht doorbrachten. Op 30 juli 1680 kwamen de Franse vorsten, met heel hun gevolg hier weer voorbij, komende van Duinkerke en gaande naar Ieper.

Jozef II van Oostenrijk

Door de definitieve erfenisregeling na de dood van Filips IV van Spanje, kwam ons land in 1713 onder de keizer van Oostenrijk. Aanvankelijk stonden we tijdens de Oostenrijkse periode, vijftientig jaar lang onder keizer Karel VI, vervolgens onder zijn dochter Maria-Theresia en tenslotte onder Jozef II, die regeerde van 1765 tot 1790.

Op inspectietocht naar Veurne kwam Jozef II te Roesbrugge, op 10 juni 1781. Hij hield hier even halt (misschien om van paarden te verwisselen?) en de inderhaast verwittigde burgemeester Reyphins kwam zich verontschuldigen omdat er geen ontvangst voorbereid was, daar men niet op de hoogte was van de komst van de vorst. Maar de keizer wuifde alle verontschuldigen weg. Al stond hij aan het hoofd van een onmetelijk rijk, hij was een zeer eenvoudig man, die lak had aan alle officiële plechtigheden. Toen hij zich in België kwam laten huldigen, reed hij door onze provincie in een licht tweewielig rijtuig en hij deed zijn intrede in onze voornaamste steden in een nederige koets; hij liet de verlichtingen en feesten, die de Belgen te zijner ere ontworpen hadden, afgelasten. Te Brussel schepde hij er behagen in langs de straten, te voet en zonder geleide, rond te kuieren en als hij zich naar de hoofdkerk St.-Gudule begaf, nam hij doorgaans geen plaats op de keizerlijke troon en ging gelijk de eerste de beste, op een eenvoudige stoel neerzitten.

Jozef II voerde hier echter tal van hervormingen in die ons volk maar moeilijk kon verdragen: hij schafte oude voorrechten en gebruiken af, ontbond kloosterorden, verbood pro-

cessies, ruiteroptochten en oude Vlaamse kermissen - ook de kattedoet te Ieper werd door hem verboden - en hij bemoeide zich met de kerkelijke plechtigheden, om nog maar het bijzonderste te noemen. De misnoegdheid die hierdoor ontstond had in 1789 de Brabantse Omwenteling voor gevolg.

Leopold I van België

Na het bewind van de Oostenrijkers kwamen we, kort na de Franse Revolutie terug onder de Fransen, tot in 1815 het oude rijk der Nederlanden werd hersteld. Maar meer dan twee eeuwen vervreemding tussen Zuid en Noord en gestook van Frankrijk gaven aanleiding tot de Belgische Omwenteling in 1830, waardoor een onafhankelijk België ontstond. Na eerst de kroon van het nieuwe koninkrijk aan een Franse prins te hebben aangeboden, vond men de invloedrijke prins Leopold van Saksen Coburg bereid een Belgische dynastie te stichten. Prins Leopold die gehuwd was geweest met de erfgename van het Britse rijk, doch zijn gemalin en zijn eerstgeboren zoon had verloren, werd tot koning van België gekroond op 21 juli 1831. In 1832 trad hij opnieuw in het huwelijk met de dochter van de Franse koning: prinses Louisa-Maria.

Tijdens zijn verblijf in Engeland had koning Leopold ingestaan voor de opvoeding van zijn nichtje Victoria, die in 1820, toen ze nog maar enkele maanden oud was haar vader had verloren. Prinses Victoria die bestemd was om koningin van Engeland te worden, werd nog lange tijd met raad en daad door koning Leopold van België bijgestaan. Zo kwam het dat hij vaak naar Engeland trok. Het was op weg daarheen, per postdiligence, dat hij op 28 september 1835 te Roesbrugge aankwam. De gemeente was van zijn komst op de hoogte en iedereen was in de weer om de vorst een goed onthaal te bezorgen. De ontvanger van de registratie, Guillaume Vanhamme, afkomstig van Leuven, was hier toen burgemeester en hij had de muziekmaatschappij van Hondschote gevraagd om de ontvangst wat luister bij te zetten. Bij de intrede van de vorsten werden toespraken gehouden door de burgemeester namens het burgerlijk gezag en door pastoor Reyphins - de eerste pastoor van Roesbrugge - namens de geestelijkheid. Twee jonge meisjes, Sophie Wael, een dochter van wijlen Benoît Wael, en Pauline Viane, een brouwersdochter, boden de koningin bloemen aan. Stoetsgewijze met de muziekmaatschappij op kop en één groot deel van de nieuwsgierige bevolking er rond gedrumd, kwamen onze vorsten aan de „Peer-

denposterij“, waar zij afstapten, om wat later met verse paarden hun weg voort te zetten. Een tijd nadien ontvingen de juffrouwen Wael en Viane vanwege de koningin een juwelenkistje met oorslingers en een broche, vergezeld van een ongetekend briefje, waarop geschreven stond: „Pour la jeune personne qui m'a complimentée dernièrement à Roesbruck“.

Onder de eerste wereldoorlog

Onder de eerste wereldoorlog zijn koning Albert en koningin Elisabeth niet alleen verscheidene malen door ons dorp getrokken op weg naar het Couthof of naar De Lovie, maar koning Albert heeft alhier op 28 april 1917 troepenschouw gehouden en in de loop van 1918, namelijk op 30 april en 2 september heeft hij bij zijn bezoek aan het Belgisch hoofdkwartier dat te Roesbrugge gevestigd was, tweemaal door ons dorp gewandeld. Ook de Franse president Poincaré is hier geweest, namelijk op 12 april 1915. Op 5 juli 1917 trok de Engelse koning, samen met de Franse president en koning Albert door ons dorp op weg naar het Engelse hoofdkwartier dat op De Lovie geïnstalleerd was. Nooit had Roesbrugge in een beperkte tijdsspanne zoveel hoog bezoek gekend, het was alleen maar jammer dat dit allemaal gebeurde tengevolge van oorlogsomstandigheden.

Adolf Hitler

Op 10 mei 1940, voor de tweede maal in nog geen dertig jaar, werd ons land door Duitsland overrompeld. De overmacht in de lucht was verpletterend en na een achttiendaagse veldtocht capituleerde koning Leopold III, om nutteloos bloedvergieten te vermijden. De Duitsers waren reeds ver in Frankrijk doorgedrongen en het Franse leger, gesteund door enkele Engelse eenheden was niet in staat voldoende weerstand te bieden. In zijn overwinningstroos bezocht Hitler onze streek. Op 31 mei 1940, vergezeld door Goebbels, zijn minister van propaganda en geëscorteerd door een martiale lijfwacht, kwam hij - komende van Poperinge - te Roesbrugge. In het weiland van de h. Valère Deschuytter, naast de „gaaipersweide“, stonden er enkele kanonnen van groot kaliber, die op de Franse troepen waren buitgemaakt. Daar is Hitler uit zijn wagen gestapt om die stukken te bezichtigen. Toen is hij verder door het dorp gereden om daarop onmiddellijk rechtsomkeer te maken en terug te keren vanwaar hij gekomen was. R.A.B.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-Ieper bij WOESTEN

**Tel. 057/404 42
303 96**

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Chocolade Jacques pak melk of fondant	33	26,50	6,50
Pickles Camp's	20,50	14,50	6
Zalm Imperial extra fancy pink	37,75	31	6,75
Weense worstjes Zwan 2 dozen	41	32	9
Koffiefilterzakjes 2 dozen	24	17	7
Ananas Lys de France 2 dozen	20	15	5
Ananas Reklaam 3/4 doos	22	18,50	3,50
Kampernoelies Reklaam 2 dozen	42	35	7
Panty's - alle maten	39	27	12
Honingkoek Lucky - 2 stukken voor 34 fr plus één stuk gratis...			

OORLOGSHERINNERINGEN

1914-'18: De luchtmacht in onze streek

Het grootste deel van onze lezers weet, dat het vliegwezen ontstaan is bij het begin van deze eeuw. Wellicht hoorden zij nog wel de Gebroeders Wright vernoemen, twee Amerikanen die rond het jaar 1900 voor het eerst met een zelfgemaakt vliegtuig van de grond kwamen. Beter bekend is zeker de naam Blériot, een Franse vliegenier, die in 1909, voor de eerste maal in de geschiedenis, met zijn toestel over het Kanaal vloog, van Frankrijk naar Engeland.

Dat de eerste vliegtuigen zeer kwetsbaar en licht waren, is goed te begrijpen als men weet dat zij gemaakt waren uit hout, bamboestokken, linnen, staaldraad en touwen, een geharrewar van eenvoudig materiaal waartussen de piloot nog maar moeilijk kon plaats vinden.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog werden deze vliegtuigen alleen maar gebruikt om verkenningen uit te voeren. Maar dit veranderde al gauw, want de piloten, meestal echte waaghalzen, namen weldra ook geschut mee, dat dan bediend werd door een tweede man die achterin plaats nam, en waarmee dan andere vliegtuigen of doelwitten op de begane grond werden bestookt. Ook namen zij soms kleine bommen mee, die zij dan zelf uitgooiden waar zij dachten iets interessants te kunnen treffen. Toen de mitrailleur later werd ingebouwd, vooraan in het toestel, begon de glorie van de grote piloten, die toendertijd bekendheid verwierven, doch meestal hun vechtlust met de dood moesten bekopen. Bekende namen als Guynemer bij de Fransen en Von Richthofen bij de Duitsers, beroemde jachtvliegeniers, die allebei sneuvelden tijdens de eerste wereldoorlog, bleven lange tijd voortleven in de na-oorlogse jaren.

Wat hier daarover vermeld wordt, heb ik verzameld uit de aantekeningen van Aimé Claysoone, die nauwgezet neerpende wat hij daarover wist. Reeds in september 1914 wordt melding gemaakt van het verschijnen van Duitse en Geallieerde vliegtuigen boven de streek van Roesbrugge. De mensen wisten gauw die machines uit elkaar te houden, immers de Duitse toestellen hadden een zwart kruis en de Geallieerde hun nationale vlag in cirkelvorm op de romp en de vleugels. Wanneer onze mensen een Duits toestel ontwaarden, wisten zij dat ze op hun hoede moesten zijn.

Het eerste vliegtuig dat hier neerkwam, dat was op donderdag 24 september 1914, om

11 uur, was een Engels legertoestel. Het streek neer bij de hofstede van Jozef Vandaele, gelegen achter „het Haendekot“ op de baan naar Watou. De piloot, luitenant Rainy, kreeg zijn machine niet op gang, want er bleef hem niets anders over dan naar Roesbrugge te gaan, om van daaruit te telefoneren om een mechaniker uit Duinkerke. Deze laatste had weinig werk met de herstelling, want omstreeks 17 u. was alles weer in orde en onder het gejuich van de toegestroomde menigte steeg de luitenant de hoogte in.

Op 1 oktober daaropvolgende werden er vier vliegtuigen opgemerkt. In de vroege morgen waren er twee in de lucht, waaronder, naar men beweerde, één Duits toestel. In de namiddag overvloog een Engelse „tweedekker“ onze gemeente, komende uit de richting van Rijsel en 's avonds kwam er andermaal een vliegtuig opzetten, nu uit het oosten, blijkbaar weer een Duitse machine. We mogen zeker aannemen dat de bewegingen van al die toestellen door de bevolking met veel zorg werden gadeslagen, temeer daar in die tijd het westelijk front nog volop in beweging was en hier in de omgeving nog steeds gewag werd gemaakt van bedrijvigheid van Duitse Uhlanen.

Plaats veilig uw geld bij:

Het Nationaal Instituut
voor Landbouwkrediet.

Onder Staatswaarborg

Raadpleeg uw agent:

PAUL RECOUR

VERZEKERINGEN - GELDBELEGGINGEN

Haringeplaats 23

ROESBRUGGE-HARINGE Tel. 302 70

Kosteloze uitbetaling van alle coupons.

Voor land- en tuinbouw: leningen met
staatsinstelling in rente en waarborg

De les van de rups

Ik liep onlangs op een landweg en zag daar een rups, die in het wagenspoor voortkroop. Als ik niet gauw tussenbeide kwam, zou dit leven door een voorbijrijdende wagen worden vernietigd. Moest dit kleine wezen, dat op zulke lage trap van ontwikkeling stond, niet gered worden? Ik verwijderde het diertje voorzichtig met mijn wandelstok en bracht

het buiten gevaar. Daardoor veranderde ik de levensloop van het dier. Waarschijnlijk zou de rups een vlinder worden, die haar vleugels kon uitslaan.

Maar in plaats dat de rups mij dankbaar was, rolde ze zich op en werd boos. Natuurlijk kon zij ook niet weten, dat de beweging van de stok haar leven redde. Zij was er alleen van bewust, dat een onbekende kracht haar plannen in de war stuurde. Het gehele lichaampje trilde van angst en woede. Gedragen wij mensen ons, ondanks onze veel grotere intelligentie, niet dikwijls precies eender als deze rups? We mopperen, wanneer we in onze plannen gedwarsboomd worden, door krachten buiten ons. Zelden denken we echter aan de grote keten van oorzaken en gevolgen, die in werking wordt gesteld, als we een struikelblok op de door ons gedachte weg ontmoeten. Wat wij als tegenwerking en teleurstelling zien, kan misschien om ons bestwil zijn gedaan. Want wij zien de krachten, die onze bestemming bepalen, slechts door de ogen van een rups.

Soep in blokjes

De Tapioca-Julienepakjes zijn al vele jaren bekend. Op die blokjes staat er in rode letters: MAGGI-soep. Wat komt die naam daar doen? Wat of wie is Maggi?

In de jaren tachtig van de vorige eeuw leefde in Zwitserland een jongeman, Julius Maggi geheten, die werkzaam was in het hotel- en restaurantbedrijf. Julius die een snuggere knaap was zag hoe dagelijks toeristen er met hun knapzak op uit trokken om bergtochten te ondernemen en hij zocht naar een middel om zonder al te veel moeite in de open lucht een warme maaltijd te bereiden. Na veel proefnemingen slaagde hij erin een blokje samen te stellen, dat alle ingrediënten bevatte voor een smakelijk en enigszins voedzaam bordje soep, het diende slechts in kokend water opgelost te worden.

Julius Maggi moest heel wat moeilijkheden overwinnen voordat hij Maggi-blokjes aan de lopende band kon produceren. Hij begon met een fabriekje met negen arbeiders. De verkoop liep echter zo goed dat weldra de ene uitbreiding na de andere noodzakelijk was. Alleen in de fabriek te Singen werkten in 1939 al meer dan drie duizend arbeiders. De jongste wereldoorlog en de concurrentie van andere soortgelijke produkten dreigden het Maggi-concern echter zware klappen toe te brengen. Maar in 1950 hadden alweer 2500 man de handen vol aan de fabricage van Maggi's soepblokjes.

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

VLAAMSE KOPPEN (9)

Lodewijk Makebljide

Lodewijk Makebljide is te Poperinge geboren waarschijnlijk op 24 maart 1565. Hij stamde uit de zeer voorname familie der Makebljide's, die sinds het begin der zestiende eeuw geregeld de ambten van baljuw, burgemeester of schepenen bekleedden.

Lodewijk volgde humaniora in het Jezuïeten-college van Sint-Omaars in Frans-Vlaanderen; een college dat toen wel een Nederlands college mocht heten, want daar waren toentertijd talrijke Nederlandse geestelijken die in Sint-Omaars een onderkomen hadden gevonden omdat ze geweigerd hadden de eed van trouw aan de Staten van Nederland af te leggen. Eerst studeert Makebljide wijsbegeerte te Douai, en daarna meldt hij zich aan de societas Jesu. Hij begint zijn noviciaat te Doornik, brengt zijn lange vormingsjaren door als leeraar te Brugge, te Leper en te Leuven, waar hij o.m. leerling was van Lessius. In 1597 werd Makebljide te Brussel priester gewijd en in hetzelfde jaar nog verscheen zijn eerste publicatie: een anoniem uitgegeven brochure van 48 bladzijden getiteld „Cort onderwijs van acht oeffeninghen” en bestaande uit korte onderrichtingen en gebeden bestemd voor de jeugd, waarschijnlijk het resultaat van catechismuslessen te Leuven gegeven aan de kleinen. Want Makebljide was een uitstekend godsdienstleraar en een befaamd predikant.

Uit stadsrekeningen van zijn geboortestad Poperinge blijkt dat „de beroemde inboorling” tijdens de kerstdagen 1599 en later nog eens in 1609 in zijn geboortestad het woord Gods is komen verkondigen. Makebljide zelf heeft deze zielzorg onder zijn stadsgenoten belangrijk genoeg gevonden om eraan te herinneren in zijn gebedenboek „Den Bergh der Geestelycker Vreughden” dat hij opdroeg aan de Poperingse magistraat en dat in 1618 verscheen. Maar reeds negen jaren eerder verscheen het werk waarvoor de naam Makebljide in geen enkele kerkelijke geschiedenis van de Nederlanden mag ontbreken. Immers op het provinciaal concilie te Mechelen gehouden in 1607 werd besloten voor de gehele kerkprovincie een „eenheidscathechismus” op te stellen. Nadat achtereenvolgens de bisschop van Brugge en deze van Roermond het opstellen van deze catechismus hadden laten steken, wendde de aartsbisschop zich tot de provinciaal der Jezuïeten, die zijn keuze liet vallen op Lodewijk Makebljide. U ziet: het was toentertijd ook niet gemakkelijk een catechismus te maken!

Einde 1609 verscheen dan de eerste Mechelse catechismus van de hand van deze doodgewone Jezuïetenpater Makebljide; een catechismus waarvan de degelijkheid moge blijken uit het feit dat hij gedurende meer dan drie eeuwen haast ongewijzigd in voege is gebleven in de Zuidelijke Nederlanden.

Ondertussen is Makebljide te Gent werkzaam en vindt er de tijd om, naast zijn catechismus nog vier andere werken te voltooien: „Den Schat der Christelicker Leeringhe” (1610, een boek voor de leraar en uitvoerig commentaar bij de catechismus; „Den Schat der Gebeden” (1611), een gebedenboek dat 25 herdrukken zou beleven, en nog twee vertalingen in het Frans.

In de zomer 1611 vertrekt Makebljide naar Delft waar hij tot zijn dood in 1630 als missionaris werkzaam bleef.

Negentien lange jaren heeft deze Poperingenaar het leed gedeeld met de andere Vlaamse en Nederlandse missionarissen der „Missio Hollandica” en met de weinige gelovigen die trouw waren gebleven aan Rome en die de

Waterleiding

SANITAIR

LOOD EN ZINK

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

8990 ROESBRUGGE

Telefoon 057/303 64

— GASVUREN —

KACHELS

— RIJWIELEN

godsdienstige plechtigheden moesten bijwonen in „schuilkerken” op gevaar af van aangehouden te worden, zoals dat met Makebljide gebeurde op Pasen 1619.

Uitzonderlijk bedroevend, maar in het tijdskader zeer begrijpelijk, waren de ernstige meningsverschillen tussen de seculiere geestelijken en de paters, betreffende de uitoefening der pastoralia. Zo bv. mochten de paters niet zelf het doopsel toedienen, maar deze taak overlaten aan de pastoors der parochies. Een dezer Delftse pastoors ten tijde van Makebljide's verblijf aldaar, was de dichter Jan Baptist Stalpaert van der Wiele (advocaat en priester 1579-1630). Jarenlang hebben deze „twee verwante, fijnbesnaarde en hoogbejaafde figuren” dezelfde Moederkerk gediend in dezelfde stad Delft (amper 4000 katholieken op een bevolking van 20000 zielen), en in feite naast elkaar heen geleefd.

Op 17 augustus 1630 werd Lodewijk Make-

bljide - na een zwaar ziekbed - „in des levens vreugdhich landt” opgenomen, vier maanden vóór de dood van Stalpaert van der Wiele. Begleit door een stoet Delftse katholieken - die deze keer niet werden verontrust - werd Makebljide begraven te Voorschoten (bij Delft) onder een grafsteen waarop gebeteld stond: „Godt maeckt hem blijde”.

Uit een schets van Makebljide's karakter, blijkt duidelijk hoezeer deze een echte Poperingenaar was gebleven: rustig, mild en soepel, volhardend, zeer werkzaam en steeds ijverig, rechtschapen, voorzichtig, ernstig en toch opgewekt, een prettig en vriendelijk man.

Het is de grote dichter, criticus, essayist en hoogleraar Anton van Duinkerken die ons Lodewijk Makebljide heeft doen herontdekken en gewezen heeft op de grote verdiensten van deze uitnemende dichter van de Contra-Reformatie.

Daniël Merlevede.

CENTRALE VERWARMING

met automatische brander of potbrander

WARMELUCHTGENERATORS voor stallen

berekening en planning

van Uw installatie

wordt op Uw verzoek

GRATIS uitgevoerd.

WESTLAND

Tempelare 9 (aan Ieper-Voerse) RENINGE

Tel. 057/405 51

(BELGIË)

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

Een toverdrankje tegen griep

In 1414 barstte er een griep-epidemie los, die, naar men zegt, in Parijs alleen bijna 100 000 slachtoffers maakte. Men kende toen nog geen geneesmiddel tegen deze kwaal en de geneesheren uit die tijd wisten niet wat hun zieken voor te schrijven.

Deze moesten dus hun toevlucht nemen tot kwakzalvers, die dikwijls geen gewetensbezwaren kenden. Ook tovenaars werden geraadpleegd. Aan één van deze danken we de uitvinding van een drankje, dat naar het schijnt, veel bijval genoot. Het was op basis van paddenspeeksel.

Omstreeks dit zelfde tijdperk werden door de geneesheren van de School van Salerno berokkingen met arsenic voorgeschreven tegen ongesteldheden, voortkomende uit verkoudheden. Zulke geneeswijzen kunnen ons niet anders dan vreemd, ja zelfs gevaarlijk toeschijnen. Tegenwoordig is de griep nog niet overwonnen, maar we zijn toch beter gewapend om een epidemie te trotseren.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Deleu Rudi, z.v. Noël en Maria Cappoen (Stavele).

Overlijden

- Tailleu Daniël, echtgenoot v. Maria Debergh (Beveren).

Huwelijk

- Candaele Hugo met Beddeleem Regine, beiden van Stavele (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Samyn Willy van Poperinge met Criem Christiane van Stavele.

- Pattyn Marc van Poperinge met Camerlynck Nicole van Stavele (Beveren).

- Rousseeuw Firmin van Stavele (Beveren) met Boussemaere Rita van Veurne.

Aanstelling van de nieuwe pastoor te Stavele

Op zondag 7 mei 1972 wordt Z. E. H. Vital Deconinck aangesteld tot pastoor van de parochie St. Jan Onthoofding te Stavele door Z. E. H. Kan. A. Vandenberghe, pastoor-deken van Veurne.

Om 9.45 u. wordt de nieuwe herder ontvangen door de HH. Burgemeester, Schepenen en raadsleden aan het klooster. De Oostvleternaren doen hun gewezen medepastoor uitgeleide en met hun muziekmaatschappij vooraan trekken zij mee stoetsgewijze naar de kerk waar de Heer Voorzitter van de kerkraad het welkomstwoord zal uitspreken. De aanstelling gaat door onder de eucharistieviering te 10 u. Daarna brengt de muziekmaatschappij van Stavele een serenade terwijl E. H. pastoor de officiële genodigden, alle tegenwoordige en vroegere parochianen en allen die het wensen een receptie aanbiedt in de gemeentelijke feestzaal.

Schuttersgilde : Beveren

Op woensdag 19 april werd door enkele liefhebbers een vergadering belegd om de aloude schuttersgilde „St. Sebastiaan“ van Beveren, die in 1657 is ontstaan, herop te richten.

Natuurlijk was er een aanpassing van het reglement nodig; er is nu bepaald dat iedereen, ook de schutters die aangesloten zijn bij andere maatschappijen, tot de Beverense „Koninklijke St. Sebastiaansgilde“ kunnen toetreden en er als volwaardig lid aangenomen zijn van het ogenblik af dat hun lidgeld betaald is.

De heropgerichte gilde heeft haar lokaal bij M. Ryon, waar de inschrijvingen en de uitbetalingen zullen geschieden.

Het nieuwe bestuur is als volgt samengesteld :
Ere-Voorzitter : J. Cailliau
Voorzitter : G. Claeys
Onder-Voorzitter : P. Deloz
Schatbewaarder : M. Ryon
Commissaris : W. Rousseeuw
Schrijver : R. Beghein
Hoopvol wordt de eerstvolgende schieting -

GAS IN TANKS

DE BAENST VEURNE

STAVELE-BEVEREN

COIFFURE-SALON VOOR DAMES EN HEREN

COIFFEUR MARC

Hoogstadestraat 10

Telefoon 057/302 79

— Permanenten

— Mis en plis

— Verven en spoelingen

— Schoonheidsprodukten

— Haarverzorging

MODERNE INSTELLING

TROUWE BEDIENING

die doorgaat op 20 mei, om 14.30 u. - tegemoet gezien.

Inleg : 75 fr. - Terug : 60 fr.

Hoogvogel : 250 fr.

Zijvogel : 2 x 150 fr.

Kallen : 2 x 100 fr.

40 primés van 85 fr.

kleine vogels : 60 fr.

KOMMUNIEPRENTJES

collectie Iannoo

— WENSKAARTEN

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14

ROESBRUGGE

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE
Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

*Proef onze talrijke specialiteiten
 ten huize vervaardigd.*

Iedere dag :

Verse Salades en Americain préparé
 Eet eens van ons uitzonderlijk mals
 PAARDEVLEES

Bron van kracht en gezondheid.

Eet U gezond, eet meer PAARDEVLEES.

— KWALITEIT IS ONZE REKLAM —

HET GRONDKREDIET
VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Hoogste interesten
 Discrete afhandeling
 Spaarboekjes
 Obligaties
 Leningen

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria

Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/401 38

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND MEI

MAANDAG 1 MEI

Roesbrugge, vanuit 't Bertennest, trektocht naar leper, alwaar bezinningsavond met kleur-dia's over kunstschilder Eugene Vansteenkiste. Aanmelding vooraf wegens plaatsbespreking. Haringe, bij J. Boury te 15 u. Schieting op de liggende wip.

ZATERDAG 6 MEI

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u. Hanenwedstrijden.

Roesbrugge en Haringe - van 16 tot 18 uur Opendeurdagen van beide Bibliotheken

ZONDAG 7 MEI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 9.30 uur Vinkenstelling.

Roesbrugge en Haringe - van 9 tot 12 uur Opendeurdagen van beide Bibliotheken

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvlucht uit Breteuil.

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche te 14 u. Grote autozoekrit, talrijke prijzen.

Roesbrugge, aankomst „Lentemars voor Natuurlijk en Menselijk Leven" met slotbijeenkomst in 't Bertennest. Zie oproep en programma op blz. 2.

DINSDAG 9 MEI

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd"

DONDERDAG 11 MEI - O. H. HEMELVAART

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvlucht uit Arras.

Roesbrugge bij J. Gunst te 14 u.
 Grote fietsrally voor alle A.C.W.-leden en hun gezin, ongeveer 8 km.

's Avonds : Prijskaarting en bowling v. d. leden.

ZATERDAG 13 MEI

Haringe, bij Martha Ryon
 Jaarlijks souper van de Kaarters- en Biljartclub voor de leden met hun echtgenoten. Aangeven vóór 5 mei a.u.b.

ZONDAG 14 MEI

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvluchten uit Arras jaarlingen - Dourdan
 Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
 Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, vanuit 't Bertennest, vertrek te 8.30 uur met de „Bertennesters" naar de nationale Melboomplanting te Izegem.

WOENSDAG 17 MEI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 14 uur
 De K. B. Gepensioneerden vergaderen. Gewone kaarting met ondertussen het optreden van een gezellig trio. Alle leden zullen zeker van de partij willen zijn.

ZATERDAG 20 MEI

Beveren-IJzer, bij M. Ryon te 14.30 uur
 Schieting aan de staande pers.

ZONDAG 21 MEI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 9.30 u.
 Vinkenstelling.

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvlucht uit Breteuil.

MAANDAG 22 MEI

Beveren-IJzer, bij Vanstechelman A. te 9.30 u.
 Vinkenstelling.

DINSDAG 23 MEI

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd"

ZONDAG 28 MEI

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 uur
 Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, bij J. Gunst
 Duivenvluchten : Breteuil jaarlingen - Dourdan

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend"
 Biljartavond.

Krombeke : Rerum Novarum

Op donderdag, 11 mei - O. H. Hemelvaart - Feest van de Arbeid met Eucharistieviering in de kerk om 8 uur, daarna feestelijk ontbijt in de Parochiezaal met feestrede en verrassingstombola. Alle leden, ook de jongeren, zowel mannen als vrouwen worden opgeroepen en stellig verwacht! Er is iets speciaals voorzien voor het oudste en het jongste lid. Wie kaapt dit weg?

„Wit-Gele Kruis"

Op dinsdag, 3 mei STREEKBIJEENKOMST voor de propagandisten van het „Wit-Gele Kruis" van Beveren-Stavele-Krombeke en Westvleteren. Deze vergadering gaat door te Westvleteren in „De Engel" om 14.30 uur.

Aan alle vacatiegangers in België

Na een jaar van arbeid en spanning, ziet men uit naar een bevrijdende vakantie. Men wil weg uit de stad, met haar drukte en lawaai, met haar vervuilde lucht en haar moordend verkeer. Keer terug naar het natuurlijke levensmilieu van de mens. Daarvoor moet u niet naar Afrika of Azië; u hebt het in uw buurt : bouw een week-endhuisje in de WESTHOEK.

TE KOOP

STEREO-INSTALLATIE zo goed als nieuw : radio + versterker + Tuner FM en AM. Zeer voordelige prijs. Zich wenden : Spaltdreef nr. 4 Poperinge. (na 17 uur.)

Erkende Verkooper :

Bureaumachines
VAN SEVENANT

leperstraat 64 POPERINGE
 Tel. 057/338 45

SCHOENEN I. PARENT
Stationsstr. 39 ROESBRUGGE
 Tel. 057/303 20

HANDTASSEN — MAROQUINERIE
RUBBERBOTTEN

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT

GROTE MARKT 10, POPERINGE

**G
A
L
E
R
I
J**

VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9

STAVELE-BEVEREN/IJZER

Tel. 307 44

Bijhuis : Mevr. DESAEDELEIRE

Statiestraat 14

ROESBRUGGE

Tel. 306 16

De beste merken van

DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

De zomercollectie is reeds binnen

- Kostuums - Sportvesten - Broeken

- Pull's - Overgooiers - Kleedjes

- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij :

EERSTE KOMMUNIE

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels : Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag : maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Polieten Snippe boerde ol fraai lange op è kleen nestje djuuste aan 'n onbewaakten overweg van den patattetrein die overtijd van Hondsschoote naar Haezebroek liep, op è boog-schoote van de plaatse van Oudezeele.

't Wos in den tijd van de slechte boerejaaren . . 't land 'n brochte ol niet veele op . . en de propetaresse Madam de Baronnesse Felicie de Zwibberghem van den Pompbak de Broeks-knoope de Snottebelle 'n eeuwige kreute van è vrouwmensch, hadde de specialiteit van heur pachters uit te zuigen en olle vuuf stappen de pacht è beetje te verhoogen . . 't wos olle menschen overdreven.

Maar wuk doe je in zulke tijden ? . . Waar moet è mensche naartoe ols je geheel joen leven nog nieten anders uitgemeten 'n hebt of van 's nuchters tot 's navonds rondgetjoteld op joen hofplekke met joen puuepegale of bachten joen peerd op de stikken ? . . En olgelijk . . hadde 't niet geweest van zijn wuuf Doka, maar Polieten ging ol lange meigegaan zijn gaan werken naar de vlasfabrieke van Killem. Z'hadden daar van olle soorten van volk noodig en 't wos daar olsan entwaar è postje voor entwien die geeren kleene karweitjes wilde doen. Nu . . 't wos alzo en 't bleef alzo. Tot dat 't ongeluk gebeurde.

D'r passeerden met ruzie twee drie konvooien op è dag op die treinroute die langs zijn boerderijtje liep. En 't moeste nu lukken dat Polieten op è dag met zijn peerd en zijn tolle waar dat 'n van boven op zat om zijn land te gaan effen doen, deur 't groot geruchte van de tolle op de zwaare kalsiestenen den trein niet 'n hadde hooren ofkomen en met geheel zijn getrek onder de machiene uitkwam. Je kunt joen voorenstellen hoe dat Polieten ge-arrangeerd wos . . . geheele vermasakreerd . . ie 'n hield bijkans niet meer tegaare.

Maanden wos 'n in de klinieke van Haezebroek . . . tusschen leven en dood.

Ols er entwien hem ging bezoeken lag 'n daar met zijn oogen toe en roerde van geen vinne. Doka, 't wuuf, ging olle weke gaan kijken tegaare met d'eene of d'andere kennesse. En ze wos dat ol geweune gerocht want ols ze binnenkwam by Polieten zei ze „dag Polieten” en 't wos tot dat ze wegging en dat ze zei „tot 't naaste weeke wei . . Polieten”.

't Wos ol dat er daar verteld wos . . nog min noch meer. Tot dat de Baronnesse oek op è keer tegaare met Doka meiging en dat ze daar in dat kleen kamertje kwamen waar dat Polieten stom en stille nog oltyd djuuste gelijk dood in zijn kleen hospitaalbedde lei.

En ze stoegen daar olle twee . . bij Polieten . . Doka d'r nevens en de Baronnesse ol achter bij 't voeteinde. „Dag Polieten” zei Doka. - „Bonjoer Hippolite” zei de Baronnesse.

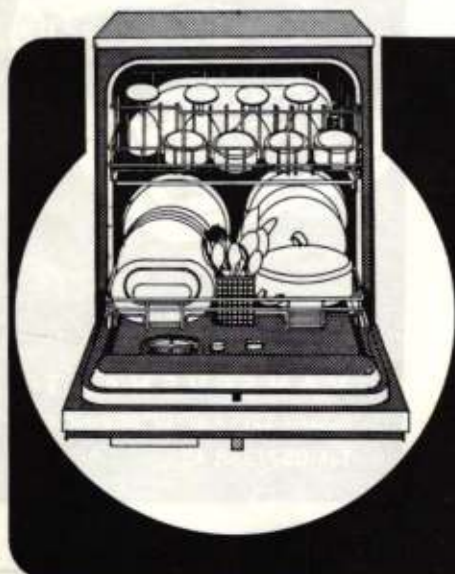
En buuten olle verwachtingen . . Polieten trok zijn rechterooge half open . . zag de Baronnesse daar staan . . 't ging gelijk entwadde aan 't brobbelen in zijn keele . . zijn mond ging open . . en 't robbelde d'r uut : „Ha gij nondemilliaardsche leelijke roste geete . . je zijt daar . . .”.

Maar kijkt è keer nu . . riep Doka met een aanzichte gelijk de zonne . . is 't geloovelijk Madam . . hoe dat Polieten olmetnekeer verbeterd is . . . ie heeft joen begot rechtuut verkend.

SJORS

Een VAATAFWASMACHINE

De ideale oplossing voor de moderne vrouw.

WASAUTOMATEN VAATAUTOMATEN
DROOGZWIERDERS

Primus

B 8630 GULLEGEM BELGIUM

056/429.11 (GL)

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonsaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge

Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

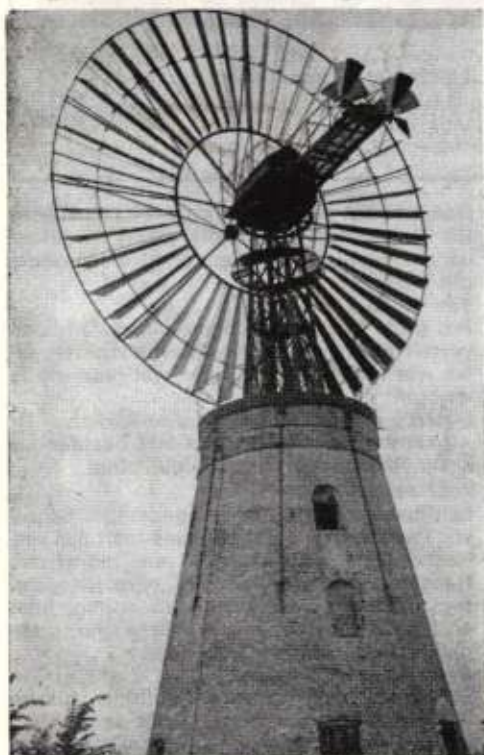
Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

UIT VERVLOGEN TIJDEN

100-jaar geleden :

de „Brouckmolen” omvergewaaid !

Toen onze mensen op het einde van de 11de eeuw op kruisvaart togen naar het Heilig Land, om er de plaatsen waar Christus had geleefd uit de handen te halen van de muzelmanen, kwamen zij er in aanraking met de meer verfijnde beschaving van het Oosten. Zij keken zich de ogen uit de kop op vele dingen die hier, in het meer barbaarse Westen, niet bestonden. Wat hun vooral trof waren de windmolens, die men ginder al lang in gebruik had, maar bij ons volledig onbekend waren. Zij schudden misnoegd het hoofd omdat ze hier zoveel wind hadden laten verloren waaien, terwijl ze vaak hun hart uit hun lijf gesleurd hadden om het een of ander primitieve mechaniek in werking te houden, en ze zwoeren dat ze - wanneer ze de boel daar zouden overleven en veilig weer thuis zouden geraken - de nodige windmolens zouden voorzien. Hetgene dan ook is gebeurd.

De molen in de „Broucken”.

Zo werden er ook in onze streek reeds in de 12de eeuw molens gebouwd, echter van een heel ander type dan diegene die we nu kennen. De oudste molens waren immers vaststaande stenen gebouwen, die alleen maar bruikbaar waren als de wind uit de goede richting kwam. Pas een hele tijd nadien werd het zgn. molenhuis op een voetstuk geplaatst en draaibaar gemaakt om een verticale as, zodat de molen kon worden „gekruid”, dit is

naar de wind gekeerd. Eén van de oudste molens uit onze streek zou reeds in 1127 te Hondschote opgetrokken zijn; in de huidige aldaar bestaande Noordermolen zouden nog balken van de oorspronkelijke molen zijn verwerkt. Maar ook te Beveren, in de waterrijke gronden langs de IJzer, in de „broeken”, moet er reeds vroeg een molen hebben gestaan, de zgn. „Brouckmolen”.

In 1236 was er te Roesbrugge een abdij gesticht voor vrouwelijke religieuzen, door Elisabeth van Rouardsbrugge. Deze abdij was gelegen aan de linkeroever van de IJzer, in de nabijheid van de huidige zgn. „hoge brug” (daarover volgt later wel eens een speciale bijdrage). Het toen gestichte klooster bestaait thans nog te leper, onder de benaming „O.L.Vr. ter Nieuwe Plant”, en in herinnering aan de plaats van herkomst spreekt men nog wel van de „Rousbrugge-damen”. De 9de abdis van dat Roesbrugse klooster, Elisabeth van Belle (ca. 1386 - ca. 1409) zou omstreeks 1390 de „Brouckmolen” hebben aangekocht. Onze abdij, die in de loop van de jaren belangrijke giften en renten toebedeeld kreeg, beschikte in haar Roesbrugse tijd over twee molens, één te Bambeke en één te Beveren. De „Brouckmolen” bleef bijna vier eeuwen lang in het bezit van de abdij.

Verdere avonturen

Omstreeks het midden van de 18de eeuw werd de „Brouckmolen” door de „dames van Roesbrugge” verkocht aan een zekere Decandt, die de oude stenen molen heeft afgebroken en in 1759 een houten molen, die naar de wind kon gezet worden, op dezelfde plaats heeft opgetrokken. De nieuwe „Brouckmolen” bleef verschillende generaties in dienst, tot - nu precies honderd jaar geleden - er onverwachts een einde kwam aan zijn bestaan. In de namiddag van 12 juni 1872 heerste er een noodweer boven Roesbrugge en omliggende. Een hevige stormwind stak op gepaard met donder en regen. De honderdjarige notelaar vóór de wagenmakerij Dehouck, op het gehucht de „Molenwal” werd door een gierende windstoot geveld en de „Brouckmolen”, die toen behoorde aan Seraphin Georges, werd van zijn voetstuk geworpen. Kort daarop werd de molen heropgebouwd zoals hij thans nog te zien is : een ronde stenen Poldermolen zonder stelling of gaanderij, met bovenkrulring. De rode bakstenen werden per boot langs de IJzer aangevoerd en gelost op de zgn. „Molenkaai”, die op ongeveer 200 m. van de molen gelegen was. Zo bleef hij ongeveer 35 jaar in gebruik, tot hij in 1908 van een nieuw systeem werd voorzien, die heel bijzonder de aandacht trok.

Het systeem van Henri Hoflack

Henri Hoflack van Zonnebeke, die geboren was in 1864, had zich in zijn geboorteplaats gevestigd, als molenaar en werktuigkundige. Hoflack nam echter geen genoegen met de fabricatie en het herstel van landbouwalarm, hij specialiseerde zich namelijk in de constructie en het onderhoud van maalderijen en kermispaardjesmolens. Toen hij op zekere dag naar Boulogne geroepen werd om er een car-

rousel te herstellen, zag hij daar tot zijn verbazing een zelfkruisende molen, t.t.z. een molen die voorzien was van een mechanisme waardoor hij zichzelf in de wind plaatste, net zoals men dat ziet bij sommige modelmolentjes die in de tuin staan opgesteld. Dat maakte op de Zonnebeekse molenbouwer een bijzonder diepe indruk, en de brave man die open stond voor vernieuwing en verbetering, bestudeerde - toen hij weer thuis kwam - het systeem en ontwierp na heel wat proefnemingen een eigen „zelfkruiser”, die hij liet breveteren. Dat was omstreeks 1907.

Hoflack preees overal waar hij kon, zijn uitvinding, wees op de vele voordelen en vooral op het beter rendement en wist vijf dergelijke toestellen te plaatsen, nl. te Langemark, te Boezinge, te St. Jans-Cappel in Noord-Frankrijk, te Zonnebeke en tenslotte te Beveren bij Henri Dufloy, die intussen eigenaar van de „Brouckmolen” was geworden. De eerste vier werden op een ijzeren gebint van 15-18 m. hoogte geplaatst, maar bij Dufloy ging hij anders tewerk. Hij nam er de kap en het wiekenkruis af en metselde de romp bovenaan dicht. Daarop bouwde hij een acht meter hoge ijzeren toren, met bovenaan een horizontale as van ongeveer 4,5 m. lengte. Aan de ene kant van die as werd een groot wiel bevestigd, met een doormeter van 12 m., dit wiel dat uit ijzeren buizen was vervaardigd, telde 48 beweegbare schoepen. Aan de andere kant van de as bevond zich de „staart”. Deze was voorzien van twee windrozen van ong. 2 m. diameter, die ook om een kleinere as konden draaien. Wanneer de molen niet meer in de juiste windrichting stond, gingen de windrozen aan het wentelen, waardoor de as en het groot wiel in de goede richting kwamen, toen vielen de windrozen stil. Een verticale as bracht de beweging van het schoepenwiel over naar de maalstenen. Heel het „zelfkruisend” systeem woog 7 000 kg.

Het jongste wedervaren

Dit systeem gaf echter geen volledige voldoening. De zelfkruisende door de windrozen had een nogal felle bries nodig om goed te functioneren. Daarom vond het geval dan ook geen algemene toepassing. In 1924 geraakte Hoflack mechanisch defect, men maakte van de gelegenheid gebruik om het in zijn geheel weg te nemen en terug te keren naar kap en wiekenkruis.

In 1946 was er weer een ernstige herstelling nodig, die door Henri Dufloy op eigen kosten werd uitgevoerd. Datzelfde jaar werd de „Brouckmolen”, bij koninklijk besluit van 14 april, als monument geclassificeerd. Tien jaar geleden waren er weer belangrijke reparaties aan de molen te verrichten. Alhoewel de romp in tamelijke goede staat was, kon de kap niet meer gedraaid worden. Het mechanisme van de molen werkte alleen nog door middel van een landbouwtractor die in een aangebouwde machinekamer opgesteld stond.

In 1967 tenslotte werd de „Brouckmolen” grondig vernieuwd met toelagen van de staat, de provincie en de gemeente. Nu staat hij er in perfecte toestand en werkt hij zowel mechanisch als met de wind.

R.A.B.

In Nest Van der Hallen - Jeugdgemeenschap :

OPROEP TOT DE JONGE JEUGD

Na de 1ste LENTE-MARS

voor Natuurlijk en Menselijk Leven

— „Nieuw IJzerfront voor Natuurbescherming“

3de VERSCHAEVE-MARS

voor Meisjes, naar Alveringem

— „Nieuwe Gudrun“

4de ELF NOVEMBER-MARS

voor Studenten, naar Diksmuide

— „Nieuw Verbond“

NU DE

17de IJZERBEDEVAART-MARS

2 JULI vanuit 't Bertennest naar het IJzerkruis

leest „Onze Arbeid“, werkschrift nr. 59 : gratis toegestuurd op aanvraag of bij inschrijving : Tel. 057/302 08 of 056/169 07.

Na de IJzerbedevaart : ALLEN WEER NAAR BERTENNEST
geen passieve „kleinkunst“, maar weerom
GROOTSE SOLIDARITEITSNAMIDDAG
langs Vlaamse en Oekraïense VOLKSKUNST
jong en oud - Oost en West-Europa.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijk

- Roland Cornelis van Koksijde met Jenny Brigou van Roesbrugge.

Huwelijksaankondigingen

- Geert Pattyn van Roeselare met Mireille Six van Roesbrugge.

- Bernard Huyghe van Roesbrugge-Haringe met Christiane Claeys van Poperinge.

- Guido Lelieur van Roesbrugge met Christine Buseyne van Proven.

- Guido Sweertvaegher van Roesbrugge met Nicole Callewaert van Merkem.

- Marc Lelieur van Roesbrugge met Irène Vandenbroucke van Beauvoorde.

- Ludo Verhaeghe van Roesbrugge met Ingrid Penninck van Westrozebeke.

Geboorte

- Natascha Lemahieu, d. v. Freddy en Martine Hampe.

Gouden bruiloft

Het echtpaar Achiel Brutsaert-Marquenie werd door het gemeentebestuur ontvangen op zaterdag 20 mei bij de viering van hun gouden bruiloft. Onze hartelijkste gelukwensen !

Een meesterwerk teruggevonden

In 1846 werd er in de Stadshallen te Brugge een tentoonstelling gehouden, waar een meesterwerk van een Brugse houtsnijder bijzonder de aandacht trok : het was een grote eikenhouten kroonluchter.

Te Brugge wordt nog wel eens over die kroonluchter gesproken, maar niemand weet wat er achteraf van geworden is. We hadden echter bepaalde redens om te vermoeden dat hij tot in mei 1940 in de kerk van Roesbrugge heeft gehangen.

Menigeen zal zich zeker nog de lichter herinneren die in het middenkoor van onze kerk aan een zware ketting hing en die in 1932 van elektrische lampen werd voorzien. Bij de beschadiging van de kerk in de meidagen van 1940 werd hij lelijk getroffen en weggenomen. Maar wat was er van de brokstukken geworden ?

Na heel wat navraag werd hij in hachelijke toestand teruggevonden op het zoldertje boven de sacristie. Onze kunstminnende pastoor, E. H. Vanden Abeele, die tot dan toe het bestaan van de lichter niet kende, is vastbesloten hem door een bekwame vakman te laten restaureren. Dit meesterwerk mag niet verloren gaan ! Men vraagt, teneinde die res-

tauratie te vergemakkelijken, om een foto van die lichter. Moest iemand over een binnenzicht van de kerk beschikken, waarop die kroonluchter geheel of gedeeltelijk te zien is, dan wordt men vriendelijk verzocht die foto enkele dagen ter beschikking te willen stellen om een afdruk te laten nemen.

Handboogmaatschappij „St.-Joris“

Deroo Joël schoot zich tot Koning te Roesbrugge op zaterdag 27 mei in de 12de ronde. Logie Wim schoot de oppervogel op 23 april te Oudezele (Fr.), en eveneens op 1 mei te Leisele.

BIBLIOTHEEK HARINGE

We richten een woord van dank aan alle mensen die hun sympathie betoond hebben voor de bibliotheekwerking op de heropening op 5 mei jongstleden. Dank zij de vele belangstellenden werd de kleine tentoonstelling, die gehouden werd bij deze gelegenheid, een waar succes.

Graag vermeld ik nog enkele van de laatste aanwinsten :

- *Denkend aan Vlaanderen* - G. Bomans.

De auteur „blaast de koele trompet uit Holland“ en schrijft stukjes, die ieder hun eigen licht werpen op het Vlaamse volk.

- *Denkend aan Nederland* - G. Durnez.

Beschouwingen over het Nederlandse volkskarakter.

- *Denkend aan de Nederlanden* - K. Jonckheere
Uit zeshonderd jaar historie heeft de auteur de bindingen tussen Nederland en Vlaanderen bestudeerd.

- *Van 12 tot 16*

Het grote boek voor jonge meisjes. Dit boek vertelt alles wat meisjes weten moeten, alles wat fijn is en chic, alles wat plezierig is en hip !

- *De klopp op de deur* - I. Boudier-Bakker.

Amsterdamse familieroman met beelden uit het overbekende televisiefeuilleton.

- *Voor zover* - L. Craye.

Een boek voor de jongere generatie. Schrijver inventariseert wat er thans leeft aan verwachtingen, overtuigingen en leefwijzen. Hang naar oosterse filosofie, revolutiezucht, socialisering; ontwikkeling en oorlog, beat en hippiedom. Met mooie tekeningen, originele collages en full-page foto's.

- *Het muilnier* - J. Colson.

Spanning tussen trouw en ontrouw, tussen oprechtheid en zelfbedrog vormt de kern van dit boeiende verhaal.

- *Ierse nachten* - S. Vestdijk.

Ierland : vreemd in zijn gebruiken, primitief in zijn geloof, opstandig van geest. Een volk vol van droom en drank, vroom-katholiek en vervuld van heidens bijgeloof, heidense gebruiken en heidense wildheid.

Mevr. Lecluyse

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-Ieper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

Proven

Het domein „De Lovie”

De tien voorbije jaren hebben aan „de Lovie” grote bekendheid gegeven, omdat er onder de leiding van de Broeders Van Dale een Medico Pedagogisch Instituut werd opgericht als verblijfplaats van verstandelijk-gehandicapte jongens. Dit Instituut is immers uitgegroeid tot een zeer belangrijke inplanting, zodat dit prachtig domein een even prachtige bestemming heeft gevonden.

Velen onder ons zullen zich echter afvragen welke geschiedenis „de Lovie” reeds achter de rug heeft. In enkele bijdragen zal ik dit trachten zo klaar mogelijk weer te geven.

Allereerst de naam zelf. In het maandblad „Curiosa” van de Postzegelklub van „de Lovie”, uitgegeven door E. Broeder Ernest Demeyere, vond ik daarover zeer belangwekkende gegevens. De naam „Lovie” zou zijn oorsprong hebben in het Engelse woord „Lovy” dat „lieveling of schat” betekent. De Engelse uitspraak ervan zou echter door onze mensen „vernederlandst” zijn geworden, zodat het oorspronkelijke „leuvie” tot „lovie” werd vervormd. Het zou dus betekend hebben: lievelingsverblijfplaats of lievelingsoord. Wie er het eerst die naam heeft gegeven is niet bekend, doch wij kunnen die uitleg zeker aanvaarden.

Als domein en park, bestaat „de Lovie” enkel sedert 1856. E. H. Derache, oud-Krombekenaar,

waarover ik het reeds heb gehad, zegt in dit verband het volgende: „Tussen Krombeke en Poperinge, langs de oude grote straat, de Hamstraat, die de heirbaan was tussen de oude stad Poperinge en het kasteel van Krombeke, wordt (hij schrijft dit in 1856) door M.H. van Merris d'Ydewalle wonende te Poperinge, heden een prachtig en luisterrijk kasteel gebouwd, niet ver afgelegen van het kasteel het „Couthof” genaamd, in de nabijheid van een groot „uitgerodden” bos, alwaar een groot aantal hutten en lemen huiskens stonden die de naam „Canada” draagt. Hij voegt erbij dat de oom van de Heer van Merris, de zeer eerwaarde heer van Merris, kanunnik en aartsdiaken van de Kathedrale Kerk van Brugge, op een kleine afstand van het nieuw kasteel een schoon nonnenklooster had gebouwd, alsmede een schone kapel in gotische stijl, daar waar wij nu het gehucht „t Vogeltje” aantreffen. En, om de beschrijving nog vollediger te maken, besloot hij met de bemerking, dat „daar, op die plaatsen waar vóór 100 jaar de wolven en wilde dieren nestelden (dus rond 1750), en dieven en baanstroopers zich ophielden, nu de beschaving en godsdienst zal heersen, zodat de bewoners nu nuttige burgers en goede christenen zullen worden”. Meer uitleg is wel niet nodig.

Wanneer Mevrouw van Merris en haar zoon Jules van Merris in 1856 het kasteel lieten bouwen, mogen wij als zeker aannemen dat de oudste bomen van het domein bewaard bleven, want thans zijn nog enkele prachtexemplaren hiervan voorhanden. Om het park echter mooier en levendiger te maken, werden de meest verscheidene sierbomen aangeplant. Tot voor kort bestond het aanlegplan van de aanplantingen die toen gebeurden, alsmede de namen van de boomsoorten die er te vinden waren. Dit plan was opgesteld door een onderwijzer die destijds in het Sanatorium werd verpleegd. Jammer genoeg is het tot op heden onvindbaar gebleven.

De best geslaagde aanplanting was heel zeker de bijna 2 km. lange beukendreef, die liep van het kasteel tot aan de grote baan Poperinge-Duinkerke. De mensen noemden ze de „rode dreef”, omdat ze naar het schijnt, helemaal uit rode baksteen was gemaakt. Mevrouw van Merris zou de aanleg ervan met grote belangstelling hebben gevolgd, want men vertelt, dat zij, bij mooi weer, al breiend de werken spade na spade volgde.

Het park zelf besloeg oorspronkelijk 58 ha. en was gelegen op het grondgebied van drie gemeenten: Proven, Poperinge en Krombeke. Middenin lag het kasteel, dat thans nog bewaard is. Dit kasteel, gebouwd naar de plannen van architect Pierre Croquisson uit Kortrijk moet, in de eerste jaren van zijn bestaan zeker een machtige indruk gewekt hebben. Thans echter ziet het er eerder „verwelkt” uit, en gezien de huidige bestemming van het domein, heeft het heel wat van zijn waarde ingeboet.

Tot daar de eerste kennismaking. J.Gh.H.

ZOMERFEESTEN - De Lovie

Op 1 - 2 en 3 juli '72 hebben in „De Lovie” voor de tiende maal de grote Zomerfeesten plaats.

In gans de streek hebben deze feesten een goede faam verworven en trekken nog steeds de grote massa aan.

Onze mensen weten waarover het gaat: de uitbouw van moderne zwakzinnigenzorg zoals die nog niet bestaat in ons land.

Daar het een Jubileum-uitgave is (10de keer) worden dit jaar deze Zomerfeesten speciaal verzorgd en zal een prima programma aangeboden worden.

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Jongste aanwinsten:

- *Pa Pinkelman in de politiek* - Bomans G.
- *Gewoon maar doorgaan* - Carmiggelt S.
- *Schaamte* - Claus Hugo
- *Ontmoeting in de zonkeer* - Daisne J.
- *Het land achter Gods rug* - Den Doolaerd A.
- *Rolande met de bles* - Teirlinck H.
- *Het land dat God vergat* - Van Kampen A.
- *Een veilig, stinkend nest* - Van Remoortere J.
- *Een dag als een ander* - Weverberg J.
- *Mana* - Zola E.

Jeugdafdeling:

- *Fabeltjeskrant* - Peels J.
- *Hij is een vijand en een vriend* - Spillebeen W.
- *Pietje Bell (5 delen)* - Van Ackboude Chr.
- *Wipneus en Pim en de gestolen kroon* - Van Wijckmade B.G.
- *Het zwaard van Ardoewaan* - Vermeulen L. en Jeuninckx K.

Leeszaal:

- *Kick*: Tijdschrift over kleinkunst. D. Morez, bibliothecaris.

ROESBRUGGE

zaterdag 5 augustus te 20 uur

In de Romantische Bierkelders van de Brouwerij Feys

Grote BIERFEESTEN

met

„Die Alpenjäger
Blas- und Tanzkapelle”

opgeleiderd door

zangeres Adinda

Ten voordele van Voetbalclub F.C. Roesbrugge

Juni 1972

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Rombouts			
groene streep 1/2 kg.	80	73	7
paarse streep 1/2 kg.	75,50	69	6,50
Chocolade Nestlé			
fondant en melk het pak	29,50	18	11,50
Kristalsuiker 5 kg.	85	75	10
Solo margarine kg.	34	30	4
Planta kg.	44	38	6
Roda kg.	55	47	8
Corned Beef Target 340 gr.	38,50	30	8,50
Betterfood 2 dozen	19,50	16	3,50
Insecticide Ca-va-seul de bus	78	49	29
Insecticide King de bus (vliegibus)	45	36	9

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

TOERISME IN DE WESTHOEK

LO

Rust en

Gastronomie

De aloude, historische stad Lo, is één van de parels van de Westhoek. Onenigheden en oorlogen, in vroegere en meer nabije tijden, hebben haar vaak vermint. Maar steeds is zij weer uit haar puinen opgerezen en heeft zij de kenmerken van een rijk verleden weten te bewaren. Bijgevolg is Lo tot op onze dagen een voornaam oord gebleven en werd het een belangrijk aantrekkingspunt voor toeristen, die er rust, schoonheid en ontspanning komen zoeken.

Rust en ontspanning tijdens lange wandelingen, door de polders en langs vaarten en kanalen, die het brade en nog ongerepte land doorkruisen. Schoonheid in het bewonderen van de talrijke monumenten en bezienswaardigheden die de stad bezit. Vermelden wij maar het kerkgebouw, in neo-gothische stijl, dat reeds vernoemd wordt in het jaar 1119 : het is ongemeen rijk aan schilderijen, beelden en houtsnijwerk. Met de rug naar de kerk staande, krijgen we een mooi zicht over heel de markt, links het stadhuis in renaissance-stijl, gebouwd door Joos Staesin en daterend uit 1556. Vóór ons, het klooster der Grauwe Zusters, die reeds in 1492 als ziekenverzorgsters uit leper in Lo arriveerden. De bekende Vatevijver, vernoemd in de stadsrekeningen van 1404 als visvijver, ligt rechts van het klooster. De Duiventoren werd gebouwd in 1710; met een ladder kan men de eerste verdieping bereiken en daar de 1132 nesthokken bekijken die in de muren zijn uitgespaard.

Eén van de meest opvallende en bijgevolg ook meest bekende historische overblijfselen is de Westpoort. Van de vier poorten van de stad, telkens naar een windstreek genoemd,

is dit de enige die de tijd heeft getrotseerd. Vlakbij die poort staat de beroemde Caesarsboom. Het is een taxus, een naaldboom met bladeren die gelijken op dennenaalden. De kruin blijft altijd groen, maar de holle stam is volgemetst met bakstenen en gesteund door ijzeren staven en hoepels. Volgens de legende heeft Julius Caesar, op zijn tocht naar Brittannië zijn paard aan die boom vastgebonden en heeft hij gerust in de schaduw van die kruin.

Toen in juli 1968, op initiatief van Mevrouw Sys, in de buurt van de Westpoort en de Caesarsboom, een uitgelezen restaurant werd geopend, was het normaal dat dit de naam „Caesarshof” kreeg.

Dit restaurant is meteen, samen met de andere vernoemde plaatsen, één van de grote aantrekkingspunten van Lo geworden. Het interieur en de keuken zijn er voortreffelijk. Inlandse en uitheemse specialiteiten worden er op een verfijnde wijze geserveerd. Zulke reputatie verzekert uiteraard het succes van een restaurant. Maar er is meer. Gaandeweg is het „Caesarshof” ook de plaats geworden waar men beroemdheden en grote namen, op allerlei gebied kan aantreffen. Misschien kan men tijdens een bezoek de charmante eigenares, Mevrouw Sys, ertoe overhalen even het guldenboek te tonen, waarin zij reeds ontelbare handtekeningen en opdrachten heeft verzameld : een kostbaar dokument, van een stijlvol culinair en cultureel ontmoetingsoord.

Zo leeft de stad Lo en zo zal zij verder leven, beroemd in het verleden en aantrekkelijk in het heden. Een stadje waar het goed is te verblijven en waar men nooit graag afscheid van neemt.

Wat is een TRAPPIST ?

Voor sommige liefhebbers van een goed glas bier is dat geen probleem ze zouden u bovendien nog het subtiële onderscheid kunnen geven tussen een Westmalle, een Chimay en een Orval. Maar dat was de kwestie niet die wij bedoelden. We zouden de vraag anders kunnen stellen : waarom noemt men de paters van Westvleteren, Trappisten ?

De paters van Westvleteren behoren eigenlijk tot de Orde van de hervormde Cisterciënsers of de Cisterciënsers van de strenge observantie. Deze hervormde kloosterorde werd in 1664 ingesteld door paus Alexander VII en geïnstalleerd in de abdij van „Notre-Dame de la Trappe”, gemeente Soligny in Normandië. Naar hun stamhuis worden de paters Trappisten geheten.

In België heeft men Trappistenkloosters in Westmalle, Westvleteren, Forges bij Chimay, Rochefort en Orval. Er bestaat ook een vrouwelijke orde van Trappistinnen met vier kloosters in België, nl. te Clairefontaine, Chimay, Soleilmont en Brecht.

Voor een zorgeloze vakantie reis neem een reisomnium.

Vrijblijvend inlichtingen bij

PAUL RECOUR

Haringeplaats 23

ROESBRUGGE-HARINGE Tel. 302 70

VERZEKERINGEN - GELDBELEGGINGEN

NIEUWE POSTTARIEVEN vanaf 1 juni

BRIEVEN

- standaardformaat (tot 20 gr) 4,50 fr.
- buiten standaardformaat (tot 20 gr.) 9,00 fr.

BRIEFKAARTEN

- standaardformaat 3,50 fr.
- buiten standaardformaat zoals brieven

NAAMKAARTJES

- in open omslag, standaardformaat 2,00 fr.

- andere formaten zoals brieven

DRUKWERK

- standaardformaat (tot 20 gr.) 2,00 fr.

- ander formaat tot 20 gr. 3,00 fr.

Van goede „norie“

We horen in onze gewesttaal wel eens het woord „norie“. Er is geen vetten aan, zegt men, hij is van een magere *norie*! Het woord is een vervorming van *orie*, dat op zijn beurt afgeleid is van het Franse woord *origine*, t.z. oorsprong of afkomst. Een jongen van goede norie, is een jongen van goede afkomst.

Hoeveel is de mens waard?

Wanneer men nagaat uit welke stoffen het menselijk lichaam opgebouwd is, dan komt men tot de ontdekking dat het materiaal waaruit een mens bestaat alles samen niet zoveel waarde heeft.

Laat ons als uitgangspunt van onze berekeningen een normaal mens nemen van 65 kilo. Zulk een mens bestaat uit:

Water: 45 liter.

Vet: voldoende voor 7 stukken zeep.

Koolstof: toereikend voor de vervaardiging van 9.000 potloden.

Fosfor: net genoeg om er 2.200 lucifers-kopjes van te maken.

Magnesium: geschikt om er een heel klein beetje zout uit te winnen.

IJzer: men kan er één spijker van middelmatig formaat uit vervaardigen.

Kalk: hoeveelheid om een muur van 8 vierkante meter mee te witten.

Zwavel: precies wat men nodig heeft om een hond van ongedierte te zuiveren.

Telt u nu zelf maar op en u zult zien, dat zelfs in deze tijd van hoge prijzen met de aanschaffingskosten van de grondkosten voor een mens geen groot bedrag gemoeid is. Maar laten we ons troosten. Onze materiële waarde moge dan heel gering zijn, de ideële waarde van de mens kan nooit in cijfers worden uitgedrukt.

HANDELSREGISTER

Wederinschrijving

natuurlijke personen - Veurne

Handelaars ingeschreven vóór 1.9.1964!

De handelaars worden er attent op gemaakt dat ingevolge het Ministerieel besluit van 5 november 1971, de wederinschrijving in het handelsregister moet gebeuren in de periode van 1 januari 1972 tot 30 juni 1974.

De nummers 1 tot en met 5.500 moesten zich reeds laten wederinschrijven. Indien er handelaars zijn die nagelaten hebben hieraan te voldoen dan zijn zij gehouden hieraan onverwijld het nodige gevolg te geven.

De tabel hieronder geeft de volgorde der wederinschrijvingen aan in het handelsregister voor het lopende jaar:

5501 tot	6500 :	juni 1972
6501 tot	7500 :	september 1972
7501 tot	8500 :	oktober 1972
8501 tot	9500 :	november 1972
9501 tot	10500 :	december 1972

Behoudens schriftelijk door de bevoegde griffier toegestane afwijking met 30 juni 1974 als uiterste datum, wordt buiten de vastgestelde termijnen geen wederinschrijving aanvaard.

De personen ingeschreven in het handelsregister van de gemeenten Roesbrugge-Haringe, Proven, Krombeke thans samengevoegd met de gemeente Proven, Westvleteren, Watou, moeten tevens na hun wederinschrijving een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank van Koophandel te Veurne om hun dossier over te brengen naar het gerechtelijk arrondissement leper, aangezien deze gemeenten thans onder het rechtsgebied leper vallen.

Indien men zich aanmeldt bij de griffie der Rechtbank van Koophandel dient men volgende stukken voor te leggen:

Waterleiding

SANITAIR

LOOD EN ZINK

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

8990 ROESBRUGGE

Telefoon 057/303 64

— GASVUREN —

KACHELS

— RIJWIELEN

Indentiteitskaart, trouwboekje, huwelijkskontrakt, attest van de bank of postcheckrekening. Voor de handelswerkzaamheden onderworpen aan een VESTIGINGSWET dient er een „voor eensluidend afschrift“ van deze attesten voorgelegd die dan in het dossier van de handelaar zullen blijven.

Volgende handelswerkzaamheden zijn onderworpen aan de vestigingswet:

Kapper - Verzekeringsmakelaar - Aannemer schrijnwerker timmerman - Aannemer van schilderwerken - Aannemer plafondeerder cementbewerker - Installateur van centrale verwarming - Molenaar - Handelaar in inlandse granen - Slager groothandelaar - Fietsmecanici en - of bromfietsmecanici en - of motorfietsmecanici - Aannemer van metsel- en betonwerken - Opticien brilllemaker - Aannemer steenhouwer - Kleinhandelaar in vaste brandstoffen - Fotograaf - Aannemer marmerbewerker - Handelaar in fourage en stro - Electrotechnisch installateur - Aannemer tegelzetter - Behanger plaatser van wand- en vloerbekleding - Uurwerkmakers.

Dezelfde verplichting geldt eveneens voor de handelswerkzaamheden onderworpen aan een voorafgaande vergunning zoals: ...Hoteluitbating, pension, drankgelegenheid, fabricatie van consumptiejs, beenhouwerij, spekslagerij, alcoholische dranken, tabakswaaren, vervoer van personen, giftige phytopharmaceutische produkten, apotheker, wapens, banken, leurkaart... enz...

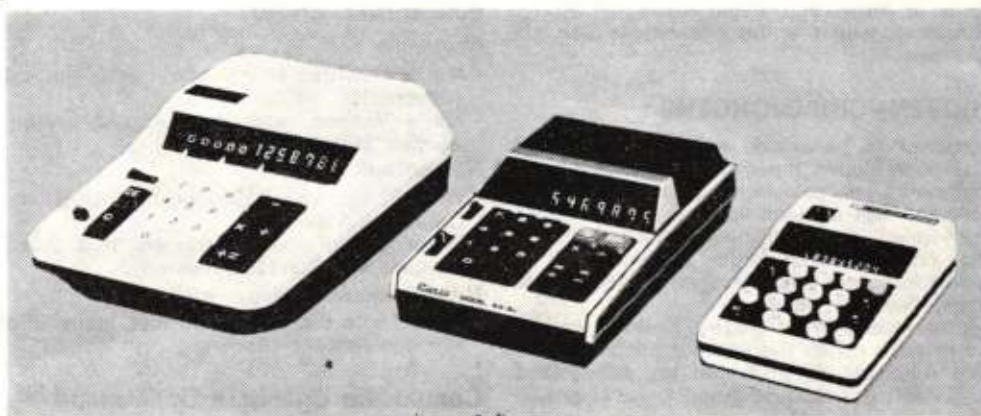
N.B.: Verplichte aflevering van een kopij van het oorspronkelijke stuk „eensluidend verklaard“ door de dienst die het origineel stuk heeft opgemaakt.

De Rechtbank van Koophandel te Veurne is gelegen in de Rozendalstraat nr. 2 Voor inlichtingen kan men zich wenden tot deze Rechtbank, hetzij schriftelijk ofwel telefonisch (058/323.16) de dinsdagnamiddag en de vrijdagnamiddag tussen 14 en 16 uur.

De griffie-dienst van het handelsregister is voorlopig enkel open de maandagvoormiddag tussen 9 en 11 uur.

Enkele wenken zullen in de volgende IJZER-BODE verschijnen.

— GESPECIALISEERD IN ELECTRONISCHE REKENMACHINES —

BUREAUMACHINES VANSEVENANT

Ieperstraat 64-66 POPERINGE

Telefoon 057/338.45

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

20 EEUWEN VLAANDEREN

Gratis aangeboden

Op 9 mei jl. had de presentatie plaats van „Twintig Eeuwen Vlaanderen“ in de Gotische zaal van het Stadhuis te Brussel. Tal van eminente geleerden en medewerkers, uit Zuid en Noord waren er aanwezig, alsmede de pers, radio en televisie. Op de voorstelling volgde een schitterende receptie in de trouwzaal.

De uitgever heeft gemeend dat bij die vorstelijke uitgave ook een royaal gebaar past. Daarom worden 20 complete stellen van 15 delen, met een handelswaarde van 13.425 fr. per stel, gratis verloot onder alle Vlaamstalige meisjes en jongens van Belgische nationaliteit, die geboren zijn (waar ook ter wereld) op 9 mei 1952 en dus op de dag van de presentatie precies 20 jaar oud waren.

Wie op die datum geboren is, mag vóór 20 september a.s. bij de Drukkerij-Boekhandel Schoonaert te Roesbrugge (die zal doorsturen naar de uitgever) zijn naam en adres opgeven. De trekking vindt plaats tijdens de boekenbeurs te Antwerpen, begin november 1972. Misschien woont er bij ons ergens een geluksvogel!

PROVEN - CHIROJONGENS

Alhoewel er gedurende enige tijd langs dit blad geen nieuws meer was van ons, zijn wij toch niet bij de pakken blijven zitten! De wekelijkse vergaderingen voor de jongens en de twee-wekelijkse bijeenkomsten voor de leiders gaan ononderbroken verder. Bovendien zijn er ondertussen een paar „knaalactiviteiten“ op de agenda verschenen.

Vooreerst was er de reuze-papierslag waarbij we in twee dagen tijd 9830 kg papier ophaalden. Alhoewel de prijs niet erg schitterend was, heeft dat toch de groepskas wat gespijzigd.

Het avonturiersbloed van de kerels, onze oudsten, is wat afgekoeld na de jaarlijkse dropping. In Westouter hebben ze verzameld tijdens de nachtelijke uren nadat ze in de avonduren op 30-40 km. van aankomstplaats afge-

zet werden. Enkele olijkaards waren er natuurlijk in geslaagd de opgelegde weg met een goed stuk in te korten door in de auto van bereidwillige chauffeurs te stappen.

En zo vliegen de dagen, regelrecht naar ons bivak toe. Over een goede maand vertrekken we op zondag 9 juli naar Ronse waar we in het „Hof ter Guchten“ zullen verblijven tot en met zondag 16 juli. Onze bivakplaats is een oude boerderij die in een kampplaats omgewerkt werd. Ze ligt helemaal „te lande“, dicht bij de bossen en in een prachtig heuvelend landschap. Rondom de kampplaats slingeren zich talrijke kleine wegeltjes die slechts af en toe door een auto onveilig gemaakt worden. De kampplaats zelf is ingesloten in 80 aren speelsterrein. Als dat niet voldoende is om iedereen te bevredigen, begrijpen we er niets meer van. We zijn dan ook overtuigd dat iedereen meegaat. De leiders komen ten huize voor de inschrijving en men kan inschrijven tot 18 juni. Wie mee wil, mag dus niet te veel treuzelen!

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Maria Dewitte, echtg. van Fursy Nuttens (Beveren).
- Marie Vanhee, wed. van Leopold Sweertvaegher (Stavele).

Huwelijken

- Willy Samyn van Poperinge met Christiane Criel van Stavele.
- Rafael Demol van Alveringem met Jenny Dewaele van Stavele (Beveren).

Huwelijksaankondiging

- Frans Logie van Elverdinge met Jenny Ollevier van Stavele (Beveren).

Commissie Openbare Onderstand

De Secretaris en de Ontvanger van de C.O.O. van Stavele zullen voortaan zitdag houden in het gemeentehuis, Stavele centrum, iedere 1ste en 3de vrijdag van de maand, telkens van 16 u. tot 18 u.

17^e

vlaamse
volksavond
te HARINGE

alfred
den ouden
en kristien
mime
frederik van melle
spreker werner claeys
muziek
en liekesgroep
de snaar

ingericht door

ERNEST VAN DER HALLENJEUGDGEMEENSCHAP

op zaterdag 1 juli om 20 uur

„Ontdek je benen !

„Loop voor je leven !”

Dit zijn twee slagzinnen waarmee de Sportbiënnale 1972 gelanceerd werd. Inderdaad, na het bevredigend begin in 1970, wordt dit jaar de aktie verder gezet. In dit kader zullen er in onze gemeente, tijdens de zomermaanden, tal van sportmanifestaties o.a. wandel- en fiets-tochten, ingericht worden.

Door het feit dat iedereen zich stilaan meer en meer bewust wordt dat sport onontbeerlijk is, denk ik dat het aantal deelnemers ook veel uitgebreider zal zijn dan in 1970. Doch wacht niet tot op de gezamenlijke manifestaties en stel Uw training niet uit tot morgen, begin er vandaag reeds mee en houdt vol, want een dagelijkse training hoe licht ze ook weze, is honderd maal beter dan drie of vier zware oefeningen.

Wie sportactiviteiten overweegt waar iedereen kan aan meedoen wordt verzocht ze kenbaar te willen maken aan de plaatselijke gangmaker, want hoe meer sport men doet, hoe gezonder men wordt!

Leo Lepee.

De activiteiten zullen medegedeeld worden in de „Kalender: Vermakelijkheden en Activiteiten“ van dit blad.

STAVELE-BEVEREN

COIFFURE-SALON : DAMES & HEREN

COIFFEUR MARC

Hoogstadestraat 10 Tel. 057/302 79

- Permanenten
- Mis en plis
- Verven en spoelingen
- Schoonheidsprodukten
- Haarverzorging

Moderne instelling - Trouwe bediening

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND JUNI

ZATERDAG 3 JUNI

Stavele, bij Baes te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

ZONDAG 4 JUNI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten uit Arras jongen - Clermont oude - jaarlingen.

Roesbrugge, bij V. Deschuyt te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

ZONDAG 11 JUNI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Arras jongen - Breteuil oude - Dourdan jaarlingen.

DINSDAG 13 JUNI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd”

ZATERDAG 17 JUNI

Te Beveren en Roesbrugge rond 13.30 u.
Doortocht van de grote rijwielwedstrijd van Ledegem voor beroepsrenners.

ZONDAG 18 JUNI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 9.30 u.
Vinkenzetting.

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, in 't Bertennest : opening „Rust-week voor bejaarden” : bezoek gewenst van 19 tot 23 juni, maar aanmelding vooraf.

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Arras jongen - Breteuil oude - jaarlingen.

WOENSDAG 21 JUNI

Beveren in 't Boerenhof te 14 u.
Onderonsje met prijskaarting voor de leden van de Derde Jeugd.

ZATERDAG 24 JUNI

Beveren-Kalsijde te 16 u.
Rijwielkoers „Kriterium van de Westhoek”.
Roesbrugge, in 't Bertennest, „Natuur-jeugd-weekende” : over natuur, tuinbouw en voeding, arbeid, trektocht en bezinning; vrijdag-avond tot zondagnamiddag, mits inschrijving vooraf.

ZONDAG 25 JUNI

Oost-Cappel, Zaal Franco-Belge te 15 u.
Hanenwedstrijden.

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Breteuil oude en jongen - Dourdan jaarlingen.

Beveren-Kalsijde te 18 u.
Wandelconcert door de Muziekmaatschappij van Stavele.

Vanaf 20 u. bij Georges Devreker : Speciale attracties met optreden van de Go-Go-Girls uit Parijs en Moeder Cent. Ook buitengewoon stippendanser.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Aan de spits, met ten huize
vervaardigde kwaliteitswaren.

Gewone Americain
Americain préparé
Varkensworst en -gehakt
steeds vers en zonder kleurstof.

NIEUW !! NIEUW !!

PAARDEGEHAKT 60 fr. het kg.

DINSDAG 27 JUNI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd”
IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND
Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
Biljartavond.

HARINGE

Zaal „St.-Martinus” bij R. Donche

zaterdag 10 juni om 20 u.

KERMIS - BAL

Orkest Willy Deru
Zangeres Vera Nick

Haringe-Kermis

ZATERDAG 10 JUNI

te 15 u. Behendigheidswedstrijden voor de schoolgaande jeugd van Haringe.

te 19 u. Grote Biljartprijskamp op carambole bij M. Ryon.

te 20u. Groot Bal bij Roger Donche.

ZONDAG 11 JUNI

te 16 u. Grote Wielervedstrijd voor Juniors
Afstand 70 km. Vertrek bij R. Donche.
Aankomst bij J. Boury.

MAANDAG 12 JUNI

te 14 u. Grote kaarting voor de Kaartersklub van de gepensioneerd bij Mevr. Elza Vandevoorde-Braem.

te 19 u. Prijskaarting bij M. Ryon.

DINSDAG 13 JUNI

te 13.30 u. tot 14.30 u. Inkorving duivenvlucht uit Douai bij J. Weemeeuw.

te 18.30 u. Jaarlijkse Prijskaarting bij Mevr. Elza Vandevoorde-Braem.

DONDERDAG 15 JUNI

te 19 u. Grote Jaarlijkse Prijskaarting. Inschrijving en prijsdeling bij J. Boury.

ZATERDAG 17 JUNI

te 16 u. Konings- en Prijs-schiëting op de staande wip voor de leden.

ZONDAG 18 JUNI

te 15 u. Grote Schiëting aan de liggende wip bij J. Boury.

ZONDAG 25 JUNI

te 15 u. tot 17 u. Grote viswedstrijd aan de Heydebeek.

Krombeke-Kermis

ZONDAG 18 JUNI

te 14 u. Grote Autozoekrit, met talrijke en waardevolle prijzen. Inschrijving bij H. Polley.
te 14.30 u. Grote Kermis-schiëting aan de staande pers.

MAANDAG 19 JUNI

te 17 u. stipt : Grote Paarden- en Ponykoersen

In onze KALENDER wordt gratis elke vermakelijkheid of activiteit vermeld.

LET WEL ! Stuur ons vóór 20 juni uw tekst voor de maanden juli en augustus.
DE IJZERBODE verschijnt niet in augustus.

GEVRAAGD

WERKVROUW. Zich wenden : Beenhouwerij Verhaeghe, Haringestraat 2 - Roesbrugge.

Voor een snelle en perfecte plaatsing van uw

Centrale verwarming

en
Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

dipo

ANTWERPSE MAATSCHAPPIJ
VAN DEPOSITO'S EN HYPOTHEKEN N.V.

biedt U :

SPAARBOEKJES

- zonder termijn : 4,50 %
(getrouwheidspremie inbegrepen)
- op termijn : 2 à 5 jaar

TITELS AAN TOONDER

- Kasbons 1 à 5 jaar.

Steeds tot uw dienst :

Guido SCHOONAERT-PAREYN

Bergenstraat 16 ROESBRUGGE

*Iedereen gaat nu op reis - jong en oud
Hebt U wel eens goed nagedacht
wat U wel nodig hebt voor een
gezellige uitstap ?*

- Schoenen, aangepast aan uw voeten
- Sandalen, licht en gemakkelijk om dragen met steunzolen
- Vooral... uw reistas niet vergeten.

Dat alles kunt U bekomen bij

I. P A R E N T

Statiestr. 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/303 20

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

G A L E R I J
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44
Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

De zomercollectie is reeds binnen

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgooiers - Kledjes
- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

EERSTE KOMMUNIE
TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Alidoor Savooie wos garde gerocht te Diksmuide. 't En wos niet deur zijn groote slim-migheid, verre van daar, maar ie wos een van de principaalste mannen van de witte brigade geweest achter den oorloge en ie miek het bovendien straf wel met 't meisen van den kommissaris... wuk moe je nog meer ols je zulk è postje wil krijgen.?

Alidoor 'n ging geen vliege kwaad doen. 't Kwam oek daardeure dat 'n achter drie weken nog geen een proces gemaakt 'n hadde ol wos 't dat 'n van 's nuchtends tot 's navonds op de route wos... of beter gezeid d'r langsten, want 't wos een van de beste kalanten van „Den Grooten Druppel” en „De Snelle Puppe” twee herbergskes waar dat er precies nieten kontrarie gebeurde maar waar dat er olgelijk fraai veele leute wos met nen oude-wetschen draalorgel en drie vier joenge sprinkhaanden van dochters met è schoon mini-rokske aan.

Zodat den kommissaris, eigenlijk oek nog geen van de slechtste, maar met dat 'n op zijn duimen geklopt wos van hoogerhand omdat zijn secteur ol niet veele op 'n brochte voor de kasse van den staat, op nen uchtend ol de garden tegare riep en zei dat 't moeste uut zijn met dat rondtjotelen ol niemendolle doen en geheele dagen in die aardige kotjes te flokken. In twee woorden: olleman moeste voor è minstens drie processen op è dag maken... en... nu vooruut... begunt er maar aan... zei de kommissaris.

't Is triestig voor è maandagnuchtend, peinsde Alidoor... maar 't is vandaag dat 't gaat gebeuren. En ie trok met è spinternieuwen kallepin en è grooten potlood de straaete op. En sè... ie wos nog maar gewillig t'ende 't kleen straatje om naar de markt te gaan of ie zag paster Rommelaere ofkomen met 'n oude versleeten brokke van è velo... aan vuuf en twintig ter uure.

Alidoor zette zeere zijn kepi rechte, stak zijn arme omhoog en riep met è stemme gelijk den dunder... „staat.!”

Paster Rommelaere klawierde ol dat 'n koste om stille te staan... waarin dat 'n maar 'n ruwesierde achter 'k weet niet hoeveele maneuvers te maken.

Ha meneere... zei Alidoor... en ie schartelde zeere achter zijn kallepin in zijn binnebeurze... 'k moeten ik joen op den boek zetten... geen freins bij da'k zien... kijk... en gadorie oek geen belle aan joen velo... en wuk da'k nog konstateeren... zonder veloplaate.

Beste vriend, zei Paster Rommelaere... je meugt dat alzo niet oppakken... maar 'k wos gepresseerd... Lowietje van aan de groote Barriere legt om dood te gaan... en 'k hebbe daar zeere mijn ouden velo vaste gestekt...

Tut tut tut... zei Alidoor nerveus... de wetten zijn voor olleman... 't gaat nogol è kostelijk affairtje zijn... je meugt het gelooven... Ssst... stille... garde... veezelde de paster... geen zulk è groot geruchte... 'k heb ik Onzen Heere mee...

Ha...?... zei Alidoor... wuk...?... nog è proces d'r bij... met tweeën op denzelfsten velo...

SJORS

UW VERTROUWEN WAARD

de nieuwe reeks 1972

DIEPVRIES en FRIGO

is voorradig

UW VERDELER:

Jos Cappoen-Gantois

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.

Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

UIT VERVLOGEN TIJDEN

VIERING TE KROMBEKE VAN EEN SUPER-KROOSTRIJK GEZIN 15 juli 1872

Eens kregen de mensen het bevel: „gaat en vermenigvuldigt“. En om eerlijk te zijn moeten we toegeven dat het één van de weinige bevelen is waaraan zij zonder tegenstribbelen, met volharding en toewijding, hebben gevolg gegeven.

Honderd jaar geleden - niettegenstaande er toen geen sprake was van kindertoeslag - waren er meer kroostrijke gezinnen dan tegenwoordig. Meer dan tien kinderen vormen thans een nogal grote uitzondering, toen was dat niet het geval. Maar al was men wel een ander gewoon, toch was het gezin van Jozef Cornette te Krombeke, opvallend kinderrijk. De brave man, die voor de derde keer gehuwd was, had in 1872 reeds 35 kinderen ten doop gedragen. Dat feit was zo uniek dat de Wel-edele Heer G. de Stuers en Mevrouw Cecilia Van de Peereboom uit Ieper, besloten, om dit merkwaardig record te vieren, hem en de familie een feestmaal aan te bieden, dat door-ging op 15 juli 1872, nu een eeuw geleden.

Uit zijn eerste huwelijk had de „goede Jozef“ 11 kinderen, waarvan er echter, in die tijd van veelvuldige kindersterfte, reeds 6 waren overleden. Uit zijn tweede huwelijk had hij 10 kinderen, waarvan er 7 waren gestorven. Toen zijn tweede vrouw stierf - hij was toen net vijftig jaar - meende hij dat het ogenblik nog niet aangebroken was om de rest van zijn leven alleen te blijven en de gezinsactiviteiten stop te zetten. Bovendien stond hij met een rij kinderen die zeker nog een moeder nodig hadden. Eén van zijn oudste zonen had toen verkering met Maria Leys uit Haringe en vader Jozef had er zich reeds zo vaak aan ge-ergerd dat zijn jongen de zaken zo onhandig aanpakte. Met zijn rijke ervaring kwam hij tussenbeide en het duurde niet lang of vader Jozef ging zelf met de jonge bruid naar de pastoor. Omdat hij de jaren die hem nog waren toegemeten niet onproductief wou laten verlopen, kwam er met een respect afdwin-gende regelmaat, ieder jaar weer een kleine Cornette ter wereld, en om de verloren tijd in te halen, ondertussen nog een tweeling. „Jef heeft een straffe derde rande“ zegden de mensen te Krombeke.

Aan de feesttafel zaten benevens de beide echtelieden, 18 kinderen, 3 schoonzons, 3 schoondochters en 21 kleinkinderen, in totaal 47 in rechte lijn. Waren er niet zoveel kin-deren en kleinkinderen overleden, het zouden er 80 geweest zijn!

Het was voor de brave man - hij was toen 68 jaar - een moment van bijzondere vol-doening en van gewaardeerde erkenning van zijn kunde. Blij en fier keek hij met welgeval-len naar zijn lieve bruid, bij wie hij reeds 14 kinderen had en die de heerlijke belofte in zich droeg, de reeks verder te zetten. Dat feest aanzag hij immers niet als de uiteindelijke bekroning van de volbrachte taak, integendeel hij beschouwde het als een aanmoediging om op de ingeslagen weg verder te gaan. - Twee kinderen zijn nog na 1872 geboren! - R.A.B.

Namen en voornamen van de 3 echtgenoten en 37 kinderen

van CORNETTE Jozef van KROMBEKE

geb. 1804

† 1890

1e echtgenote: Amelie DESIERE

kinderen uit het eerste huwelijk:

1. Arsène, geb. te Proven 20 mei 1829 x Jan Portier - 11 kinderen.
2. Edouard, geb. te Proven 16 oktober 1830 x Sophia Coppens - 7 kinderen.
3. Edmond, geb. te Proven 19 november 1831 †
4. Frederik, geb. te Proven 19 maart 1833 x Joanna Ameloot - 3 kinderen.
5. Leonie, geb. te Proven 31 maart 1834 x Benoît De Byser - 7 kinderen.
6. August, geb. te Proven 26 juli 1835 †
7. Nathalie, geb. te Proven 21 april 1836 †
8. Désiré, geb. te Proven 26 juni 1837 x Nathalie Mazereel - 8 kinderen.
9. Paul, geb. te Proven 7 juli 1838 †
10. Clement, geb. te Proven 7 juli 1838 † { tweeling.
11. Jerome, geb. te Proven 22 maart 1839 †

2e echtgenote: Emilie VANDENBUSSCHE

kinderen uit het tweede huwelijk:

12. Achiël, geb. te Proven 30 juni 1840 †
13. Camiel, geb. te Proven 27 oktober 1844 †
14. Gustaaf, geb. te Proven 5 september 1845 † { tweeling.
15. Jules, geb. te Proven 5 september 1845
16. Pharaïlde, geb. te Stavele 22 januari 1847 x E. Lelieur - 2 kinderen.
17. Edmond, geb. te Stavele 4 april 1848 †
18. Petrus, geb. te Stavele 7 oktober 1850 †
19. Sylvie, geb. te Stavele 29 september 1851
20. Arseen, geb. te Stavele 10 oktober 1852 †
21. Benjamin, geb. te Stavele 12 januari 1854 †

3e echtgenote: Maria LEYS

kinderen uit het derde huwelijk:

22. Virginie, geb. te Krombeke 30 augustus 1855
23. Julie, geb. te Krombeke 16 oktober 1856 {
24. Emilie, geb. te Krombeke 16 oktober 1856 { minderjarig
25. Stefanie, geb. te Krombeke 20 augustus 1857 †
26. Theophile, geb. te Krombeke 6 december 1858 †
27. Henri, geb. te Krombeke 18 december 1859
28. Mathilde, geb. te Krombeke 7 april 1861 †
29. Lucie, geb. te Krombeke 17 april 1862
30. Petrus, geb. te Krombeke 1 maart 1863
31. Jerome, geb. te Krombeke 24 november 1864
32. Cécile, geb. te Krombeke 24 februari 1866 †
33. Maria, geb. te Krombeke 8 september 1868
34. Lucie, geb. te Krombeke 23 maart 1869
35. Werner, geb. te Krombeke 24 oktober 1871
36. Gerard, geb. te Krombeke 3 februari 1873
37. Felix, geb. te Krombeke 8 september 1880 { geboren na het feest.

minderjarig

en

ongetrouwd

op 15 juli 1872.

Oproep

voor de 45e IJZERBEDEVAART op 2 JULI NAAR DIKSMUIDE
voor de 17e BEDEVAART-MARS van de JONGE JEUGD vanuit 't Bertennest
en 's NAMIDDAGS terug naar 't BERTENNEST
vanaf 15 uur : jaarlijkse

VOLKSKUNST-VERBROEDERING

jong en oud Oost- en West-Europa
langs de Oekraïense volkskunstgroepen :

„BOJAN " en „ZJURAWLI "

en de Vlaamse groepen : „NELE " en ...
op aanvraag „t KLEKSKE " voor de 3e maal !
o.l.v. de thans 50 jarige HERMAN BRUGGEN

m.m.v. JAROSLAW DOBOSCH, de Limburgse student,
die zo pas terug thuis kwam na 5 maanden dwangverblijf
in de kommunistische gevangenis te Lwiv.

Weest solidair met hem en de nieuwe generatie
in NEST VAN DER HALLEN-JEUGDGEMEENSCHAP

Slechts één trefpunt: in 't Bertennest. Tel. 057/302 08

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondigingen

- Johan Worm van Poperinge met Marie-Christine Vanhoucke van Roesbrugge.
- Fernand Hauspie van Beauvoorde met Claudine Deschuytter van Roesbrugge-Haringe.
- Joël Vercruysse van Poperinge met Cecile Gesquiere van Roesbrugge.
- Jaak Taveirne van Loppem met Cecile Van-deputte van Roesbrugge-Haringe.
- Bernhard Samyn van Roesbrugge met Marie-Hélène Van Wymeersch van Roesbrugge.

Geboorten

- Stephanie Deeren, d. v. Raymond en Lucia Lesseliers.
- Bruno Vanexem, z. v. Jacques en Colette Vulsteke.

Gemeentebericht.

De inwoners van Roesbrugge-Haringe, in het bezit van een handelsregister, dienen zich telefonisch in verbinding te stellen met de Griffie van de Handelsrechtbank te Veurne, telefoonnummer 058/323 16. Dit aangaande de overgang van Veurne naar Ieper.

De Kroonluchter van de kerk van Roesbrugge

Dit prachtstuk is in restauratie bij de h. Jozef Deschuytter van Roesbrugge, die werkleider is bij een bekend meubelbedrijf van de streek. De werkzaamheden vorderen goed en er is geen twijfel aan dat de luchter - na 32 jaar - in zijn oorspronkelijke staat terug in de kerk komt. De reeds herstelde delen zijn zo goed afgewerkt dat men in vele gevallen de oude letsels niet meer kan terugvinden. Reeds binnen enkele weken zal het werk af zijn, dan moet alleen nog voor de elektrische uitrusting gezorgd worden.

Het is de wens van E.H. pastoor dat met Allerheiligen de luchter op zijn plaats hangt.

ROESBRUGGE en OMGEVING in Radio-Kortrijk (BRT-2)

In het wekelijks programma „Oost, west .. vakantie best ! - Tips voor trips in West-Vlaanderen " komen op donderdag 13 juli van 20 tot 20.30 u. Roesbrugge, Proven en andere gemeenten aan de beurt bij de behandeling van de „Hoppelandroute ". Iedereen aan het radiotoestel !

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Tijdschriften in 't bezit van de O. B. „ J. Leroy "

Vlaanderen - voorheen West-Vlaanderen.
Nu nog - Onze Taal.
Jeugd en Cultuur.
Tijdschrift voor Opvoedkunde.
Kick (Ts. over kleinkunst).
Test-Aankoop.
Film & Televisie.
Westvlaamse cahiers.
Ons Erfdeel.
Openbaar Kunstbezit.
Streven (tot en met Jaargang '70).
BP. revue (tot het ophouden v. verschijnen).
Esso-Magazine.
Gemeentekrediet.
VTB-Autotoerist.
Muza - Nieuws uit Zuid-Afrika.
Heuvelland-Nieuws.
IJzerbode.
Activiteitkalenders van Ieper & Poperinge.
Volksopvoeding.
Boekengids - Jeugdboekengids.
Lectuurgids.
Open deur.
De Openbare Bibliotheek.
Bibliotheekgids.

D. Morez.

ROESBRUGGE

zaterdag 5 augustus te 20 uur

in de Romantische Bierkelders
van de Brouwerij Feys

Grote BIERFEESTEN

met

„Die Alpenjäger
Blas- und Tanzkapelle "

opgeleiderd door

zangeres Adinda

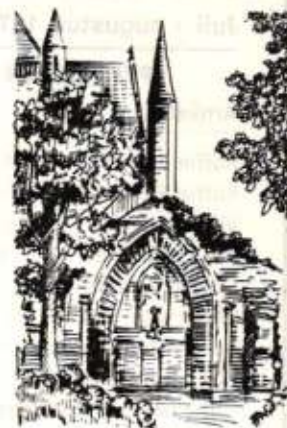
Ten voordele van Voetbalclub F.C.
Roesbrugge

DE BOETPROCESSIE TE VEURNE

Op het einde van de 16de eeuw hadden in de Nederlanden talrijke godsdienstige oefeningen plaats waarvan het Spaanse karakter duidelijk tot uiting kwam. De Spaanse ambtenaren en soldeniers hadden hun tradities naar hier meegebracht. Zo kreeg men in de bijzonderste steden, zoals Brussel, Gent, Antwerpen, Ieper en Maastricht, de nachtelijke tochten op Witte Donderdag. Maar stilaan, voornamelijk door de oorlogsomstandigheden, verminderden echter deze godsdienstige manifestaties. Toen, onder Albrecht en Isabella, de rust was teruggekeerd, werden, vooral dank zij de werking van de Capucijnen, deze godsdienstoefeningen heringericht.

Deze hernieuwing moet ontstaan zijn rond 1627 en heeft zich uitgebreid naar Kortrijk, Menen, Oostende en Veurne.

De Historie van de Boetprocessie

In 1637 werd door de norbertijnermonnik Jacob Clou van de St.-Niklaasabdij te Veurne, samen met zijn medebroeder Jan van Waterleert en met Jan Tryoen, pastoor en kanunnik van St.-Walburga een broederschap gesticht, „Sodaliteit“ geheten. Er kwamen heel wat moeilijkheden vooraleer deze nieuwe broederschap werd erkend en goedgekeurd, maar in 1646 was het zover en voor de eerste maal werd dit jaar door deze confrerie een boetprocessie ingericht met 18 kruisen en de passietekens. In de volgende tien jaren waren er echter weer strubbelingen en moeilijkheden in de Sodaliteit. Pas in 1656 kwam de broederschap definitief tot stand en van toen af werd er een jaarlijkse boetprocessie vastgelegd.

In 1737 werd de honderdste verjaardag van de stichting van de Sodaliteit herdacht. Er waren toen reeds 25 wagens in de processie en 103 penitenten. Het volk kwam van Rijsel en St.-Omaars, van Duinkerke en Kortrijk, Oostende en Ieper en 's avonds werd een groot vuurwerk ingericht.

Vijftig jaar later mag de processie niet meer uitgaan. Keizer Jozef II heeft alle beschouwende kloosters en geestelijke broedersschappen afgeschaft en ook de processies verboden. Maar Jozef II sterft op 20 februari 1790 en zijn opvolger keizer Leopold II laat alles zoveel mogelijk weer tot zijn recht komen. De processie mag weer op straat, maar de bevelhebber van de keizerlijke legers in Vlaanderen, graaf Baillet-Lateur, verbiedt de deelname van figuranten die wapens dragen. Aanvankelijk

veroorzaakte dit paniek te Veurne, maar een afgevaardigde wordt naar de generaal gezonden en komt gelukkig met de nodige toelating terug. De processie kon weer normaal voor den dag komen.

In 1792 hadden de Fransen de Oostenrijkers verslagen bij Jemappes en de totale verovering van ons land werd door de Franse troepen ingezet. Waar de Franse revolutionairen kwamen, werd er vermoord en brand gesticht, werden de kruisbeelden van de kerken gehaald en de klokken gestolen. In 1793 stond ook onze Westhoek op het punt onder de voet te worden gelopen. De Franse troepen lagen te Ghyselde en de Veurnse processie kon niet uitgaan. Op 22 oktober 1793 moest de stad zich aan de Fransen overgeven en met de Sodaliteit en boetprocessie was het voor jaren gedaan. Met de komst van Napoleon in 1802 hoopte men op beternis en maakte men voorbereiding om de processie opnieuw in te richten, maar toen kwam er verbod van de bisschop van Gent, Mgr. Fallot de Beaumont, die vreesde dat er zich betreurenswaardige incidenten zouden voordoen. Het zou tot in 1814 duren vooraleer de processie weer op straat kon komen. In 1816 werd zij echter opnieuw verboden, de gouverneur meende op zijn beurt dat zij wanordelijkheden zou kunnen veroorzaken, bijzonderlijk onder de toen aanwezige Hollandse en protestantse soldaten, „door haar belachelijkheid, terwege van de eigenaardige en zotte klederen, die een waar schandaal voor de godsdienst uitmaakt“, zo luidde zijn beoordeling. Na verscheidene vruchteloze pogingen slaagden de Veurenaars er

tenslotte in weer toelating te krijgen om met hun processie door de straten te trekken. Dat was in 1824. Van toen af, met uitzondering van de oorlogsjaren 1914-1918 en 1940-1945, ging zij telkenjare uit op de laatste zondag van juli te 15.30 u.

Heden ten dage

Sinds de afschaffing van de abdij der Witte-ven wordt de geestelijke leiding van de „Sodaliteit“ toevertrouwd aan een onderpastoor van de St.-Niklaasparochie, onder het gezag van de pastoor-deken van Veurne.

De plechtigheid bij de aanneming van een lid werd sinds de stichting niet gewijzigd. Alhoewel deze heel eenvoudig is, is de symboliek ervan treffend. De nieuwe medebroeder knielt neer vóór het kruis van de Sodaliteit, dat dan in het koor van de oude St.-Niklaaskerk is opgesteld. Hij houdt een brandende kaars in de hand, en leest hetzelfde gebed dat de andere leden van de Sodaliteit opzegden, sedert 300 jaar. De bestuurder neemt vervolgens het uiteinde van een koordje dat aan het kruis is vastgehecht en omgordt ermee de nieuwe medebroeder. Hij zegt dan de rituele woorden: „Ik binde u hier met de banden der liefde aan het kruis van Jezus Christus. De almogende en barmhertige God wille u ontbinden van de banden der zonde“.

De processie moest volgens Jacob Clou uitgaan op 26 juli, feestdag van St.-Anna. In 1746 was dit geen verplichte feestdag meer en de bisschop van Ieper, Delveaux, bracht deze dag, met instemming van de Sodaliteit op de laatste zondag van juli, zoals het nu nog altijd is. Op de vooravond van deze zondag blazen de bazuinen van boven op de toren van de St.-Niklaaskerk, naar de vier gewesten. 's Anderdaags gaan dezelfde trompetters vooraan in de processie, die de straten bijna twee uur doorloopt. De enige gezangen die weerklinken zijn de Miserere, het Gloria en Het Hosanna. De doodsklok luidt op de St.-Niklaaskerk bij de uittocht en op het einde van de plechtigheid. De processie wordt tegenwoordig vóór de St.-Niklaaskerk gevormd. Sinds 1815 komen de penitenten samen in de St.-Walburgakerk en trekken daar hun pij aan.

Penitenten en figuranten zijn allen vrijwilligers. De groep van het „Hof van Herodes“ wordt altijd gevormd door inwoners van Avekapelle. Velen spelen dezelfde rol tot ze te oud geworden zijn om de soms zware inspanning die hun taak, in de processie, van hun krachten vergt. Het kruis van Christus weegt bijna 40 kg. De 120 grote boetekruisen wegen van 25 tot 30 kg. Het is moeizaam dat de penitenten de 10 in hout gesneden beeldengroepen torsen of de 3 wagens voortslepen, die hun zijn voorbehouden.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper bij **WOESTEN**

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte moka 1/2 kg.	77	69	8
Koffie Bako reklaam 1 kg.	98	88	10
Vitelma Olie de fles	48	38	10
Resi frituurvet 1 kg.	56	45	11
Cognac Eau de Vie 1 l.	165	150	15
Witte wijn St.-Luc de fles	36	30	6
Rode wijn Beaujolais de fles	45	35	10
Martini rood en wit 3/4 fles	74	58	16
Gelatine v. potjesvlees 100 gr.	25	19	6
Kampernoelies 1/4 1ste keus	24,75	19,75	5
Julienne repen 2 voor	35	25,50	9,50
Pickles Camp's 280 gr.	20,50	12,50	8
Sappige appelsienen kg.	26	18	8
Bananen Chiquita kg.	25	20	5
Nylon dweil 80/70	34	26	8
Perziken M. Th. l.	31,50	23,50	8
Ananas l.	27	20	7
Abrikozen l.	30	22	8
Chocolade Jacques 10 repen	42,50	37	5,50
Chocolade Côte d'or pak	33	29	4
Corned beef 340 gr.	35	28	7
Op alle likeuren en dranken speciale afslag van 5 %			

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Uit Sympathie

voor de IJzerbode
en zijn medewerkers.

TRANSPORT PROPHETE

ROESBRUGGE

PROVEN in het nieuws !

Op zaterdag 1 juli pakt „De Lovie” uit met een primeur in de streek: een *Montgolfière-vlucht* !

Wel kennen we de klassieke luchtballons gevuld met waterstof of ander licht gas... doch ditmaal gaat het om een ballon... gevuld met warme lucht ! Een héél oud procédé, maar daarom juist in onze moderne tijd, een sensationeel gebeuren !

We moeten U niet de historiek uiteenzetten van dit antiek verplaatsingsmiddel. Reeds eeuwen droomden de mensen ervan eens „door de lucht te vliegen” ! Het bleef dan veelal bij dromen, tenzij bij de gebroeders Joseph en Etienne Montgolfier die in 1783 een eerste bemande luchtballon lieten opstijgen. Daar echter die warme luchtballon praktisch onbestuurbaar was en weinig of niet over de nodige energie beschikte om een geplande vlucht uit te voeren... schakelde men bijna onmiddellijk over naar de ballon gevuld met waterstofgas. Hieruit zijn verder de bekende kabelballons gegroeid en nog later de grote luchtschepen als de „Graf von Zeppelin”, de „Hindenburg”

en de „Deutschland”. Nu zijn al deze kabelballons en luchtschepen in musea verzeild geraakt ! Alléén de ballon is nog te zien bij lucht- en sportdemonstraties.

Wat echter furor maakt in de laatste tijd, is wel de *ballonkoerier*.

De eerste ballonkoerier dateert uit 1785, toen tijdens het beleg van Parijs door de Pruisen, enorm veel briefwisseling, over de vijandelijke linies heen, kon worden gehaald.

Ook de briefwisseling of koerier die later een trip meemaakte met een zeppelin zijn zeer gegeerde poststukken !

Sinds enkele jaren - hoogstens 3 jaar - grijpen in ons land en in het buitenland enkele vluchten plaats die een koerier meenemen. De amateurs van een ballonkoerier worden hiervan verwittigd. Ze laten zich intekenen en ontvangen aan hun adres, na de vlucht, de gevraagde omslagen. Het spreekt vanzelf dat het aantal omslagen beperkt is en, eens dat de ballon hoogte neemt, is het zich aanschaffen theoretisch onmogelijk geworden.

Hoe het nu praktisch gaat ?

Wie zich interesseert aan dergelijke omslagen laat zich vooraf inschrijven. Wat hij besteld heeft, wordt vóór de vlucht voorzien van de speciale afstempling. De piloot neemt die koerier mee en op de landingsplaats - door niemand bekend - worden alle stukken opnieuw ter plaatse afgestempeld, voorzien van de boordstempel en gestuurd aan het adres van de intekenaars.

Zo'n stukken worden als zeer waardevol aanzien door alle filatelisten. Het is dan ook geen wonder dat ze later... niet alleen moeilijk te krijgen zijn, maar in waarde fel de hoogte ingaan juist door hun beperkte oplage.

Het staat nu reeds vast dat in De Lovie de Nederlandse ballon PH-BEN voor de sensatie zorgt. Hij wordt gepiloteerd door een van de gewiekste piloten uit ons land, de heer *Schaut François* uit de luchtbasis te Melsbroek.

Het is ook de 1e Zomervlucht en... een eer-

ste in de reeks, verdient alle aandacht !

Om de omslagen te bekomen (Nederlandse en Franse) moest er eigenlijk ingeschreven en 60 fr. gestort worden op p.c. 6101.99 van Demeyere Ernest - 8994 Proven, vóór 27 juni, maar U kunt ze echter ook ter plaatse op „De Lovie” (Beroepsschool) krijgen op zaterdag 1 juli vóór 15 uur. Daarna zijn ze niet meer te verkrijgen. Wees op tijd !

Een zeer beperkte oplage (slechts 250 stuks) is de „Speciale uitgifte” van omslagen. Beide omslagen kosten dan 150 fr.

Voor allen : op zaterdag 1 juli om 15 uur, de spektakulaire vlucht van de Montgolfière naar onbekende bestemming. Rendez-vous in De Lovie. Ingang, op zaterdag, is gratis.

Benevens de vlucht, gaat ook een postzegel-tentoonstelling door en een tentoonstelling van de werken van de bekende Vlaamse etser De Cooman. Ook kan men zich, in het verkoopcentrum, alle postzegels aanschaffen.

Ook het vermelden waard, is de grote *afstandsvlucht* voor kleine ballons, dit gedurende gans de periode van de zomerfeesten.

Mooie prijzen worden bedacht voor alle ballons die een grote afstand afleggen. Het reglement is ter plaatse te bekomen.

U krijgt de kans de vlucht te zien... de speciale ballonkoerier te ontvangen... laat die enige kans niet voorbijgaan !

In De Lovie vinden thans 300 minderbedeelden een echte thuis. Onder hen zijn er ruim 100 meerderjarigen. Er wordt gebouwd. Ja, de staat komt tussen voor een kleine 60 % ! Reken dan nog de B.T.W., die wij moeten afdoeken, en we staan voor 60 % van de onkosten waarvoor wijzelf moeten instaan.

En toch blijven wij niet bij de pakken zitten ! De Lovie is echter ook een erezaak voor al de bewoners van de Westhoek. Zij kunnen eraan meehelpen, helpen aan de uitbouw van „Ons Eigen Dorp”. Doe het daadwerkelijk. Onze jongens zijn er U dankbaar om en, God lone het U !

E. Demeyere

BRIEF UIT KONGO

Van Pater Erik Maes (Proven)

Sinds Pasen heb ik mijn definitieve benoeming. Reispater in Ebonda, een stad in de evenaarsprovincie, aan de oever van de Zaire, omgeven door het reusachtige Afrikaanse evenaarswoud: het heetste plekje van heel het land. Samen met mijn pastoor ben ik verantwoordelijk voor zowat 30 000 kristenen. De pastoor werkt vooral in de stad. Met zijn 12 000 kristenen kan hij zijn dagen goed vullen. Ik ga het bos in en heb de zorg over 18 000 kristenen die verspreid zijn over een vijftigstigtal dorpen. Van mijn woning naar het verste dorp: 50 km over onberijdbare wegen, maar we komen er. Dit betekent dan ook dat ik maar af en toe naar huis ga slapen, een dagje uitrusten, en voor de rest voortdurend in het bos zit, bij mijn mensen. Naast enkele dorpen waar de inwoners gaan werken in de reusachtige palmboomplantages (tienduizenden hectaren) van de Engelse maatschappij Lever, doet iedereen aan primitieve landbouw. Iedereen heeft zijn veld, zijn stukje bos (maximum één hectare) waar het kleinhout weggekapt is. De grootste bomen blijven staan. Na twee jaar is de grond toch uitgeput, dan laten ze het veld liggen en gaan weer een ander stukje bos kappen. Ze planten er vooral rijst en koffie om te verkopen en voor de rest nog tal van typische inlandse vruchten voor eigen voeding. Er is nog heel wat te doen vooraleer men er kan spreken van een menswaardig leven maar er wordt hard gewerkt en stilaan komt er verandering. Niet alleen hun manier van werken, hun landbouwmethodes, moeten veranderen maar vooral hun mentaliteit. De familiestructuren en het geloof in boze geesten en allerhande duistere krachten werken een gezonde evolutie sterk tegen. Daarom moet men op alle fronten tegelijk werken en is de ontwikkeling een werk van lange duur.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Aan de spits, met ten huize
vervaardigde kwaliteitswaren.

Gewone Americain
Americain préparé
Varkensworst en -gehakt
steeds vers en zonder kleurstof.

SPECIALE PRIJZEN
BIJ GROTERE AFNAME (dilepvries)

BIBLIOTHEEK HARINGE

Geniet met volle teugen van het nakende verlot. Jullie bibliotheek tracht iedereen te bevredigen dank zij haar rijke keus aan boeken. Enkele nieuwe aanwinsten:

- *De Zwarte Keizer* - H. Claus.

Een rijke bundel, een uitnemende demonstratie van vrijwel alle kanten van „Claus“ grote schrijftalent.

- *Dickens waar zijn uw spoken* - G. Bomans. In deze bundel zijn de belangrijkste geschriften die G. Bomans over Charles Dickens (1812-1870) heeft geschreven, bijeengebracht. Het is bedoeld als een posthume hulde aan

Ben je sportief en wens je een fiets te kopen?

Heb jij . . . of hebben de kinderen een rijwiel nodig?

Koop in vertrouwen bij

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

8990 ROESBRUGGE

Telefoon 057/303 64

- Keuze
- Volledig nazicht enkele weken na aankoop
- Waarborg
- Steeds verzorgde herstelling van alle fietsen

— SANITAIR — LOOD — ZINK — ASFALT —
ALLE VERWARMING MET KOLEN, MAZOUT en GAS.

GESLOTEN WEGENS VERLOF VAN 14 TOT EN MET 24 JULI.

één van de fijnzinnigste en gevoeligste humanistische schrijvers die ons land ooit heeft bezeten.

- *Moord in de Orient-Express* - A. Christie.

Dat de trein midden in de nacht op een onmogelijke plaats ergens in de Balkan moest stoppen was op zichzelf niets verontrustend. Toen Poirot wakker werd was het met de rust gedaan. De Amerikaanse miljonair Ratchett was dood aangetroffen. De sneeuw rondom was nog onbetreden. De moordenaar moest onder de reizigers zijn . . .

- *De vleespotten van Egypte* - M. Gijsen.

De titel van dit boek is ontleend aan het Bijbelse boek Exodus. Met Egypte is bedoeld Amerika, waar de figuren uit deze roman „over de vleespotten zaten en brood aten tot verzadiging“. Gijsen brengt ons in werkelijk contact met mens en land van de Verenigde Staten.

- *Herinneringen* - Albert Speer.

Dit eerste gedeelte van Speers Herinneringen begint met „Afkoms en Jeugd“ en eindigt

met de catastrofe van Stalingrad. Waard om gelezen te worden!

- *Diagnose Brussel* - D. Wilmars.

De natie in haar geheel zal zich rekenschap dienen te geven van de abnormale verschijnselen die zich in de hoofdstad voordoen. Het is de „diagnose“ van een kwaal van een bijzonder soort waaraan Wilmars zijn onderzoek heeft gewijd.

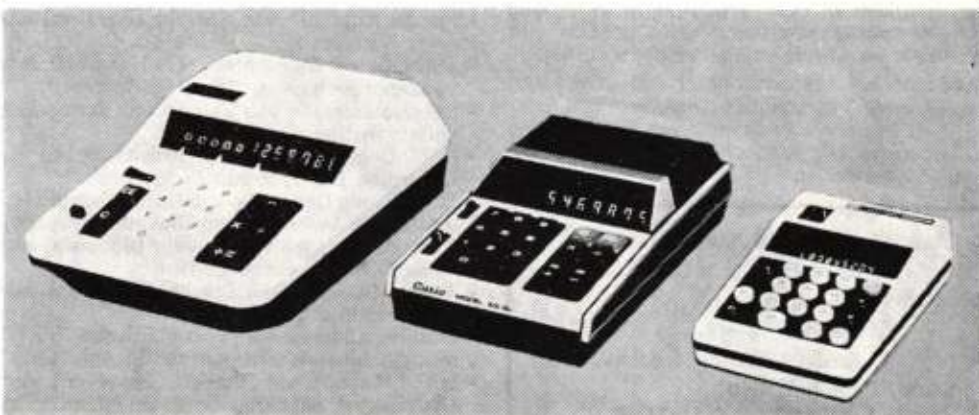
- *De enige oorlog die we hebben* - D. Maitland. Grandioze roman, die de lezer in staat stelt na een uitputtend en objectief „bezoek“ aan Vietnam, zelf de conclusie te trekken. Het is de enige oorlog voor het militaire apparaat en de oorlogindustrie van de Verenigde Staten, maar die oorlog is ook het enige wat de mensen in Vietnam nog bezitten.

- *De Diaspora* - M. Gijsen

Bevat zes verhalen, die handelen over personages die buiten hun natuurlijke omgeving leven en dus meer en vooral andere problemen hebben op te lossen dan de „thuisblijvers“.

Mevr. Lecluyse

— GESPECIALISEERD IN ELECTRONISCHE REKENMACHINES —

BUREAUMACHINES VANSEVENANT

Ieperstraat 64-66 POPERINGE

Telefoon 057/338.45

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Xle Vlaamse Kultuurdag te Ekelsbeke

Op zondag 9 juli 1972, om 14 uur, gaat te Ekelsbeke, in de zaal „Van der Sluys“ de jaarlijkse Frans-Vlaamse kulturele bijeenkomst door onder voorzitterschap van Mgr. Dupont, voorzitter van het Comité flamand de France en van senator Leo Vanackere, voorzitter van het Komitee voor Frans-Vlaanderen.

Het programma voorziet:

- 1° In Memoriam Jozef Tillie door Dr. Lieven Spyckerelle (Roeselare) en H. Decoopman (Steenvoorde). Film door Raymond Watthy.
- 2° Hulde aan E.H.R. Despicht (1870-1960) door Kan. M. Deswarte, E.H. Devendeville en E.H. Decalf.
- 3° Spreekbeurt door Jacques Fermat (Bieren) „De toekomst van onze taal“.
- 4° E.H.G. Decalf: „De levenskracht van onze volkstaal“.
- 5° Slotwoord door Mgr. Dupont.

Al wie belangstelling heeft voor Frans-Vlaanderen moet daar zeker aanwezig zijn!

Op dezelfde dag is er te Ekelsbeke in het kasteel een tentoonstelling van houtsnijwerk en kunstvoorwerpen en 's avonds in de tuin van het kasteel een feest met medewerking van de muziekvereniging „Hoger Op“ uit Woumen en verscheidene volksdansgroepen.

Nota: In het oktobernummer van „De IJzerbode“ verschijnt de biografie van E.H. Despicht, van de hand van Luc Verbeke, secretaris van het Komitee voor Frans-Vlaanderen.

Voor uw algemene voedingswaren
alle FORT-produkten
charcuterie
textiel
aan voordelige prijzen...

wend U tot het Huis

Gerard PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat 40 Tel. 057/307 52

STAVELE - BEVEREN

GROTE KEUS IN ROOKARTIKELN

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39 - 057/303 26 - 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

Erkende agenten voor:

Proven-Krombeke — Watou
Roesbrugge-Haringe en Stavele.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

ONDER STAATSWAARBORG

— Verzekeringen

— Geldbeleggingen

PAUL RECOUR

Haringeplaats 23

ROESBRUGGE-HARINGE Tel. 302 70

— Onder Staatswaarborg! —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Maurice Fieu, echtg. van Alice Gheldof (Stavele).
- Oscar Blanckaert, echtg. van Marie-José Thores (Stavele).
- Sidon Bruneel, echtg. van Irène Pouchele, (Stavele).

Huwelijksaankondigingen.

- Ignace Ingelaere van Stavele (Beveren) met Anny Vandeput van Kessel-Lo.
- Jacky Perrot van Antony (Fr.) met Johanna Vandenbroucke van Stavele (Beveren).
- Etienne Laleman van Veurne met Annie Roselle van Stavele (Beveren).
- Noël Demeulenaere van Stavele met Gerardine Depuydt van Beauvoorde.
- Jean-Claude Dequeker van Hondshoote (Fr.) met Jenny Moerman van Stavele (Beveren).
- Antoon Ingelaere van Stavele (Beveren) met Gilda D'Hondt van Ledegem.
- Arthur Gombeir van Stavele (Beveren) met Lena Laconte van Boom.
- Maurits Cnudde van Fort-Mardycke (Fr.) met Godelieve Pyfferoen van Stavele (Bev.)
- Luc Eeckhout van Stavele (Beveren) met Godelieve Maeyaert van Stavele (Beveren).
- Antoon Proot van Leisele (Izenberge) met Rita Maeyaert van Stavele (Beveren).
- Frans Cokelaere van Stavele (Beveren) met Lili Deprez van Veurne.
- Gilbert Beauprez van Diksmuide met Nicole Maekelberg van Stavele (Beveren).

- Luc Butaye van Stavele met Liliane Desmyter van Ieper.
- André Deturck van Proven met Albine Gombeir van Stavele (Beveren).
- Marc Quaghebeur van Stavele (Beveren) met Nadine Debergh van Veurne.
- Marcel Gesquiere van Poperinge met Anita Quaghebeur van Stavele (Beveren).

Grondconcessies op het kerkhof

- „Concessies verleend vóór 13.8.1921“

In uitvoering van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen, dienen de altyddurende concessies, die werden verleend vóór 13.8.1921 uiterlijk op 13 augustus 1973 hernieuwd te worden. Ze zullen gratis omgezet worden in concessies voor de duur van 50 jaar, die zal aanvangen op de datum van de hernieuwing, indien daartoe een aanvraag wordt ingediend door enige belanghebbende op het Gemeentehuis. (bewijsstukken ter inzage mede te brengen a.u.b.)

Indien voor het verstrijken van de vermelde termijn geen aanvraag tot hernieuwing werd ingediend zal de concessie vervallen.

- „Concessies verleend na 13.8.1921“

De altyddurende concessies verleend na 13.8.1921 dienen hernieuwd te worden bij het verstrijken van het vijftigste jaar van de concessie.

De belanghebbenden dienen voor het ogenblik geen hernieuwing aan te vragen. Doch met het oog op het bijwerken van het register der concessies worden zij verzocht de juiste datum der aflevering van de concessie kenbaar te maken op het Gemeentehuis. (bewijsstukken medebrengen a.u.b.)

- „Concessies verleend voor een periode van 50 jaar“

Telkens na vijftig jaar, indien daartoe een aanvraag wordt ingediend door een belanghebbende persoon vóór het verstrijken van die 50 jaar, zal gratis een hernieuwing worden toegestaan voor een termijn van 50 jaar.

N.B. De graven waarvoor concessie werd verleend vóór 13.8.1921 en waarin niemand meer belang stelt, zullen overgenomen worden door de gemeente.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN

MAAND JULI

ZATERDAG 1 JULI

Roesbrugge, in 't Bertennest, volks-internationaal kamp ter voorbereiding van de jaarlijkse IJzerbedevaartmars : inschrijvingen langs tel. (057) 302 08.

ZONDAG 2 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Clermont oude en jongen
Beveren, Wijk Hoge Seine te 16 u.
Rijwielkoers „Kriterium van de Westhoek”.
Proven, te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

Roesbrugge, vanuit 't Bertennest, 17e Bedevaartmars der Jonge Jeugd naar Diksmuide, waarna 's namiddags vanaf 15 uur terug in 't Bertennest : de jaarlijkse „Volkskunst-verbroedering”, zie programma blz. 2.

MAANDAG 3 JULI

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 10 juli, kamp door „Feu Nouveau” uit Brussel.

ZATERDAG 8 JULI

Roesbrugge, bij V. Deschuytter te 15 u.
Grote schiëting aan de staande pers.

ZONDAG 9 JULI

Beveren-IJzer, bij U. Bartholomeus te 9.30 u.
Vinkenstelling.

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Breteuil oude en jongen -
Dourdan oude en jongen.

MAANDAG 10 JULI

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 17 juli, kamp V.K.S.J. Izegem.

DINSDAG 11 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd”.

ZONDAG 16 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Clermont oude & jongen.
Beveren, bij M. Ryon te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

MAANDAG 17 JULI

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 22 juli, kamp St.-Michiels-Chiro Izegem.

WOENSDAG 19 JULI

Beveren, in 't Boerenhof te 14 u.
Onderonsje met prijskaarting voor de leden van de Derde Jeugd.

ZONDAG 23 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Breteuil oude en jongen -
Dourdan oude en jongen.

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 29 juli, kamp V.K.S.J. Erembodegem.

DINSDAG 25 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd”.

ZONDAG 30 JULI

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Clermont oude en jongen.
Haringe, te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

MAAND AUGUSTUS

DINSDAG 1 AUGUSTUS

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 10 augustus, kamp F.O.S.-scouts Gentbrugge.

ZATERDAG 5 AUGUSTUS

Roesbrugge, in de Bierkelders van de Brouwerij Feys te 20 u.
Grote Bierfeesten met „Die Alpenjäger Blas- und Tanzkapelle”, ingericht door F.C. Roesbrugge.

ZONDAG 6 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Arras-Dourdan oude & jongen

Beveren (Lostraat) bij A. Vanstechelman 16 u.
Rijwielkoers „Kriterium van de Westhoek”
Ook gans de dag : Grote Bolling.

DINSDAG 8 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Vrije kaarting voor „Derde Leeftijd”

VRIJDAG 11 AUGUSTUS

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 15 augustus, kamp V.K.A.J. Bazel-Waas.

ZONDAG 13 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten : Arras-Dourdan oude & jongen
Krombeke, te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

DINSDAG 15 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten uit Arras.

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 22 augustus, bezinningsweek voor studenten v. h. N.K.V.S.

WOENSDAG 16 AUGUSTUS

Beveren, in 't Boerenhof te 14 u.
Onderonsje met prijskaarting voor de leden van de Derde Jeugd.

ZONDAG 20 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten uit Breteuil.

DINSDAG 22 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd”

DONDERDAG 24 AUGUSTUS

Roesbrugge, in 't Bertennest, tot 30 augustus, kamp voor gehandicapten door Zonnegroep Tielt.

ZONDAG 27 AUGUSTUS

Roesbrugge, bij J. Gunst
Duivenvluchten uit Breteuil.
Stavele, bij Baes te 14.30 u.
Schiëting aan de staande pers.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
Biljartavond.

ZOMERFEESTEN DE LOVIE - PROVEN

ZATERDAG 1 JULI

Tot 15 u. speciale afstempeling : ballonkoerier.
16 u. Opblazen en opstijgen van de luchtballon, die de ballonkoerier meevoert naar onbekende bestemming.

20 u. In de grote feestzaal : amusementsavond met de gekende vedette : Rudi Anthony en zijn dansorkest. Speciale toegangsprijs : 30 fr.

ZONDAG 2 JULI

17 u. Parachutage van de Black Devils uit het bekwaamingscentrum te Schaffen (Belgisch Leger), op de weide naast de parking.

20 u. Twee grote feestavonden :

- in „Oberbayern” : The Toreadors.
- in „Oud Belgie” : The Rangers.

MAANDAG 3 JULI

14 u. In de grote feestzaal, feest voor de gepensioneerden met : orkest „Michelle and The Kontiki's” en de Kortrijkse groep „Creacher” met ballet, vlaggezwaaien en volksdansen.
20 u. Dansavond met „The Kontiki's” in Oberbayern.

TE KOOP

Wegens sterfgeval, SOLEX in zeer goede staat tegen zeer geringe prijs. Adres bureau van dit blad.

Wegens sterfgeval : SALON LOUIS XV : canapé, 2 zetels, 2 bijpassende stoelen en tafeltje. Adres bureau van dit blad.

Voor een snelle en perfecte plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

STEMPELS

Te verkrijgen bij :

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16

ROESBRUGGE

Tel. 057/303 79

*Iedereen gaat nu op reis - jong en oud
Hebt U wel eens goed nagedacht
wat U wel nodig hebt voor een
gezellige uitstap ?*

- Schoenen, aangepast aan uw voeten
- Sandalen, licht en gemakkelijk om dragen met steunzolen
- Vooral...uw reistas niet vergeten.

Dat alles kunt U bekomen bij

I. P A R E N T

Statiestr. 35

ROESBRUGGE

Tel. 057/303 20

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

G A L E R I J
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44
Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

De zomercollectie is reeds binnen

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgoollers - Kleejjes
- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Seppen Teute was pompier te Leisele, tegen-aan 't fransche.

't En was geen van de joengste niet meer, maar op è kleen prochietje 'n komt dat ol zoo nauwe niet. En oek ... wuk was er te doen .? Buuten è paar strooivummen die deur den dunder in vier gestookten waren was er in de laatste tien jaar nieten gebeurd.

't Was oek nog in den tijd van d'oude speute ... zonder moteur, gemonteerd op 'n oud karresnak, getrokken en gestookten deur de pompiers zelve, drie ol vooren en zesse d'r bachten, en hoe meer dat ze liepen hoe zeerder dat 't spel affeseerde. Dat miek ols 't è beetje verre was dat geheel den santeboetiek platgebrand was nog voor dat ze daar toe kwaamen.

En op è dag stoeg 't oovenkot van Boer Pruime in vier en vlamme en geheel de bende pompiers was opgetrommeld.

Hoe da't gegaan was ... den Heere is 't wijs ... maar Seppen die bij de mannen was die de speute trokken, sobbelde over è grooten kei die uutstak op de route, viel met zijn hakken en klakken op de grond en robbelde den dijk in djuuste tegen den hoek van è steenen duiker. Den uutvol was dat 'n daags achternaar in 't hospitaal van Koudekerke toekwam voor è visite. 't Was gelijk entwodde die hem tegen ging ol binnen.

Seppen moeste vaneigens rechtuut zijn veste, zijnen gillee en zijn hemde ofdoen, dat is ol-tijd 't eerste ols je bij den dokter komt.

Dokter Pikeure monteerte è soorte van 'n affaire rond zijn hoofd, stak twee tuiten die d'r aan hingen in z'n ooren en wilde teweege begunnen ols 'n danig verschoot bij 't bekijken van Seppens buuknaagel. Zoo è model 'n hadde dokter Pikeure nog nooit gezien ... twee keers zoo groot of 'n oudewetschen vuuf-franknaare ...!

Dat 'n is nieten die nu vers gebeurd is, peinsde dokter Pikeure, en ie riep zijnen maat dokter Pille d'r bij.

Ik ... voor mien ... 't komt voort van è droeve mikroobe, zei den eenen ...

Ik zoû eerder gelooven dat 't geboorte is ... zei den anderen.

En ze snuisterden rechtuut in 'n ouden boek da z'uut de kasse haalden.

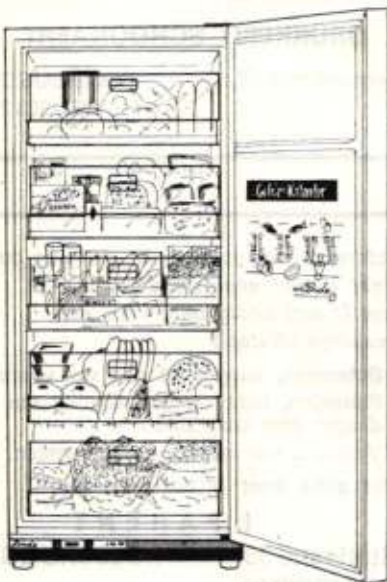
Seppen stoeg daar ol meer of è kwart te kijken en koste geen woord opdraapen van wuk dat ze vertelden met dat 't ollegaare in 't fransch te doen was.

Vindt je niet hoe d'r aan begunnen dè .? ... vroeg Seppen ...

Hmmm ... zei Dokter Pikeure ... 't is over dien buuknaagel dat we doende zijn ... g'hebt gie zekers ol entwaar è groote operatie tegen gekomen ... w' hebben dat nog nooit gezien ... 't is entwot buuten de maate ...

Ja dè ... zei Seppen ... je vindt gijlder dat buuten de maate ... maar 'k zoû ik julderen buuknaagel è keer willen zien ols je dertig jaar lang 't vendel gedregen hebt bij de pompiers.

SJORS

UW VERTROUWEN WAARD

de nieuwe reeks 1972

DIEPVRIES en FRIGO

is voorradig

UW VERDELER:

Jos Cappoen-Gantois

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

HET KLOOSTER VAN ROESBRUGGE BESTAAT 125 JAAR !

Honderd jaar geleden werd er een pensionaat gesticht

September. Begin van een nieuw schooljaar. Weer heeft zuster M. Bernadette met een brede glimlach en een moederlijk gebaar een rijtje nieuwelingen ontvangen, die met gemengde gevoelens hun eerste korte stapjes in de officiële wereld hebben gezet. Duizenden zijn hun voorgedaan. De kloekgespiede vaders en welbespraakte moeders van nu, zijn daar voorzichtig begonnen en ook uw dienaar heeft er zich eens schuchter op de bankjes van „ma-seur“ Livina neergezet.

De Stichting

In het begin van de vorige eeuw bestond er te Roesbrugge een school voor jongens, waar onderwijs werd verstrekt door kosten Van Houtte. Twee andere vrije jongensscholen werden er omstreeks 1830 geopend: deze van meester Rubbrecht, waaraan een kostschool was gehecht, maar die verdween toen de meester op 20 november 1830 gemeentesecretaris werd benoemd, en deze van meester Desaegeher, die in 1843 als gemeenteschool werd aanvaard. Voor de meisjes bestond er echter geen onderwijsinstelling. Pastoor Dominicus Wouters (1773-1852), bezorgd om de opvoeding van zijn jeudige parochianen, stichtte hier op het einde van zijn ambtstermijn - dat was in 1847 - een klooster dat zou instaan voor het onderwijs van de meisjes. Het moet toch nog een tijdje geduurd hebben voor alles in kannen en kruiken was, want pas in 1852 kon door de opvolger van pastoor Wouters, E. H. Justianus Gravet (1797-1882), die alhier pastoor was van nov. 1847 tot 1870, beroep gedaan worden op de *Zusters van Liefde van de H. Jozef*, uit Ieper, om het nieuwe klooster te betrekken.

De Zusters van de H. Jozef

In het begin van de 19de eeuw werd er te Ieper, in een huis van de St.-Jacobsparochie, door jonkvrouw van den Peereboom, in het onderhoud voorzien van 33 weesmeisjes. Ook werd een school opgericht voor arme kinderen. Het bestuur van beide inrichtingen werd toevertrouwd aan mej. Sophie Provost, die er, samen met andere juffrouwen uit de stad, de meisjes onderwees. Deze liefdadige jonge vrouwen verenigden zich in 1824, onder de leiding van E. H. David Wullepit, pastoor van St.-Jacobs tot een kloostergemeente. Zij noemden zich *Zusters van Liefde van de H. Jozef*. Roesbrugge werd hun eerste bijhuis. Toen zij er enkele jaren verbleven, in 1858, werd dit klooster hun door pastoor Gravet in eigendom overgedragen. Omstreeks 1870 had de geestelijke overheid graag te Roesbrugge een kostschool voor meisjes geopend: een pensionaat! De *Zusters van de H. Jozef* waren echter niet in staat de geschikte leerkrachten ter beschikking te stellen. Toen werd beslist dat naar een andere congregatie zou worden uitgezien. Na twintig jaar verblijf alhier - en na de grondslag te hebben gelegd van het onderwijs voor meisjes - zijn de *Zusters van de H. Jozef* vertrokken. Hun congregatie bestaat

nog te Ieper, aan de Meenseweg. In 1955 zijn ze samengesmolten met de *Zusters van de H. Jozef* uit Brugge.

De Zusters van O. L. Vrouw van Namen

Op 2 februari 1804 werd te Amiens door de godvruchtige Julie Billiaart (1752-1816) de congregatie van de *Zusters van Onze-Lieve-Vrouw* gesticht. In het begin waren er wel wat moeilijkheden en tengevolge van lasterpraatjes werden zij door de bisschop van Amiens verplicht zijn bisdom te verlaten. De bisschop van Namen had meer begrip voor deze offervaardige vrouwen en gaf hun toelating - dat was in 1807 - aldaar het moederhuis van de *Zusters van O.L.V.* te vestigen. Het aantal zusters nam er voortdurend toe en de congregatie kende na de dood van de stichteres een enorme uitbreiding over de gehele wereld: Engeland, Schotland, Italië, Frankrijk, de Verenigde Staten en drong door in tal van missiegebieden. Zij hield zich in hoofdzaak bezig met de opvoeding van de jeugd, vanaf de kleuterschool tot en met de universiteit. In 1906 werd Julie Billiaart gelukkig en in 1969 heilig verklaard.

Mgr. Facit, bisschop van Brugge, op zoek naar de geschikte zusters om te Roesbrugge een pensionaat te openen, verzocht op 11 juli 1872 de *Zusters van O.L.V. van Namen*, die taak op zich te willen nemen. Veertien dagen later kwamen de eerste zusters hier aan en op 24 september 1872 - nu een eeuw geleden - werd het pensionaat geopend! Begonnen in een oud vervallen huis, hebben zij tijdens de eerste jaren van hun verblijf alhier, de eerste eigenlijke kloostergebouwen opgericht (omstreeks 1875). Het Roesbrugse pensionaat kende geen bijzonder succes. Wel werd er door de *Zusters van O.L.V.* een goede lagere school in stand gehouden. In 1907 werd onder hun beheer opnieuw tot belangrijke verbouwingen overgegaan. In 1905 was er doorheen het dorp een lijn van de buurtspoorweg aangelegd en wie sedertdien verbouwde, moest wegens de noodzakelijke straatverbreding, een eind achteruit, op een nieuwe rooilijn. Het nieuwe kloostergebouw was minder monumentaal, maar veel efficiënter.

Onder de eerste wereldoorlog was het Roesbrugse huis van de *Zusters van O.L.V.*, het enige in België dat niet in het bezette deel was gelegen. Daardoor was er geen verbinding mogelijk met het moederhuis, maar er bestonden wel contacten met Engeland. In die jaren werden er in onze kloostergebouwen tal van Engelse en Franse gekwetsten verzorgd. Onder de oorlog zijn alhier twee zusters overleden, waaronder de overste (in 1914), terwijl één wegens ziekte naar Engeland vertrok. Na de wapenstilstand werd onmiddellijk om nieuwe zusters gevraagd, maar tijdens de oorlogsjaren was de congregatie fel uitgedund; 12 oversten en 37 zusters waren gestorven, waaronder 21 van minder dan 30 jaar. Het was onmogelijk aan de vraag van Roesbrugge te voldoen. De bisschop van Brug-

Het klooster in 1906

ge wist een andere oplossing te vinden: de *Zusters van O.L.V.* werden terug ter beschikking gesteld van het moederhuis van Namen - ze vertrokken in maart 1919 - en werden vervangen door de *Zusters van de H. Familie*, uit Ieper.

De Zusters van de H. Familie

Eerw. Heer Struye, onderpastoor op St.-Jacobsparochie te Ieper, heeft het klooster van de *Zusters van de H. Familie* gesticht in 1838-1839. De vier eerste zusters spraken er hun kloostergeloften uit op 29 december 1840. Het voornaamste doel van het klooster was wezen en gebrekkige meisjes te huisvesten en te onderwijzen. In steeds toenemende mate hebben ze zich op het onderwijs toegelegd. In 1919 kocht Eerw.-Moeder Madeleine van de H. Familie het klooster van Roesbrugge aan de *Zusters van Namen*, voor 48 500 fr. Op 18 maart 1919 begonnen er vijf zusters klas te geven. Het klooster van de H. Familie was onder de oorlog verspreid in verschillende zgn. schoolkoloniën in Frankrijk. In de loop van mei en juni 1919 werden ze allen naar Roesbrugge geroepen, waar voorlopig het moederklooster was gevestigd. Hetzelfde jaar werd er weer een pensionaat geopend. Begonnen met 5 leerlingen in juni, groeide dit aantal tot 44 in oktober. Op de eerste vrijdag van oktober 1919 werd Caesar Gezelle er tot directeur benoemd. Te Roesbrugge ging het leven van de congregatie normaal verder. Twee postulanten deden er hun intrede, op 8 dec. 1920 en 29 maart 1921; twee zusters zijn er geprofest op 25 sept. 1920 en 8 sept. 1921, en drie inkledingen van novicen grepen er plaats.

Intussen waren er nieuwe lokalen te Ieper klaar gekomen, zodat het moederklooster en de directeur in september 1921 Roesbrugge verlieten. Het pensionaat werd gesloten. Acht zusters bleven er om de lagere school in stand te houden.

Nu zijn ze nog met hun drieën! Is hun aantal klein, hun verdiensten zijn groot, niet alleen om hun eigen prestaties, maar omdat zij de dragers zijn van een 125-jaar-lange-traditie, waaraan Roesbrugge en zijn bevolking oneindig veel te danken heeft.

R.A.B.

Tel. 057/302.08 ofwel 056/169.07

Jongeren uit de IJzerstreek!

na de zomerkampen met jongeren van elders...
weer „onze“ trektochten door eigen streek:

Daarom sluit aan bij de

„BERTENNESTERS“

plaatselijke werk-, trekkers- en volkskunstgroep

voor — beter onthaal en begeleiding der kampgroepen

— eigen streekverkenning en Frans-Vlaanderenactie

— (inter-)nationale ontmoeting langs gemeenschapskunst.

Inschrijving in 't Bertennest of langs Annie Deroo, Westvleterenstraat nr 13, Oostvleteren.
Zie Kalender in „De IJzerbode“ en op 1 oktober: MARS door PAYOTTENLAND!

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Dennekin Jean van Proven met Wollaert Geneviève van Roesbrugge.
- Demeulenaere Roger met Decoster Marie-Joseph, beiden van Roesbrugge-Haringe.
- Taillieu Roger van Stavele met Vandenbusche Lena van Roesbrugge-Haringe.

Geboorten

- Vanexem Bruno, z.v. Jacques en Vulsteke Maria.
- Aernout Henk, z.v. Bernard en Devloo Christiane.
- Coevoet Nadia, d.v. Paul en Baillieu Annie.
- Worm Diego, z.v. Johan en Vanhoucke Marie-Christine.
- Decaesteker Tania, d.v. Wilfried en Lannoeye Marleen.
- Alleweireldt Frankie, z.v. Alleweireldt Maria.

Overlijdens

- Lemahieu Félix, 61 j., ongehuwd.
- Schoonaert Raphaël, 68 j., wedn. v. Lebbe Magdalena.
- Worm Gerarda, 61 j., echtg. v. Blondeau Marcel.

De inwijding van de gerestaureerde kroonluchter in de kerk van ROESBRUGGE

Op zondag 5 november 1972 gaat de inwijding door van de gerestaureerde kroonluchter. Kontakten werden gelegd om deze gelegenheid te laten uitgroeien tot een ontmoetingsdag van de heemkundige kringen St. Anna van Brugge, *Bachten de Kupe* en *Aan de Schreve*. Een familielid van de houtsnijder die 125 jaar geleden dit meesterwerk vervaardigde zal het leven van de kunstenaar toelichten aan de hand van een dia-montage. Wij houden onze lezers op de hoogte van de verdere schikkingen.

Rio de Janeiro

De Braziliaanse hoofdstad Rio de Janeiro heeft die naam door een vergissing verkregen. De stad, die eigenlijk Sao Sebastiao da Rio de Janeiro heet, werd in 1502 ontdekt door de Spanjaarden, die de brede zeeinham, waaraan zij lag, voor de monding van een rivier hielden. Zij noemden deze niet bestaande rivier Januari-rivier of Rio de Janeiro, omdat zij er op de 1e januari waren aangekomen.

Vormingskursussen voor toeristische gidsen te Poperinge

Al wie hiervoor belangstelling heeft, kan alle gewenste inlichtingen krijgen bij de „Dienst voor Toerisme“ op het stadhuis te Poperinge (Tel. 057/340.81). De aanvang der kursussen is gepland omstreeks 15 oktober as. Men moet minimum 17 jaar oud zijn en minstens lager middelbaar onderwijs hebben gevolgd. Na examen wordt het diploma van toeristische gids afgeleverd.

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Te verkrijgen met de kermis:

- Wit kalfsvlees
- 1e kw. Rundsvlees: dikbil
- Het malste, sappigste vlees voor uw feesttafel.
- Graankieken
- Hennen
- Konijnen
- Grote gamma charcuterie

Besprek tijdig:

- Hennepot
- Vidés
- Kroketten
- Koude schotels

KEURSLAGER: GOEDE SLAGER

— KWALITEIT IS ONZE REKLAAM —

De vakantie is gedaan!!!

Wat nu... naar school.

Boekentassen - schooletuis - aktentassen
valiezen of reiszakken - voetbalschoenen
en truien - turnpantoffels - zwempantoffels
bottinen - pantoffels - trainingspakken
vollayes -

Dit alles bij **I. PARENT-MOYAERT**

Statiestraat 35

Tel. 057/303.20

8990 ROESBRUGGE

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

op 2000 exemplaren
verspreid met de post.

JORIS LANNOO

„den lande en volke getrouw”

Na een langdurige ziekte, die hem enigszins had vervreemd van zijn wereld, van boeken, van vrienden en bekenden, is op 8 december 1971 Joris Lannoo overleden.

Hij werd op 20 februari 1891 te Tielt geboren, als zoon van een bakker. Aan het Tieltsse college deed hij zijn humaniora en in die jaren ontwaakte zijn strijdbaar Vlaams idealisme. Cyriel Verschaeve en Robrecht de Smet: twee bakens in de Vlaamse Beweging, twee wijzers op de levensweg van de jonge Lannoo, twee groten waarin de rijke leerling zijn meester vond. Toen hij in 1909, terwille van familie-omstandigheden zijn studies moest stopzetten, wierp hij zich op het drukkersambacht, waarin hij gedurende enkele jaren ook zelf aan de pers stond, teneinde zich de praktijk van het drukken eigen te maken. Maar hij stelde zich tevens onmiddellijk ten doel, boeken uit te geven. Op 1 juni nam hij een kleine drukkerij over, samen met zijn broer Rafaël, die in 1918 zou overlijden. Het was de drukkerij Horta, waarin reeds Vlaamse werken het licht hadden gezien, gevestigd in de leperstraat. Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog werd Joris Lannoo soldaat. Het duurde een hele tijd eer zijn oversten beslisten dat de leiderskwaliteiten van deze eenvoudige maar wilskrachtige man zwaarder moesten wegen dan hun afkeer voor zijn Vlaamsgezindheid. Joris Lannoo werd officier aan het front van de IJzer en deze ervaring, die hem voor zijn leven getekent heeft, versterkte in hem nog de overtuiging waarop hij zijn onderneming had gebouwd. Vanaf 1921 was hij lid van het IJzerbedevaartcomité. Hij was in 1924 medestichter van de vereniging „Bedevaart naar de graven van de IJzer”. Hij was tevens raadslid en is dit gebleven tot in 1934. Dan heeft hij samen met Ward Hermans zijn ontslag gevraagd omdat hij als overtuigd Dinastid niet volledig akkoord kon gaan met de stellingname van het comité. Toen hij van het front teruggekeerd was, bevond zijn bedrijf zich in verval. De bezetter had er een „Kriegszeitung” gedrukt. Maar Lannoo pakte opnieuw aan en spoedig kwamen uitgeverij en drukkerij tot bloei. In 1922 huwde hij te Algiers met Maria de Tavernier uit Wingene, die haar man in zijn werk met grote kracht terzijde heeft gestaan, totdat de dood haar einde 1956 wegrukte. Zij schonk hem zeven kinderen, waarvan drie priester werden. Zij was het die omstreeks 1928 startte met een afdeling „grafiek”, die toen omzeggens uitsluitend religieus georiënteerd was. Naast een belangrijke invoer uit het buitenland werden vooral prentjes en kaarten van Jos Speybrouck, Alfred Ost, Antoon Devaere, Marthe Despieghelaere in de handel gebracht. In 1929 vestigde Lannoo zich in de Kasteelstraat te Tielt, waar hij een groot bedrijf organiseerde en leidde. Zijn zaak werd schitterend uitgebouwd. Geleidelijk had vader Lannoo vele taken aan zijn zonen Godfried en Jan, die hem opvolgden, en aan zijn medewerkers moeten overdragen en had een zware ziekte zijn knappe geest ondermijnd. Maar toch bleef hij als bezielend stich-

ter, als levend middelpunt, als begeesterend voorbeeld in het bedrijf aanwezig. De onderneming omvat thans drie afdelingen: uitgeverij, grafiek en drukkerij en stelt 140 personeelsleden te werk. De uitgeverij werd een tijd geleid door Maarten van Nierop en later door drs. Bogaers. Nu heeft drs. Johan Ducheyne de dagelijkse leiding in handen. De eerste uitgave van Lannoo, in het jaar 1909, heette „Vlaamsche strijdliederen”. De eerste kleurenplaat die hij publiceerde, was de reproductie van de schilderij van Joe English: een portret van Cyriel Verschaeve. Dit typeert de geest van de jonge uitgeverij, die haar activiteit begon op een ogenblik dat er in Vlaanderen, buiten de „Nederlandsche Boekhandel”, eigenlijk geen op commerciële basiswerkende uitgeverij bestond. In diezelfde periode verscheen verder een brochure van Lodewijk Dosfel, van wie later het verzameld werk uitkwam. Ook van Albrecht Rodenbach. In 1914 waren er een viertal boeken verschenen en op sommige prijkte al het door Joe English getekende uitgeversmerk dat jarenlang op de publicaties zou blijven: een „kerel” aan het roer van een Vikingschip vol boeken, met een klauwende leeuw op het zeil en op een mastwimpel de leuze van Joris Lannoo. Na de tweede wereldoorlog gaf Lannoo werk uit van auteurs als Ernest Van der Hallen, Stijn Streuvels, Guido Gezelle, Emiel van Hemeldonck, Pater Walgrave, René de Clercq, Ward Hermans, dr. Frans Daels, Pater Stracke. Voorts herinneren wij de reeks Dietsche Gestalten en Vlaamse Breviers en aan boeken van F.R. Boschvogel, Maria Rosseels, Steven Debroey, Lieven Rens, Valeer van Kerkhoven, Filip de Pillécyn, Marcel Matthijs en anderen. Lannoo drukte het satirische frontbladje Pallieter, publiceerde het boek over de Vlaamse Vlagge en bracht ook volkslectuur als die van de Westvlaming Arthur Coussens, pastoor Jules Leroy, pastoor Victor Huys en de populaire Warden Oom. In zijn gehele leven was de belangstelling voor Nederland een constante. Reeds uit de eerste tijd dateren contacten met Nederlandse uitgeverij als van Langenhuysen, de R.K. Boekcentrale en Veen, met wie jarenlang samenwerking heeft bestaan. De uitgeverij richtte er in 1950 een eigen afdeling, een dochtermaatschappij op, bracht boeken uit van Nederlandse auteurs en wilde op deze

wijze de Noord-Zuid-verbinding, zoals de titel van een boek van Dr. van Haegendoren luidde, dienen. Namen van vele auteurs tonen hoe het fonds over de gehele Nederlanden en over de gehele wereld uitstraalde: Dick Ouwendijk, Robert Franquinet, Henry Bruning, Pieter van der Meer de Walcheren naast Johannes Jörgensen, Papini, Bloy, Hello, Solowjew, Stefan Andres, Louise Rinser, Gertrud von le Fort, Schopenhauer, Thomas Mann. Ook streefde de uitgeverij ernaar de druktechnische verschillen tussen Vlaanderen en Nederland te laten verdwijnen en droeg er, met zijn verzorgde edities (onder meer foto- en kunstboeken) toe bij om de Vlaamse uitgaven op internationaal niveau te brengen. Tenslotte behoorde een bewuste katholiciteit tot de wezenlijke karaktertrekken van de uitgever. Volks-religieuze geschriften zowel als theologische studie en boeken over katholicisme en algemeen-christelijke problematiek waren talrijk in het fonds aanwezig. Wij noemen figuren als Jozef Boon, Emiel Janssen, L. Reypens, Raoul Plus, Daniël Lord, Romano Guardini, Mgr. E.J. de Smedt en reeksen als Heilige Onrust. Boeken met de Olijftak en Woord en Beleving. Later evolueerde het fonds: fotoboeken, kunstuutgaven, toeristische werken, titels over huwelijk, opvoeding en seksuele voorlichting, humor en ironie, ernst en luim, wetenschappelijk werk en vulgarisatie, actuele geschiedenis, jeugd- en kinderboeken, religieuze werken. Op deze wijze heeft deze man een traditie geschapen, die aan zijn uitgeverij een eigen gezicht heeft gegeven. Joris Lannoo, de man van het drukken en het uitgeven. Hij was een tijd lang voorzitter van de vereniging die de Westvlaamse drukkers groepeerde, stichtend lid van de Vereniging ter Bevordering van het Vlaamse Boekwezen en van de Vlaamse Uitgeversbond. De man ook van Tielt, van Vlaanderen en van Nederland, wiens naam een begrip geworden is zoals er weinigen bestaan. Verheugd om het woord, het boek en het papier. Eenvoudig, innemend, stoer, wilskrachtig. Vlaams en christelijk. Een figuur die uit zorg voor de mens, voor zijn volk, voor zijn geloof, zijn idealen, gaven en rijkdommen overdroeg aan vele tienduizenden. Gedragen door zijn leuze: den lande en volke getrouw

Drs. Johan Ducheyne.

September 1972

Kermisprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte spécial 1 kg.	88	78	10
Soya olie Vandemoortele 2 l.	50	37	13
Margarine Brabantia 1 kg.	34	27	7
Margarine Lyra 1 kg.	44	32	12
Honingkoek Dinant Maes stuk	17,25	14	3,25
Confituur Materne glas 450 gr.	26,75	19	7,75
Kampernoelies 1/4 d.	29,25	17,25	12
Erwten M. Thumas extra fijn l.	31,25	25,25	6
Erwten M. Thumas extra fijn 1/2 l.	18,25	14,75	3,50
Muscat Cordoba de fles	38	28	10
En er zijn er nog ...			

Proven : „ De Lovie ” (2)

Zoals gezegd, werd het kasteel gebouwd in 1856. De gedenkplaat hiervan, thans opgehangen aan een zijwand van de kelder, herinnert daaraan. Mevrouw van Merris van Renynghe wordt daar betiteld als „Madame la Douairière” wat zoveel wil zeggen als Mevrouw de Weduwe of Erfgename, doch dat eveneens de voorname afkomst ervan aanduidde. Men beweert zelfs dat die aanspreektitel een soort niet erfelijke titel was, toegekend aan verdienstelijke vrouwen, waarbij de draagster ervan zich onder meer verplichtte de Koningin te ontvangen, bij een eventueel bezoek aan de streek.

De familie „Van Merris”, hoewel niet van adel, was toch zeer gefortuneerd, en in hun familie telden zij meerdere ambassadeurs en consuls. Was de heer Jules van Merris niet een tijdlang consul in Argentinië? Het fortuin zou hoofdzakelijk opgebouwd geweest zijn op belangrijke aandelen in buitenlandse koper- en tinmijnen.

Mevrouw van Merris stierf in 1875. Aan haar herinnert een zerk dat te zien is in de vloer van de kleine kapel die links staat van de grote kapel van het domein. Vrij vertaald, want zij is in het Frans gesteld, luidt de inscriptie : „Ter gedachtenis aan Mevrouw Marie Josephine Beatrix Cornelia van Renynghe, Douairière van Heer Joseph François Jean van Merris, geboren te Poperinge en godvruchtig overleden in haar kasteel De Lovie, op 6 november 1875”. Ook in de kapelkerk van 't Voggeltje is er een gedenkplaat in het koor die herinnert aan haar afsterven.

Na het overlijden van Mevrouw van Merris kwam het kasteel aan haar zoon Jules van Merris, die er samen met zijn knecht verbleef. Vaak echter stond het onbewoond, wanneer de heer van Merris verblijf hield in zijn privaat huis te Poperinge, thans het Vrederechtsgebouw.

Dit belette echter niet dat in het domein soms grote feestelijkheden gegeven werden, die dan ook veel volk naar het park lokten. Verlichtingen herschiepen het alsdan tot een feestelijk geheel. De heer van Merris liet dit alles opkuisen door een muziekmaatschappij door hemzelf gesticht, die voor de nodige animatie zorgde. Herhaalde malen werd er zelfs aan koorddans en gedaan boven de uitgestrekte vijver van het park, zodat men wel zeker van echte volksfeesten mocht gewagen. De muziekmaatschappij „van Merris” was bekend tot in het buitenland toe. Eens zou ze

zelfs voor meerdere dagen naar Parijs getrokken zijn, waar ze alle eerste prijzen wegkaapte in de muziekwedstrijden waaraan zij deelnam, zodat zij beladen met roem en eer naar huis terugkeerde, en dit alles op kosten van de heer van Merris zelf.

Het park van het kasteel werd zeer goed onderhouden, en wegen en lanen werden regelmatig van onkruid gereinigd. Hiervoor zorgden dan weer meerdere werklieden die daar hun bestaan vonden. We mogen gerust aannemen dat het ganse domein werkelijk een prachtig geheel vormde, waar het goed was te verblijven. De pracht van het geheel kreeg echter zijn bekroning met het aanleggen van de vijvers. Doch daaraan zijn zoveel herinneringen verbonden, dat wij daarover in een volgende bijdrage zullen handelen.

J.Gh.H.

Voor verwarming met

Mazout

Gas

Kolen

vraag inlichtingen bij

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

ROESBRUGGE

Tel. 057/303.64

Verdeler :

SOMY - ALBA

NESTOR MARTIN

BRIEF UIT KONGO

Van Pater Erik Maes (Proven)

Als men reispatet is moet men op reis zijn. Dit betekent zijn kristenen bezoeken die wonen in de dorpjes verscholen in het onmetelijke oerwoud. Van elke dag naar huis te ko-

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

men is er geen sprake. Daarom met het veldbed en alles wat men zoal nodig heeft om te kamperen acht tot veertien dagen van het ene dorpje naar het andere trekken. Elke nacht slapen in de hut van een andere gastvrije familie, af en toe een hele nacht wakker liggen van de vlooiën die niet steeds de kans krijgen om van een blanke te eten, of van een man en een vrouw die hun liefde versterken door er eens duchtig op los te kloppen (dit gebeurt hier nogal vaak). Maar meteen ben je verplicht het leven van de zwarten voor een stuk mee te leven, leer je ze stilaan door en door kennen, word je één van hen, ga je ze beter begrijpen, word je door hen aanvaard en heb je een diepe invloed op hen. Het is niet zonder reden dat de zwarten vragen aan een blanke die ze voor de eerste keer zien : „Ben je een blanke of ben een pater ?” Als je antwoordt : „Ik ben pater, maar ik ben toch ook blank”, dan komt het antwoord onmiddellijk : „Neen pater, Jij bent iemand van ons. Jij bent niet zoals de blanken”. Maar zwart worden met de zwarten is een hele opgave. Het is niet alleen de maïskolven koken en de maïs dan rechtstreeks afknagen van de stok zoals zij doen, het is niet alleen elke dag opnieuw een schoon plekje zoeken in het bos waar men er rustig kan neerhurken voor een normale menselijke behoefte zonder dat de mieren je teveel komen lastig vallen, het is niet alleen met een onmenselijk geduld's avonds rond het houtvuurtje zitten antwoorden op de 1001 vragen die steeds terugkeren, het is vooral van de mensen gaan houden zoals ze zijn om hen stilaan wat gelukkiger te maken. Daarom gaan we er kristelijke gemeenschappen stichten en om deze te animeren zitten we dagelijks in hun dorpjes, maar daarover de volgende keer meer.

PRIOR PRONOSTIEKEN

**de meeste kans,
de hoogste winst.**

DEPOTHOUDER :

Georges BERQUIN

Statiestraat 79

ROESBRUGGE

Steeds formuleren ter beschikking.

TOERISME IN DE WESTHOEK

POPERINGE

DE INTERNATIONALE HOPPEFEESTEN

Als voornaamste centrum van de hopteelt in België, organiseert Poperinge om de 3 jaar, in de maand september, Internationale Hoppefeesten.

Dit jaar zullen de feesten plaats hebben op 16 en zondag 17 september aanstaande, d.w.z. onmiddellijk na de eigenlijke hoppepluk. Eertijds was het immers de gewoonte dat de boer zijn groep plukkers op de hoeve uitnodigde wanneer de laatste ranken in het hoppeveld waren geplukt. Daar werd hen de „hommel-pap“ geserveerd, oorspronkelijk een soort zoetemelkpap waar men de lepel recht op kon inzetten maar later gastronomisch geëvolueerd naar een stevig vieruurtje tijdens hetwelk krentenbrood en geurende koffie of chocolademelk werden opgediend, veelal gevolgd door enkele pinten bier of een paar kloeke borrels.

De verdwijning van de handpluk, die op korte tijd verdrongen werd door de machinale pluk, betekende ook het einde van dit aloud gebruik. In de organisatie van de Hoppefeesten die thans om de drie jaar worden gehouden, ligt precies de bedoeling om deze en andere tradities rond de hopteelt in stand te houden, zij het dan ook in een wat meer eigentijdse vorm. Het is een feit dat ons land en zeker onze provincie zeer rijk is aan diverse folkloristische feesten en stoeten, maar het is even zo waar dat de hop in ons land een vrij zeldzame teelt is, dat Poperinge met zijn omliggende gemeenten de belangrijkste hopproducent is in België en dat de Poperingse hop een steeds groter wordende faam verwerft in binnen- en buitenland. Het ligt dan ook voor de hand dat de Poperingse Hoppefeesten een aparte plaats innemen in onze rijk gevarieerde gamma van folkloristische manifestaties en dat zij zich telkenmale mogen verheugen in een ruime publieke belangstelling.

Dat deze feesten een internationaal karakter krijgen, spruit voort uit het feit dat het stadsbestuur sedert enkele jaren terug, vriendschappelijke betrekkingen aanknoopte met de belangrijkste hopcentra in Tsjechoslovakije en West-Duitsland, nl. met de gemeenten Zatec en Wolnzach.

Afvaardingen uit deze twee hopcentra zijn die dagen de Poperingse gasten en nemen ook effectief deel aan de hoppestoet, hoogtepunt van de tweedaagse Hoppefeesten.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

BIBLIOTHEEK HARINGE

Enkele van de laatste aanwinsten :

- *Leopold I en zijn tijd* : C. Bronne.
Klassiek werk over onze nationale geschiedenis. Geen enkel werk heeft ooit beter dat tijdperk en die persoonlijkheid weergegeven die op ons land zó diep hun stempel hebben gedrukt.
- *Strevend Vlaanderen*.
19e Eeuwse teksten in verband met Vlaanderen heropleving.
- *De vrouwenarbeid in onze tijd* : E. Sullerot.
In dit boek inventariseert Evelyne alle gegevens over vrouwenarbeid in onze tijd in de verschillende landen van de Westerse beschaving. In het laatste deel behandelt ze kwesties afzonderlijk soms scherp, altijd scherpzinnig.
- *De knetterende schedels* : R. Van de Velde.
Deze bundel bevat 20 korte verhalen over gedetineerden in een „gekkenhuis“. Het zijn wrange, maar tegelijkertijd ontroerende notities over mensen die in grote eenzaamheid

leven, die belang hechten aan kleine dingen en die blijven zitten met vragen.

- *Archibald strophalm* : H. Mulisch.
Ongetwijfeld het merkwaardigste boek, dat de laatste tijd in onze taal is geschreven. Een mythe, die grotendeels bestaat uit zelfontdekking van een zich in een geboortecrisis bevindend schrijver.

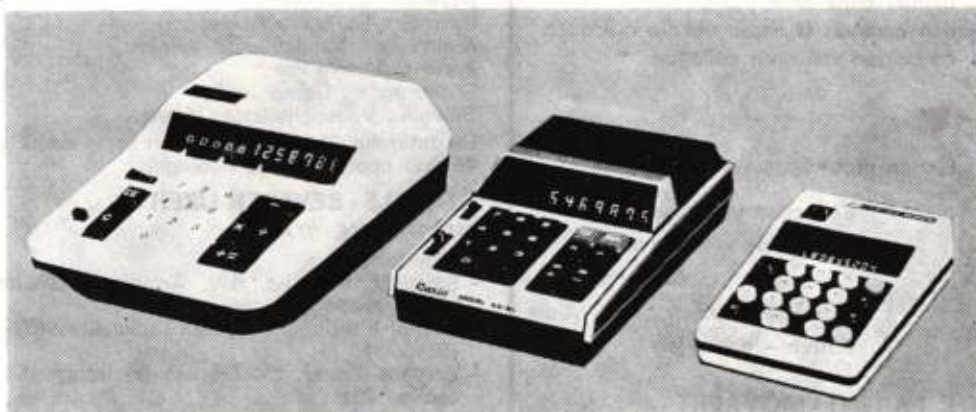
- *Aan de hand van foto's* : P. Koeck.
In een fragmentarische, erg originele vorm, worden de klemen van de verburgerlijking opgespoord tot in de puberteit van enkele prototypes.

- *Bijna een dode anjer* : J. Van Baelen.
De levensbiecht van een zeventienjarig meisje. Een realistisch en sterk bewogen roman.

- *Het dagboek van Anne Frank*.
In dit dagboek is zó zuiver, zó precies, zo zonder op - of omzien naar wie of wat ook, het ontwaken van een mensenziel getekend als we het maar zelden in het herinneringsbeeld ook van de zeer groten aantreffen.

Mevr. Lecluyse

— GESPECIALISEERD IN ELECTRONISCHE REKENMACHINES —

BUREAUMACHINES VANSEVENANT

leperstraat 64-66 POPERINGE

Telefoon 057/338.45

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

De vork waarmee wij eten

De vork waarmee wij eten is een onmisbaar instrument. Maar er zijn meer mensen ter wereld, die de vork niet kennen of verachten, dan die er gebruik van maken. In feite is zij de nabootsing van klauwende vingers in de schotels.

De vork is geen teken van grote voortgang der beschaving en geen fijn middel om voedsel te genieten. De eethoutjes van de Chinezen doorboren niet, maar vatten luchtig aan. Zij zijn beschaafder, beter en goedkoper. Het eerst werd de vork gebruikt in Italië, in de laatste helft van de vijftiende eeuw. Ze kwam in de zestiende eeuw als een nieuwtje aan het Franse hof. In 1608 werd ze door Thomas Coryat naar Engeland gebracht.

Hebt U reeds een idee
wat de wintermode U te bieden heeft
aan schoenen en handtassen...

Bekijkt eens onze uitstalramen,
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze collectie.

Binnen grote keus van :

Schoenen voor Dames
Heren
Kinderen
Marokijnwaren
Botten - pantoffels

I. PARENT - MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/303.20

REKLAAMPRIJZEN : september 1972

bij DEGRYSE - DESPEGHEL

Krombekestraat 17

STAVELE

Soepen M. Thumas 5/8 naar keus		
per 3 dozen	20,75	nu 15
Gommes parisiennes Jacques 2 v.	31,50	nu 24,50
Ananas Lybby's	34	nu 27
Perziken Lybby's	34,50	nu 30
Kampernoelies M. Thumas 1/2	47,75	nu 40
Kampernoelies M. Thumas 1/4	29,25	nu 24
Pro Dixan 5 kg	243	nu 165
Ariel 3 kg	165	nu 129
Biscuits orange	20,25	nu 16
Reinettencompote Rovona 2 v.	29,50	nu 22
Toffees melange Jacques	27	nu 19,75

Encyclopedie v. d. Vlaamse Beweging

Een uitgave van Lannoo
in twee delen
deel 1 verschijnt in nov. 1972
deel 2 voorjaar 1973

Geschiedenis, oogmerken, figuren en symbolen van de Vlaamse strijd voor ontvoogding. De Encyclopedie wordt een standaardwerk dat tegelijk vraagbaak en leesboek is en dat voldoet aan de strengste normen van betrouwbaarheid, algemene interesse en wetenschappelijk degelijkheid. Een onmisbaar naslagwerk, dat thuishoort in de bibliotheek van elk ontwikkeld mens. De wordingsgeschiedenis van ons volk! Een selectieve literatuuropgave, foto's, kaarten, diagrammen en statistieken zullen de praktische bruikbaarheid verhogen. Bij voorintekening (tot 1 januari 1973) 1980 fr voor de twee delen, nadien 2400 fr. Kan besteld worden bij Drukkerij-Boekhandel Schoonaert - Roesbrugge.

VAN HET EDELE SCHUTTERS GILD Koningen 1972

Beveren : Logie Wim
Haringe : Corneille Achiel
Krombeke : Vandevoorde Alidore
Proven : Struye Pol
Roesbrugge : Deroo Joël
Stavele : Vanenghelant Gerard

Op zaterdag 29 juli schoot Wim Logie de 1ste en 2de oppervogel te Reningelst.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Smaghe Nathalie, d.v. Armel en Gribbe Marie-Jeanne (Beveren).
- Dewulf Saskia, d.v. Luc en Ugille Christiane (Stavele).
- Veryepe Roger, z.v. Etienne en Butaye Micheline (Beveren).
- Vandepitte Christine, d.v. Hugo en George Joanna (Beveren).
- Vandepitte Nadine, d.v. Paul en Versavel Erna (Stavele).
- Vandewalle Katleen, d.v. Hugo en Verbrigghe Lena (Beveren).

Overlijdens

- Wullen Rachel, ongehuwd (Beveren).
- Suvee Martha, wed. v. Forez Camiel (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Brutsaert Walter van Stavele (Beveren) met Goemaere Irena van Nieuwpoort.
- Vanderhaeghe Geert van Roeselare met Bartholomeus Mireille van Stavele.
- Wyckaert André van Stavele met Delombaerde Irène van Westvlieten.
- Taillieu Roger van Stavele (Beveren) met Vandenbussche Lena van Roesbrugge(Har.)

BEVEREN-KERMIS

MAANDAG 4 SEPTEMBER

te 14 u. Grote Schieting aan de staande pers bij M. Ryon.

ZATERDAG 9 SEPTEMBER

te 19 u. Grote Prijskaarting bij U. Bartholomeus

ZONDAG 10 SEPTEMBER

Na de hoogmis : Processie opgeluisterd door de Muziekmaatschappij.

te 17 u. Ballonwedstrijd. Inschrijving bij R. Maelstaf.

te 18 u. Ballonstoet, voorafgegaan door de Muziekmaatschappij.

Op Kermiszondag, -maandag en -dinsdag : Grote doorlopende bolling bij R. Maelstaf.

MAANDAG 11 SEPTEMBER

te 9.30 u. Plechtige Kerkdienst.

Vanaf 19 u. Grote Prijskaarting bij M. Ryon.

Vanaf 19 u. Grote Prijskaarting bij E. Mahieu.

DINSDAG 12 SEPTEMBER

te 9.30 u. Plechtige Kerkdienst.

te 19 u. Grote Prijskaarting bij R. Maelstaf.

te 20 u. Prijskamp op de Trektafel bij D. Vandenbroucke.

te 21 u. Bekorting van de doorlopende bolling bij R. Maelstaf.

DONDERDAG 14 SEPTEMBER

te 16 u. Prijschieting aan de pers.

ZONDAG 17 SEPTEMBER

In de avond in „Klein Leisele“ bij P. Deloz : Prijskaarting.

Op de Wijk „De Flesse“ bij L. Wullen :

Trekking op de molen.

(Zie afz. kermisprogramma)

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND SEPTEMBER

ZATERDAG 2 SEPTEMBER

te 18 u. Tuinbolling bij Mevr. S. Bruneel, te Stavele.

ZONDAG 3 SEPTEMBER

te 14 u. Grote Autozoektocht te Stavele. Inschrijving bij R. Dever.

ZATERDAG 9 SEPTEMBER

Roesbrugge, vanuit „t Bertennest" om 13 u. met de „Bertennesters" naar de Avondmarkt te Zwevegem, en 's anderendaags de 25ste Frans-Vlaamse Kultuurdag te Waregem.

DINSDAG 12 SEPTEMBER

Roesbrugge, bij J. Gunst
Vrije kaartje voor „Derde Leeftijd".

WOENSDAG 19 SEPTEMBER

te 14 u. in „t Boerenhof" te Beveren-IJzer : Gezellig Onderonsje met prijskaartje voor de leden van de Derde Jeugd.

ZATERDAG 23 SEPTEMBER

Roesbrugge, in „t Bertennest" te 21 u. : Eerste Herfstavondtocht, voor de „Bertennesters" en alle belangstellende jongeren, waarna pannekoekenavond, overnachting en 's anderendaags busreis naar Oudenaarde-Leeuwergem, o.l.v. de Westvlaamse Gidsenkring.

DINSDAG 26 SEPTEMBER

Roesbrugge, bij J. Gunst
Puntenkaartje voor „Derde Leeftijd".

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend" Biljartavond.

Duivenvluchten

Roesbrugge, bij J. Gunst
Zondag 3 sept. : Arras.
Maandag 4 sept. : kermisvlucht 4 gewesten
Zondag 10 sept. : Arras
Zondag 17 sept. : Arras
Zondag 24 sept. : Arras

Schietingen aan de staande pers

Zondag 3 sept. Roesbrugge, Kermis-schieting bij V. Deschuytter.
Maandag 4 sept. Beveren-IJzer, Kermis-schieting bij M. Ryon.
Zaterdag 16 sept. Stavele bij Baes.
Zondag 24 sept. Proven.

Volleybal

Roesbrugge, Gemeentelijk speelplein
Zondag 3 sept. te 14.30 u. Volleybaltornooi met Roevo, Provinciale en Nationale ploegen.
Zondag 24 sept. te 11 u. Roevo - Uvok (heren)

Voetbal

Roesbrugge, bij S. Vandendriessche
zondag 3 sept. te 9.30 u.
Reserven Roesbrugge-Nieuwkerke
zondag 3 sept. te 15 u. Roesbrugge-R. Komen
zondag 10 sept. te 9.30 u.
Reserven Roesbrugge-Wijtschate A
zondag 17 sept. te 15 u. Roesbrugge-Wijtschate
Zondag 24 sept. te 9.30 u.
Reserven Roesbrugge-Krulseik.

Proven, bij G. Buseyne
zondag 3 sept. te 15 u.
T.S.C. Proven - J.S. Wervik
zondag 24 sept. te 15 u.
T.S.C. Proven - W.S. Bulskamp

ROESBRUGGE-KERMIS

ZATERDAG 2 SEPTEMBER
te 15 u. Kermis-schieting bij J. Gunst.
te 20 u. Gaalbolling bij G. Berquin.
te 20 u. Smijting Engelsevogelpik bij G. Decroo

ZONDAG 3 SEPTEMBER

bij J. Gunst, Kermisvlucht uit Arras.
te 14.30 u. Kermis-schieting bij V. Deschuytter
bij S. Vandendriessche, Voetbalmatchen :
te 9.30 u. : F.C. Roesbrugge (Reser.) -
S.K. Nieuwkerke (Reser.)

te 16 u. : F.C. Roesbrugge - R.C. Komen
te 14.30 u. op het Speelplein : Volleybaltornooi
te 18 u. Prijsbolling door de Uil, bij S. Vandendriessche.
Vanaf 19 u. Enveloppetrekking in de vijf herbergen van de Marktplaats.
te 21.30 u. op de Marktplaats : Kermis op zijn Breughels - Prachtig muziek - Gratis broodjes met warme boerenworst.
te 20 u. Groot Bal bij J. Gunst.

MAANDAG 4 SEPTEMBER

te 10 u. Plechtige kerkdienst.
bij J. Gunst, Kermisvlucht uit de 4 Gewesten
te 15 u. Ballonwedstrijd bij Wed. H. Soenen
Vanaf 17.30 u. bij de drie herbergen : Bollingen door de Uil, Aanvang bij M. Wisselynck.
te 20u. Zangwedstrijd bij C. Ooghe.

DINSDAG 5 SEPTEMBER

te 10 u. Plechtige kerkdienst.
Vanaf 19 u. Grote Zoekwedstrijd in de herbergen v.d. Statiestr. Inschrijving bij G. Hampe.
te 20 u. bij Wed. M. Decaesteker, Prijskaartje
Vanaf 20 u. bij Wed. M. Decaesteker : Radio-Picup te verbollen door de Uil.

WOENSDAG 6 SEPTEMBER

te 14.30 u. Behendigheidswedstrijden voor de Schoolgaande Jeugd op het Speelplein.
te 20 u. Jaarlijkse Prijskaartje bij Mevr. F. Vanwymerssch.

DONDERDAG 7 SEPTEMBER

te 17.30 u. Bollingen door de Uil bij de twee herbergen v.d. Bergenstr.
te 20 u. Smijting op de Engelsevogelpik bij G. Decroo.
te 20 u. Biljartprijskamp bij E. Vandewalle.

VRIJDAG 8 SEPTEMBER

te 19 u. bij J. Gunst, Prijs-schieting voor de gildeleden.

ZATERDAG 9 SEPTEMBER

Van 15 u. tot 16.30 u. : Prijskamp in het lijnvissen. Inschrijving bij G. Decroo vanaf 14.30 u.
te 15 u. bij V. Deschuytter, Prijs-schieting voor de leden.
te 20 u. Biljartprijskamp bij Mevr. F. Vanwijmeersch.

ZONDAG 10 SEPTEMBER

te 18.30 u. Prijskaartje bij R. Lucas.

ZONDAG 17 SEPTEMBER

Vanaf 10 u. Grote Kiekenkaartje ten voordele van de Gepensioneerden, bij J. Gunst.
te 15 u. Prijskamp in het lijnvissen. Inschrijving bij G. Decroo.
te 18 u. bij M. Wisselynck, Prijsbolling door de Uil ten voordele van de Vissersclub.

(Zie afz. kermisprogramma)

TE KOOP

2-PERSOONSBED in eik, met ressort, matras en nachttafel, met of zonder lavabo naar keus. Voordelige prijs. Zich wenden : Statiestraat 83 Roesbrugge.

TE KOOP

KINDERWAGEN - WANDELWAGEN en BABY-SIT. Alles in zeer goede staat. Voordelige prijs. Zich wenden : Statiestraat 83, Roesbrugge.

TE KOOP

Wegens sterfgeval, SOLEX in zeer goede staat tegen zeer geringe prijs. Zich wenden : Statiestraat 82, Roesbrugge.

Voor een snelle en perfecte plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

STEMPELS

Te verkrijgen bij :

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16 ROESBRUGGE
Tel. 057/303 79

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Hoogste interesten
Discrete afhandeling
Sparboekjes
Obligaties
Leningen

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Marla
Poperingestraat 25 KROMBEKE
Tel. 057/401 38

**G
A
L
E
R
IJ**

VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44

Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgooiers - Kleedjes
- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was velokoerse t' Haringe en Camieltje Tuube reed oek weere mei. Wien da Camieltje Tuube was?.. Héwè, dat was 't zeuntje van Gusten Platteboone van Haringe zelve, maar olleman zel Camieltje Tuube d'r tegen omdat er oltijd twee tuuben op zijn rugge gebonden waren als 'n in de koerse reed, tegen dat'n plat viel.

Camieltje was maar van simpel ofkomste en koste 't hem niet permitteeren van hem te laten bezorgen gelijk veele andere koereurs. Hij moeste zelve z'n plan trekken met ravi-taillement en geheel den santeboetiek.

Dat was olle jaare een groote affaire dien zundag van de velokoerse, besonderlijk op de plaatse: ol de trapoo's hingen uut, d'r stoeg è peerdemanège waar dat ol de schoolejoengens hulder geld kosten vertuurluuten en è kleen frietkraamtje tegen dat den eenen of den anderen grooten honger kreeg of è keer 't lief wilde trakteeren, en in è groote ljdal plekke in den hoek van de plaatse nog è tente waar da je twee drie soorten bier koste krij-gen maar dat was meest voor d'oudere gas-ten. 't En was ook geen miraakel of was er daar stief veele volk.

Filemon de garde moeste ferme zijn autoriteit voor den dag haalen om geheel dat spektakel è beetje konvenaabel te doen marscheeren. Iedere keer dat de koereurs deur de plaatse moesten was 'n met zijn armen omhoog en z'n schuifelet in z'n mond ol de meugelijke maneuvres aan 't uutvinden...kwestie van de menschen è beetje bachten den draad te kunnen krijgen waarmeit dat de route ofge-sponnen was.

Maar 't was in de voorlaatste ronde dat 't spel in duigen viel.

't Kwam daar è bende of van ollezins twintig koereurs ols Bobbie den grooten doghond van beenhouwer Slabbink die niet è beetje sportief was opgebracht en vierkante zijn slaf-fers vaagde aan geheel de koerse, op de reu-ke van dat frietkot op z'n duust gemakken de straate dweerste om te kijken ols er daar nieten te profiteeren was. Hij kwam vaneigens djuuste in die bende koereurs uut en de die robbelden olle twintig kul over kloefen op een hoop.

's Anderendaags leien z'oltegaare te Poperin-ge in de klinieke in è groote zaale. Ze waren van den eersten tot den laatsten bewonden van kop tot teen zoodat je niemand 'n koste verkennen.

Den eersten die 's nuchtends op visite ging dat was de paster van Haringe om te kijken hoe dat 't was met Camieltje Tuube, zijnen parochiaan.

Ja, zei Maseur Clementine...in de situwatie da ze zijn...je gaat gie moeten zelve uutzoe-ken wei...ik 'n kunnen niet zeggen waar dat 'n legt...

En de paster ging van d'eerste keer tot bij 't elfste bedde...en m'n ziele...t'was Ca-mieltje...

Maar Meneere paster toch...vroeg Maseur...hoe is 't Gods meugelijk...da je gie alzoov an d'eerste keer dat gewaare was...?

't is stief simpel...zei de paster...Camieltje 'n was nooit in de tien eerste.

SJORS

Volg de

OLYMPISCHE SPELEN

op een

KLEURENTELEVISIE

Kenmerk

voor

keurwerk

UW VERDELER: Jos Cappoen-Gantois

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Frans-Vlaanderen -nummer

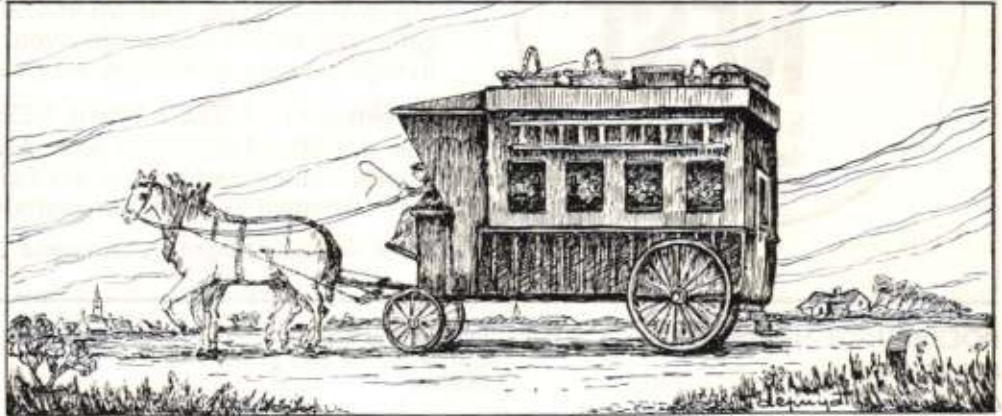
In dankbare hulde aan allen
die zich inzetten
voor onze Vlaamse mensen
aan de overkant!

MET DE „CHAR-A-BANCS” NAAR BERGEN

Vóór en kort na de eerste wereldoorlog stonden onze grensgemeenten veel meer in contact met Noord-Frankrijk, dan dit tegenwoordig het geval is. Niet alleen omdat er toen veel gesmokkeld werd, maar men telde hier ook een groot aantal grensarbeiders. Door gebrek aan tewerkstellingsmogelijkheden in onze veronachtzaamde Westhoek, trokken onze mensen naar de vlasfabrieken van Killem, Rexpoe-de en Bambeke of werkten in het bouwbedrijf te Bergen of te Duinkerke. De wekelijkse markten over de „schreve” werden door de Belgische grensbewoners druk bezocht en Leon Develter (vader van Urbain Develter), landbouwer en voerman, woonachtig op de Beverenkalside, ging met zijn „char-à-bancs” elke maandag naar de markt te Bergen, de woensdag naar Wormhout en de zaterdag naar Steenvoorde. Dat heeft geduurd tot in 1929. Die „char-à-bancs” was een vierwielig gesloten wagen, getrokken door twee paarden. Aan weerszijden waren er vier raampjes en aan de achterkant een klein portier, waar men zich, langs een trapje van twee of drie treden, naar binnen kon werken. Aan de zijkant bengelde een laddertje om het reisgoed op het dak te plaatsen. Vooraan had men nog een vooruit-springende kap, voorzien van zijpanden, waaronder zich twee banken bevonden. De voorste was bestemd voor de koetsier en zijn begeleider, op de achterste bank konden nog vier passagiers zitten, die zo half binnen en half buiten, de tocht meemaakten.

Bijna vijftig jaar geleden

De eerste keer dat ik met Develters „char-à-bancs” naar Bergen meemocht, was in het voorjaar van 1925. We vertrokken vanaf het huis van Develter omstreeks zes uur in de morgen. De afstand van amper 15 km werd afgelegd in ongeveer twee en een half uur, over hobbellige kasseien, die knarsten onder het harde ijzeren beslag van de wielen. We zaten in de kou en in de duisternis, we schokten van links naar rechts en toch vonden we het een zeer comfortabele manier van reizen. We waren op de Beverenkalside slechts met drieën opgestapt: moeder, ik en Miel Myoot (zijn naam was eigenlijk Mynjoot), die een oud slingeruurwerk onder de arm droeg. Miel was een bejaarde vrijgezel, die in onze buurt woonde, onverzorgd en ongeschoren, met vuile kleren om het lijf en voorzien van zware hoge schoenen, die hij achter zich aan sleepte, niet alleen omdat ze twee maten te groot waren, maar vooral omdat de veters ontbraken. Vóór de Franse grens stapte er niemand meer op. Maar eens Frankrijk binnen, kwamen er steeds meer markt-gangers ons vervoegen, meestal boerinnen die verse hoeveboter te verkopen hadden. Reeds te Rexpoe-de was het volle bak en aan het „Rattekot” kwam een laatste, goed in 't vleeszittend vrouwtje voor een beetje teveel drukking zorgen. Aan dat fameuze „Rattekot”, smidse en café, hielden we enkele minuten halt. Leon was van de bok gesprongen en de herberg binnengegaan, ik weet niet om welke reden, maar ik herinner

mij dat hij bij het buitenkomen met de rug van zijn hand over zijn knevel streek. Het was voorzeker een kwestie van Franse „chauffage”. Kon het ook anders, hij zat daar reeds meer dan een uur, hoog achter de paarden, roerloos in die kille voorjaarsmorgen, enkel met een blauwgeruite deken over de benen, en we hadden nog één uur rijden voor de boeg.

Reizigers van

„al weerskanten van de schreve”

In de wagen zaten we voorzeker wel met zeventien of achttien mensen. Omdat ik nog zo'n kleine bengel was had Leon voor mij geen vervoerprijs aangerekend, maar de mij toegete plaats was navenant. Ik zat tussen twee goeddoervoede boerinnen, die voorzeker nooit van calorieëndosering hadden gehoord; ze hadden de „hullepander” (klepmand) op de schoot en droegen handschoenen waaraan de vingers ontbraken. Ik zat er zo benepen, dat toen ik op een gegeven ogenblik naar mijn zakdoek moest grijpen, ik wel met veel moeite in mijn broekzak geraakte, maar er met de beste wil van de wereld niet meer uit kon. De laatste kilometers moest ik voortdurend mijn neus optrekken en om adem happen, wegens de druk van mijn medepassagiers. Op de bank rechtover mij zat een dame met een reusachtige, breedgerande hoed op het hoofd. Ze was zijdelings binnengekomen om met dat gevaarte door het smalle portier te geraken. Maar wat mij het meest boeide, waren die twee reusachtige spelden, voorzien van een blinkende glazen knop, die dwars door de „kotte” van die hoed geprikt zaten. Ik zag het duidelijk, langs de ene kant erin en langs de andere kant eruit! 't Waren net breinaalden en met mijn simpel kinderverstand meende ik dat die naalden ook dwars door haar hoofd gingen.

Men klapte ooreen in 't Vlaams, allemaal mensen van eenzelfde volk, over de weersomstandigheden en over de levensduurte. Iemand vertelde dat de ambachtslieden reeds 1,90 fr per uur vroegen en dat er sprake was dat het met de zomer 2 fr zou worden. Waarna men unaniem tot de conclusie kwam dat dit zo niet kon blijven duren en men onafwendbaar terugging naar de slechte tijden van vroeger.

Van „blauwers” en commiezen

Te Bergen aan de Hondschote-poort moest de voerman „octrooi” betalen, een nu verdwenen stadstaks op de invoer van goederen. Met stijve benen kropen we omstreeks halfnegen uit de wagen, die stilhield aan het „Café du Nord” rechtover het belfort. Twee uur lang liepen we van het ene kraam naar het andere, waar alles te koop was, zowel kiekens en groenten als textiel, landbouwalaam en pasteligebak. De verkopers die het meest en het luidst riepen, hadden ook het meest succes, maar zelfs de felste schreeuwers waren overtroefd door de geweldenaar die regelmatig hele stapels tassen en teljoren op de grond gooide, dat de brokstukken, tot bewondering van iedereen, ver in het rond sprongen. „Waarom staan die mensen hier allemaal met hun kraam” vroeg ik aan moeder, „om geld te verdienen” antwoordde ze. In acht genomen mijn treurige ervaringen op dat gebied, kon ik niet verstaan dat er iets te verdienen was met tassen te breken.

Om halftwaalf begon de terugtocht. Het was net hetzelfde als bij de heenreis, maar alles in omgekeerde zin. Het begon met veel volk en het eindigde met weinig. Alleen dit verschil, dat de tocht nu op klaarlichte dag gebeurde. Te „Cappeltje” aan de commiezenbureau was de laatste halte. „Niets te declareren?” vroeg de douanier. Moeder schuddebolde, „Niets” zei Miel Myoot „blyde dat we thuis zyn”. Aan de „Klijtestrate” haalde hij twee flessen van onder zijn te wijde vest en toen we in onze keuken stonden trok moeder enkele meters wollen stof van onder haar rok „voor een zomermantel en een zomerkleed” zei ze „k zyn were voor lange goed”.

Of het de schuld van de flessen was, die Miel Myoot van Bergen had meegebracht, weet ik niet, maar enkele dagen later is hij op een nacht, in zijn huisje van de trap gevallen. Men vond hem de volgende morgen in een plas bloed. Miel werd in het Ford-vrachtwagentje van Karel Prophete, op een bussel stro gelegd, met een soldatendeken toegedekt en naar het Gasthuis van Poperinge gevoerd. Hij is er de volgende dag - 28 maart 1925 - overleden. R.A.B.

Allen de straat op !

- ▶ **1 oktober :** voor alle JONGEREN
MARS door en voor VLAAMS BRABANT
met Taal Aktie Komitee vanuit Asse
te voet door bedreigde gemeenten van Pajottenland.
- ▶ **15 oktober :** voor ALLE VLAMINGEN
MASSALE opmars naar VILVOORDE
gans Vlaanderen eensgezind voor redding Brussel en Brabant
betoging tegen vervuiling, vervreemding en verfransing.
- ▶ **22 oktober :** ALLEEN VOOR MEISJES !
4de VERSCHAEVE-MARS naar Alveringem
weerom langs de IJzer en het Lokanaal
met „Nieuwe Gudrun“-weekeinde in 't Bertennest.

Inlichtingen en inschrijvingen : „Bertennest“, Bergenstraat 29. Tel. 302.08 ofwel 341.36

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Faino Anja, d. v. Julien en Develter Cecile.

Overlijden

- Debergh Firmin, 71 j., wedn. v. Ceenaeme Marcelinne.

Davidfonds „IJzerweelde“

Luchtverontreiniging, natuurbehoud, groene zone slagwoorden die niet uit de lucht zijn.

Misschien spreekt het ons heel weinig aan Het gevaar schijnt immers ver van ons verwijderd. En toch

De IJzer wordt een massagraf voor vissen; waar hoor je nog de kikkers kwaken; het gezang der vogels is uitgestorven . . . kortom de natuur - ook bij ons - heeft haar evenwicht verloren.

Een open vraag : we hebben tekort aan werkgelegenheden, maar zouden we „neen“ durven zeggen als men ons een chemische fabriek zou ten geschenke geven ?

Nopens dat alles spreekt ons de heer Eckhart Kuyken, licentiaat diëretiek, in zijn voordracht met dia's : „Natuurgebieden in West-Vlaanderen en de noodzaak van Natuurbehoud voor de mens“. Dit op zaterdag 21 oktober

in de zaal „Sint Elooï“ te Proven om 20 uur. Een avond die elke natuurliefhebber niet mag missen.

S s s t
Sint-Maarten,
de
kindervriend
is op komst.

Bij die gelegenheid,
overgrote keus van allerlei
speelgoed en nieuwigheden

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Komt zien — Vrije ingang

Adinkerke of De Panne ?

Op de interessante kermis-quiz van Roesbrugge werd de vraag gesteld „langs welke gemeente koning Leopold I, ons grondgebied is binnengekomen, toen hij in 1831 naar België kwam“. Sommigen hebben geantwoord : Adinkerke, anderen De Panne. Wat is er juist ? Er is zeker verwarring mogelijk.

Koning Leopold I was uit Engeland gekomen en geland in Kales (Calais) op 17 juli 1831. Hij is uit Frankrijk naar België gekomen en heeft dus de eerste voet op Belgische bodem gezet in een grensgemeente.

In 1831 behoorde het punt van de grensoverschrijding tot de gemeente Adinkerke. Sedert 1911 behoort datzelfde punt tot de gemeente De Panne. (Vóór 1911 was De Panne een gehucht van Adinkerke). (rab)

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

op 2000 exemplaren
verspreid met de post.

REKLAAMPRIJZEN : oktober 1972

bij DEGRYSE - DESPEGHEL

Krombekestraat 17

— STAVELE

Gesneden honingkoek Dinant	17,25	nu 14,50
6 porties Double crème Kraft	25	nu 21
Instant pudding Saroma	2 v. 19	nu 15
W.C. Papier Popla 1000	15,50	nu 12,50
Toiletzeep Fa	18	nu 15
5 kg. All met gratis monster Vigor	215	nu 179
Confituur 900 gr.	33	nu 29
Zelfrijzende bloem Remy 800 gr.	22,10	nu 17
Tapioca Julienne	17,50	nu 15
T.V. worstjes Zwan	2 v. 40	nu 27,50

EEN

KWALITEITSMERK

voor Gasoil - diesel
- verwarming

Fuel-oil

Benzine

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 15

PROVEN

Tel. 304.13

Steenkolen van eerste kwaliteit.

Het Komitee voor Frans-Vlaanderen

Vijfentwintig jaar werking

Het is helemaal niet zo vanzelfsprekend dat we op dit ogenblik met een groeiende belangstelling te maken hebben voor dat wondere Vlaamse hoekje, dat we Zuid- of Frans-Vlaanderen noemen, of Franse Nederlanden, naam die nu bevestigd wordt door een recente Franse uitgave: *Histoire des Pays Bas français*. Tot aan de tweede wereldoorlog hadden alleen zeldzame maar knappe persoonlijkheden zoals Gezelle of P. Fredericq, V. Celen of Van Els, Domela Nieuwenhuis, Stracke of W. Moens in Noord en Zuid, en nog zeldzamere auteurs als G. Blachon (*Pourquoi j'aime la Flandre*) in Frankrijk buiten de Westhoek, aandacht besteed aan dit stuk Nederlanden. Of de aandacht was op z'n zachtst uitgedrukt negatief. Zei kardinaal Baudrillard niet tegen Nikolaas Bourgois, in Parijs kort na de opvoering aldaar van Vondels Lucifer door het Vlaamse Volkstoneel: „*Nous autres de l'Académie, nous combattons cette langue*” (Be-doeld werd het Nederlands...)

Ook aan onze zijde was die aandacht, ook bij prominenten, soms armzalig. Voor een historicus als Geyl die toch de *Geschiedenis van de Nederlandse Stam* geschreven heeft en overtuigd Grootnederlander was, vormde Frans-Vlaanderen alleen een verloren hoek: „In het Europese moederland, in de lage landen bij de zee, is de Nederlandse stam in twee hoofdgroepen verdeeld, met nog een verbasterd en haast verloren aanhangsel”. Verder schrijft hij op dezelfde bladzijde: „Van de twee hoofdgroepen trouwens hoort er een tot het Belgische staatsgeheel, waarin diezelfde Franse stam die het Nederlands in Frans-Vlaanderen vrijwel uitgeroeid heeft, lange tijd de toon aangaf...”. En dan te bedenken dat de toestand op dat ogenblik (voor de oorlog) in Frans-Vlaanderen schijnbaar zoveel beter nog was als nu. Er waren toen nog: Vlaamse preken, Vlaamse catechismussen, Vlaamse toneelopvoeringen, Vlaamse kongressen van een Vlaams Verbond en een toen nog levenskrachtige Comité Flamand de France enz. Nu is het nog wel zo dat er nog Vlaams gesproken wordt, vaak zoals die man in Beveren zei, vlak op de grens, terwijl hij naar Oostkappel wees: „Iedereen klapt er Vlaams, uitgenomen de snotneuzen”. Toch meende z'n zoontje, en die kon het weten, dat er toch ook daar nog heel wat kinderen Vlaams kunnen spreken. Maar op een paar kerken na wordt niet meer in het Vlaams gepreikt, wordt alleen door buitenlanders Vlaams toneel opgevoerd, kunnen alleen met steun van onze kant Vlaamse kultuurdagen en Vlaamse landfeesten georganiseerd worden...

Onze hoop

Al worden nu nog op een paar plaatsen kinderen op school gestraft omdat ze Vlaams spreken, toch is de waardering voor hun taal in het algemeen, voor het Nederlands in het bijzonder sterk aan het groeien. En dat is hoopvol. De jongeren (en gaandeweg ook de ouders) zien het belang in van het Nederlands, ze willen die taal beter leren of helemaal opnieuw leren. Dat meer als de helft van een bepaalde leeftijdsgroep in een rijksschool in Belle hun aanvraag indient, ondertekend door de ouders, - en soms ondanks tegenstand van eigen leeraar - voor Nederlands onderwijs, dat er volgend schooljaar in Belle nu hoogstwaarschijnlijk echt Nederlands onderwezen zal worden, dat volgend schooljaar in het Hazebroekse kollege een tweede jaar begint met Nederlands

als leervak, dat de vakantiekursus aldaar veertig leerlingen telde, dat straks door de Michiel de Swaenkring een grootscheepse actie voor ondertekening van een verzoekschrift voor Nederlands in het lager onderwijs en op radio en TV georganiseerd wordt (en het succes is verzekerd, geloof me vrij), dat Hazebroek, Belle en Steenvoorde met hun voltallige gemeenteraad al een tijdje geleden dezelfde wensen uitgedrukt hebben, dat alles en nog veel meer wijst op een gewijzigde mentaliteit. Het is zoals J. Fermaut voor kort verklaarde: we zijn het dieptepunt voorbij. Het wordt zelfs mode om z'n huis een Nederlandse naam te geven: Vlaanderen, of 't Klokhof, of Voorvechtershove, Blauwvoethove, Kerelshof of Lustig Wonen, naast de vroegere Witte of Groene huizen of Hoven, Peenhof en de vernederlandste herbergen zoals: In 't Voshof, In de Coevoet, enz....

Onze dank

Zonder de invloed van de Frans-Vlamingen te onderschatten, vooral dan van de geschriften van J. M. Gantois, die weer druk gelezen worden, zonder tekort te willen doen aan de eigen en vreemde regionalistische bewegingen, de Vlaamse Vrienden, de Michiel de Swaenkring of de Section Fédéraliste des Pays Bas français, of het werk van een B. Bijmens of van bepaalde heemkundige kringen, kunnen en durven we toch beweren dat de grote belangstelling nu in Noord en Zuid, en de nieuwe geest in het uiterste Zuiden voor een groot stuk te danken is aan de werking, de invloed, de geschriften, voordrachten, boeken en kultuurdagen die uitgaan van de leiding en de leden van het Waregemse Komitee. Zoveel mensen in Frans-Vlaanderen en bij ons zouden geen vinger verroerd hebben als het Komitee niet bestaan had. Vlak na de oorlog was de hele Vlaamse beweging er verlamd: zelfs R. Despicht, de vergijde strijder, gaf het als 't ware op: de leiders van het Vlaams Verbond waren uitgeschakeld en een bange vrees onderdrukte elke uiting van Vlaams zijn.

Toen zijn André Demedts en Luc Verbeke met enkele medewerkers in 1948 met hun werking van wal gestoken: ze hebben het vertrouwen van almaal meer Frans-Vlamingen gewonnen door hun openheid, bezonnenheid en luide verklaring dat ze het Franse staatsburgerschap zouden eerbiedigen, zodat dwaze verdenkingen op de Ekelsbeekse kultuurdag gemakkelijk ontkracht konden worden. Demedts wist het vertrouwen te winnen. Zei niet een Alain de Saegher uit Duinkerke enkele jaren geleden tegen G. van Ryckeghem: „*Demedts is m'n geestelijke leidman*”? en zou Tillie me jaren later, kort voor z'n dood niet uitdrukkelijk meedelen: „*André Demedts, de beroemde man, die mijn Vlaamse gevoelens verlevendigd heeft*” (16 nov. 1970).

Is het woord, het persoonlijk contact of diep doordacht artikel, de vriendschap en de mildheid de bezielende kracht van een André Demedts, naast hem stond altijd de belangeloze werker en vurige idealist Luc Verbeke, de trouwe en nooit versagende sekretaris, die nu al straks 25 jaar lang dag in dag uit, onbezoldigd en nauwgezet zijn werk verricht, spaarzaam omspringt met het beperkte budget waarmee de Nederlandse kursussen in Frans-Vlaanderen, de kultuurdagen in de drie Nederlanden (Waregem, Hulst, Breda of Rotterdam, Ekelsbeke) alle korrespondentie en drukwerk betaald moesten worden, waarmee het Frans-

Vlaamse toneel, tijdschriften en feesten, organisaties en andere initiatieven voor Frans-Vlaanderen gesteund moesten worden.

Een van de grote krachtbronnen ligt zeker in de idealistische inzet van Luc Verbeke. Zo kunnen we zeggen dat het eigene en kracht van het Komitee misschien juist te vinden is in het onbaatzuchtig meedoen van alle medewerkers met de geestdriftige leiding.

Dit Komitee was en is ook, naar het voorbeeld van de grote Frans-Vlamingen Michiel de Swaen en Steven Andries uit de XVIIIe eeuw: Grootnederlands. Nog altijd moeten we ons verzetten tegen elke engheid door domme grenzen bepaald, een engheid die een Michiel de Swaen al van zich afgegooid had, op een wijze die we wel niet terugvinden in de Spaanse Nederlanden van die tijd. Het Komitee is verder ook een volkomen open groep: alle opvattingen zijn er welkom. Er bestaat geen lidmaatschap of bijdrage. Alle initiatieven zijn er welkom, vanaf de zuiver folkloristische tot de koelste economische, als ze maar Frans-Vlaanderen aangaan. Letterkunde, taal, onderwijs, toneel, pers, toerisme, familie-kunde, geschiedenis, heemkunde of economie, alles krijgt er toegang en geniet de nodige aandacht, wordt er opgenomen in de respectieve sekties. Tijdschriften zoals dat voor Geschiedenis en Heemkunde, Vlaamse feesten zoals in Belle, alles wordt gesteund en aangemoedigd. En het liefst anoniem en van achter de schermen.

Sinds Leo Van Ackere, Demedts als voorzitter opgevolgd is, kreeg het Komitee in zijn persoon ook meer politieke macht en invloed: de erkenning van het Nederlands in Frankrijk als bakkalaureaatsvak en eerste vreemde taal (naast verschillende andere) is voor een goed stuk aan die politieke invloed te danken.

Ook *Ons Erfdeel*, dat nu z'n glorieuze 15e jaargang ingetreden is, heeft een reuzeaandeel gehad in de verspreiding van een Frans-Vlaamse belangstelling, niet het minst vanwege z'n honderden abonnementen aldaar. We mogen het terecht het geesteskind van het Komitee noemen, al is het gaandeweg aan z'n 'geestelijke moeder' ontgroeid.

Om dat alles brengen we hier hulde aan het Waregemse Komitee, z'n jeudige voorzitter L. van Ackere, z'n verder bezielende erevoorzitter A. Demedts en z'n onvermoeibare, idealistische sekretaris Luc Verbeke.

C. Moeyaert

Oktober 1972

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Bako			
groene kroon 1/2 kg.	67	59	8
Roda margarine 1 kg.	55	45	10
Solo margarine 1 kg.	34	30	4
Tomaat- en lentesoep M.TH. met balletjes de doos 1/2 l.	16,75	12	4,75
Oxo fles 1/4 l.	76	55	21
Oxo fles 1/8 l.	41,25	32	9,25
Kampernoelies kleine doos	17,25	10,25	7
Pasta Kwatta kilo doos	46	34	12
Corned beef Target grote doos 340 gr.	40	33	7
Stijfsel Remy 1/2 kg.	27	22	5

ANIPHY

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

OORLOGSHERINNERINGEN

Het Krijgshospitaal te Beveren/IJzer

In de vorige jaargang van „De IJzerbode“, waar ik het had over de hospitalen van Roesbrugge-Haringe, onder de oorlog 1914-1918, was ik de mening toegedaan dat er te Beveren/IJzer een krijgshospitaal was gelegen in de velden van de Kallebeek. Naar het schijnt is dit echter onjuist. Van een oud-Bevernaar, Cyriel Vanlerberghe, thans woonachtig te Proven, vernam ik de juiste toedracht van de zaak. Het Belgisch hospitaal was gelegen langs de Lostraat, achter de thans nog bestaande herberg „De Kruisstraat“. De barakken stonden op de landerijen van Vanlerberghe, Missiaen en Jerom Wulles. Het was een hospitaal van groot formaat, bestaande uit een 25-tal barakken, die elk een lengte hadden van ongeveer 30 m. en zeker 5 m. breed waren. De operatiezaal, die langs de Lostraat stond, was wel 60 m. lang. Dan kwamen er verschillende rijen verplegingsbarakken en tenslotte alle noodzakelijke bijgebouwen, als de wasserij, de keuken, opslagplaatsen van alle aard en de huisvestingen van dokters en verplegend personeel. De barakken waren van elkaar gescheiden - een voorzorgsmaatregel in geval van brand - door verharde wandel- en aanvoerwegen.

Dit hospitaal werd opgericht einde 1916 en diende niet alleen voor zieke of gekwetste

Belgische soldaten, maar ook burgers van de streek werden er opgenomen en verzorgd. Grote waterbakken, op het terrein van het hospitaal, zorgden voor de watervoorziening. Dit water werd door een speciaal daartoe aangelegde leiding aangevoerd van uit Stavele, waar het uit de IJzer werd opgepompt. Het drinkwater werd echter ter plaatse verkregen.

De aanvoer van de zieken of gekwetsten gebeurde per auto of ambulantiëwagens. Dichtbij was er wel een tramlijn gelegen, doch langs die weg werden alleen maar munitie, materiaal en verse troepen naar het front gevoerd. De hospitaalpatiënten die stierven werden naar het gemeentelijk kerkhof van Beveren overgebracht.

Toen, ten tijde van het laatste Duitse offensief, in 1918, het gevaar niet denkbeeldig was dat de Duitse legers zouden doorbreken, werden meerdere hospitaalbarakken afgebroken, om op een veiliger plaats terug opgericht te worden. Er zouden toen diverse barakken overgeplaatst zijn naar het „Torentje“, bij Houtem, waar ook een groot hospitaal stond.

Van een Duitse doorbraak kwam er echter niets terecht. Integendeel het tegenoffensief van de geallieerden rolde het front op en maakte weldra een einde aan de jarenlange loopgrachtenoorlog. Na de wapenstilstand werd het hospitaal nogal vlug ontruimd. Ten tijde dat het leeg stond, bleef het echter - uit wijze voorzorgsmaatregel - door het Belgisch

HET KAPELLIEGE AEN DE FRONTIEREN

Zie je ginter te velde 't kapelliege staen,
In de schauwte van drie populieren ?
Ik hèn daer, onke kind was, zo dikkers ègaen,
Naer 't kapelliege aen de frontieren . . .

En ols 's nuchtens de zonne zo schetterend schonk,
Toen zag je 't kapelliege van verre.
Zó wit dat 't gekolkt was ! In de zonne dat blonk !
Met vanoender, vier briecken in terre . . .

'k Hore moeder nog zeggen : „Kom vintje, ga mei,
'k Gaen naar 't kapelliege om te lezen“.
Waarop dat ze voorzichtig en stille nog zei :
„Omdat peter zoe meugen genezen“ . . .

Daer hefte me moeder mien toen op van de grond.
Om daarbinnen in 't duister te loeren :
'k En verstond niet waarom Onze Vrouwte daer stond,
Zo alleene en zonder te roeren . . .

En op dien dag van den oegstmaand, zo laaiend heet !
De stikken met zonne overgoten !
Toen zat daer mien vader en hij likte van 't zweet,
In de schauwte, z'n pekke te bóten . . .

En jaren nog later, als het oorloge was,
In trieste en ellendige daegen,
Ja, toen kwamen de menschen en elkendeen las
Hier om hulp en om bijstand te vraegen . . .

Bekiekt dat kapelliege, gelijk dat 't daer staet,
Daer te midden van drie populieren,
Voor wieder, is dat schoonste van ol dat bestaet,
Omdat 't uz' is . . . van aen de frontieren . . .

Romain Depuydt

frontieren : aen de grens ginter : ginds schauwte : schaduw
ik hèn : ik heb onke : toen ik ègaen : gegaan
schetterend schonk : stralend scheen gekolkt : met kalk bestreken
ga mei : ga mee te lezen : te bidden briecken : bakstenen
mien : mij stikken : velden likte : leekte
pekke te bóten : pik scherp hameren elkendeen las : iedereen bad
bekiekt : beziet of bekijkt voor wieder : voor ons
't uz' is : het onze is.

leger bewaakt. In de jaren 1919-1920 begon men aan de definitieve afbraak. Dit slopingswerk werd eveneens door het Belgisch leger verricht, maar het duurde tot in 1921 vooraleer alle gebouwen afgebroken en al het materiaal weggevoerd was. Alleen de brede wandelwegen, die overal tussen de barakken waren aangelegd, bleven onaangeroerd : die werden door de grondeigenaars en omliggende landgebruikers uitgebroken om er hun eigen toegangswegen mee te herstellen. De wasse-rij was door een onbekende oorzaak in brand geraakt en was met de volledige inboedel in de vlammen opgegaan.

We vernamen eveneens van de heer Vanlerberghe, dat er langs de IJzer, aan de Stavelebrug, richting Roesbrugge, en aan de kant van Beveren, door het leger een zwemplatform was aangelegd, bestaande uit een plankenvloer, die langs de oever een 3-tal meter over het water was gebouwd. Dit platform was wel 15 à 20 m. lang. Van daaruit konden de soldaten, die liefhebber waren van zwemmen, gemakkelijk in het water springen, of zich terug op het droge hijsen. Dat de planken en balken van deze installatie, na de oorlog niet lang ter plaatse bleven, hoeft nauwelijks gezegd. In weinig tijd was alles verdwenen en . . . van de daders geen spoor.

Tot daar deze oorlogsherinneringen. Hartelijk dank aan de heer Vanlerberghe voor zijn interessante informatie. J.Gh.H.

VLAAMSE KOPPEN (11)

E. H. RENÉ DESPICHT (1870-1960)

Een frans-vlaming van betekenis

René Despicht werd geboren te Ochtezele op 25 maart 1870. Op vijfjarige leeftijd verhuisden zijn ouders, die landbouwers waren, naar Arneke, een dorp dat ook nu nog bekendheid geniet als bedevaartplaats van de Heilige Goewaart. Als kind van Vlaamssprekende ouders kende hij in zijn vroege kindertijd alleen maar de moedertaal. De beheersing van die Vlaamse taal zou hem echter later van groot nut zijn voor het aanleren van andere Germaanse talen. In de lagere school te Arneke volgde hij het verplicht ééntalig Frans onderwijs. Dat was ook het geval aan het Klein Seminarie te Hazebroek waar hij zijn humaniorastudiën voltooide. Hij ging daarna verder studeren in de Germaanse filologie aan de Katholieke Universiteit te Rijsel waar hij het voorrecht genoot de eerste leergangen van Prof. Kan. Kamiel Looten te volgen. Tussen professor en student groeide een vriendschap die van blijvende duur zou zijn. In de familie Looten te Noordpene werd hij als een familielid ontvangen en een der zusters van Prof. Looten beïjverde zich om hem Engelse uitspraaklessen te geven. Met het Engels als eerste taal behaalde hij trouwens zijn universitair diploma maar hij ging ook zijn kennis van de Duitse taal vervolmaken te Aken. Hij werd priester gewijd in de St.-Mauritiuskerk te Rijsel op 4 juni 1898. Inmiddels was hij al leraar geworden aan een college te Rijsel maar zijn zwakke gezondheid noodzaakte hem spoedig dit leraarsambt op te geven. Enkele jaren van rust gebruikte hij om zijn talenkennis te verruimen. Hij maakte zich een twaalftal talen eigen en werd een specialist op het gebied van de etymologie en de naamkunde. De vrucht van zijn harde werkzaamheid in de eenzaamheid werd de uitgave van Tisjes Tasjes Almanak die hij van 1900 tot 1914 zou redigeren en een oplage bereikte van 6.000 ex. Ondertussen was hij kapelaan geworden te Zegerskapel waar hij de gedroomde geestelijke verwantschap vond bij de familie Blanckaert. Elke zondagmiddag was hij er te gast. Tijdens de eerste wereldoorlog was hij tolk bij het hoofdkwartier van de Engels-Franse verbindingsdienst. Hij kwam nog enkele tijd terug naar Zegerskapel en werd dan onderpastoor te Winnezele. Op 18 november 1926 werd hij benoemd tot eerste hoogleraar Nederlands aan de Katholieke Universiteit te Rijsel. Hij bleef dit tot 1937. Wegens zijn zwakke gezondheid ging hij in 1929 wonen te Steenvoorde waar hij midden in het Beenvoordebos een werkhut bouwde. Hier schreef hij een groot aantal van zijn artikelen, verhalen en gedichten in de moedertaal. De meeste bijdragen verschenen in „Le Lion de Flandre” en „De Torrewachter” maar werden nooit gebundeld. Hij was gedurende al die tijd een der actiefste medewerkers van het Vlaams Verbond van Frankrijk o.m. als bezieler van de Taal- en Letterkundige Wedstrijden die telkenjare door het Vlaams Verbond werden uitgeschreven. René Despicht was een der laatste Frans-Vlamingen die de moedertaal in haar volkse vorm ongemeen vlot en mooi wist te schrijven. Als hoogleraar Nederlands viel hij op door eruditie en door een uitstekende kennis van de noord- en zuidnederlandse literatuur. Vooral Guido Gezelle wist hij op een originele wijze te introduceren bij zijn studenten. In 1958 werd hij benoemd tot lid van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden en hij werd bij die gelegenheid ook gehuldigd door de Vlaamse Vrienden in Frankrijk o.l.v. zijn vriend E. H. Gantois, die enkele merkwaardige bijdragen aan

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

hem heeft gewijd. Tijdens de laatste jaren van zijn leven hebben wij hem verschillende malen bezocht in zijn bescheiden woning in de Watoustraat te Steenvoorde; een onvergetelijke figuur, met aartsvaderlijke baard, gul en gastvrij. Hij werkte mede aan de Ville Frans-Vlaamse Kultuurdag te Waregem in 1955 met een huldtekst aan Kan. Looten. René Despicht stierf te Steenvoorde op 6 maart 1960.

Luc Verbeke

HARINGE

Documentatiecentrum voor Frans-Vlaanderen

Door enkele vrienden van Frans-Vlaanderen werd, met als zetel de Openbare Bibliotheek te Haringe, een V.Z.W. „Documentatiecentrum voor Frans-Vlaanderen” gesticht. Deze V.Z.W. die openstaat voor iedereen, heeft als doel : het verzamelen, aankopen, bewaren en ter beschikking stellen van alle geschreven en gedrukte documentatie (boeken, tijdschriften, kranteknipsels, brieven, enz.) van en over Frans-Vlaanderen in al zijn

aspecten.

Reeds een 30-tal werken zijn voorhanden. We doen beroep op eenieders medewerking ! We vragen boeken of tijdschriften te willen afstaan, om in een minimum van tijd over een degelijke verzameling te beschikken. Overpoosd zal er gespeurd en gezocht worden om de hand te leggen op zeldzame of minder bekende stukken en werken.

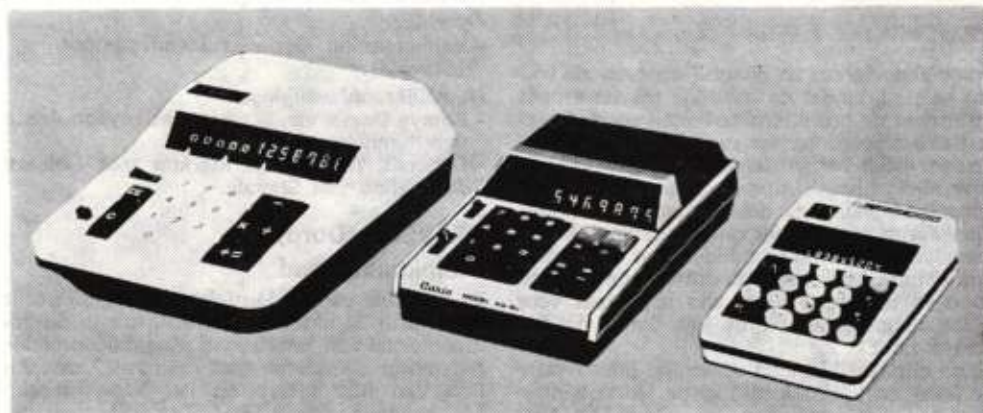
Over de toetreding als lid, van deze nieuwe V.Z.W., meer in het volgend nummer.

Namens de voorlopige beheerraad
Mevr. Lecluyse

't Is een krebbebieter !

Iemand die niets bezit en toch de grote seigneur uithangt, noemt men wel eens een „krebbebieter”. Waar komt dat woord vandaan ? Een paard dat geen haver meer heeft, bijt op de haverbak of kribbe. Men spreekt dan van een kribbebieter. De volksmond die zo graag woorden en klanken verdraait, heeft er „krebbebieter” van gemaakt en gebruikt dat woord om er een armoezaaiër mee aan te duiden.

— GESPECIALISEERD IN ELECTRONISCHE REKENMACHINES —

BUREAUMACHINES VANSEVENANT

Ieperstraat 64-66 POPERINGE

Telefoon 057/338.45

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Een prachtig foto-boek

jozef deleu
frans-vlaanderen

met foto's van
paul van den abeele

lannoo

Frans-Vlaanderen, zo dichtbij en toch zo weinig bekend, omdat de haastige toerist steeds maar over de grote, drukke banen snort. Langs tertiaire wegen, ver weg van de hoofdroutes, tussen dikke hagen, langs landelijke vlekjes, over nijldige heuvelruggetjes en doorheen brede ongerepte valleien, daar moet men Frans-Vlaanderen zoeken. Ver van het gewoel, in een oerzuivere lucht en te midden van een prachtige natuur, liggen tal van ontspanningsroutes op u te wachten. Bij al wie openstaat voor frisse schoonheid, wordt het liefde op het eerste zicht!

Bij de uitgeverij Lannoo verschijnt bovenstaande lees- en kijkboek, dat in de lange wintermaanden het verlangen zal opwekken naar „Vlaanderen aan de overkant“. De literaire inleiding werd geschreven door André Demedts. Jozef Deleu brengt een overzicht van de belangrijkste historische feiten. Het boek bevat 80 zeer mooie foto's (op een volle pagina)

van Paul van den Abeele, de bekende fotoreporter van „De Standaard“. Erik Vandewalle, lid van het Komitee voor Frans-Vlaanderen, schrijft teksten bij foto's en kaarten. F. en L. Pittery-van Son, redigeren een heldere toeristische bijdrage en informatie over tien steden: Rijsel, Duinkerke, Sint-Omaars, Atrecht, Dowaaï, Kassel, Sint-Winoksbergen, Bonen, Kales en Hondschote. Voor wie dit oude erfgoed slechts onvoldoende kent wordt het een revelatie. Voor wie het wel kent, is het een heerlijke bron van herinnering en ... heimwee. Formaat: 245 x 205 mm. - 168 blz. Met foto's en kaarten. Gebonden in geheel linnen stemmelband. Aan zeer gunstige prijs: 385 fr.

Te bestellen: DRUKKERIJ SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16 ROESBRUGGE

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Depyter Kristien, d.v. Christiaan en Decroos Godelieve (Beveren).
- Wyckaert Kristien, d.v. Jozef en Gouwy Simonne (Beveren).

Overlijden

- Vanhoenacker Cyriel, rustend pastoor (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Butaye Daniël van Stavele met Loyson Annie van Rumbek.
- Decoodt Walter van Klerken met Delaere Jacqueline van Stavele.

STAVELE (Dorp)

Kleinkunstavond

Te voordele van de Muziekmaatschappij wordt op zondag 22 oktober om 19.30 uur in de gemeentenzaal een kunstavond aangeboden onder het motto „Kolderen met mijn zus“ met Julien Van Remoortere en Pol Vanhaverbeke (de bekende auteur van „Zus had geen geluk“, „De Klaverliefde van zus“ en „Zus is al getrouwd“). - Toegangskaarten: 50 fr. - Een gelegenheid om U eens flink te amuseren en tevens onze bloeiende muziekmaatschappij te steunen.

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39 - 057/303 26 - 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

en „ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

(A.S.L.K.) - Spaarboekjes van de post.

Erkende agenten voor:

Proven-Krombeke — Watou

Roesbrugge-Haringe en Stavele.

ONDER STAATSWAARBORG

Hulde aan een groot Frans-Vlaming

GANTOIS VIERING TE KORTRIJK

Ter gelegenheid van het officieel openstellen op de universiteit van de bibliotheek van wijlen J.M. Gantois, die de kern zal vormen van de geplande bibliotheek „De Franse Nederlanden - Les Pays-Bas Français“, nodigt de academische overheid van de Katholieke Universiteit Leuven, Afdeling Kortrijk, alle belangstellenden uit op de Academische zitting „J.M. GANTOIS“, op zondag 22 oktober - in het groot auditorium van de K.U.L. A.K. - om 10.30 uur.

Zullen er o.m. als sprekers optreden: André Demedts met „Herinneringen aan Jean-Marie Gantois“ en Prof. L. Wils met „Gantois als historicus“.

Hebt U reeds een idee

wat de wintermode U te bieden heeft aan schoenen en handtassen...

Bekijkt eens onze uitstalramen, dan bemerkt U reeds enkele modellen en prijzen van onze collectie.

Binnen grote keus van:

Schoenen voor Dames

Heren

Kinderen

Marokijnwaren

Botten - pantoffels

I. PARENT - MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/303.20

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND OKTOBER

VRIJDAG 6 OKTOBER

Proven, zaal St.-Jozef te 20 u.
Startvergadering K.L.J. - werkjaar '72-'73. -
Alle jongens en meisjes vanaf 16 jaar zijn
uitgenodigd.

ZONDAG 15 OKTOBER

Roesbrugge, bij Georges Berquin, te 15 u.
Gaaibolling.

WOENSDAG 18 OKTOBER

Beveren-IJzer, in 't Boerenhof te 14 u.
Gezellig onderonsje met prijskaarting
voor de leden van de „Derde Jeugd“.

ZATERDAG 21 OKTOBER

Proven, zaal St.-Elloo te 20 u.; voordracht
met dia's „Natuurgebieden in Westvlaanderen
en de noodzaak van natuurbehoud voor de
mens“ door Eckhart Kuyken.
Inrichters: Davidsfonds IJzerweelde.

ZONDAG 22 OKTOBER

Stavele, in de gemeentenzaal te 19.30 u.
Kunstavond met Julien Van Remoortere
en Pol Vanhaverbeke.

Bertennest

Zondag 1 oktober Roesbrugge, vanuit 't Ber-
tennest, na weekeinde en eventuele over-
nachting, reis naar Asse voor deelname Mars
door Pajottenland: zie blz. 2. Vooraf aan-
melden en inschrijven.

Zaterdag 7 oktober, Roesbrugge, in 't Ber-
tennest, vanaf 16 u.; weekeinde voor de
„Bertennesters“ en alle vrijwilligers:
arbeid, volksdans, werfreis.

Zaterdag 21 oktober, Roesbrugge,
in 't Bertennest, vanaf 15 u.:
jaarlijks „Cyriel Verschaeve - weekeinde“
voor meisjes; overnachting en inschrijving
voettocht vooraf aanmelden: zie blz. 2.

Dansavonden

Proven, zondag 15 oktober te 20 u.
Zaal „De Lovie“ - Sint Maartensbal
met topvedette Joe Harris en zijn orkest.

Proven, zaterdag 28 oktober te 20 u.
Zaal „St.-Elloo“ - reuze jimp t-dansant
inrichters: Chiro Proven.

Proven, zondag 29 oktober te 20 u.
Zaal „De Lovie“ - orkest The Will Stars
en zangeres. Inrichters: N.S.B. Proven.

Kaarten

Haringe, zondag 1 oktober
bij Martha Ryon voor de leden en nieuwe
leden van de kaartclub.

Roesbrugge, woensdag 4 oktober
in „De Gouden Arend“
1ste maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 10 oktober
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“.

Roesbrugge, dinsdag 24 oktober
bij J. Gunst. Puntenkaarting voor
„Derde Leeftijd“.

Haringe, zondag 22 oktober
bij Martha Ryon, 1ste maandelijks kaarting
voor de leden en nieuwe leden.

Voetbal

Roesbrugge bij S. Vandendriessche:
zondag 1 okt. te 9.30 u.: Roesbrugge-Komen
(reserven)

zondag 15 okt. te 9.30 u.: Roesbrugge-Wijts-
schate (reserven)

zondag 29 okt. te 15 u.: Roesbrugge-Watou

Volleybal

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein:
zaterdag 7 okt. te 15 u.: Roevo-Alvo (dames)
zondag 8 okt. te 10 u.: Roevo-Pivolo (heren)
zondag 22 okt. te 10 u.: Roevo-Pavico (heren)
zaterdag 28 okt. te 15 u.: Roevo-Povo (dames)

Schietingen aan de liggende wip

Krombeke, zondag 8 oktober te 14.30 u.
bij G. Cappoen.

Roesbrugge, zondag 22 oktober te 14.30 u.
bij J. Gunst.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
Biljartavond.

Zaal „De Lovie“ Proven

Zondag 15 oktober te 20 u.

SINT MAARTENSBAL

voor de jongens van „De Lovie“

met de befaamde topvedette ...

JOE HARRIS...

en zijn orkest

Toegang: 80 fr.

PROVEN-KERMIS

VRIJDAG 6 OKTOBER

Prijskaarting met saucissenkandeel bij G. Bu-
seyne.

ZATERDAG 7 OKTOBER

Grote velokoers: 18e Kriterium van de West-
hoek. Inschrijving bij C. Dever. Vertrek om
15 u. bij herbergen „Breda“ en „Hopperank“.

Prijzdeling bij Fr. Notredame.
te 15 u. Voetbalmatch T.S. Proven - F.C. Mesen

te 15 u. bij A. Deprey: kermissschieting.
te 20 u. bij M. Sergier: prijskaarting voor de
leden van de spaarkas.

ZONDAG 8 OKTOBER

te 11 u. Wandelconcert met show door de
muziekmaatschappij „De Volksvreugd“.

te 15 u. Voetbalmatch T.S. Proven-B.S. Geluvel
vanaf 18 u. Grote prijskaarting in de vier her-
bergen op de marktplaats. Inschrijving bij U.
Savaete.

s'avonds Prachtig bal bij A. Lemahieu met de
Discobar „Hoppebel“

MAANDAG 9 OKTOBER

te 15.30 u. Ballonwedstrijd. Gratis één ballon
per kind beneden de 14 jaar. Uitloting om
17.30 u. bij C. Dever.

DINSDAG 10 OKTOBER

's avonds Prijskaarting in de herbergen „Bre-
da“, „Hopperank“ en „t Boldershof“. In-
schrijving in „Hopperank“.

WOENSDAG 11 OKTOBER

te 18.30u. bij A. Deprey: prijssschieting voor
de leden van de St.-Sebastiaansgilde.

DONDERDAG 12 OKTOBER

's avonds: Prijskaarting bij A. Lemahieu.

ZATERDAG 14 OKTOBER

te 15 u. Voetbalmatch Top Kerels-Brandweer
Proven op het terrein achter de fabriek.
te 20 u. Smijting op de Engelse Vogelpik bij
M. Sergier.

ZONDAG 15 OKTOBER

te 14 u. Grote fietsenrally. Inschrijving bij
Magd. Dewippe. Prijzdeling bij G. Vandromme.
te 15 u. Damesvoetbalmatch T.S. Proven-Lan-
gemark Madonna.

(Zie afz. kermisprogramma)

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Iedere maandagmorgen:

- verse bloedworst
- van prima kwaliteit.

Nu reeds te verkrijgen:

- Schapevlees
- Kalkoenbillen

UITZONDERLIJK MALS PAARDEVLEES.

EET JE GEZOND

EET MEER PAARDEVLEES.

— KWALITEIT IS ONZE REKLAAM —

BIJ STERFGEVAL

LUXE AUTOCORBILLARD
LIJKWAGEN MET PAARDEN
ROUWBEHANG

Eén adres: M. BEDDELEEM

Priesterstraat 5

POPERINGE Tel. 333.98

Voor Roesbrugge en omstreken

Gelieve men zich te wenden tot:

URBAIN DEVELTER-DEHEEGHER

Bergenstraat 1 Tel. 304.54

STAVELE (BEVEREN-IJZER)

**G
A
L
E
R
IJ**

VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44

Bijhuys : Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgooiers - Kleedjes
- Rokken - Jé-Jé pull's - Bloezen

Speciale kledij :

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels : Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag : maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Zermezele dat was è klein prochietje op eenigte kilometers van de schreeve maar ol de fransche kant. D'r weunden daar maar zes en tachtig menschen, manshoofden, vrouw-menschen en kleene joengens ol te gaare, en dat volgens de papieren van Meneere Bril, de schoolekoster, die oek nog schrijver was in de „mairie“ en dienstdoenden postmeester. Op zulk è klein nestje 'n hadden z'ol niet veele geen kluiten om daar drie vier personen naagen vooren te gebruiken. Maar Meneere Bril die meer langs de palingbeeke zat met zijn peurperse of dat 'n bezig was met zijn boeken hadde eigentlijk è kleene misse begaan in de tellinge van zijn volk. Hij hadde één vergeten, dat was Bertje Matrasse, zodat er eigentlijk zeven en tachtig waren. Hoe gaat dat, enée .? . Ols je de menschen niet geheele dagen ziet . . . je peinst daar niet op. 't Was è triestig geval met dat Bertje. Ie hadde ols 'n stief kleene was è keer 't onderste boven uut zijn kindervoiture gewuip, met zijn hoofd tegen de grond, en daardeure was geheel 't binnenste nogal wel deur mekaar geklutst en z' hadden 't gelijk nooit meer weere in de haak kunnen krijgen. 't Kwam zooverre, ols Bertje è jaar of tiene was, dat er daar niemand geen kot meer koste mee houden en dat 'n met den kleenen dienst uitkwam t' Ekelsbeke in 't zothuus.

Nu, d'r waaren daar olle soorten van raare postenakels tegaare in alzo 'n installatie. Den eenen peinsde dat 'n God de Vader was, 'n anderen de broere van Napoleon, maar Bertje hadde 't veele simpelder op. Ie peinsde dat 'n een tettink was. En ie kroop ol olle kanten in 't gras en langs den dijkant en z' hadden daar oltemets de meeste ruzie van de wereld om hem te vinden ols 't op eten van den noene aankwam.

Meneere den Direkteur hadde djuuste twintig jaar lang trachten wijs te maaken aan Bertje dat 'n eigentlijk geen tettink 'n was maar è doodgeweunen vent gelijk ol d'andere. En kijk . . . 't ruwesierde. Op è keer zei Bertje tegen de Direkteur dat 'n gelijk hadde en dat 'n dat nu vast hadde en geen tettink meer 'n was.

Den Direkteur, kontent van z'n eigen zelven omdat 'n een van de kalanten hadde kunnen genezen, liet Bertje op nen schoonen zomerschen uchtend weere naar huus gaan naar Zermezele.

Maar 't en was nog maar gewillig drie kwart geleen dat Bertje vertrokken was of de deure van de bureau van den Direkteur vloog open en Bertje kwam in vulle geweld weere binnen geloopt, ol moord en brand schreeuwen. Wuk voor manieren zijn dat nu .? riep den Direkteur . . .

Meneere, riep Bertje . . . meneere . . . 'k waren nog geen honderd stappen op de kalsijde naar Zermezele of 'k zien daar van verre 'n hennep op kommen . . . en . . . 'k zijn toegezet wei . . . 'k hebbe chance . . . da 'k hier levende binnen gerocht zijn . . .

Jamaar, jamaar . . . allei . . . zei den Direkteur . . . dat 'n kan nu geen kwaad meer . . . je weet toch wel da je geen tekkink meer 'n zijt .? . Ja . . . g' hebt gij schoon klappen . . . zei Bertje . . . maar . . . 't is te ziene ols die hennep dat oek weet . . .

SJORS

Verwarmingsproblemen ??

Heel eenvoudig . . . Verwarmt **electrisch**

Uw huiskamer wordt verwarmd zonder de minste geur of bijkomende narigheden.

Electrisch verwarmen is veel te duur zegt men.

O NEEN . . . Verwarmt electrisch met

ACCUMULATIEKACHELS op nachttarief

Prijs per Kwh **0,68 fr.**

Vraagt inlichtingen en documentatie bij

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16

8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Vernieuwing van de abonnementen

DE IJZERBODE wordt GRATIS verspreid te Roesbrugge-Haringe - Proven-Krombeke Stavele-Beveren.

Wie buiten dit gebied woonachtig is en in 1973 „De IJzerbode“ wenst te ontvangen, wordt vriendelijk verzocht vóór nieuwjaar VIJFTIG frank te storten op p.c.-rek. 9046.77 van de Drukkerij Schoonaert te Roesbrugge.

HOUTSNIJDER JAN-FRANS MICHIELS EN DE KERK VAN ROESBRUGGE

De kerk van Roesbrugge werd gebouwd in 1836-1838. Inzake ouderdom staat ze ver achter bij de kerk van Haringe, die de adem van heel wat eeuwen heeft gevoeld. Toen onze kerk verrees ontbrak de middeleeuwse mystiek om een grandioos monument op te trekken. Roesbrugge, die later een „Stadhuis“ zou bouwen en hiermee wou aantonen hoe verstedelijkt het wel geworden was, metselde een kerk naar zijn vroomheid en devotie. Van bouwstijl is er geen sprake en de torennaald geeft de indruk dat het om een vluchtige herstelling gaat in afwachting van betere tijden. De binnenstructuur is eveneens niet veel zaaks, merkwaardig zijn alleen de steunpilaren uit hardsteen, die monolieten zijn.

Predikstoel en andere attributen

Om een kerk haar functie te laten vervullen, is dat net als met een huis, het gebouw zelf volstaat niet, er moet nog meubilering in. Altaren, communiebank, biechtstoelen, een orgel en een predikstoel zijn allernoodzakelijkste attributen, terwijl beelden en prenten steeds nodig geoordeeld werden om de gepaste religieuze sfeer te scheppen, al zijn de opvattingen daaromtrent in de jongste tijd een beetje gewijzigd.

Inzake meubilering kwamen er te Roesbrugge wel een paar mooie stukken: de smeedijzeren communiebank is niet te versmaden en de houten predikstoel met zijn beelden in basreliëf, het door grote engelen geschraagd klankbord en zijn monumentale trap, is een prachtstuk.

Die predikstoel werd vervaardigd door de 24-jarige houtsnijder, Jan-Frans Michiels uit Brugge, die reeds een zekere bekendheid had verworven, voornamelijk als snijder van religieuze ornamenten.

Hoe men uit Roesbrugge bij die man terecht is gekomen, weten we niet (door toedoen van het bisdom?), in elk geval de keuze was niet verkeerd. Hem werd niet alleen opdracht gegeven een predikstoel te vervaardigen, maar er werd tevens een gepolychromeerde Sint-Maartensbuste besteld, die nu nog in het rechterzijkor in een veel te grote glazen kast staat uitgesteld. Immers de nieuwe kerk van Roesbrugge, was aan Sint-Maarten toegewijd, wat zeker niet getuigt van veel originaliteit, aangezien Haringe reeds lang deze heilige als kerkpatroon vereerde en we daarmee voor het unieke en verwarrende feit kwamen te staan dat er twee Sint-Maartenskerken op dezelfde gemeente voorkwamen.

Bij een bezoek aan het atelier van Michiels zag de pastoor van Roesbrugge - dat was toen E. H. Justianus Gravet - het meesterwerk van de jonge houtsnijder, een grote eikenhouten kroonluchter van ongeveer 2 m doorsnede en 3,40 m hoog en omdat zijn nieuwe kerk behoefte had aan stoffering, werd dit prachtstuk aangekocht. Het is deze fameuze lichter, die in 1940 door een kanonskogel aan flarden werd geslagen en nu na restauratie, opnieuw in de kerk wordt opgehangen.

Wie was Michiels?

Jan-Frans Michiels werd te Brugge geboren op 5 oktober 1823, als zoon van een beenhouwer uit de Rodestraat. Van zijn jeugd is zeer weinig bekend, waarschijnlijk heeft hij niet lang school gelopen, maar moest reeds vroeg op stiel.

Hij legde zich echter niet toe op een alledaagse ambacht, maar wou beeldhouwer en houtsnijder worden. Nog geen negentien jaar oud trok hij naar Brussel, waar hij ongeveer een jaar verbleef, waarschijnlijk om zich in zijn werk te volmaken. In 1844 trad hij in het huwelijk en vestigde zich als beeldhouwer te Brugge, Muntplaats nr. 19. Reeds vroeg moet hij er belangrijke bestellingen binnen gekregen hebben, want twee beeldhouwers kwamen als helpers bij hem inwonen, nl. Hendrik Senave uit Eernegem en Appolinaire Claeyss uit St. Joris. Datzelfde jaar nam hij deel aan een tentoonstelling die ingericht was door de Academie voor Schone Kunsten in de Hallezalen te Brugge, met een eikenhouten beeldhouwde communiebank naar een tekening van architect G. Hano, leraar aan de Academie. Dat was het begin van een loopbaan waar hij als houtsnijder een grote naam zou maken en meestal met kunstwerken gebaseerd op religieuze motieven. In augustus 1846 nam hij deel aan een industriële schouw in de Hallezalen met onze reusachtige kroonluchter gesneden in eikenhout. Deze lichter maakte de bewondering uit van de talrijke bezoekers en werd in de lokale pers als een meesterwerk, enig in zijn soort, betiteld. Vooral de Brugse krant „Le Nouvelliste des Flandres“ schreef met enthousiasme over de reusachtige afmetingen en de nieuwe en eigenaardige stijl

van de kroonluchter.

In 1847 werkte hij twee opdrachten uit voor Alveringem, een gotische afsluiting voor de kerk en een gotische predikstoel voor de kerk van het Redemptoristinnenklooster aldaar. In 1848 werkte hij, zoals we gezien hebben voor de kerk van Roesbrugge en in 1851 vervaardigde hij de predikstoel, met het levensgrote beeld van de H. Hiëronymus voor de St. Jacobskerk te leper, naast nog tal van andere werken van betekenis.

Pionier van de fotografie

Jan-Frans Michiels was niet alleen een knap beeldhouwer, hij was vooral een pionier van de fotografie in ons land. Nog vóór 1848 wist hij reeds kunstvolle opnamen te maken, dus nog geen tien jaar na de officiële geboorte van de fotografie, in 1839.

Op 16 december 1851 schreef Mgr. Malou, bisschop van Brugge, naar de Commissie van de Openbare Onderstand van dezelfde stad, een aanbevelingsbrief om voor Jan-Frans Michiels de toelating te vragen fotografische opnamen te mogen maken van de schilderijen van Memling. Dit zou de eerste maal zijn dat deze schilderijen werden gefotografeerd.

Vanaf 1854 schijnt hij zich uitsluitend met artistieke fotografie te hebben bezig gehouden. Hij publiceerde fotoboeken, organiseerde exposities en behaalde heel wat eremetaal en erevolle vermeldingen. Hij was in die tijd vaak op reis en verbleef veel in Duitsland, voornamelijk te Keulen. Omstreeks datzelfde jaar (1854) werd hij lesgever in de fotografie van de jonge kroonprins van Pruisen, de latere keizer Frederik III. Hij ondernam een reis naar Rusland, waar hij o.m. foto's maakte van de kunstwerken van het Ermitage museum te St.-Petersburg. Hij kocht aldaar zelfs schilderijen van oude Vlaamse meesters, die nu nog in de familie bewaard zijn gebleven.

Het succes dat hij in Duitsland en voornamelijk te Keulen behaalde, deed er hem toe besluiten zich tot Pruisische staatsburger te laten naturaliseren (30.1.1855), alhoewel hij nog te Brugge woonachtig was. In 1860 vertrok hij naar Brussel om zich drie jaar later voorgoed te Keulen te vestigen, alwaar hij op 21 januari 1887 is overleden. Later is zijn familie, waaronder zijn weduwe, naar Brugge teruggekeerd.

Jan-Frans Michiels was tot voor kort een onbekende in ons land, en zelfs te Brugge. Ook was er hier - te Roesbrugge - niemand die nog wist wie de predikstoel en de Sint-Maartensbuste had vervaardigd, terwijl de grote kroonluchter alleen nog vaag voortleefde in het geheugen van de oudere generatie. Het is een achterneef van Jan-Frans Michiels, de heer Guillaume Michiels, kunstschilder, leraar aan de stedelijke Academie te Brugge, ikonograaf en heemkundige, die dank zij talrijke en volhardende opzoekingen erin geslaagd is de figuur en het werk van zijn oudoom te doen herleven en die aan de basis ligt van de ontdekking en de restauratie van de magnifieke kroonluchter van de kerk van Roesbrugge.

R.A.B.

VANUIT

In Nest Van der Hallen - Jeugdgemeenschap :

OPROEP TOT DE JONGE JEUGD

Na de 1ste LENTE-MARS

voor Natuurlijk en Menselijk Leven

— „Nieuw IJzerfront voor Natuurbescherming”

17de IJZERBEDEVAART-MARS

voor Nieuwe Jeugd, naar Diksmuide

— „Bedevaart-Mars-sekretariaat”

4de VERSCHAEVE-MARS

voor Meisjes, naar Alveringem

— „Nieuwe Gudrun”

weerom langs de IJzer heen

NU VOOR IEDEREEN

5de ELF NOVEMBER-MARS NAAR DIKSMUIDE

na voorbereidingsavond en overnachting in 't Bertennest

leest „Onze Arbeid”, werkschrift nr. 61 : gratis toegestuurd op aanvraag

of praktische inlichtingen bij inschrijving, schriftelijk of langs tel. 057/302.08 of 056/169.07

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Dennekin Mario, z.v. Jean-Marc en Wollaert Geneviève.

- Denecker Luc, z.v. Robert en Devos Jean-nine.

Huwelijksaankondiging

- Carton Jacques van Nancy (Fr.) met Deloz Martine van Roesbrugge.

- Vulsteke Alfons van Proven met Deweerdt Jacqueline van Roesbrugge.

Overlijdens

- Weemeeuw Julien, 80 j., echtg. van Verbeke Hélène.

- Laporte Maria, 61 j., echtg. van Deconinck Albert.

Wie zal dat betalen ?

Dank zij het begrip van E.H.pastoor Vanden Abeele, is de kerk - na 32 jaar - terug in het bezit van het meest waardevolle kunstwerk dat zij ooit heeft bezeten : de prachtige eikenhouten kroonluchter van Jan-Frans Michiels. De restauratie van deze luchter, die door oorlogsomstandigheden in vele tientallen fragmenten was uiteengeslagen en waarvan zelfs belangrijke stukken ontbraken, heeft E.H. Vanden Abeele onmiddellijk ter hand genomen, zonder zich om de kosten te bekommeren. Menigeen zou de luchter als onherstel-

baar beschouwd hebben, of de brokstukken verkocht hebben aan een of andere geïnteresseerde antiquair.

Niet alleen is de luchter nu prachtig hersteld, maar er is tevens voor een aangepaste verlichting met elektrische kaarsen gezorgd en er is een nieuwe leiding geplaatst om het licht ervan te kunnen aanmaken vanuit het kerkkoor. Nochtans is dit prachtstuk niet het bezit van E.H.pastoor, maar het behoort tot het patrimonium van de parochie, van ons allemaal ! Het is de gewoonte niet van E.H. Vanden Abeele beroep te doen op onze milddadigheid, maar op voorstel van enkelen onder ons, zal hij in de missen van zondag 5 november as. en van zaterdag 4 nov. een omhaling houden om de gedane kosten te dekken. Nu het gaat om ons eigen kerk, durven we hopen dat de spreekwoordelijke vrijgevigheid van Roesbrugge, meer dan ooit zal blijken. Ook buiten de kerk worden alle giften met veel dank aanvaard. Laat ons allen samen de kosten dragen van een meesterwerk dat ons allen samen toebehoort !

Toneel

„De Jonge Troostverwachters” presenteren op zaterdag 11 en zondag 12 november in „De Gouden Arend” te Roesbrugge

MISDAAD AAN HET MEER

een thriller vol spanning en geheimzinnigheid. Aanvang 19.30 u. Kaartenverkoop vanaf 29 okt. in „De Gouden Arend”.

VERNIEUWING VAN DE ABONNEMENTEN

Zie 1e bladzijde, rechterbovenhoek.

S s s t
Sint-Maarten,
de
kindervriend
is op komst.

Bij die gelegenheid,
overgrote keus van allerlei
speelgoed en nieuwigheden

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Komt zien — Vrije ingang

REKLAAMPRIJZEN : november 1972

bij DEGRYSE - DESPEGHEL

Krombekestraat 17

— STAVELE

Koffie D.E. Mokka	38,75	nu 33
Koffie D.E. Dessert	42	nu 35,75
Pickles Camps	20,50	nu 15
Blauwe Vim	13,50	nu 11
Patisserie bloem Soubry	17,75	nu 14,50
Valies Biotex blauw	153	nu 128
Deegwaren Soubry	3 voor 25,50	nu 20
Betterfood	2 voor 19,50	nu 16
Zalm Imperial	35,75	nu 30
Corned beef Zwan	2 voor 40	nu 34
Stoofcarbonaden	41	nu 35

EEN

KWALITEITSMERK

voor Gasoil - diesel
- verwarming

Fuel-oil

Benzine

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 15

PROVEN

Tel. 304.13

Steenkolen van eerste kwaliteit.

Hendrik LUYTEN

Schilder van het Guldendoek van Vlaanderen.

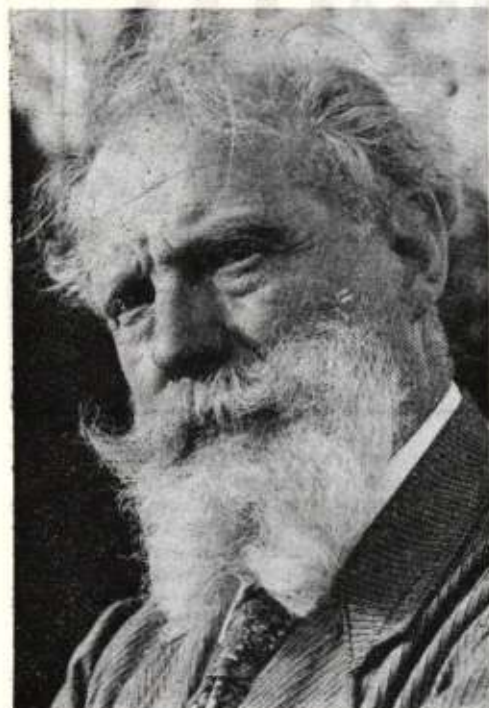

foto Nestor Gerard

„Klein mannetje, met pittig-rode wangen, grijzende blondheid en parmantig postuur”. Zo tekende de Vlaamse letterkundige Emmanuel de Bom in zijn „Dagwerk voor Vlaanderen” (1924) kunstschilder Hendrik Luyten, die toen reeds als portrettist vele figuren sprekend in de verf had gezet, maar dan nog niet aan zijn *Guldendoek van Vlaanderen* toe was. Daar begon hij pas aan toen hij al een eind in de zeventig was, also tot op zijn levensavond - hij stierf 85 jaar oud - trouw blijvend aan zijn levensleuze: „Werken, werken, niets dan werken”.

Blij ga ik in op het verzoek van de heer Roger A. Blondeau om in de reeks Vlaamse Koppen van „De IJzerbode” een levensbericht te schrijven over meester Luyten. Ik kwam juist thuis van bezoekdag te Sint-Maartensvoeren, waar de meisjesgidsen van Onze-Lieve-Vrouw-Schelde (Antwerpen-L.O.) hun vakantie-bivak hielden, toen ik de vriendelijke uitnodiging uit Roesbrugge ontving. Ik zag er een symbool in:

van „waar het bronsgroen eikehout” tot „t onzent in 't westland”, van de Voer tot aan de schreve, van Overmaas via Antwerpen en de Schelde naar Vlaanderen kleinste stroom, de IJzer, één band omvattend het land, heel Vlaanderen van onze hartstochtelijke liefde. Nu is dit wel merkwaardig: meester Luyten heeft wonderwel dezelfde weg afgelegd op zijn lange levensbaan. Hij kwam van Limburg, waar hij op 21 mei 1859 te Roermond werd geboren, verbleef de langste periode van zijn leven te Antwerpen, maar zijn bekendste werk, het *Guldendoek* kwam in West-Vlaanderen terecht, in het IJzermonument te Diksmuide.

Als Luyten, de vurige Limburger met zijn ransel vol talent naar Antwerpen trippelt, waarheen de faam van de Akademie voor Schone

Kunsten hem lokt, treft hij er de dan reeds beroemde Karel Verlat als zijn leraar. Dat is bijna een eeuw geleden. Luyten is dan nog geen twintig. Maar heel spoedig zal hij zich laten opmerken in het artistieke leven van de Scheldestad. Hij wordt er (okt. 1883) mede-oprichter, later voorzitter van de kunstenaarskring „Als ick kan”. Zijn eerste (1886) bekend doek (1,90 x 2,46 m), stelt een zitting van die kring voor, opvallend door de sprekend-gelijkende portretten (Museum Schone Kunsten-Antwerpen). In 1892 behaalt hij in de Driejaarlijkse Staatsprijs te Gent de hoogste onderscheiding. Veel opspraak verwekt zijn in 1889 ontworpen triptiek „Staking bij de mijnwerkers” (Luytenmuseum-Roermond), een drieliuk waarvoor hij inspiratie zocht in de Borinage en getuigend van zijn sociale bewogenheid en medevoelen met zijn misdeelde medemensen.

Eenzelfde rechtvaardigheidsgevoel drijft hem naar het kamp van de Vlaamsgezinden. Het is de periode waarin liberale Vlaamse voormannen, onder de leuze „Klauwaart en Geus” stuwkracht geven aan de Vlaamse beweging te Antwerpen. Vrijzinnige flaminganten als Jan van Rijswijk, Max Roose, Frans van Kuyck, Flor van der Ven, behoren weldra tot zijn vriendenkring. Uit die tijd stamt ook Luyten's portret van Frans Andriessens, mijn grootoom, een blinde man, die een rol speelde in het Antwerpse politieke leven van toen. In mijn huiskamer bij de lichtjes van de Schelde bewaar ik dit doek als kostbaar familie-erfstuk, mede uit piëteit zowel voor de gekonterfeite als voor de portrettist.

Omdat hij als leraar aan de Antwerpse Akademie die instelling tijdens W.O.-I weer opende, wordt Luyten na de wapenstilstand wegens „aktivisme” uit zijn ambt ontheven. Die pijnlijke ervaring, welke ook vele van zijn vrienden kunstenaars en kunstminnaars ten deel viel, doet in hem het idee groeien op een reuzengroot schilderij hulde te brengen aan de vele Vlamingen die in de loop der tijden voor Vlaanderen leden en streden. Dit schilderij zou uitgroeien tot het bekende *Guldendoek* van Vlaanderen (4,70 x 3,30 m), waaraan hij in 1931 begon te werken.

Het waren precies die voormannen uit de Vlaamse beweging welke tot zijn vriendenkring hadden behoord die hij op zijn *Guldendoek* een ereplaats verleende. Hoofdfiguur is Pol de Mont, de Brabantse Leeuwerik, opwekker tot bewuste Vlamingen van vele studentengeslachten. En tot voorzitter van zijn Staten-Generaal van Vlaanderen kiest Luyten uitgerekend de man die „elk Frans woord een vijand binnen onze vesting” had genoemd, namelijk burgemeester Jan van Rijswijk.

Hoe „geusgezend” ook de oorspronkelijke inslag van zijn doek, het groeit uit tot een „pluralistisch” héél-Vlaams monument, waarmee Luyten toen al uit de verzuiling trad. Priesters en vrijzinnigen staan er broederlijk naast elkaar. En merkwaardig genoeg, de allerlaatste toevoegingen op het doek waren koppen van geestelijken: zuster Hadewijch en priester Daens.

Verdraagzaamheid, de godsvredegedachte die eenmaal de grondslag vormde van de onder Willem van Oranje bewerkte Pacifikatie van Gent, leidde Luyten bij de keuze van zijn figuren. Vanzelfsprekend is Oranje zelf, de „vader des vaderlands” erop afgebeeld. Want zijn doek is niet enkel héél-Vlaams, maar bovendien héél-Nederlands. Als telg van het

Noorden betrok hij al wie zich beijverde voor de grootheid van de Nederlandse stam in zijn hulde. Vandaar de anders onverklaarbare aanwezigheid van Rembrandt van Rijn op dit *Guldendoek* van Vlaanderen.

Overigens ging Luyten bij zijn keuze nogal willekeurig tewerk. Doden en levenden zette hij anachronistisch op één rij. Ook zag hij er geen bezwaar in figuren die al helemaal „af” waren te overschilderen (o.a. Jan De Laet) en door andere te vervangen. De nog levende personen schilderde hij liefst naar model. In zijn atelier te Brasschaat, waar ik hem destijds bezoeken mocht, stond een speciaal verhoog waarop zijn modellen poseerden. Het doek zelf hing aan een vernuftig bedachte takel, zodat de schilder voor de belichting alle kanten uitkon. Omwille van de kompositie zette hij een kop soms averechts. Daartoe bediende hij zich van de foto's van Nestor Gerard. Deze idealistische fotograaf van de Vlaamse beweging kreeg nl. van Luyten opdracht al de nog levende personen die de kunstenaar op zijn doek wenste te brengen vooraf te fotograferen.

Op 27 april jl., tien dagen voor zijn 80ste verjaardag overleed te Antwerpen de Vlaamse mecenase Jozef Pauwels, die in 1937 het *Guldendoek* aankocht en het aan Dr. Fr. Daels schonk, die het op zijn beurt aan het IJzerbedevaartwerk ten geschenke gaf. Op de IJzerbedevaart 1972 is men vergeten de nagedachtenis te eren van deze hoogstverdienselijke Vlaming, na W.O.-II stichtend-voorzitter van het Noordstarfonds. Jef Pauwels was niet enkel de schenker van het *Guldendoek*, ook was hij het die in de plaats van de vaak beletgevende pater Callewaert - in diens dominikanerpijl - poseerde. De „gestalte” van de schenker staat dus op het doek onder de kop van pater Callewaert.

Met dit al kreeg het aanvankelijk voor Antwerpen geschildeerde doek een heel andere bestemming: de Bedevaartweide te Diksmuide, waar het in een speciaal op te richten museumgebouwtje zou worden ondergebracht. De oorlogsomstandigheden hebben de uitvoering van dit plan belet.

Toen het vaststond dat het *Guldendoek* voor Diksmuide was bestemd, wenste Luyten er een drieliuk van te maken, met op het ene zijpaneel de wijtwagens (IJzerbedevaart 1932) en op het andere zijpaneel een voorstelling van de Eed van trouw aan Vlaanderen. Alleen het onderpaneeltje gewijd aan Herman van den Reek, de jongste van al de voorgestelde figuren, kon worden voltooid.

Het middenpaneel was zo goed als afgewerkt toen in 1940 weer oorlog over ons land kwam. Tijdens de mobilisatie werd het door dronken Franse soldaten doorkerfd. En in de septemberdagen 1944 werd de 85-jarige meester als „verdachte” in de kelder van het Brasschaats gemeentehuis opgesloten. Die slag heeft de eerbiedwaardige kunstenaar niet lang overleefd. Hij stierf op 22 januari 1945. Maar zijn levenswerk, het *Guldendoek* van Vlaanderen, waaraan hij bijna vijftien jaar lang dag aan dag heeft gewerkt, kon in extremis uit zijn atelier worden gered. Zijn ontroerende liefdeblijk voor het Vlaamse volk hangt nu in volle luister te Diksmuide en is een van de kostbaarste sieraden van het nieuwe IJzermonument.

„Wie, wie is” op het *Guldendoek* - méér dan honderd figuren - en hoe het schilderij naar Diksmuide kon worden „ontvoerd”, vertellen we in een brochure die eerstdaags in de Vlaamse Toeristische Bibliotheek van de V.T.B. verschijnt.

Albert Goovaerts - Antw.

November 1972

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Planta	1 kilo 44	38	6
Jacques chocolade pak 400 gr. melk en fondant	33	27,50	5,50
Jacques chocolade repen naar keus	10 voor 42,50	38	4,50
Bakmeel Drie Molens 2 x 500 gr	29	22,50	6,50
Julienne repen	2 voor 35	25,50	9,50
Sardienen in olijfolie	2 voor 24	18	6
Princessen boontjes Mount Eléphant	1 liter 22,50	18	4,50
Hollandse kaas 40 % vet	1/2 kg 50	40	10
Honingsoep	2 dozen 15,50	12	3,50
W.C. rollen	2x4 rollen 24	18	6
Komt zien . . . er zijn er nog.			

KROMBEKE

Cornelius Witsoone,
de verdwaalde ridder
en de 72 doorklops

In het leesblad „Rond den Heerd“ jaargang VI blz. 384 leest men het volgende: „Te Crombeke worden tot heden toe alle avonden 72 kloppen met de groote klok gegeven ter volgende gedachtenis: Een jager, bij het jagen van een hert, verdoolde in de bosschen ten noorden van Poperinghe. Hij doolde 72 uren lang. Eindelijk deed hij de belofte van, als 't God beliefd, hem te laten uitkomen, eene kerk te bouwen ter plaatse waar hij op den rechten weg zou uitkomen. En hij kwam te Crombeke uit“.

Pastoor Carolus Derache (geboren te Crombeke op 11 december 1782, overleden te Anzegem op 23 september 1860) schrijft in 1858 in zijn gedenkschriften: „Een merkwaardig en wonderbaar gebruik, die nergens te vinden is, is te Crombeke sedert eeuwen en eeuwen in gebruik. Ik wil zeggen de Doorklops, alle avond naer het avondgebed en bedeklok worden 72 klops met de klok gegeven; ziet hier den oorsprong van dit gebruik. Wij hebben gezien dat er over eenige eeuwen groote uitgestrekte bosschen en wouden bestonden tusschen Poperinghe, Watou, Proven, Crombeke, Westvleteren, Oostvleteren en Woesten. Ja dat dezen keten van bosschen en wouden beginnende van den Casselberg zich uitstrekten van den westen tot den noordoosten, tot het land van Cadsand aan de grenzen van Zeeland, en dat die bosschen en wouden noch meer uitgestrektheid bekomen hebben in de breedte door de woedende pest der 14de eeuw, toen ons land als ontvolkt wierd, en eene menigte van bouwlanden weder in bosschen en wouden werden veranderd. Een vreemde deling met naeme Cornelius Witsoone (of Wissoone) die wouden doortrekkende gerochte van den weg, en doolde drie dagen en drie nachten zonder den uitgang der bosschen te kunnen vinden, op het punt zijnde van honger te sterven, hij in zijnen angst en benauwdheid, nam zijnen toevlucht tot de H. Maegd van Moeder Gods Maria. En ziet, nauwelijks zich aan de H. Maegd bevolen hebbende, hij hoorde de klok van Crombeke luiden, geraakte aan den boord van het woud en was gered. Eene oude volkstraditie zegt, dat zij over eenige honderde jaren verwaarloosd zijnde, de

klok alsdan van haar zelve klopte, en sedert dat geval heeft men het stiptelijk onderhouden. Wij hebben de 72 klops menigmaal gehoord en geteld; dat is zekerlijk iets dat nergens bestaat en ons dunkens den oorsprong er van verdiend aangetekend te worden, om in het geheugen van het nageslacht te blijven. - Inderdaad als men in de stilte van den avond of in het begin van den nacht, die treurige klops hoort geven, men gevoelt in zich een slach van droevige en godsdienstige aandoeninge, bijzonderlijk als men in dezelve bosschen bevindt, in dewelke dien mensch gedooft heeft; want een gedeelte van dat woud op een kwartier afstand, zuid van de dorpsplaats, is noch in wezen; deze bosschen in onze jonkheid hebben wij menigmaal doorkruist.

Dezen Heer om God en de H. Maegd over dit weldaet te bedanken en ter eeuwige gedachtenis van een zoo een ongehoord geval, fondeerde in de kerk van Crombeke een eeuwige jaergetijde, met uitdeling van eenige sponden (korenmaat) in brood gebakken aan den armen; en wilde en gebood, dat er ten eeuwigen dage zoolang Crombeke zoude bestaan, alle dagen zoo veel klops te geven, als dat hij uren in het woud gedooft had, te weten 72. Deze 72 klops met de klok worden ten huidigen dage alle avond naer het geluid der avond- en bedeklok gegeven; deze noemt men de doorklops, welke sedert zoo vele eeuwen met een gevoel van godsdienst worden geklopt, zonder eens onderbroken te zijn geweest“. Donderdag 30 januari 1969 om 7 uur 's avonds gaf de T.V. een uitzending over „Folklore aan de Schreve“. Daarin zagen we de kerktoeren van Crombeke prijzen tegen een wolkendek. Ridder Cornelius Witsoone stapte af van zijn paard. Hij treedt de kerk plechtig binnen, neemt zijn ridderschoed af en gaat fier naar het St. Blasiusaltaar. Geknielt dankt hij de Heer om zijn redding uit het woud. Hij belooft aan de arme lieden zoveel ellen lijnwaad uit te delen als hij uren verdwaald geweest is: 72. Zo werd het verhaal weergegeven, gecompliceerd door de T.V.-speaker, tijdens het kleppen van de 72 doorklops op de groote klok. Is Cornelius Witsoone een historische of legendarische figuur? Nergens vindt men melding van een authentiek bestaan van Witsoone. De meeste volksverhalen die angst en vrees uitdrukken, zijn ontstaan in tijden van angst en vrees. De Geuzentijd in de 16de eeuw was een benauwende tijd voor onze mensen. Het verhaal van de verdwaalde ridder zal wellicht dagtekenen uit die tijd, gezien de

72 doorklops reeds eeuwen in gebruik zijn, wat historisch vaststaat.

In het verhaal is er spraak van een jager of een vreemdeling of een ridder, die doolt in het woud. In angst zoekt de mens redding, uitkomst. Hij belooft een goed werk te doen als hij gered wordt; hij neemt zijn belofte ernstig op, doet dit voor God, O. L. Vrouw of een heilige die hij bijzonder vereert, b.v. de patroonheilige St. Blasius. Het verhaal eindigt zoals gewoonlijk met een goed einde: de redding. De verdwaalde, gered vervult zijn beloften: iets weg te schenken aan de kerk en iets voor de armen: b.v. een eeuwig jaergetijde en brooddeling aan de armen, een stuk bosgrond aan de kerk en 72 ellen lijnwaad aan de armen. Maar het volk wil dit verhaal bijhouden in het geheugen voor het nageslacht: iedere avond zoveel slagen op de groote klok als hij uren doolde in het woud: 72.

Al is het bestaan van Witsoone historisch niet bewezen, en eerder bij een volkslegende aanleunt, toch is het verhaal mooi op zichzelf en de traditie van de 72 doorklops sedert eeuwen merkwaardig. Het is een erepunt voor Crombeke dat onze voorouders dit wonderverhaal in ere hebben gehouden. Moge de hedendaagse jeugd dit verhaal even goed opnemen en het aan de mens van morgen verder doorgeven in eenklank met de dagelijkse 72 doorklops.

Bij de electrificatie der klokken in 1966-67 door de Firma G. Frère en Zonen te Lo en Herent, werd de automatise van het speciaal geklop van „De fameuze 72 doorklops“ verwezenlijkt, zodat sedert 1 januari 1967 nog dagelijks, 's zomers te 20 uur en 's winters te 18 uur de 72 slagen met de groote hamer op de groote klok gegeven worden.

Wie weet of ooit het oude Crombeke in het kader van cultuur en westtoerisme rijker wordt aan een ruitersstandbeeld van ridder Cornelius Witsoone? ! M.M. Crombekanus

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Roland QUINTEN - VANOOST

Statiestraat 4

ROESBRUGGE Tel. 057/303.64

UITVERKOOP SPEELGOED

enkel MATCH BOX
PRENTEBOEKEN
LEESBOEKEN
PUZZLES blijven behouden.

Bericht van de Heemkundige kring „Aan de Schreve”

Op zondag 5 november wordt te Roesbrugge-Haringe een heemfeest gevierd.

Daarop zullen leden aanwezig zijn van:

- de kulturele kring van de St.-Annaparochie van Brugge;
- de heemkring Bachten de Kupe;
- de heemkring Aan de Schreve;

Wij bevelen dit feest ten zeerste aan. De organisatie geschiedde voornamelijk door de hh. R.A. Blondeau en J. Gheysens, bestuursleden van „Aan de Schreve”.

Het programma voorziet: te Roesbrugge:

10 u.: Plechtige Hoogmis met inwijding van de teruggevonden en herstelde kroonluchter die gebeeldhouwd werd door Jan-Frans Michiels en hersteld door de h. J. Deschuytter

- homilie door E.H. Vanden Abeele, pastoor van Roesbrugge

- de mis wordt opgeluisterd door het plaatselijk zangkoor.

Na de mis (11 u.) toont de achterneef van J.F. Michiels, de h. G. Michiels uit Brugge (kulturele kring St.-Annaparochie) dia's in verband met J.F. Michiels, de beeldhouwer van de kroonluchter die tijdens de mis werd ingewijd, en die voornamelijk bekend staat als voorloper van de fotografie. Deze voordracht heeft plaats in „de Gouden Arend”, Markt, Roesbrugge-Haringe.

12.30 u.: Heemkundige maaltijd in het „Kristen Volkshuis” te Roesbrugge-Haringe.

Op de spijkaart:

- soep
- Franse hutsepot (met saucissen)
- koffie met koekeboterhammen (een Roesbrugs gebruik ... om de gaatjes te vullen)
- een glas bier.

Inschrijving voor de maaltijd (100 fr) op pr. 4790.82 van de h. J. Gheysens, Watoustraat 13, Roesbrugge-Haringe.

14.30 u.: De h. R.A. Blondeau belicht de figuur van Ferdinand Verbiest in een voordracht gegeven in „de Gouden Arend”, Markt, Roesbrugge-Haringe.

Wij hopen ten zeerste een talrijke groep belangstellenden op dit heemfeest te mogen verwelkomen.

R. Samyn
sekretaris „Aan de Schreve”.

OORLOGSHERINNERINGEN

Het Heldenhuldezerkje te Haringe

Wij moeten de kerk van Haringe zeker niet meer voorstellen. Na een dramatische lange wachttijd is men met man en macht aan het werk geslagen om de toren zijn oude stevigheid terug te schenken en het geheel een verzorgd uitzicht te geven. De toekomst van de mooiste kerk van de westhoek is verzekerd! Onder de eerste wereldoorlog bleef zij ongeschonden, en verschillende aalmoezeniers die met de troepen op rust waren hebben er wellicht de mis opgedragen. Ook veel „vluchtelingen”; zoals men de mensen toen heette, die hun haardstede aan het front hadden verlaten, zullen zich haar nog wel herinneren.

Het Heldenhuldezerkje dat te Haringe op het kerkhof kwam, werd geplaatst op het graf van adjudant Valère Depuydt. Samen met zijn ouders was hij naar Haringe gevlucht in het begin van de oorlog, waar zij een onderkomen vonden op de hofstede van Cyriel Louwaeghe-Vandenbergh, thans Henri Louwaeghe-Verecke. De moeder van Valère Depuydt, Eudoxie

Hebt U reeds een idee
wat de wintermode U te bieden heeft
aan schoenen en handtassen ...

Bekijkt eens onze uitstalramen,
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze collectie.

Binnen grote keus van:

Schoenen voor Dames

Heren

Kinderen

Marokijnwaren

Botten - pantoffels

I. PARENT - MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/303.20

Voor waterleiding

(ook alle stalinstallaties)

sanitair

(WC - badkamer - keuken - enz.)

lood - zink - asfalt

Voor verwarming met

mazout

gas

kolen

wendt U in volle vertrouwen tot

Roland QUINTEN-VANOOST

Statiestraat 4

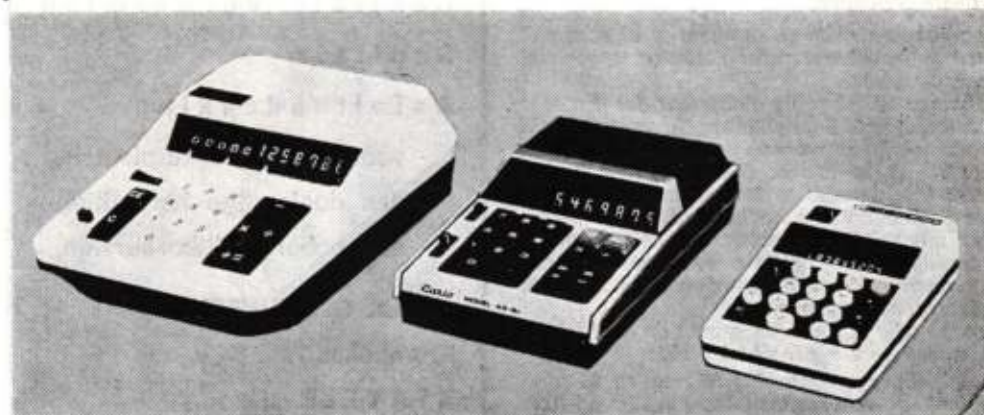
ROESBRUGGE

Tel. 057/303.64

Vandenbergh, was immers de zuster van Vrouw Louwaeghe, zodat zij aldaar met open armen werden ontvangen. Zij kwamen uit Nieuwkerke (Westnieuwkerke) bij Ieper, alwaar vader Cyriel Depuydt bij het oprukken van de Duitse troepen zijn hebben en houden had moeten in de steek laten: het lot van zoveel gezinnen, waarvan er zelfs een deel na de oorlog in onze streek gebleven zijn. Valère Depuydt was oud-student van het St.-Amandskollege van Kortrijk. Op 1 augustus 1915, hij zou op 27 augustus twintig jaar worden, werd hij opgeroepen voor het Belgisch leger. Maar hij had toch het geluk zijn ouders en familie veilig te weten, terwijl vele soldaten voor de ganse duur van de oorlog van hun gezin gescheiden bleven en niet eens konden vermoeden wat er met hen gebeurde. Wanneer hij begin augustus 1918, van een patrouille terugkerend op een voorpost bij Merkem, aan de ingang van zijn abri door een vijandelijke handgranaat zwaar werd gewond, had hij toch in zijn stervensuur de troost omringd te zijn door zijn ouders, en al diegenen die hem dierbaar waren. Dit was op

3 augustus 1918 in het krijgshospitaal te Beveren-IJzer, waar men de zwaar gekwetste jongeling had overgebracht. Op 8 augustus werd hij te Haringe plechtig ter aarde besteld. Daar hij oud-lid was van de Kortrijkse Vlaamse Studentenbond en Joe English kende (dit was de Vlaamse tekenaar die de Heldenhuldezerkjes heeft ontworpen), heeft het ons niet te verwonderen dat er op zijn graf een Heldenhuldezerkje werd geplaatst. Na de oorlog vertrok de familie Depuydt-Vandenbergha weer naar Nieuwkerke, en een paar jaar later werd het stoffelijk overschot van hun enige zoon ontgraven en ook daar overgebracht. Zijn zerkje bleef alhier en kwam ergens in een hoek van het kerkhof terecht. Henri Ryon, de oude kerkbaljuw van Haringe, heeft mij indertijd daarop opmerkzaam gemaakt, doch het duurde tot de oprichting van de Ernest Van der Hallen Gemeenschap, vooraleer dit zerkje geplaatst werd bij het gedenkteken van de gesneuvelden. Een laatste herinnering aan een jonge soldaat, die zijn leven gaf voor volk en land. Een blijvende hulde aan een grenzeloos offer. J.Gh.H.

— GESPECIALISEERD IN ELECTRONISCHE REKENMACHINES —

BUREAUMACHINES VANSEVENANT

Ieperstraat 64-66 POPERINGE

Telefoon 057/338.45

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Zuster Marchand terug naar Formosa

Rosa Marchand werd geboren te Krombeke op 2 september 1929. Na haar lagere school studeerde zij te Heverlee voor onderwijzeres. Van 1950 tot 1957 stond zij in de lagere school van haar geboortedorp. Onder haar leiding trad de plaatselijke toneelkring „de vrolijke bietjes“ op met succesvolle stukjes. Tevens was zij leidster van de B.J.B. Op 11 november 1957 trad zij in het klooster, namelijk in het missiehuis „De Jacht“ te Heverlee. Na haar opleiding studeerde zij drie jaar in Amerika. In 1965 reisde ze af naar Formosa. Na een termijn van zes jaar kwam zij terug naar Europa. Nu heeft ze opnieuw een jaar studie in Parijs achter de rug. Haar vacantietaid is gevuld met studiedagen over liturgie en catechese. Binnenkort trekt zij opnieuw naar haar missiewerk. Haar taak is de godsdienstige opleiding en begeleiding van de jongeren op een middelbare school van de paters scheutisten in Taipei, de hoofdstad van Formosa.

Wij laten haar graag even aan het woord:...

Beste Vrienden,

Nog enkele weken en ik neem weer afscheid, want mijn terugreis naar Formosa is gepland voor december.

Dankbaar blik ik terug op dit jaar dat ik mocht doorbrengen in Europa. Ik mocht veel vreugde beleven bij het weerzien van familie, medezusters en bekenden. Ik hoop ginds in het Verre Oosten veel te kunnen mededelen van wat ik heb ervaren en geleerd, in studie en door menselijke contacten. Uw belangstelling voor mijn werk en mijn streven was voor mij een enorme steun en aanmoediging. Ik dank u hiervoor van harte.

Graag nodig ik u uit om samen de Eucharistie te vieren in de parochiekerken:

te Krombeke op zaterdag 25 nov. te 19 u.

op zondag 26 nov. te 8 u. en 10 u.

te Roesbrugge op zaterdag 2 dec. te 19 u.

op zondag 3 dec. te 8 u. en 10 u.

We zullen de Eucharistie vieren, verenigd met de wereldkerk, vooral van Formosa. Samen gedenken wij de overledenen voor wie de mis-

intentie is bestemd. De omhaling tijdens deze missen wordt me toegestaan ten voordele van mijn missiewerk in Formosa.

Wilt u meer weten over het land waar ik naartoe ga, komt dan naar een diasonorama over Formosa, op zondag 26 nov. as. te 19.30 u., in de parochiezaal te Krombeke.

Het zal me veel genoegen doen u er nog eens weer te zien voor ik heenga. Indien het niet meer mogelijk is u te ontmoeten, dan zeg ik u vaarwel en moge het ons gegeven zijn elkaar nog weer te zien na een tweede missie-termijn.

Mijn adres in Formosa luidt:

Changtai Street Lane 34 n° 9 -
109 Taipei / Taiwan

Zij die mijn missiewerk verder willen steunen kunnen dit door overschrijving op p.c. 867.623 van Guido Marchand, Burgemeester Bertenplein, 32 - Poperinge, met vermelding „Missiewerk Formosa“.

Ze er hartelijk - Rosa Marchand.

Centrale Verwarming Sanitair

Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b

STAVELE

Tel. 057/306.52

of 057/405.43 (M. Baelde Krombeke)

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS

aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL

op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

HARINGE

Bibliotheek

De lange winteravonden zijn daar. We groeien in welvaart, laat ons ook groeien in cultuur. We moeten regelmatig boeken lezen om onze geest te voeden en te verrijken.

Een paar aanwinsten:

De Vlamingen - (M. Ruys). Het verhaal van een volk in wording. Zeer overzichtelijk en interessant!

Grote Sportencyclopedie. Alle inlichtingen over alle sporttakken, in één band.

Topmanagers in Vlaanderen. Een stimulerend boek. Het leert ons waartoe een mens in staat is mits wilskracht en volharding.

Documentatiecentrum voor Frans-Vlaanderen

Steeds meer interessante werken over Frans-Vlaanderen komen er op onze boekenplanken. We gaan er iets groots en degelijks van maken. Help ons door uw steun, moreel en financieel. Word steunend lid!

Te Wytschate vond men „Yperiet“

Voor de ouderen heeft dat woord nog een vertrouwde, zij het een lugubere klank, maar weet de jeugd nog wat „Yperiet“ is?

Yperiet is de naam die sedert de eerste wereldoorlog gegeven wordt aan mosterdgas. Dit gas is niet alleen vergiftigd bij inademing, maar reeds bij contact met de huid. Hierdoor ontstaan na enige uren min of meer uitgebreide brandblaren, waarvan de genezing langdurige medische behandeling nodig maakt. Omdat de Duitsers dit gas voor het eerst in de streek van „Yper“ hebben aangewend - dat was op 12 juli 1917 - spreekt men sindsdien van Yperiet.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Vandromme Ingrid, d.v. Denis en Berquin Magda (Beveren).

Overlijden

- Verduyssen Julien, echtgenoot van Surgeon Gabrielle (Beveren).

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND NOVEMBER

ZATERDAG 4 NOVEMBER

Beveren-IJzer, bij Gisèle Vanexem,
Heropening van de herberg „De Kruisstraat“

ZONDAG 5 NOVEMBER

Roesbrugge : Heemfeest, zie blz. 5

WOENSDAG 15 NOVEMBER

Beveren-IJzer, in „t Boerenhof“ te 14 u.
Vergadering van de Bond der Gepensioneerden. De humorist Meester R. Vannobel zal ons anderhalf uur boeiend ontspannen met fijne moppen. Tussenin zal de gewone kaarting doorgaan. Een flinke opkomst wordt verwacht.

Plechtigheden 11 november

N.S.B. Roesbrugge-Haringe
te 9.30 u. Vergadering bij Julien Gunst
te 10.00 u. Plechtige H. Mis
te 10.30 u. Bezoek aan de graven van de strijdmakkers
te 11.00 u. Bezoek aan de leden-herbergiers
te 13.30 u. Middagmaal bij Julien Gunst
te 19.30 u. Gratis tombola voor de vrouwen,
Prijskaarting voor de leden bij J. Gunst.

ZONDAG 19 NOVEMBER

Roesbrugge, bij Georges Berquin, te 15 u.
Gaaibolling.

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
Biljartavond.

Bertennest

Vrijdag 10 november, Roesbrugge, in 't Bertennest, vanaf 19 uur, bezinningsavond in het teken van „Nooit meer oorlog“ en „Solidariteit met Oost-Europa“, ter voorbereiding van de 5de Elf November-mars langs de IJzer naar Diksmuide; overnachting en vooraf inschrijven verplicht.

Donderdag 16 november, Roesbrugge, vanuit 't Bertennest, te 19 uur stipt, vertrek naar natuuravond in bijhuis „Bertennest 3“ te Kortrijk : „Terug naar een agrarische maatschappij of ... verdwijnen ...“ o.l.v. Piet Gevaert. Terug thuis gevoerd om 11.30 uur. Vooraf aanmelden.

Voetbal

Roesbrugge bij S. Vandendriessche :
zondag 5 nov. te 9.30 u. : Roesbrugge-Neerwaasten (reserven)

zondag 12 nov. te 15 u. : Roesbrugge-Mesen
zondag 19 nov. te 9.30 u. : Roesbrugge-Dikkebus (reserven)

zondag 26 nov. te 15 u. : Roesbrugge-Neerwaasten

Volleybal

Roesbrugge, gemeentelijk speelplein :
zaterdag 11 nov. te 16 u. : Roevo-Westende (dames)

Schietingen aan de liggende wip

Haringe, woensdag 1 nov. te 15 u.
bij J. Boury

Roesbrugge, maandag 13 nov. te 15 u.
bij J. Gunst.

Krombeke, zondag 19 nov. te 14.30 u.
bij G. Cappel.

Haringe, zaterdag 25 nov. te 14.30 u.
bij J. Boury

Roesbrugge, zondag 26 nov. te 14.30 u.
bij J. Gunst

Dansavond

Roesbrugge, zaterdag 18 nov. te 20 u.
Zaal „Kristen Volkshuis“. Bal ingericht door het Brandweerkorps Roesbrugge-Haringe.

Toneel

Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend“
zaterdag 11 nov. en zondag 12 nov. te 19.30 u.
„Misdaad aan het meer“ - Thriller in drie bedrijven door „De Jonge Troostverwachters“ van Roesbrugge.

Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend“
zaterdag 18 nov. te 20 u.
Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen „Boerin en knecht“, bewerking door Flor Barbry.
Ingericht door Davidsfonds „IJzerweelde“.

Kaarten

Roesbrugge, zondag 5 nov.
bij Mevr. Decaesteker, herbergkermis met kaarting. Maandag kandeel.

Roesbrugge, maandag 6 nov. in „De Gouden Arend“, 2de maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 7 nov.
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“.

Haringe, zondag 12 nov.
bij Martha Ryon, Café „St. Jozef“, herbergkermis met prijskaarting. Maandag kandeel.

Beveren-IJzer, maandag 20 nov.
bij M. Ryon, 2de maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 21 november
bij J. Gunst. Puntenkaarting voor „Derde Leeftijd“.

Haringe, zondag 26 nov.
bij Martha Ryon, Café „St. Jozef“
2de maandelijks kaarting.

- Verzekeringen
- Leningen
- Geldbeleggingen

PAUL RECOUR

Haringeplaats 23

ROESBRUGGE-HARINGE Tel. 302 70

— Onder Staatswaarborg ! —

Nevel of mist

In dit seizoen hoort men nogal vaak in het weerbericht spreken van „zeer verspreide nevel of mist“. Waar zit precies het verschil tussen die twee?

Om te beginnen moeten we zeggen dat het in beide gevallen gaat om zeer kleine waterdruppeltjes die in de lucht zweven en de zichtbaarheid verminderen. Is de zichtbaarheid minder dan één km, dan spreekt men van mist, is de zichtbaarheid groter dan één km, dan spreekt men van nevel.

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

op 2000 exemplaren
verspreid met de post.

NIUWJAARSDRUKWERK

Zorg nu reeds voor uw nieuwjaarsdrukwerk !

- fantasienaamkaarten
- moderne vormgeving
DRUKKERIJ SCHOONAERT - ROESBRUGGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat
ROESBRUGGE

Iedere maandagmorgen :

- verse roombloedworst
iets voor de fijnproevers !

AL ONZE VLEESWAREN

WORDEN IN HUIS VERVAARDIGD

Nu reeds te verkrijgen :

- Schapevlees
- Hazepaté

MEN BESTELT AAN HUIS

— KWALITEIT IS ONZE REKLAM —

BIJ STERFGEVAL

LUXE AUTOCORBILLARD
LIJKWAGEN MET PAARDEN
ROUWBEHANG

Eén adres : **M. BEDDELEEM**

Priesterstraat 5
POPERINGE Tel. 333.98

Voor Roesbrugge en omstreken

Gelieve men zich te wenden tot :

URBAIN DEVELTER - DEHEEGHER
Bergenstraat 1 Tel. 304.54
STAVELE (BEVEREN-IJZER)

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

**G
A
L
E
R
IJ**

VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44

Bijhuis: Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES- - HEREN- - en KINDERKLEDIJ

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgooiers - Kleedjes
- Rokken - Jé-jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Dikken Pier van Reningelst-Klytte was è vent gelijk nen boom, eendelijk groot van posteure en rond gelijk è tunne .. allei ... 'k willen zeggen dat er greepe aan was.

En op nen achternoene, 't was in 't achterjaar, in 't vollen van 't blad, zei Pier tegen Liza, 't wuuf, dat 'n hem niet zuuver katholiek voelde in zijn buuk, dat 't ollegaare roefelde en kraamde ol binnen meer of è beetje ... en dat 't bovendien ferme zeer deed en 't niet 'n was om dat nog lange uut te houden. 'k Zien 't op joen weezen, zei Liza .. je broedt gij entwadde .. en 't is hooge tijd da je naar den dokter gaat.

Zo gezeid .. zo gedaan. Pier trok in den volavond naar Dokter Hasperiene van Poperinge. 't Moeste d'r omme doen dat den dokter danig gepresseerd was en niet stijf gezind om veele te parlasanten.

Ja ... vent ... waar doet het hem ? ... vroeg dokter Hasperiene.

In mien buuk ... meneere ... steende Pier .. olsan opgezwollen en ongemakkelijk 'k en weet niet hoe ...

Den dokter bekeek è keer geheel dat gevaarte dat daar voor hem stoeg .. en zei .. ja .. hoe zit dat met den appetijt ... we gaan è keer daarmee beginnen.

'k En kunnen daarvan niet klaagen, zei Pier .. 's nuchtends eten 'k ik gemakkelijk zeven acht stuuten met è brokke kaas, - of viere vuuf eiers ... volgens dat 't schikt ...

Dat 'n is niet kwalijk, zei den dokter .. en 't noens ... wuk geeft dat .. ?

Héwè, zei Pier ... è paar teljoren soepe ... twee laadungen patatten ... è ferme brokke vlees of drie ... nogal wel sause .. en è pinte bier of zesse om 't ollegaare binnen te spoelen ...

Ja dè .. zei den dokter .. en dat is zekers voor de reste van den dag .. ? ..

Ge zijt er wel mei ... zei Pier ... mijn principaalsten maaltijd is 's navonds ... ik zoun alzo rond den zeven gemakkelijk zes schellen zwijnenvlees eten met patatten met de peeel, en ols ik te vieren nieten geprofitteerd hebben, kunnen d'r gemakkelijk nog è paar schellen bij ... maar ja ... 't wuuf bakt ordinairlijk pannekoeken en ols 't rond de vieren is draaien 'k er gemakkelijk een dozijne binnen met potsuuker en è komme kaffie of vijfve. Leg het maar stille, zei den dokter .. en gaat daar maar è keer in den hoek staan ... draait joen omme en stuupt è keer ... 'k gaan 't rechtuut arrangeeren.

Pier vond dat è rare maniere van doen, maar bij nen dokter meug je joen aan olles verwachten. Hij ging in den hoek staan en deed wuk dat den dokter zei.

Maar ie hoorde olmetnekeer den dokter roefelen in de schuive van è kommodekasse die daar stoeg .. en entwat uuthalen tussen olle soorten van tangen en sputbussen.

Pier keek è keer voorzichtig omme ... en verschoot nog niet danig dat den dokter daar stoeg met è revolver in z'n handen ...

Hola ... riep Pier verschrikt ... wuk ga je doen dè .. meneere .. ? ..

Stief simpel ... zei Dokter Hasperiene .. nog è gat bijschieten.

SJORS

Verwarmingsproblemen ??

Heel eenvoudig ... Verwarmt **electrisch**

Uw huiskamer wordt verwarmd zonder de minste geur of bijkomende narigheden.

Electrisch verwarmen is veel te duur zegt men.

O NEEN ... Verwarmt **electrisch** met

ACCUMULATIEKACHELS op nachttarief

Prijs per Kwh **0,68 fr.**

Vraagt inlichtingen en documentatie bij

Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 305 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

Vernieuwing van de abonnementen

DE IJZERBODE wordt GRATIS verspreid te Roesbrugge-Haringe - Proven-Krombeke Stavele-Beveren.

Wie buiten dit gebied woonachtig is en in 1973 „De IJzerbode“ wenst te ontvangen, wordt vriendelijk verzocht vóór nieuwjaar VIJFTIG frank te storten op p.c.-rek. 9046.77 van de Drukkerij Schoonaert te Roesbrugge.

DE ZOUTZIEDERIJ VIAENE/FEYS TE ROESBRUGGE

Tot aan de eerste wereldoorlog vormden de meesten dorpen praktisch een gesloten economische entiteit. Dat wil zeggen dat alles wat nodig was voor de levensnoodwendigheden ter plaatse werd gekweekt, bewerkt of vervaardigd. Hoe kon het anders? De verplaatsingsmogelijkheden waren veel kleiner dan tegenwoordig. Naar Poperinge gaan was een serieuze uitstap en naar Veurne, Ieper of Duinkerke reizen was een hele gebeurtenis. De wereld had een andere dimensie. Juist omdat de mens zo honkvast was kende men op elke gemeente een veel groter diversiteit van ambachten en kleine bedrijven, die in alle behoeften moesten voorzien en die nu meestal verdwenen zijn. Roesbrugge-dorp - en daaronder begrijpen we ook de Beverenkalsijde, die met Roesbrugge een geheel vormt - bezat in de 19de eeuw brijkebakkerijen, een pannenfabriek, een fabriekje van draineerbuisen, een pottenbakkerij, oliestamperijen, brouwerijen, een azijnstokerij, een blauwververij en een zoutziederij. Vóór de Franse Revolutie (1789) had men er nog een papierfabriek en een linnenblekerij. Aan al die verdwenen bedrijven is een stukje historie verbonden. Deze keer vertellen we alleen maar over de Roesbrugge zoutziederij.

Zout vroeger en nu

Zout speelde vroeger nog een belangrijker rol dan tegenwoordig. Weliswaar is het heden nog steeds een onmisbaar element van de voeding, maar vóór de opkomst van de moderne conservatiemethodes - sterilisatie en diepvries - was zout een der weinig middelen om vlees, vis en andere voeding tegen bederf te vrijwaren.

In heel oude tijden verzamelden de volksstammen zich niet alleen op plaatsen waar water aanwezig was, maar waar terzelfdertijd zout kon worden verkregen. De Romeinse soldaten kregen als salaris een zouttransoan en dat was toen even belangrijk als tegenwoordig de soldij.

Zout wordt gewonnen ofwel door natuurlijke verdamping van zeewater, en dan bekomt men zeezout, of door mijnbouw uit zoutlagen en dan krijgt men steenzout. Zoutlagen worden op alle diepten en zelfs soms aan de aardoppervlakte aangetroffen, de dikte van die lagen varieert van enige meters tot 1000 meter. Zoutrijke landen zijn Duitsland, Engeland en Spanje. Steenzout of klipzout wordt bovengedaald onder de vorm van grote grijsgrauwe klompen die door verontreiniging bruin, groen of blauw gevlekt zijn. Dit ruwe zout wordt in de zoutziederij gezuiverd of geraffineerd.

De Zoutziederij Viane

In de vorige eeuw woonde te Roesbrugge, op de markt, in het huis waar nu het agentschap van de Generale Bankmaatschappij is gevestigd, de familie Viane, brijkebakkers en brouwers. Hun brouwerij bevond zich in de huidige Statiestraat, waar thans het elektriciteitsbe-

De brouwerij-zoutziederij Viane, omstreeks 1860

drijf Cappoen is gelegen. Hun zaken floreerden uitstekend, ze hadden fortuin gemaakt en behoorden tot de vooraanstaanden van het dorp en van de streek. Omdat toen ook de vooruitgang steeds maar nieuwe eisen stelde en de verkoop van hun bier voortdurend toenam, diende hun brouwerij vergroot en gemoderniseerd, maar te midden van het dorp ontbraken de uitbreidingsmogelijkheden. Ze besloten toen maar de zaken groots aan te pakken en over te gaan tot de oprichting van een volledig nieuw bedrijf: brouwerij met eigen mouterij en zoutziederij. Waarschijnlijk hadden zij ook reeds een zoutziederij in de oude inrichting, want de *Dictionnaire des communes de Belgique* van J.M. Havard, verschenen in 1841, vermeldt onder de nijverheidsbedrijven van Roesbrugge: zoutziederijen (in het meervoud nog wel).

De geschikte grond om het nieuwe bedrijf op te richten werd gevonden juist over de gemeentegrens, op het grondgebied van Beveren, langs de vertakking van de IJzer, op de plaats waar vóór de Franse Revolutie een linnenblekerij was gevestigd, die op 17 november 1793 door de Sansculotten werd verwoest. Daar werd omstreeks 1850 de nieuwe inrichting opgetrokken, naast een prachtige patriërswoning met kasteelachtige allures, het grote herenhuis dat er nu nog staat, maar reeds heel wat jaren onbewoond is. Nog steeds geeft het een indruk van welde en macht. Meer dan een eeuw geleden moet het tegenover de vele schamele woonsten van de kleine man, werkelijk gedomineerd hebben.

Pannenzout

De grote klompen klipzout die uit de Duitse zoutmijnen afkomstig waren, werden met billanders (of bijlanders) alhier aangevoerd. Die billanders waren platte vaartuigen die veel gebruikt werden voor binnenvrachtvaart, waarmee men dicht bij de bestemming kon landen

(bijlanden). De zoutklompen werden op de „kaai“ opgestapeld en dan met paard en wagen naar de ziederij gebracht.

De wijze waarop toen dat zout werd geraffineerd is een zeer oude methode, die nog afkomstig is van de Romeinen, maar die op een weinig gecompliceerde manier tot goede resultaten leidde. De klompen zout deponeerde men in een grote metalen panne, met een doormeter van drie meter en een hoogte van ongeveer 40 cm. Het zout werd onder water gezet en de pekkel verhit door een kolenvuur tot op ongeveer 70 graden C. In feite mocht men opwarmen van 60 tot 90 graden, maar de pekkel mocht niet tot koken worden gebracht. Hoe lager de temperatuur, hoe grover het zout. In die warme pekkel kwamen alle vreemde en onreine deeltjes los en verzamelden zich in een schuimerige bovenlaag. Meerdere malen werd die schuimlaag behoedzaam met een koperen schuimspaan verwijderd. Bij afkoeling greep er kristallisatie plaats, vooral aan de wanden van de panne, deze werd met geperforeerde scheppen eruit gehaald en op een verwarmde droogplaat gelegd. De zoutbereiding was daarmee ten einde en het nu voor consumptie geschikte produkt werd in houten vaatjes verpakt.

Jules Zout

In 1883 werd het hele bedrijf van brouwer Aimé Viane, samen met het prachtige woonhuis, overgenomen door de h. Pieter Feys, burgemeester van Steenkerke. Ook de zoutziederij werd door hem verder geëxploiteerd. Jules Neuville, die samen met zijn accordeonspelende zuster Emmaatje, de herberg „Au Duc de Brabant“ uitbaatte op de Beverenkalsijde, was toen paardengeleider in het bedrijf Feys en onder meer belast met de zoutbestelling in al de winkels van de omliggende dorpen.

vervolg blz. 2

ook U wordt verwacht in 't Bertennest :

foto tijdens eerste vernieuwde
„Nieuwjaarsfeest” in Van der Hallenjaar 1968

3 DANK-DATA DEZE MAAND :

- **zondag 3 december** : 1ste NIEUWJAARS-lustrum
want Bertennest dankt en nodigt uit : lees blz. 7
om 12 uur dankmis, middagmaal en kultuurmale
met dia's over „Onze Arbeid” & „Zo leven de Trappisten”
- **zaterdag 9 december** : 2de BERTENNEST-BOEKENBEURS
met voorstelling nieuwe roman „Het Toplicht is zoek”
i.a.v. auteur **Andries Bogaert** : om 20 uur;
Boekenbeurs vanaf vrijdag 8 tot en met dinsdag 12 dec.
- **woensdag 13 december** : POPPENKAST JOHNNY
om 17 uur : „Sneeuwwitje en de 7 dwergen” o.m.
dezelfde Johnny van „Circus Ricardo”; toegangskaarten
langs tel. 302.08 of Bertennest-Boekenbeurs

DE ZOUTZIEDERIJ VIAENE/FEYS

(vervolg)

Omdat de brave man altijd ergens met zout onderweg was, was zijn naam ook gauw gemaakt, de hele streek noemde hem Jules Zout, velen kenden niet eens zijn ware familienaam. In 1901 trok Pieter Feys zich uit de zaken terug en ging zich vestigen te Roesbrugge, in het huis dat nu bewoond is door de h. notaris Raymond Deeren. In 1904 werd hij hier burgemeester in vervanging van de h. Honoré Peel. De brouwerij-zoutziederij werd verder uitgebreid door zijn zoon de h. Cyrille Feys-Callewaert. Diens „Forte Brune” begon aan haar triomftocht en weer waren installatieaanpassingen nodig. Bovendien had de jonge brouwer het plan opgevat mout te fabriceren voor derden. In 1908 werd de zoutziederij stilgelegd om er de nieuwe mouterij-astan op te richten. Met het zoutzieden was het te Roesbrugge gedaan. Jules Zout - de laatste herinnering aan die verdwenen nijverheid - is op 23 juli 1939 overleden.

R.A.B.

„Misdaad aan het Meer”

Gewaagd . . . maar geslaagd !

Het was zeker gewaagd de oude binding met de melodramatiek te verbreken en deze moderne, intrigevolle thriller op de planken te brengen. Maar het is op een buitengewone manier geslaagd. Het lijkt bovendien of de spelers die vernieuwing nodig hadden, ze hebben het nog nooit zo goed gedaan. Romain en Mevrouw Depuydt, over hen moeten we in feite niet spreken, die kennen al lang het klapen van de zweep, maar Gisèle Delanote en Willy Maes, hebben hun vorige prestaties overtroffen. Vooral Willy Maes - die aanvankelijk meende dat zijn rol hem niet paste - kan werkelijk méér dan een zwanzige champetter uitbeelden. Nelly Behaeghel heeft het psychisch geval in de rolstoel, bijzonder goed vertolkt, het was zeker geen gemakkelijke opgave zich al die pathologische reacties eigen te maken. Een pluimpje voor de nieuweling, Anita Van Wymeersch, die zo voortreffelijk akteerde dat niemand zou geloven dat ze hier voor de eerste maal op de planken stond. De kracht van het groepje bleek uit die langzaam groeiende spanning, nauwkeurig gedoseerd, met hoogtepunten die gemakkelijk in het burleske konden ontaarden, maar die nooit uit de hand liepen. De goed opgebouwde dialoog van het stuk werd bovendien in een

uiterst verzorgde taal naar voren gebracht. De technische montage is zeker niet eenvoudig geweest, maar het arrangement was perfect. Zeer hartelijk proficiat ! De „Jonge Troost-verwachters” brengen wel iets meer dan amateurstoneel !

Boerengilde - jubileum

De Boerengilde van Roesbrugge-Haringe viert haar gouden jubileum op zondag 3 dec. '72 10 u. : H. Mis met homilie door E. H. Debergh, provinciaal proost. Ontvangst op het gemeentehuis waar bestuursleden zullen verermerkt worden wegens jarenlange dienstbaarheid. 11.15 u. Grote algemene vergadering gehouden door de hr. Frans Vangeenberghe, sekretaris van de organisatiediensten van de Belgische Boerenbond. Grote tombola. 's Avonds om 19 u. groot banket met gezellig dansfeest, geleid door een prachtig orkest van 5 personen.

Gezinsaktie

Interessante voordracht over : *Verdoevingsmiddelen in het bereik van de jeugd en Hoe verslaving voorkomen*
Op donderdag 21 december 1972 om 19.30 u. in de zaal „De Gouden Arend” te Roesbrugge. Iedereen welkom !
Speciaal de aankomende jeugd wordt verwacht
Dit is een initiatief van de Boeren- en Boerengilde.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Recour Wim, z.v. Paul en Vanwildermeersch
- Paula.

REKLAAMPRIJZEN : december 1972

bij DEGRYSE - DESPEGHEL

Krombekestraat 17 — STAVELE

3 Zakjes Tuc Parein	19,50	nu 16,50
T.V. worstjes Zwan	2 v. 27,50	nu 17,50
Extra fijne erwten l.		nu 27,50
Champignons 1/4		nu 19,80
Fruitcocktail Libby's	37,75	nu 33
Soepen M. Thumas 5/8	2v. 33,50	nu 24
Biscuits Melange 800 gr.	62,50	nu 49
Santé Kraft	20,25	nu 17,50
Chocopasta Kwatta kg.	46	nu 33
Beaujolais	45	nu 39

Het SUCCES van uw EINDEJAARSFEESTEN ! . . .

onze : kerstboomstammen
petit-fours
ijstaarten
gevarieerd fijngebak

BAKKERIJ — PASTEIBAKKERIJ

J. FAÏNO-DEVELTER

Statiestraat 64

ROESBRUGGE

Tel. 057/302.25

thuisbezorging

VLAAMSE KOPPEN (13)

JOSSE CLICHTOVE VAN NIEUWPOORT

Parijse humanist en meester in de theologie
priester van het bisdom Terwaan
en kanunnik van Chartres.
Bij het vijfde eeuwfeest van zijn
geboorte 1472-1543

De middenfiguur stelt Josse Clichtove voor als magister. Beeldhouwwerk van Hendrik Pickery van Brugge, aan de wenteltrap van het Provinciaal Hof op de Markt te Brugge.

Levensschets

In alle grote encyclopedieën en historisch-theologische werken staat zijn naam vermeld; maar vraagt men aan een Vlaams intellectueel, vraagt men aan een Vlaams priester wie hij is, wat hij deed en welke zijn betekenis is op cultureel en godsdienstig gebied, dan blijft men het antwoord schuldig. En toch is hij één van onze zeer groten, een geleerd en vroom man die een diepgaande invloed had op zijn tijd.

Hij werd in 1472 te Nieuwpoort geboren. Achter zijn verlatijnste naam „Judocus Clichtoveus” zal hij altijd „Neoportuensis” schrijven: Josse Clichtove van Nieuwpoort. Zijn eerste opleiding kreeg hij waarschijnlijk van zijn heeroom, een oudere Josse Clichtove, van wie het graf in de O. L. Vrouwekerk te Nieuwpoort tot aan de oorlog 1914-1918 bewaard gebleven is.

Op veertienjarige leeftijd trok hij naar Parijs om er zich aan de faculteit van de „schone letteren” voor te bereiden op hogere studien. Te Parijs vond de jonge Clichtove nog andere Vlamingen. Weldra wordt hij geïntroduceerd in een kring van humanisten die onder invloed stonden van de Moderne Devotie. Hij sluit er een innige vriendschap met de grote Franse humanist Jacques Lefèvre van Etaples, zijn leermeester. Aldus werd hij van meetaf aan opgenomen in een beweging van christelijk humanisme.

Nadat hij magister artium, meester in de schone kunsten, geworden was, studeerde hij

theologie en werd op 4 december 1506 meester in de theologie. Hij was toen 34 jaar oud. Zowel de humanist als de theoloog Clichtove heeft zich een grote naam gemaakt. Hij heeft enorm veel gepubliceerd: hij heeft werken van anderen uitgegeven en talloze eigen werken geschreven. Het gedrukte woord, maar ook het gesproken woord, waren zijn twee grote communicatiemedia: hij heeft beide nuttig gebruikt. Als theoloog en priester - want hij was priester van het bisdom Terwaan, waartoe Nieuwpoort behoorde - heeft hij zich in het bijzonder beijverd om het kloosterleven en het leven van de clerus te hervormen: dat werd zijn grote levenstaak.

Erasmus waardeerde hem zeer. Zo groot was zijn faam, dat hij naar Spanje geroepen werd om er de biechtvader te zijn van hem die weldra Keizer Karel V zou worden; maar het Spaanse hof kon hem niet bekoren: na drie maanden keerde hij naar zijn werk en zijn geliefde kring te Parijs terug. Hij werd er als opvoeder van vooraanstaande jonge edellieden opgezocht en was de raadgever en zelfs de leermeester van verscheidene bisschoppen. Vooral één bisschop werd hem te vriend, bisschop Guillard, die eerst te Doornik, daarna te Chartres het bisschopsambt bekleedde. Te Doornik, waar hij zijn vriend bisschop als raadsman gevolgd was, werd hij een tijdje pastoor. Zo kwam hij er in contact met de echte toestand van de clerus, maar ervoer daar voor het eerst van nabij de invloed die de leer van Luther onder het volk begon te krijgen. Van dan af begint hij de strijd tegen Luthers leerstellingen; hij is één van de allereersten geweest die tegen Luthers theorieën met woord en geschrift opgetreden is. Later zal hij een eerste-rangskrol vervullen in het provinciaal concilie van Sens, dat te Parijs gehouden werd: het zijn juist de besluiten van dat concilie die de basis verstrekt hebben voor de besluitvorming op het Concilie te Trente; wat de invloed en de betekenis van Clichtove laat uitkomen.

Omdat zijn vriend Jacques Lefèvre aan het christelijk humanisme en aan de orthodoxie niet volledig trouw gebleven was, zonder daarom protestant te worden, werd de oude vriendschap verbroken. Des te sterker werd de vriendschapsband tussen hem en zijn vriend bisschop Guillard. Hij is deze later naar Chartres gevolgd waar hij als kanunnik-theoloog

onderricht gaf en prak en zijn laatste levensjaren doorbracht.

Na een gevuld en rijk leven stierf hij op 22 september 1543 en werd bijgezet „in het koor onder de godslamp” van de nu verdwenen Sint-Andreaskerk. Een grafschrift luidde:

„Celui-ci estoit né de Nieuport en Flandres
Où il passa ses jours premiers et tendres.
Puis en France vient demeurer...”

Een portret

Men vindt een beeld dat hem voorstelt in de wenteltrap van het Provinciaal Hof op de markt te Brugge, een neogotisch beeld, maar dat niet gemaakt is naar de realiteit. Waarschijnlijk vindt men hem voorgesteld in een beeldengroep in de abdij Saint-Pierre te Solesmes in Frankrijk. Belangrijker dan zijn uiterlijk portret is het beeld van zijn innerlijke persoonlijkheid.

Hij was een ernstig, gematigd en zeer bescheiden mens, een ingekeerde en een student. Een mens vol toewijding die een buitengewone werkkraft bezat; zijn pen rustte nooit. Bij discussie en in zijn geschriften treedt hij beslist op, maar is nooit bitter of sarcastisch. Hij was een trouwe vriend en hij zette zich totaal in voor wat men van hem verwachtte. Hij had zin voor cultuur en stijl, al is hij nooit een groot stylist geweest; maar hij drukte zich klaar uit en zijn werken zijn logisch ingedeeld en goed geconstrueerd. Hij was vooral een goed en groot priester.

Deze ideeën over het priesterschap zullen eeuwen lang richting aangevend zijn voor de priester, maar hebben wel aanleiding gegeven, vooral door het te sterk benadrukken van de afzondering van de priester, tot een zeker klerikalisme.

Over het priesterleven schreef hij vooral twee belangrijke werken: zijn „*Elucidatorium*” waarin hij uitvoerig uitleg verstrekt over de kerkelijke hymnen, de mistekens, de sequentia's. Dan zijn meest bekend boek: „*De vita en morbus sacerdotum*”, over het leven en de levenswijze van de priester. Het werd tot vijftienmaal herdrukt; de laatste herdruk werd, met een inleiding, in 1903 verzorgd door Mgr. Waffelaert.

Josse Clichtove is een groot priester geweest en zijn invloed is groter geweest dan wij denken.

Kan. K. Berquin

HET GEBEURT OP 8 DECEMBER 1972 !

HEROPENING van de BOEKHANDEL - PAPIERHANDEL

Guido **SCHOONAERT-PAREYN**

in het drukkerijgebouw

Bergenstraat 14 ROESBRUGGE

- school- en bureelgerief

kerst- en nieuwjaarsgeschenken :

- vulpennen en stylo's Parker

 PARKER

- kinderboeken Lannoo

onze speciale openingscadeau :

10 % afslag op alle wenskaarten !

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte moka 1/2 kg	77	69	8
Koffie Bako groene kroon 1/2 kg	67	59	8
Martini	80	67	13
Witte wijn St. Luc	40	34	6
Rode wijn Beaujolais	45	40	5
Triple Sec	1/2 l. 95	83	12
Elixir d' Anvers	1/2 l. 174	139	35
Elixir Oud Gent	1/2 l. 95	83	12
Asperges Lys de France	21	17,50	3,50
Ozo frituurvet	1 kg 56	46	10
Erwten extra fijn M.Th.	1 l. 31,25	25,25	6
Kaas Dixmuda	± 1 kg 83	76	7
Zalm Imperial extra fancy pink	40,50	35,50	5
Chocolade Côte d'or, melk, fond.	33	29,50	3,50
Appels Golden en Jonathan	kg 21	14	7
Appelsienen (Spaanse)	kg 28	20	8
Mandarijntjes zonder pitten	kg 34	24	10

Op alle likeuren en dranken speciale korting van 10 %

Grote keus sigaren - alle merken en alle prijzen

Pralines en lukken - goed en goedkoop

Speciale bloem en suiker om „lukken“ te bakken
zonder tegenslag!

Proven „De Lovie“ (3)

Wanneer wij de vorige bijdrage besloten met een overzicht van het domein zelf, moeten wij toch zeker even stilstaan bij enkele merkwaardigheden die er thans nog aangetroffen worden. Daar is vooreerst de overbekende „Drogenbroodberg“, gelegen recht over de „Bakelinde“. Die berg - verhevenheid ware beter gezegd - kwam er bij het uitdelven van de vijvers die zich in het domein bevinden. We moeten terug naar de jaren 1856-1860, een slechte tijd voor de toenmalige bevolking, met veel armoede en ontbering. Vandaar de lage lonen die toen werden uitbetaald. En als wij het verhaal mogen geloven, dan kregen de werklieden die met spade en kruiwagen de vijvers moesten uitdelven, voor een dag labuur en gesjouw in deze vettige aarde, amper genoeg om een brood te kopen. Het moet een reuzenwerk geweest zijn, zo de aarde met de kruiwagen weg te voeren en op te stapelen op de uithoek van het domein. En dit voor een dagloon een mens onwaardig. Is het misschien daarom dat die naam „Drogenbroodberg“ nog steeds zijn bekendheid heeft behouden?

Op een klein schiereilandje bevond zich eveneens een soort ijskelder - hij is er nog altijd te zien. Het was een gemetselde trechtervormige ruimte, middenin een heuveltje, afgesloten door een deur. Geen trap noch venster. Gedurende de winter werd ijs gekapt uit de vijver, en dit werd binnenin opgestapeld. Zodoende kon men een hele tijd lang het wild en het gevogelte bewaren dat geschoten was tijdens de veelvuldige jachtpartijen. En om over de jacht verder te praten, nog dit: naast de thans nog bestaande Lourdesgrot (van veel latere datum) bevindt zich

nog een eilandje, dat omwille van de bouwvalligheid van de verbingsbrug niet meer toegankelijk is, en dat eigenlijk een grote „kelderruimte“ vormt. Rondom zijn er openingen, een soort schietgaten. Men vertelt dat gedurende de winter van daaruit gejaagd werd op waterwild, terwijl die plaats in de zomer ingericht werd als een frisse koele plaats voor de hete zomerdagen.

Een laatste bezienswaardigheid is wellicht de grote steen gelegen op wat men noemt „de Halve Maan“. Waar velen - ten onrechte - meenden dat het hier ging om een meteorsteen, zou hij in werkelijkheid afkomstig zijn van de Rodeberg (volgens sommigen echter uit een der kasseigroeven van de streek van Lessen). Jules Van Merris wilde hem oorspronkelijk als een soort sierstuk geplaatst zien midden een bloemenperk, doch zover is het nooit gekomen. Hij bleef liggen waar hij thans nog ligt, en zijn rust werd enkel verstoord, op het ogenblik dat men hem nodig had om de nieuwgebouwde witte brug te testen. Toen werd hij ten koste van zware inspanningen opgeladen, en na de rit terug op zijn oude plaats afgezet. (Het was die brug die verleden jaar bezweek onder de last van een vrachtwagen met bier geladen, en die dit jaar luisterrijk herrees uit haar puinen).

Het kasteel zelf heeft sinds zijn ontstaan veel veranderingen ondergaan, vooral met het oog op zijn ingebruikname als Sanatorium. Bij het binnentreden ziet men nu, vlak vóór zich, een muur die opgetrokken is tussen de steunpilaren. Oorspronkelijk was die er niet, evenmin als de diensttrap rechts. De inkomhal liep er door tot aan de ontvangstkamer van de gravin (thans bureau). De achterkant omvatte: de huiskamer van de graaf (bedoeld wordt graaf de Bergeyck), thans beheerraad-

zaal; de ontvangstzaal, thans consultatieplaats van dr. Sierens en middenin het grote salon, thans vergaderzaal. De huiskapel bevond zich links van het salon, waar nu de doorlichtkamer van dr. Sierens zich bevindt. De kapel was rijkelijk versierd met houtsnijwerk en het brandglas, voorstellend het H. Hart, dat men nu in de hall ziet, komt daar vandaan. Onderaan dit glasraam bemerkt men nog de wapens van de graaf en de gravin de Bergeyck. Op de eerste verdieping lag, boven de hall, een lees- en ontspanningszaal die men kon bereiken langs de monumentale trap. Daar ook hadden de graaf en de gravin hun slaapvertrek. De andere kamers waren gastenkamers. Het personeel had een eigen diensttrap, daar waar nu de lift is geplaatst. Het was een wenteltrap die reikte tot op de zolder (mansarde), waar ook hun slaapvertrekken en de naai- en strijkkamer waren. Ten tijde van de Bergeycks diende de tweede verdieping als slaapgelegenheden voor de kinderen. Daar was eveneens een speelzaal en nog een paar gastenkamers. Het was ook daar dat de bekende Vlaamse romancier Jozef Simons zijn klaslokaal had, toen hij er als huisleraar fungeerde. In zijn volle luister moet het kasteel een machtige indruk hebben gemaakt, te midden van de prachtige hovingen. Hoe het verder verging met dit domein, vertellen we in een volgende bijdrage.

J.Gh.H.

ROESBRUGGE op de T.V.

In ZOEKLICHT van woensdag 6 december 1972 komt Roesbrugge enkele minuten op het T.V.-scherm in verband met de gerestaureerde kerkluchter.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

MEWAF METALEN MEUBELEN

aan FABRIEKSPRIJS
FRANCO THUISGEBRACHT EN
GEPLAATST

Laat U kosteloos inlichten bij de
erkende verkoper voor uw streek :

BUREAUMACHINES VAN SEVENANT

Ieperstraat 64 Poperinge
Tel. (057) 338 45

NARDINI BOVEN STAVELE

Die donderdag 9 mei 1912 was een kalme, stille dag. Er was geen zonneschijn, de lucht was nevelig, grauw en grijs. Het was een doodgewone, lome donderdag. Gezien de lengte van de dagen in die maand was eenieder reeds uren naarstig aan het werk, toen plots, te 9.20 u. in de voormiddag, een eigenaardig, eerder nog nooit gehoord gedruis boven velden, weiden en huizen de mensen deed opschrikken! Jan en alleman lieten hun werk vallen. Honderden paar ogen gluurden vol spanning en nieuwsgierig naar omhoog. - En daar zagen ze het wonder: een vliegtuig! Voor de eerste maal kregen ze een vliegtuig te zien. Het kwam uit het zuidwesten. Het was een ééndekker - een monoplane! dat woord hadden ze nog gehoord. Die monoplane vloog boven de Stavelse dorpsplaats, oostwaarts de kerk, naar het noordoosten!

De dorpelingen waren uit hun huizen op straat komen kijken en meester Franchoo liet zijn leerlingen de school uit stormen. „Hoera! een vliegmaschine, een vliegmaschine boven Stavele!!!”. Men keek zolang men zien en kijken kon. Het gedruis verstomde en een vage stip verdween in de grauwe lucht. Op straat kaarten de mensen nog lang na over die wondere toeren die gebeurden. De wereld was op zijn hoogste, de mensen kwamen te slim, dit was het begin van het einde, het teken aan de wand.

In de klas vertelde meester Franchoo over de Fransman Blieriot die, nog geen drie jaren geleden, op 25 juli 1909, als eerste, met een vliegtuig, van Calais naar Dover, over het kanaal was gevlogen.

's Avonds, tussen pot en pint was die vliegmaschine het onderwerp van elk gesprek. De notabelen van de gemeente zaten bij elkaar: Jules Lelieur, de burgemeester, de secretaris Remi Decarne, de gemeenteontvanger Camille Recour, Mijneer Cornelis, Edward De Baenst, Jules Neuville en nog andere. Ze orakelden over de vreemde gebeurtenis en raadden naar het doel en de bestemming van het luchtvaart. De Oosthoekers vertelden met veel fantasie over de pogingen die Mijneer Colaert uit Poperinge gedaan had tijdens de maanden juni, juli en oogst van 1910 om een vliegmaschine te laten opstijgen van op de Luxemburgermeers - tussen de Poperingevaart en de Heidebeek - maar er niet in slaagde omdat de motor niet krachtig genoeg was.

Twee dagen later, zaterdag 11 mei 1912, kwam de oplossing van het raadsel. De vlieger was de Fransman Jules Nardini.

Hij was die fameuze donderdag om 5 uur 's morgens opgestegen te Ville Coublay in Frankrijk met de bedoeling het kanaal over te vliegen en te Brookland in Engeland te landen. Tengevolge van de mist was hij zijn richting kwijt geraakt, hij landde eerst te Amiens en daarna, na een nieuwe vlucht, te St. Omer. Daar hij van geen opgeven wilde weten steeg hij opnieuw op, overvloog onze gewesten en meteen Stavele. Zijn volgende landing was te Steenkerke. Nu was hij helemaal zijn weg en zijn kluts kwijt en wanneer hij vernam waar hij zich eigenlijk bevond, koos hij het hazepad, terug naar Frankrijk. Hij landde nu te Zuydcoote, reed vandaar met een „automobil” naar Duinkerke om er zijn mecaniciens op te bellen.

Deze kwam ter plaats, zag het vliegtuig na en tankte bij.

Op vrijdag 10 mei 1912 is Nardini over het kanaal gevlogen.

Dit laatste stond te lezen in „Het Nieuws van den Dag” van 11 mei 1912.

R. Lanszweert.

ROESBRUGGE

Ouderfeest

Op zaterdag 9 en zondag 10 december zal dit jaar het Ouderfeest van de Vrije Gesub. Lagere- en Kleuterschool plaatshebben. Wederom zal het een vreugdedag zijn voor uw kinderen. Omdat zij voor U, ouders, familieleden en bekenden zullen mogen optreden. Van de kleinsten tot de grootsten zullen zij voor U hun nummertjes brengen, met muziek, dans en ritmiek. Tot slot van de avond zullen de oudsten voor U opvoeren:

„DE SCHAT IN DE ROTSENBURCHT” sprookjesspel in 3 delen door R. DEPUYDT. Alzo zullen al uw kinderen wederom hun uiterste best doen om U een aangename avond te brengen.

Bond zonder naam

Hopelijk ben je zelf heel gelukkig en wil je met heel je hart ook anderen gelukkig maken. Ben je zelf niet zo gelukkig, dan zal het gelukkig maken van anderen een grote troost voor je zijn!

De jaarlijkse Kerstkaarsenactie stelt „Bond Zonder Naam” in staat vreugde te brengen aan ongelukkige, noodlijdende mensen. Dit jaar is deze actie heel speciaal voor de voltooing van het Hotel M.I.N. (Mannen in Nood).

Kaarsen zijn te bekomen, bij: Roger Blanckaert, Nachtegaalstraat 5, en bij Pol Menu, Wijngaardstraat 2.

Hebt U reeds een idee wat de wintermode U te bieden heeft aan schoenen en handtassen...

Bekijkt eens onze uitstalramen, dan bemerkt U reeds enkele modellen en prijzen van onze collectie.

Binnen grote keus van:

Schoenen voor Dames

Heren

Kinderen

Marokijnwaren

Botten - pantoffels

I. PARENT - MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/303.20

Bond van Grote en Jonge Gezinnen

Op zondag 17 dec. te 17.30 u.: Algemene vergadering met koffietafel en optreden van zanger met electrisch orgel.

ROEVO - volleybalclub

Traditionele Wafelbak

Op vrijdag en zaterdag 23 december as, bakt Roevo opnieuw heerlijke wafels. Enkele dagen voordien wordt er een briefje aangeboden, waarop de bestelling kan ingevuld worden. Bij voorbaat dank en smakelijk!

BIBLIOTHEEK HARINGE

Nieuwe aanwinsten:

- *De wereld is ons dorp* - L. Baeck.
- *Abel Gholaerts* - L.P. Boon
- *Kortstondige onthoofding* - F. Van Isacker
- 4 boeken over de tweede wereldoorlog in woord en beeld:
- *D-Day de bres in de vesting Europa* - R.W. Thompson
- *Bastogne. De slag in de Ardennen* - P. Elstob
- *Arnhem. Parachutisten vallen uit de hemel* - A. Farrar-Hockley
- *Afrika Korps. Oorlog in de woestijn* - K.J. Macksey

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen.

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/404 42
303 96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

NIEUW!

**SUPER GASOIL
VERWARMING**

Een „TOTAL” nieuwe samenstelling van gasoil

Geen problemen meer met uw mazoutkachel

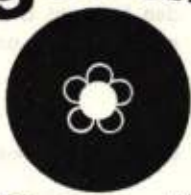
meer calorieën
minder verbruik
geen rook
geen roet of vette aanlading

FRANS VERMEERSCH
Watoustraat 15
PROVEN

Tel. 304.13

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Vanhalme Mieke, d.v. Maurits en Beghein Marie-Thérèse (Stavele)

Overlijden

- Lanszweert Paula, wed. v. Vandeputte André (Stavele)

Huwelijk

- Decoodt Walter van Klerken met Delaere Jacqueline van Stavele

Huwelijksaankondigingen

- Maeyaert Frans van Beveren met Degadt Maria van Leffinge
- Inion Frans van Poperinge met Baes Brigitte van Stavele

Muziekmaatschappij St. Cecilia

In de eerste dagen van de maand december zullen onze muzikanten even bij de mensen van Stavele komen aankloppen in verband met het lidgeld der steunende leden en ereleden voor het jaar 1973. Dat zal gebeuren te Stavele op zaterdag 2 december en te Beveren op zaterdag 9 december. Een dringende oproep tot alle inwoners om welwillend hun thans zo bloeiend muziekkorps (meer dan 70 werkende leden: muzikanten, majoretten en vlaggezwaaiers . . . welke kleine gemeente doet ons dat na . . . ?) geldelijk te steunen. Zonder uw medehulp is het niet mogelijk de kosten af te dragen.

K.B.G. „Derde Leeftijd”

De leden van de „Derde Leeftijd” worden uitgenodigd tot de algemene vergadering van 20 december te 13.30 u. in het Boerenhof. Een vertegenwoordiger van het arrondissementeel verbond leper zal ons komen toespreken en handelen over de herwaardering van de pensioenen. Tussenin kan een vrije

kaarting doorgaan. Daarna worden de prijzen van het kampioenschap in 't manillen uitgereikt en een tombola gehouden. Rond 16 u. koffiekraansje.

Davidfonds „IJzerweelde”

Voor een bomvolle zaal - zeker 280 man - werd door het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen „Boerin en Knecht” opgevoerd. Dat het weer eens een top-avond werd, hoeft geen betoog. Het is heel moeilijk de loftrompet te steken voor deze of gene speler: ze waren allen steengoed.

Het stuk zelf is eerder klassiek: evenwichtig gebouwd en te logisch opgevat. Nochtans heeft de handige bewerking van grootmeester Flor Barbry, dit euvel opgelost. Iedereen die het gezien heeft, spreekt er nog dagen over. Wie het nog niet zag, krijgt de kans op zaterdag 2 dec. te Stavele (centrum Beveren) in de H. Hartzaal. Vraag tijdig uw kaarten, want de zaal loopt beslist weer vol.

Centrale Verwarming

Sanitair

Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b

STAVELE

Tel. 057/306.52

of 057/405.43 (M. Baelde Krombeke)

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watoustraat 1 8994 PROVEN

Tel. 057/303 39 - 057/303 26 - 057/302 58

ALLE VERZEKERINGEN en GELDPLAATSINGEN

ASLK

en „ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

(A.S.L.K.) - Spaarboekjes van de post.

Erkende agenten voor:

Proven-Krombeke — Watou

Roesbrugge-Haringe en Stavele.

ONDER STAATSWAARBORG

BRIEF UIT KONGO

Van Pater Erik Maes (Proven)

Wanneer een reispatser in een dorpje komt is het vooral om er de kristelijke gemeenschap wat nieuw leven in te blazen. Slechts om de 3 à 4 maanden zien ze een priester en onze voornaamste bekommernis is dan ook verantwoordelijke leiders te vormen die het vuur brandend houden, ook al is er geen priester aanwezig. Zo heeft elk dorp zijn katechist.

De katechist is de hoofdverantwoordelijke die de kristenen onderricht, elke zondag het gebed leidt in het plaatselijk kerkje en de hele gemeenschap tracht te bezielen om tot een echt kristelijk leven te komen. Hij wordt bijgestaan door een raad van nkumu's, notabelen, die men wel eens zou kunnen vergelijken met de kerkraad in België, hoewel hun verantwoordelijkheid veel groter is en er veel meer van hen verwacht wordt. De pater komt alleen af en toe om moeilijkheden op te lossen, ze wat nieuwe moed in te pompen en vooral wat vorming te geven. Ze zijn volledig verantwoordelijk voor de goede gang van zaken in hun dorp, beschikken over de financiën, over de armenzorg, beslissen zelf of het kind van een niet te overtuigd kristen al dan niet gedoopt wordt, leiden de initiatieven van het ontwikkelingswerk, enz.

Zo wordt er heel wat meer gedaan dan alleen maar mis gelezen in het dorp, wat hier echter al een hele gebeurtenis is, zodat de mensen van Vlaanderen nog wat zouden kunnen leren van de manier waarop ze dat hier meeleven. Vooral worden er mensen gevormd, die eens zelf alles zullen moeten in handen nemen, die op hun beurt hun medemensen aansporen om stilaan tot een echt kristelijk leven te komen, om zelf aan hun ontwikkeling te werken, om echt onafhankelijk te worden.

DE IJZERBODE Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

op 2100 ex. verspreid met de post.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND DECEMBER

Allerhande

Roesbrugge, bij J. Gunst, zondag 3 dec. te 14 u.
Algemene vergadering: Bond gepensioneerd-
den. Optreden van de groep Romain Depuydt.
Tombola voor de leden.

Roesbrugge, bij Georges Berquin,
zondag 17 dec. te 15 u.: Gaabolling

Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend”
donderdag 21 dec. te 19.30 u.: Voordracht
(zie blz. 2)

Haringe, bij Martha Ryon, dinsdag 26 dec.
Kerstfeest voor de bejaarden (aangeboden
door het gemeentebestuur)

IEDERE VRIJDAG VAN DE MAAND

Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
Biljartavond.

Voetbal

Roesbrugge bij S. Vandendriessche
zondag 24 dec. te 9.30 u.: Roesbrugge-Wervik
(reserven)

zondag 31 dec. te 15 u.: Roesbrugge-Kruiseik

Schietingen aan de liggende wip

Roesbrugge, maandag 11 dec. te 15 u.
bij J. Gunst.

Roesbrugge, zondag 24 dec. te 14.30 u.
bij J. Gunst

Krombeke, maandag 25 dec. te 14.30 u.
bij G. Cappen.

Haringe, zaterdag 30 dec. te 14.30 u.
bij J. Boury

Toneel

Beveren-IJzer, in de H. Hartzaal
zaterdag 2 dec. te 20 u., Volkstoneel voor
Frans-Vlaanderen „Boerin en knecht”
(zie blz. 6)

Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend”
zaterdag 9 en zondag 10 dec. telkens te 18 u.
Jaarlijks Ouderfeest met toneelopvoering
(zie blz. 5)

Dansavond

Roesbrugge, zaal „Kristen Volkshuis”
zondag 31 dec. te 20 u. Oudejaarsavondbal

Kaartingen

Roesbrugge, bij Georges Berquin
zondag 3 dec. herbergkermis met kaarting
Roesbrugge, maandag 4 dec. in „De Gouden
Arend”, 3de maandelijks kaarting

Roesbrugge, dinsdag 12 dec. bij J. Gunst
Vrije kaarting „Derde Leeftijd”

Haringe, zondag 17 dec.
bij Martha Ryon, 3de maandelijks kaarting
Beveren-IJzer, maandag 18 dec.

bij M. Ryon, 3de maandelijks kaarting
Haringe, bij Lucienne Vandevoorde, herberg
„t Haendekot”, zondag 24 dec. herbergkermis
met kaarting. Maandag kandeel.

Bertennest

Zondag 3 dec., Roesbrugge, in 't Bertennest
te 12 u. 's middags, jaarlijks Nieuwjaarsfeest
met Eucharistieviering, waarna gratis natuur-
middagmaal en kultuurnamiddag voor alle
Bertennestvrienden. Daarna kleurdia's: „Zo
leven de Trappisten” door Raf Vannobel. Ge-
lieve vooraf aan te melden langs
tel. 057/302.08 ofwel 056/169.07

Vrijdag 8 dec., Roesbrugge, in 't Bertennest
te 20 u., opening 2de „Bertennest-Boeken-
beurs”. De tentoonstelling loopt door tot en
met dinsdag 12 dec. Toegang vrij.

Zaterdag 9 dec., Roesbrugge, in 't Bertennest
te 20 u., literaire avond met voorstelling nieu-
we roman „Het Toplicht is zoek”, i.a.v. auteur
Andries Bogaert, die zijn werk zal tekenen. In-
leider: Jack Verstappen, letterkundige.

Woensdag 13 dec., Roesbrugge, in 't Berten-
nest om 17 u. Poppenkastvoorstelling
„Sneeuwwitje en de zeven dwergen” door
„Poppenkast Johnny” uit Muizen. Dit als
speciale attentie voor alle kinderen uit de
IJzerstreek, die de Poppenkast van het Kliek-
ske niet vergeten zijn.

Een woordje van het BERTENNEST

Net als verleden jaar dankt de NEST VAN DER
HALLEN-JEUGDGEMEENSCHAP langs deze
weg opnieuw alle Roesbruggenaaers en andere
vrienden en medewerkers uit de IJzerstreek,
zowel jongeren als ouderen. Wanneer de
trekkers en weekeindbezoekers gedurende de
ganse jaarwerking en vooral de kampeerders
tijdens de vakantiecampen zich thuis voelen
in de IJzerstreek en zijn Bertennest, hangt
dat niet alleen van de jeugdherberg zelf af,
maar evenzeer van het ONTHAAL DOOR DE
GANSE STREEK. Onze dank des te meer, om-
dat tal van geburen en streekgenoten spontaan
aan de kampgroepen hielpen en de weder-
zijdse ontmoetingen bevorderden. Niemand
wil de jeugdgemeenschap in het bijzonder
vernoemen, want onze dank betreft ALLE
steun of hulp, hoe groot of hoe klein ook: zo-
wel om het gewoon-de-weg-wijzen, als het feit
dat iemand een ganse jeugdgroep in huis riep
om mee koffie te drinken; zowel om het eer-
biedigen van hun geplande kampprogramma's,
als de tussenkomst van enkele Roesbrugse
ouders, die hun kinderen dwongen de door hen
uitgeveegde speurtochttekens te herschrijven
en de weggenomen spelbriefjes terug te leg-
gen; zowel om het spontaan aanbrengen van
wat groenten of voorwerpen, als het besten-
dig verschaffen van drinkwater; zowel om het
opnemen van laattijdige lifters naar het Ber-
tennest, als het voorstel om een groep Ant-
werpse trekkers per auto tot Kortrijk mee te
nemen, enz. . . enz. . .

DIENT BRENGT WEDERDIENST! Zo nodigden
de kampeerders op hun boeiende kampvuren
niet alleen de boeren die brandhout ter be-
schikking stelden, maar ook de Roesbrugse
kinderen en jongeren die met hen meezochten
naar hout, ja, soms mochten alle belangstel-
lenden mee naar 't Bertennest, jong en oud.
En... 's anderendaags weer naar de hoeve, om
een dag met de dringende oogst te helpen!
Zoals de groepen vooral de winkeliers bedach-
ten die hun eenvoudige sympathie betuigen
door aan hun venster een *Bertennestvignet*
te plakken, zo werden zij soms blij verrast
door dankbare handelaars, die gratis ijsjes of
gebakjes als wederattentie naar 't Bertennest
brachten. In dezelfde zin wees het Bertennest
herhaaldelijk het aanbod af van firma's buiten
de streek, die aan sterk verminderde prijzen
keukengerief, melkprodukten, soep of andere
benodigdheden wensten te verkopen. Niet al-
leen omdat het geen natuurvoeding was of zo,
maar omdat het Bertennest in de eerste
plaats de eigen streek tracht te steunen en de
plaatselijke samenwerking en ontmoeting in
de hand wil werken, in verhouding met de mo-
gelijkheden van de kampgroepen en naarge-
lang hun kampprogramma's dit toelaten. De
Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap is
ook zeer dankbaar tegenover hen die dit jaar
zo mild de oproep tot „Broederlijk Berten-
nest-delen” beantwoordden: nieuwe meubels,
potten en pannen, dekens en hoofdkussens,
ja zelfs bedden en zetels.

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/302.43

Keurslagerij Ludo VERHAEGHE

Hoek Haringestraat/Statiestraat

ROESBRUGGE

Tel. 057/305.21

Proeft U eens:

- onze echte *boeresauciessen*
uitsluitend samengesteld uit
varkensvlees

- onze *bloedworst*, vervaardigd
zoals in grootmoederstijd.

Steeds te verkrijgen:

SCHAPEVLEES (lamsvlees)
van 1e kwaliteit!

*Een KEURSLAGER
is een GOEIE SLAGER!*

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Hoogste Interests
Discrete afhandeling
Sparboekjes
Obligaties
Leningen

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Marla

Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/401 38

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

GALERIJ
VERMET-LOUWYE
Bergenstraat 9
STAVELE-BEVEREN/IJZER
Tel. 307 44
Bijhuis : Mevr. DESAEDELEIRE
Statiestraat 14
ROESBRUGGE
Tel. 306 16

De beste merken van
DAMES - HEREN - en KINDERKLEDIJ

- Kostuums - Sportvesten - Broeken
- Pull's - Overgooiers - Kleedjes
- Rokken - Jé-Jé pull's - Bloezen

Speciale kledij:

TROUW- en ROUWKLEDIJ

Matige prijzen - B.T.W. Inbegrepen

Zegels: Valois en Gezinszegels.

— Sluitingsdag: maandag. —

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Meneere Klokke, den nieuwen paster van Steenvoorde ging, met dat 't dien uchtend goe weere wos, naar de schoole van den Buskant, om è groote ondervraginge te doen en om è keer te kijken hoe dat 't stoeg met de kennis van de joengens op gebied van religie. 't En waren geen schriftgeleerden die daar weunden ... en paster Klokke ondervond dat nog ollichte ols 'n vroeg aan Thuurtje Tateraare om è keer z'n kruis te maken. In den naame des vaders en den heiligen geest, amen, brobbelde Thuurtje. Bèh ... zei paster Klokke ... dat is entwot nieuws. Waar heb je gie dat geleerd. Van m'n mette ... zei Thuur. Ha ... kyk ... zei Meester Pennebak tegen de paster, om de situatie è beetje te verzoeten ... 't ventje is è weezekind en 't weunt tegare met z'n peter en metje. Ja, zei de paster, dat 'n wil niet zeggen dat 'n daarvoor zulke triestige parabels moet uiteendoen.

Horkt ... ventje ... zei de paster ... zeg gie maar da joen mette è keer tot aan de pastorie komt van den avond.

Zodat Thuurtje 's noens met die maare thuis kwam.

Ko en Manse Tateraares weunden op è klein doeningsken ... met één koeibeeste ... è zwijntje of viere ... en twaalf hennen ... 't wos ol. Ze moesten schartelen om t'ende van 't jaar d'r deure te krabbelen, en z'hadden op de hoop toe nog Thuurtje, 't zeuntje van hulder dochter, è weezekind, opgepakt. Ze klaptten d'r van gelijk van hulder eigen kind ... onzen zeune, zei Manse altijd.

Je moet weten dat er te Ko Tateraare's olle jaare è zwijntje dood gedaan wos om in te leggen, en dat z'oltijd è beetje vlees droegen naar de pastorie ... dat wos 'n oude geweunte. Maar nu, met dat er è nieuwen paster wos, hadde Manse gezeid ... we gaan van gusten gebaaren wel ... den nieuwen 'n weet toch van nieten ...

't Is garantie dien dikkop van è gebeur die 't gaan kommeeren is, zei Ko ... maar wachte maar è keer ... we gaan hem 'n aardige neuze zetten. Weet je wuk, Manse ... je verproopt gie joen è beetje, en je gaat achter de vieren naar de pasters. We doen è beetje van 't zwijn in den netzak en ik gaan Thuurtje daarmee achterzenden. Je gaat ollichte hooren ols de paster van entwot weet. Thuurtje wacht aan den hoek van de kerke en ols 't nood doet ... je kunt hem roepen. Weet de paster van nieten ... héwè ... je komt olle twee weere naar huus gelijk of da je deuregegaan zijt ... en d'r is niemendolle gebeurd.

Zo gezeid ... zo gedaan ... en Manse kwam toe te Paster Klokke's.

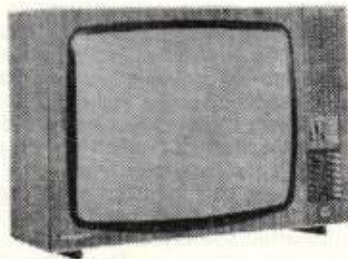
Ha, je zijt gie daar, zei de paster ... en ol kouten van 't eene en 't andere gerochte de paster aan de kwestie van 't geloove ... en van de kerke en ol zulke dingen, en ... maar Manse ... vroeg de paster ... je kunt gie olgelijk joen kruis maken ... zekers ...?

Ba jaa'k gie ... meneere paster ... zei Manse ... in den naam des vaders en 's heiligen geestes amen ...

Ja ... 't ol ... ? ... zei de paster ... en de zeune ... waar zit den dienen ...?

Meneere paster ... zei Manse ... ie komt achter met è netzak sossiesen. SJORS

Het ideale
Kerst- en
Nieuwjaarsgeschenk

EEN KLEURENTELEVISIE

Huis Jos **CAPPOEN-GANTOIS**

STATIESTRAAT 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 305 94